

FORNYINGS- OG
ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET

Rapport

Fire år med fornying av offentlig sektor

11. september 2009

Innholdsfortegnelse

Forord - Fire år med fornying av offentlig sektor: 700 smakebitar	2
Sammendrag.....	3
Miljøtiltak i offentlig sektor	8
Etikk og samfunnsansvar	12
Rekruttering, ledelse og personalpolitikk	17
Åpenhet, deltagelse og demokrati.....	22
Brukerorientering - brukermedvirkning og brukerundersøkelser	29
Brukerorientering - brukerrorettning og service	34
Brukerorientering – bedre for de som trenger det mest.....	41
Forenkling og tilrettelegging for næringslivet.....	49
IKT-politikk for offentlig sektor.....	57
Elektronisk forvaltning	62
Effektivitet og kvalitet – kunnskapsbasert forvaltning	70
Effektivitet og kvalitet - systemer og virkemidler	77
Effektivitet og kvalitet – organisering og arbeidsdeling.....	85
Effektivitet og kvalitet – nye institusjoner og enheter	96
Regional- og lokalforvaltning	103
Fotnoter.....	110

Forord - Fire år med fornying av offentleg sektor: 700 smakebitar

Regjeringa har i løpet av sin regjeringsperiode hatt store ambisjonar for offentleg sektor. Ein viktig ambisjon har vore å skape ein sterk og effektiv offentleg sektor med evne til kontinuerleg forbetring og fornying.

Dei største overskriftene i regjeringa sitt fornyingsarbeid gjeld gjerne dei store, omfattande reformene. Denne regjeringa har mellom anna lagt mykje vekt på å gjennomføre NAV-reforma og pensjonsreforma på ein god måte. Likevel er det summen av tiltak, som ikkje nødvendigvis er store eller banebrytande kvar for seg, som saman med heilskapen skapar ein betre offentleg sektor. Det er gjerne tiltak der ideane kjem frå leiarar og tilsette som ser korleis tilbodet kan verte betre eller billigare. Difor kan ein seie at den viktigaste fornyinga er den som skjer i den kontinuerlege forbetringa der leiarar og tilsette saman finn betre løysingar. Det er breidda i arbeidet, at det held fram, og at der er vilje til omstilling og fornying, som er det avgjerande.

Regjeringa la i 2007 fram sin strategi for fornying av offentleg sektor. Den syner at regjeringa satsar på fellesskapsløysingane, og at offentleg sektor skal gå føre, og ikkje ukritisk kopiere marknadsløysingane. I strategien kjem det òg fram at regjeringa ønskjer å vidareføre ein nordisk velferdsmodell der mange og godt fungerande fellesskapsløysingar gir befolkninga nødvendig tryggleik, samtidig som næringslivet får gode vilkår for vekst og utvikling. I tillegg legg regjeringa vekt på at offentleg sektor må forbetre og fornye seg i dialog med innbyggjarane for å sikre god oppslutning om fellesskapsløysingar i framtida òg.

Det dokumentet du no sit med i handa, gir om lag 700 smakebitar på den omfattande fornyinga som har skjedd dei siste fire åra. For å syne retninga og breidda i den fornyinga som har skjedd, har vi valt ut tiltak innanfor miljøvern og ressursutnytting, innbyggjarorientering gjennom forbetring av skranketenester og e-forvaltning og betre tilgang for utsette grupper, innsyn i offentleg verksemd og effektivisering. Tiltaka er store og små, enkle og kompliserte, velkjende og ukjende. Omtalen av dei einskilde tiltaka er kortfatta.

Ein kan finne meir informasjon på regjeringa.no, eller ved å kontakte det ansvarlege departementet eller Fornyings- og administrasjonsdepartementet.

Eg vonar mange statleg tilsette vil finne tiltak dei sjølv har vore med på. Dei har grunn til å vere stolte. Mange brukarar av offentlege verksemdar vil òg kjenne att endringar. Dokumentet syner at regjeringa har lukkast med sin strategi for å fornye offentleg sektor. Samstundes er det avgjerande at fornyinga òg må fortsetje i åra framover for at vi skal halde fram med å ha ein offentleg sektor i verdsklasse.

Fornyingsdepartementet har ei koordinerande, samordnande og pådrivande rolle i arbeidet med å forbetre og utvikle offentleg sektor. Dei viktigaste fornyingsreiskapane er IKT-politikken og den statlege arbeidsgivarpolitikken. Gjennom IKT-politikken oppnår vi betre elektronisk samhandling mellom offentlege verksemdar og nye brukarvennlege elektroniske tenester som gjer kvardagen enklare for deg og meg. Med den statlege arbeidsgivarpolitikken styrkjer vi leiarskapen for å sikre innovasjon, kvalitet og effektivitet i offentleg sektor. Plattform for leiing i staten slår fast prinsippa som leiarskap i staten er tufta på.

Fornying krev kompetanse. Regjeringa har difor oppretta Direktoratet for forvaltning og IKT for å styrkje omstillingsprosessar og utvikling av leiar- og medarbeidarskap, for å leggje til rette for betre og meir miljøvennlege offentlege innkjøp og for å samordne IKT-bruken i offentleg sektor.

I St. meld. nr. 19 (2008-2009) "Ei forvaltning for demokrati og fellesskap," syner regjeringa at demokrati, rettstryggleik, fagleg integritet og effektivitet bør vere grunnleggjande forvaltningsverdiane. Regjeringa ønskjer å utvikle statsforvaltninga i tråd med verdiane, prinsippa og måla i meldinga.

Heidi Grande Røys

Sammendrag

Fornyings- og administrasjonsdepartementet har satset på sin koordinerende og samordnende rolle i arbeidet med å forbedre og utvikle offentlig sektor.

Fornyingsarbeidet har vært preget av verdigrunnlaget i regjeringserklæringen, som har inkludering, brukermedvirkning og næringsutvikling som pilarer. Offentlig sektor skal ivareta hensynet til kvalitet, tilgjengelighet, rettferdighet og økonomisk effektivitet.

Målet med fornyingen har vært mer velferd og mindre administrasjon, samt et innovativt, dynamisk og kunnskapsbasert næringsliv. Organisering av statlig, regional og lokal virksomhet har også vært et sentralt område. Innbyggernes og næringslivets behov vil være i sentrum for videreutviklingen av det digitale Norge.

Tiltakene sorteres under alle departementsområdene. Noen av tiltakene er større fornyingstiltak, mens andre er mindre og kan med fordel sees sammen med andre tiltak innen samme område eller samme sektor.

Tiltakene i denne rapporten er samlet tematisk, og i det følgende er det gitt noen beskrivende oppsummeringer innen hvert av disse områdene, i tillegg til at enkelte tiltak er trukket frem som eksempler.

Miljøtiltak i offentlig sektor

Miljøpolitikken har vært et viktig prosjekt til denne regjeringen. Det gjelder også i offentlig sektor, som er en betydelig aktør i miljøsammenheng. Regjeringen la i 2007 fram en handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser. Denne legger opp til at miljøbelastningen fra offentlige anskaffelser minimeres - blant annet er klima og energitiltak høyt prioritert.

Det er i alt omtalt 21 tiltak under dette området, hvorav:

- *Handlingsplanen for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser (punkt 1, ved FAD og MD).*
- *Det er startet et støtteprogram for kommuner som ønsker å satse på miljø (punkt 9, ved KRD, MD og OED).*
- *Regjeringen innfører krav til energiløsninger i store, nye offentlige bygg fra 2010 (punkt 18, ved KRD).*

Etikk og samfunnsansvar

Etikk og samfunnsansvar i offentlig sektor handler om at offentlig sektor skal etterleve de verdier, standarder og regler som gjelder for sektoren. Verdigrunnlaget for offentlig sektor er tydeliggjort i St.meld. "Ei forvaltning for demokrati og fellesskap". Hovedelementene er demokrati, rettssikkerhet, faglig integritet og effektivitet. Regjeringen har særlig lagt vekt på etisk utviklingsarbeid der forvaltningen møter innbyggerne, og da særlig i møte med sårbare. Det er også utarbeidet en veileder med "Ethiske krav i offentlige anskaffelser", og det er også lagt stor vekt på å bidra til utviklingsarbeid i kommunene som fremmer demokratiske verdier og høy etisk standard.

Det er i alt 28 tiltak under dette området, hvorav:

- *Regjeringen har innført krav om kontroll med arbeidsforholdene ved offentlig innkjøp av tjenester (punkt 22, 23 og 24, ved FAD).*
- *Regjeringen har innført bedre muligheter for innsyn i offentlige innkjøp (punkt 26, 27, 29 og 30, ved FAD).*
- *UD har innført sentral kontrollenhet i departementene for anti-korrupsjonsvirksomhet (punkt 48 ved UD).*

Rekruttering, ledelse og personalpolitikk

Regjeringen ser på de ansatte i offentlig sektor som viktige i arbeidet med å sikre en sterk og effektiv offentlig sektor. Tanken har vært at ved å gi de ansatte anledning til å spille en viktig rolle i planlegging og gjennomføring av oppgavene, vil de få motivasjon til å bidra positivt til utviklingsarbeidet i offentlig sektor. Det er også viktig at offentlig sektor har en mangfoldig arbeidsstyrke, og går foran i å rekruttere arbeidskraft fra grupper som ikke alltid slipper like lett inn i arbeidsmarkedet.

Det er i alt 37 tiltak under dette området, hvorav:

- *Regjeringen harsikret ombudenes uavhengighet ved å innføre åremålsstilling uten mulighet for forlengelse (punkt 67, ved BLD).*
- *Sosial- og helsedirektoratet har opprettet et trainee-program for høyt utdannende med lavt funksjonsnivå (punkt 74, ved HOD).*
- *Regjeringen har lagt frem Plattform for ledelse i staten (punkt 60 ved FAD).*
- *Regjeringen gir i Omsorgsplan 2015 prioritering av støtte til kommuner som tilbyr heltidsstilling til deltidsansatte ved fullført kvalifisering (punkt 76, ved HOD).*

Åpenhet, deltakelse og demokrati

Regjeringen mener at åpenhet er en forutsetning for at innbyggerne skal kunne delta i demokratiet på en meningsfull måte. Regjeringen har tatt initiativ til en rekke tiltak som skal gjøre forvaltningen mer åpen, slik som Offentlighetsloven, utenriksministerens Refleksprosjekt, Innbyggerkonferansen i 2007 og debattopplegget Deltemeninger.no. I tillegg er det lagt stor vekt på å skape tilgjengelighet, og å inkludere og legge til rette for at enkeltindivider og grupper som ikke alltid blir like godt hørt i den offentlige debatten får en tydeligere stemme.

Det er i alt 50 tiltak under dette området, hvorav:

- *Regjeringen har innført ny offentlighetslov med forbedret innsynsrett (punkt 88, ved JD).*
- *Regjeringen har vedtatt at all ny IKT rettet mot allmennheten fra 2011 må være tilpasset alle, universell utforming (punkt 89, ved FAD).*
- *Regjeringen gjennomførte en innbyggerkonferanse i 2007 (punkt 90 ved FAD).*
- *Regjeringen har utnevnt nye styrever for*

helseforetakene, med flertall av folkevalgte (punkt 138, ved HOD).

Brukerorientering

Brukerorientering omhandler brukermedvirkning, brukerretting og bedre tilrettelegging for dem som trenger det mest.

Regjeringen har jobbet aktivt med økt brukermedvirkning, for å øke innbyggerens mulighet til å påvirke de tjenestene de selv bruker, og slik øke kvaliteten.

Brukerretting og bedre service handler om å gjøre offentlig sektor bedre for innbyggerne. Regjeringen har gjennomført innbyggerkonferansen i 2007 og en nasjonal innbyggerundersøkelse i 2009 for å øke kunnskapen om bruk av offentlige tjenester.

Regjeringen har i tillegg hatt fokus på brukerretting gjennom regjeringens innsats for forenkling av offentlige tjenester: Enklere språk, universell utforming og Elektronisk ID for å nevne noe.

Ett av hovedinnsatsområdene til regjeringen har vært bedre tilpassning og tilrettelegging av offentlige tjenester for de som trenger det mest.

Det er i alt 139 tiltak under dette området, hvorav:

- *HOD har fått alle helseforetakene til å opprette brukerutvalg (punkt 150).*
- *FAD har startet et omfattende arbeid med forenkling av språket i staten (punkt 168).*
- *BLD har forbedret tilskuddsordningene til ungdomsorganisasjoner etter ønske fra organisasjonene (punkt 172).*
- *Regjeringen har opprettet en flyklagenemnd (punkt 188, ved SD).*
- *Statens vegvesen har åpnet en nettside for miljøinformasjon om nye biler (punkt 201, ved SD).*
- *FIN har gått gjennom og redusert unødvendig høye gebyrer på blant annet pass, førerkort og tvangsforretninger (punkt 219).*

Forenkling og tilrettelegging for næringslivet

Regjeringen mener at en god offentlig sektor skaper stabile og forutsigbare rammevilkår og er en konkurransefordel for næringslivet. For å legge til rette for økt verdiskapning i næringslivet har

regjeringen derfor arbeidet målrettet med fornying av offentlig sektor. En viktig satsing er elektroniske løsninger som bl.a. Altinn.

Det er i alt 62 tiltak under dette området, hvorav:

- *Mer generelle forurensningskrav til ulike sektorer som erstatning for mange enkeltløyver (punkt 283 ved MD).*
- *SFT, SSB og Enova utvikler et system for utveksling av data, slik at bedrifter kun skal rapportere til én myndighet (punkt 284 ved MD).*
- *Det er lagt opp til mer effektive og forenklede prosesser etter ny plan- og bygningslov (punkt 286 ved MD).*
- *Regjeringen har forenklet flere systemer for rapportering og søknader (punkt 285, 311, 314 og 323 ved MD, LMD og NHD).*

IKT-politikk for offentlig sektor

I regjeringens fornyingspolitikk er det lagt til grunn at informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i stadig sterkere grad er forutsetning for velferdssamfunnet. I tillegg er IKT er også viktig for å effektivisere offentlige tjenester og øke produktiviteten. Regjeringen har derfor intensivert arbeidet med bruk av åpne standarder og obligatoriske krav og anbefalinger om IKT-standarder i forvaltningen. Mange av tiltakene i oversikten under er resultatet av oppfølgingen av St.meld. nr. 17 (2006-2007), Eit informasjonssamfunn for alle.

Det er i alt 33 tiltak under dette området, hvorav:

- *Felles infrastruktur for eID i offentlig sektor skal på plass, og det gis tilgang til nett-tjenester fra stadig flere kommuner og offentlige etater for MinID-brukere (punkt 353 og 354 ved FAD).*
- *Beslutning om bruk av Norsk helsenett for informasjonsutveksling og bedre infrastruktur (punkt 361, 362, 375 ved HOD).*
- *Regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet (punkt 372 ved FAD).*

Elektronisk forvaltning

I regjeringa sin strategi for fornying av offentlig sektor slås det fast at elektronisk kommunikasjon skal være den primære kanalen for dialog mellom innbyggerne og offentlige virksomheter. Overgang til elektronisk forvaltning skjer i høyt tempo i hele offentlig sektor. Regjeringen har tatt initiativ slik at offentlige virksomheter i større utstrekning kan tilby tilgang til offentlige tjenester på nett. Selv om vi fremdeles har langt igjen før vi har fullgode elektroniske løsninger, ser vi allerede mulighetene for store effektiviseringsgevinster og bedre tjenester.

Det er i alt 54 tiltak under dette området, hvorav:

- *Minside.no ble lansert desember 2006, og er en felles inngangsportal med felles innlogging til alle elektroniske tjenester rettet mot brukerne (punkt 376, ved FAD)*
- *FAD lanserer i løpet av året Offentlig Elektronisk Postjournal, som vil forenkle innsyn i offentlige postjournaler (punkt 378).*
- *JD har prøvd ut elektronisk tinglysing, med sikte på utvidet bruk (punkt 382).*
- *Gjennom satsingen på Altinn II har NHD lagt grunnlag for forenkling for næringsdrivende og offentlige virksomheter (punkt 423).*

Effektivitet og kvalitet

Effektivitet og kvalitet handler om systemer og virkemidler, organisering og arbeidsdeling, og nye institusjoner og enheter.

Med systemer og virkemidler menes her alt fra administrative systemer og arbeidsmetoder til IKT-systemer. Målet med fornyingstiltakene som er gjengitt under er i hovedsak utvikling av bedre og mer effektive systemer og virkemidler i offentlig sektor. Arbeidet med å utvikle mer effektive systemer med bedre kvalitet har klare konsekvenser for både brukerropping og service i forvaltningen, noe som kommer både innbyggere og næringsliv til gode.

Regjeringen mener de viktigste velferdsoppgavene i samfunnet må løses i fellesskap. Det krever en sterk og handlekraftig offentlig sektor. Det gjør også at vi har et stort ansvar å sikre for at det offentlige er organisert på en måte som gjør at oppgavene løses effektivt og med høy kvalitet. For denne regjeringen har det vært viktig å understreke hva

som er det offentliges ansvar, og deretter finne gode måter å organisere oppgaveløsningen på.

Det er etablert en lang rekke nye institusjoner og enheter under denne regjeringen, for eksempel gjennom endringer av eksisterende organisasjonsformer, slik som Norsk filminstitutt. Det er også etablert en rekke nye enheter der målet i stor grad har vært et ønske å styrke viktige kompetansetiljøer. Flere av enhetene som er etablert er resultater av nye utfordringer i samfunnet, slik som etablering av bedre kriseberedskap gjennom blant annet det nye direktoratet for nødkommunikasjon og Nasjonal krisestøtteenhet.

Det er i alt 236 tiltak under dette området, hvorav:

- *SSB og FAD har lansert StatRes, for bedre oversikt over ressursbruk i staten (punkt 431).*
- *Regjeringen har gjennomført en rekke grep i forhold til statlig eierskapsstruktur, for å imøtekomme fellesskapsinteresser, arbeidstakeres behov og krav til effektivitet (punkt 554, 602, 603, 606, 610 ved blant annet FD, AID, NHD og SD)*
- *Difi og SSØ har laget en veileder for beregning av samfunnsøkonomisk nytte av omstillinger (punkt 477, ved FAD).*
- *FIN har innført nytt forvaltningssystem for skatteinnkreving (punkt 488).*
- *Regjeringen har gått inn for nytt inntektssystem for helseforetakene (punkt 522, ved HOD).*

Regional- og lokalforvaltning

Regjeringen har tatt initiativ til en rekke informasjons- og veiledningstiltak rettet mot kommunene. Regjeringen ønsket også å bistå kommunene i arbeidet med å forbedre tjenestekvalitet og ressursbruk og etablere en mer helhetlig styring. Kvalitetskommuneprogrammet inngår her som den sentrale satsingen. Regjeringen har også lagt stor vekt på å bistå kommune med kompetanseutvikling. I tillegg til de tiltakene som presenteres her, har mange av fornyingstiltakene under andre overskrifter betydning også i kommunene. Et godt eksempel er Samhandlingsreform for helsesektoren i Norge, jf.

St. meld. nr. 47 (2008-2009), der et hovedelement er at kommunene mulighet til å følge opp pasientene skal styrkes.

Det er i alt omtalt 50 tiltak under dette området, hvorav:

- *Regjeringen har opprettet fem regional koordinatorer i det statlige barnevernet (punkt 672 ved BLD).*
- *Regjeringen har opprettet tilskuddsordning for interkommunalt legevaktsamarbeid (punkt 678 ved HOD).*
- *Regjeringen har gått inn for å opprettholde desentralisert sykehusstilbud (punkt 704 ved HOD).*

Alt i alt er dette mange gode tiltak som innebærer fornying av offentlig sektor over et bredt spekter og på alle forvaltningsnivå.

Miljøtiltak i offentlig sektor

Miljøpolitikken har vært et av de viktigste prosjektene til denne regjeringen. Det meste av denne politikken handler naturligvis om de store tiltakene, som bl.a. oppfølgingen av St. meld. nr. 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk, strategien for bærekraftig utvikling som ble presentert i Nasjonalbudsjettet for 2008, og omlegging av avgiftspolitikken i mer miljøvennlig retning. Gjennom denne politikken er det vedtatt ambisiøse målsetninger, og en viktig forutsetning for å nå disse målene er at innsatsen for reduksjon av utslipp i Norge intensiveres. Det gjelder også i offentlig sektor, som er en betydelig aktør i miljøsammenheng, både som bruker, produsent, byggherre, eiendomsforvalter, og på andre måter som f. eks. valg av transportløsninger, energibruk og avfallsløsninger. Regjeringen la i 2007 fram en handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser. Handlingsplanen legger opp

til at miljøbelastningen fra offentlige anskaffelser minimeres, og hvor blant annet klima og energitiltak er høyt prioritert. Planen gjelder for perioden 2007-2010. I planen er det også tydeliggjort ambisjonsnivået for miljøhensyn i statlige innkjøp gjennom en egen miljøpolitikk, iverksatt fra 1.1.2008, og som skal integreres i miljøledelsessystemene til den enkelte virksomhet. I oppfølgingen av den statlige miljøpolitikken etableres det også faglig knutepunkt i hvert fylke/region. I tillegg skal Fylkesmannen samordne og være pådriver, mens Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) skal bistå knutepunktene med informasjon, kompetanse, verktøy, konferanser med mer. I oversikten under gis det en rekke eksempler på miljøtiltak i offentlig sektor som er iverksatt under denne regjeringen.

1. Miljøpolitikk for statlige innkjøp iverksatt

Regjeringen har i Handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser (2007-2010) tydeliggjort ambisjonsnivået for miljøhensyn i statlige innkjøp gjennom en egen miljøpolitikk. Miljøpolitikken ble iverksatt 1.1.2008, og skal integreres i miljøledelsessystemene til den enkelte virksomhet. Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) skal legge til rette for gjennomføringen på nasjonalt nivå, gjennom opplæring, veiledning og utvikling av miljøkriterier. Det opprettes også faglige knutepunkter i hvert fylke/region (seks ble opprettet i 2008, de resterende starter høsten 2009). Fylkesmannen skal samordne og være pådriver, mens Difi skal bistå knutepunktene med informasjon, kompetanse, verktøy, konferanser med mer. Ansvarlig: FAD, MD.

2. Miljøledelsessystem i alle statlige virksomheter

Regjeringen har bedt statlige virksomheter med betydelig miljøkonsekvenser om å innføre tredjepartsertifiserte miljøledelsessystemer som ISO 14001 eller EMAS for hele eller deler av virksomheten. Alle andre skal ha et enkelt system for miljøledelse. Den statlige innkjøpspolitikken er en obligatorisk del av miljøledelsessystemet. Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI) har fått i oppdrag og følge opp dette. Tiltaket inngår i Handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser (2007-2010). Ansvarlig: MD, FAD.

3. Kvotekjøp for statsansattes flyreiser

Regjeringen har bestemt at anslåtte utslipp ved statsansattes tjenestereiser med fly internasjonalt skal kompenseres ved kjøp av utslippskvoter. For 2009 legges det til grunn et kjøpsbehov på 70 000 tonn (St.prp. nr. 1(2008-2009)). Anslaget innebærer en betydelig reduksjon i forhold til tidligere anslag på 120 000 tonn. Ansvarlig: FIN.

4. Alle statlige virksomheter skal ta i bruk fjernmøteteknologi

Alle statlige virksomheter skal ta i bruk fjernmøteteknologi for å redusere reisevirksomheten når dette er hensiktsmessig og det reduserer kostnadene samlet sett. Tiltaket inngår i Regjeringens strategi for fornying av offentlig sektor.

Justissektoren vil være blant de første til å ta i bruk fjernmøteteknologi i stor skala. Departementenes servicesenter arbeider også for økt bruk i departementene. Ansvarlig: FAD.

5. Det offentlige skal kjøpe grønn IKT

Dagens informasjonsteknologi bidrar til like mye CO₂utslipp som flytrafikken, hele to prosent av de globale klimautslippene. Derfor skal Staten heretter stille miljøkrav når de kjøper inn PC-er, printere, kopimaskiner og annet IKT-utstyr. Det er utarbeidet Anbefalte miljøkriterier for IKT-produkter. Kriteriesettet er enkelt å bruke og kan klippes og limes inn i konkurransegrunnlaget. Ansvarlig: MD, FAD.

6. Gjenvinningskrav til leverandører

FAD og MD er i 2009 blitt kontrollmedlem i Grønt Punkt Norge AS (GNP). Medlemskapet innebærer at alle leverandører til departementet som bruker emballasje i fremtiden må være medlem av en returordning. FAD vil også utvide ordningen til å gjelde alle fellesinnkjøp til departementene. Ansvarlig: FAD.

7. Fremmer miljø og effektivitet i byggeprosjekter

Når det nye Nasjonalmuseet prosjekteres, er det første gang et norsk offentlig bygg blir prosjektert med digitale modeller basert på åpne standarder. Gevinsten er bedret effektivitet og miljøvurdering i prosjekteringsfasen. Statsbygg krever nå at bygningsinformasjonsmodellering (BIM – en teknologi for digital modellbygging) heretter skal brukes gjennom hele byggeprosjektet. Ansvarlig: FAD.

8. Livskraftige kommuner

Miljøverndepartementet og Kommunenes Sentralforbund (KS) startet i 2006 opp programmet Livskraftige kommuner, for å bidra til å systematisere, videreutvikle og overføre kunnskap og erfaringer om lokalt utviklingsarbeid innen miljø og samfunn til flest mulig kommuner gjennom arbeid i læringsnettverk. 200 kommuner deltar nå i programmet. Følgeevalueringen viser at kommunene opplever stor nytte og oppnår miljøresultater mer effektivt ved å samarbeide i læringsnettverk med

andre kommuner. Programperioden går over fem år fra 2006 til og med 2010. Prosjektledelsen er lagt til KS. Ansvarlig: MD.

9. Grønne energikommuner

Grønne energikommuner er et program som skal få kommunene til å satse på energieffektivisering, fornybar energi og å få ned klimagassutslippene. Programmet er en tilleggsavtale til Livskraftige kommuner. Prosjektledelsen er lagt til KS, og prosjektperioden går fra 2007 til og med 2010. 21 kommuner og 1 fylkeskommune deltar. Alle deltakerkommunene forventes å ha ferdige klimaplaner i løpet av året. Programmet har ført til økt fokus på konkrete klimatiltak i deltakerkommunene, og erfaringene skal formidles gjennom læringsnettverkene i Livskraftige kommuner til flertallet av norske kommuner. Ansvarlig: KRD, MD og OED.

10. Plan- og bygningslov med økt vekt på miljø

Ny plandel av plan- og bygningsloven ble vedtatt av Stortinget 5. juni 2008. Loven åpner for at kommunene i sterkere grad kan legge til rette for et utbyggingsmønster som bl.a. reduserer transportbehov og sikrer landbruks-, natur- og friluftsområder mot unødig nedbygging. Loven trer i kraft fra 1. juli 2009. Ansvarlig: MD.

11. Juridisk bistand til kommuner i strandsone-saker

Ordning med juridisk bistand til kommuner som trenger å avklare juridiske spørsmål knyttet til strandsonen videreføres, jf. St.prp. nr. 1 (2008-2009). Hensikten er å bidra til å sikre allmennhetens tilgang til strandsonen, og til å ivareta allmenne interesser ellers, blant annet hensynet til natur og landskap. Ansvarlig: MD.

12. Energiøkonomiseringstiltak i Forsvaret

Regjeringen satser på energiøkonomisering i Forsvaret. Det er foreløpig anslått et investeringsbehov på ca. 223 mill. kroner. For å holde best mulig kontroll med omfang og kostnader i prosjektet, og av ledelses- og fremdriftshensyn, er tiltakene planlagt gjennomført som enkelttiltak eller i mindre, uavhengige prosjekter. ENØK-tiltakene gjennomføres i perioden 2009–2016. Ansvarlig: FD.

13. «Energiledelse i Forsvaret (2006–2010)»

Programmet «Energiledelse i Forsvaret (2006–2010)» har en målsetting om å redusere energiforbruket med 90 GWh årlig og å konvertere 75 GWh til fornybar energi. Det stilles skjerpede utslippskrav til sektorens administrative kjøretøyer. Kystvakten har under levering tre nye lavutslippsfartøyer i Barentshav-klassen basert på naturgassdrift, hvilket reduserer utslipp av nitrogenoksider med 90 pst. og CO₂ med 25 prosent sammenliknet med dieseldrift. Ansvarlig: FD.

14. Miljøkrav til helseforetakene

De regionale helseforetakene leverte 1. oktober 2008 en rapport som kartlegger etablerte miljøtiltak i sektoren med overføringsverdi og som utreder nye mulige miljøtiltak innenfor spesialisthelsetjenesten. Helseforetakene er i fellesskap bedt om å sikre en helhetlig tilnærming for å oppfylle de nasjonale miljø- og klimamålene med utgangspunkt i denne rapporten. Videre er helseforetakene i fellesskap særskilt bedt om å vurdere strategier for å nå regjeringens målsettinger på miljø- og klimaområdet ved bruk av felles innkjøpsmakt, å etablere et rådgivende miljø- og klimaforum innen 1. juli 2009, samt innen 1. juni 2010 vurdere om helseforetakene bør miljøsertifiseres. Ansvarlig: HOD.

15. Fjernmøteteknologi i domstolene

Prøveprosjektet med bruk av fjernmøteteknologi i domstolene ble evaluert i 2007. Evalueringen viser at bruk av videokonferanser ikke bare er et kostnadsreduserende virkemiddel, men at møteformen også har flere rettssikkerhetsmessige fordeler. På bakgrunn av regjeringens forslag er det bevilget 10 millioner til investeringer i videokonferanseutstyr i domstolene i 2009. Samtidig ble det bevilget midler til kriminalomsorgen for anskaffelse av videokonferanseutstyr i fengslene. Ansvarlig: JD.

16. "Økoløft" skal øke kommunenes forbruk av økologisk mat

I 2008 igangsatte regjeringen det toårige prosjektet "Økoløft i kommuner". Bakgrunnen for prosjektet er målsettingene i Soria Moria-erklæringen, hvor regjeringen har satt som mål at 15 prosent av matproduksjonen og matforbruket skal være økologisk i 2015. Av 100 kommuner som søkte,

er 52 kommuner tatt med i ordningen. Statens landbruksforvaltning har ansvar for gjennomføringen av prosjektet. Ansvarlig: LMD, KRD.

17. Bedre energi- og klimaplaner i kommunene

Det er utarbeidet to veiledere som viser hvordan kommunene kan jobbe fram helhetlige energi- og klimaplaner.¹ Kommuneveilederne er en del av regjeringens satsing på energi- og klimaarbeid i kommunene, og benyttes i en ny, landsomfattende kursserie Enova gjennomfører i samarbeid med Kommunenes Sentralforbund. Enova har også i samarbeid med Kommunenes sentralforbund lansert et eget nettsted med oversikt over kommunenes arbeid med energi- og klimaplaner. Ansvarlig: OED.

18. Krav om fleksible energisystemer i alle offentlige bygg

Regjeringen innfører krav om fleksible energisystemer i alle offentlige bygg og ved rehabilitering av offentlige bygg på over 500 kvm². Tiltaket er en del av klimaforliket, og er ivarettatt gjennom revisjon av bygningsdelen av Plan- og bygningsloven med forskrifter. Bygningsdelen av denne loven skal etter planen tre i kraft 1. januar 2010. Ansvarlig: KRD.

19. Opprinnelsessertifikater for strøm i Jernbaneverket

Jernbaneverket har fra og med 1. juli 2007 inngått en avtale om kjøp av opprinnelsessertifikater for strøm etter europeisk standard. Sertifikatene garanterer at den mengden strøm Jernbaneverket kjøper inn til eget forbruk og til drift av elektriske tog, er produsert fra vannkraft (CO₂-nøytralt). Ansvarlig: SD.

20. Statlige retningslinjer for klimaplanlegging

Regjeringen foreslår at den kommunale planleggingen skal inneholde informasjon om kommunens klimagassutslipp og energisystem og prognose for framtidige utslipp og energibehov uten nye tiltak. I planleggingen skal det settes mål for utslippsreduksjoner, tiltak og virkemidler. Utkastet til planretningslinje ble sendt på høring med frist 20. juli 2009. På bakgrunn av høringsuttalelsene vil fastsetting av slik retningslinje bli vurdert. Ansvarlig: MD.

21. Tiltakspakken sikrer grønne arbeidsplasser

Det er i 2009 tildelt 400 millioner kroner til å gjøre 650 offentlige bygg over hele landet mer energieffektive. Bevilgningen, som er en del av regjeringens tiltakspakke, utnytter den økonomiske situasjonen ved å benytte ledig arbeidskraft til å rehabilitere offentlige bygg. Prosjektene som er støttet via Enova vil gi en energibesparelse på anslagsvis 70GWh/år. Ansvarlig: OED.

Etikk og samfunnsansvar

Regjeringen la våren 2009 fram Stortingsmelding nr. 19 (2008-2009) Ei forvaltning for demokrati og fellesskap. Den tydeliggjør verdigrunnlaget for offentlig sektor, der demokrati, rettssikkerhet, faglig integritet og effektivitet utgjør hovedelementene. Etikk og samfunnsansvar i offentlig sektor handler om at offentlig sektor skal etterlever de verdier, standarder og regler som gjelder for offentlig sektor, og tiltakene under denne overskriften er først og fremst tiltak som skal underbygge og sikre etterlevelse av dette verdigrunnlaget. Regjeringen harsærlig lagt vekt på etisk utviklingsarbeid der forvaltningen møter innbyggerne. Det gjelder spesielt i helsesektoren, hvor det er igangsatt en rekke utviklingstiltak. Et satsningsområde for regjeringen har vært offentlig innkjøpspolitikk og innkjøpspraksis. Regjeringen presenterte i St.meld. nr. 36 (2008-2009) Det gode innkjøp hva som gjøres for å sikre mer profesjonelle offentlige innkjøp. Det er også

utarbeidet en veileder med "Etiske krav i offentlige anskaffelser", og det er bestemt at det skal opprettes en støttefunksjon for samfunnsansvar ved offentlige innkjøp hos Difi. Regjeringen har også lagt stor vekt på å bidra til utviklingsarbeid i kommunene som fremmer demokratiske verdier og høy etisk standard. Kommuneloven er bl.a. endret slik at etikkdimensjonen er tatt inn i formålsparagrafen, og at kommunene skal rapportere planlagte og gjennomførte tiltak for å sikre en høy etisk standard i kommunen. Det er foreslått skjerpede habilitetsregler for folkevalgte som også er styremedlemmer i offentlige selskap. Regjeringen har etablert en arbeidsgruppe som skal komme med forslag til tiltak rettet mot kontrollutvalg, revisjon og internkontroll i kommunene. I oversikten under er disse og andre tiltak regjeringen har planlagt eller iverksatt på dette området, omtalt.

22. Forbud mot sosial dumping i offentlige innkjøp

Forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter trådte i kraft 1. mars 2008. Dette gjelder ved kjøp av tjenester og bygge- og anleggsarbeider. Forskriften krever at oppdragsgivere gjennomfører nødvendig kontroll for å sjekke om krav til lønns- og arbeidsvilkår faktisk blir overholdt når kontrakten er inngått. Ansvarlig: FAD.

23. Etiske krav i offentlige anskaffelser

Initiativ for etisk handel (IEH) har på oppdrag fra BLD utarbeidet veilederen "Etiske krav i offentlige anskaffelser". Veilederen ble ferdigstilt i januar 2009, og inngår som en del av oppfølginga av regjeringens Handlingsplan for miljø- og samfunnsansvar i offentlige anskaffelser (2007-2010). Det arbeides for å gjøre veilederen brukt, og for å etablere et opplæringsstilbud på området. Ansvarlig: BLD.

24. ISO-standard for samfunnsansvar

Norge deltar i den internasjonale arbeidsgruppen som utarbeider ISO-standard for samfunnsansvar (ISO 26000). Standarden, som etter planen skal foreligge i 2010, vil gi retningslinjer for hvordan alle typer organisasjoner (offentlige så vel som private) kan opptre sosialt ansvarlig i tråd med samfunnets krav. Tiltaket inngår i Regjeringens forbrukerpolitiske handlingsprogram 2008-2009. Ansvarlig: BLD.

25. Granskningsutvalg for IKT-kontrakter i Forsvaret

Regjeringen oppnevnte i januar 2006 et granskningsutvalg for IKT-kontrakter i Forsvaret. Bakgrunnen var at departementet, gjennom interne undersøkelser, hadde avdekket brudd på anskaffelsesregelverket, interne rutiner og etiske retningslinjer. Rapporten fra utvalget ble lagt frem 16. juni 2006.³ I tillegg er det gjennomført ytterligere undersøkelser vedrørende forhold relatert til leverandørkontakt. FD følger opp forslag til tiltak. Ansvarlig: FD.

26. Mer transparente offentlige innkjøp

Regjeringen har gjennom den nye Lov om offentlige anskaffelser, gjeldende fra 1. januar 2007, innført et

nytt og bedre regelverk for offentlige innkjøp. Det er bl.a. innført plikt til å skrive protokoll for alle innkjøp som koster over 100 000 kroner. Ved innkjøp over denne summen er det også krav om at alle tilbyderne leverer skatteattest, og at den som får kontrakten, leverer HMS-egenmelding. Ansvarlig: FAD.

27. Gebyr ved ulovlige direkteinnkjøp

Siden 01.01.2007 har Klagenemnda for offentlige innkjøp (KOFA) hatt fullmakt til å fastsette gebyr ved ulovlige direkteinnkjøp. Nemnda skal sikre et raskt og rimelig klagealternativ på et lavt konfliktnivå og medvirke til økt kompetanse og rettsavklaringer på området. Ansvarlig: FAD.

28. Stortingsmelding om samfunnsansvar

Regjeringen ga i januar 2009 ut en stortingsmelding med tittel "Næringslivets samfunnsansvar i en global økonomi", St.meld. nr. 10 (2008-2009). I meldingen omtales statens rolle og ansvar som eier, investor/kapitalforvalter og innkjøper. Ansvarlig: NHD.

29. Gjennomgår håndheving av reglene om offentlige innkjøp

Regjeringen har nedsatt et utvalg som skal utrede implementering av nytt handhevingsdirektiv i norsk rett og vurdere hvordan det samlede norske håndhevingssystemet best kan organiseres. I denne sammenhengen skal også oppgavene til Klageorganet for offentlige anskaffelser (KOFA) vurderes, jf St.meld. nr. 36 (2008– 2009) Det gode innkjøp. Ansvarlig: FAD.

30. Nasjonalt kompetansesenter for offentlige innkjøp

Gjennom etablering av Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi), med en egen avdeling for offentlige innkjøp, har regjeringen lagt grunnlaget for et nasjonalt kompetansesenter for offentlige innkjøp og intensivert arbeidet med å sikre bedre, enklere og sikrere offentlige innkjøp. Ansvarlig: FAD.

31. Enklere å tolke regelverket for offentlig støtte

Reglene for offentlig støtte kan være kompliserte, men nå skal det bli lettere å tolke dem. Det er i 2007 utformet en egen veileder, EØS-avtalens regler om

offentlig støtte, rettet mot både kommuner, statlige organer og andre som forvalter offentlige midler. Ansvarlig: FAD.

32. Satsning på innkjøpsnettverk

Regjeringen vil stimulere til økt utbredelse og deltakelse i innkjøpsnettverk, ved at Direktorat for forvaltning og IKT også skal se nærmere på om det er behov for å etablere nettverk for spesielle sektorer eller grupper av offentlige virksomheter, jf St.meld. nr. 36 (2008– 2009) Det gode innkjøp. Ansvarlig: FAD.

33. Terskelverdi for offentlige innkjøp

Regjeringen har gjennom Asplan Viak fått undersøkt om det er hensiktsmessig å heve terskelverdien over 500 000 kroner (Offentlige anskaffelser – nasjonal terskelverdi og tiltak i konkurransefasen). Det synes imidlertid ikke å være samfunnsøkonomisk lønnsomt. I tillegg er ro og stabilitet rundt et relativt nytt regelverk et viktig poeng i vurderingen om terskelverdien skal heves. Ansvarlig: FAD.

34. Samordning av innkjøp

Regjeringen vil utrede økt samordning av innkjøp, herunder hvilke effekter samordning av innkjøp har gitt, både når det gjelder pris og kvalitet på produktene, men også når det gjelder ressursbruk og forbedring av innkjøpsprosesser. De markedsmessige konsekvensene skal også vurderes. På bakgrunn av utredningen vil regjeringen vurdere organisatoriske tiltak, jf St.meld. nr. 36 (2008– 2009) Det gode innkjøp. Ansvarlig: FAD.

35. Handlingsplan for holdninger, etikk og ledelse i Forsvaret

Forsvarsministeren la i september 2006 frem Handlingsplan for holdninger, etikk og ledelse i forsvarssektoren. Planen er et viktig verktøy i å sikre at alle som har sitt virke i forsvarsektoren er godt rustet til å håndtere utfordringer som har med etikk, holdninger og ledelse å gjøre. Mye av handlingsplanen går ut på å skape bevissthet om holdninger og etikk i hele organisasjonen, men det legges spesielt stor vekt på utfordringer knyttet til åpenhet, tillit og ledere som rollemodeller. Ansvarlig: FD.

36. Etiske retningslinjer for næringslivskontakt i Forsvaret

FD utarbeidet i mars 2007 egne Etiske retningslinjer for næringslivskontakt i forsvarssektoren. Reglene har sitt utspring i allmenngyldige etiske verdier og normer som for eksempel rettferdighet, lojalitet, ærlighet, pålitelighet og sannferdighet. En viktig forutsetning for å videreutvikle et godt og ryddig samarbeid mellom Forsvaret og næringslivet er respekt for disse verdiene og normene. Ansvarlig: FD.

37. Enklere å varsle om økonomiske misligheter i Forsvaret

I mars 2007 lanserte forsvarsministeren en varslingskanal for økonomiske misligheter, og fikk etablert etiske grunnregler for forsvarssektoren samt etiske retningslinjer for næringslivskontakt. Fra 1. januar 2009 er denne varslingskanalen utvidet til å gjelde varsling av alle kritikkverdige forhold i Forsvaret. Ansvarlig: FD.

38. Nytt regime for forsvarsvarsanskaffelser

Norge har i 2008 inngått en avtale med The European Defence Agency om å delta i et frivillig og ikke-bindende regime for forsvarsvarsanskaffelser, det såkalte Code of Conduct on Defence Procurement. Ordningen skal fremme konkurranse og bidra til et mer konkurransedyktig europeisk marked for forsvarsmateriell. Norge har også sluttet seg at ordningen fra 1. juli 2009 blir utvidet til å omfatte gjenkjøp. Ansvarlig: FD.

39. Styrket etisk forvaltning av Statens pensjonsfond – Utland

Etter en bred evaluering og høringsrunde om de etiske retningslinjene for Statens pensjonsfond – Utland i 2008⁴, legger regjeringen nå opp til et mer aktivt og bredere perspektiv på den etiske forvaltningen: hensyn til miljø, sosiale forhold og god selskapsstyring skal i større grad integreres som relevante faktorer i hele arbeidet med forvaltningen av fondet. Ansvarlig: FIN.

40. Etisk kompetanseheving i pleie- og omsorgstjenestene

Regjeringen har satt i gang et treårig samarbeidsprosjekt med KS og yrkesorganisasjonene for å styrke den etiske kompetansen i 100 kommuner. For å sikre at flere norske kommuner etablerer møteplasser for etisk refleksjon er det i avtalen mellom regjeringspartiene, KrF og Venstre om utvidelse og konkretisering av Omsorgsplan 2015, lagt til grunn at prosjektet "Samarbeid om etisk kompetanseheving" skal utvikles i alle kommuner. Ansvarlig: HOD.

41. Senter for medisinsk etikk også for kommunale tjenester

For å sikre en langsiktig forankring og systematisk oppfølging og evaluering av arbeidet med etisk kompetanseheving i de kommunale helse- og omsorgstjenestene skal Seksjon for medisinsk etikk (SME) drive veiledning og undervisning av kommuner i etikkarbeid og gi tilbud om kompetanseutvikling. Ansvarlig: HOD.

42. Etikk i helseforetakene

Helseforetakene ble i 2007 bedt om at de kliniske etikk-komiteene skulle inkludere tverrfaglig behandling av rusmiddelavhengige i sitt ansvarsområde. Alle de regionale helseforetakene har etter dette rapportert at de arbeider med etiske problemstillinger, og de fleste helseforetak har etablert kliniske etikk-komiteer. Ansvarlig: HOD.

43. Politiets data- og materiell tjeneste med varslingstjeneste

Politiets data- og materiell tjeneste (PDMT) inngikk i 2008 en kontrakt om varslingstjeneste for PDMT med Advokatfirmaet G-Partner AS. Varsling skjer anonymt og tjenesten er tilgjengelig for alle ansatte, kunder, brukere og leverandører. Den kan benyttes for å melde om eventuelle kritikkverdige forhold. Ansvarlig: JD.

44. Bedre egenkontroll i kommunene

Det ble høsten 2008 nedsatt en arbeidsgruppe som skal komme med forslag til tiltak rettet mot kontrollutvalgene, revisjonene og internkontrollen i kommunene. Målet er at arbeidsgruppen skal

fremme forslag som inspirerer folkevalgte og tilsatte til å utvikle gode kontrollsystem i den enkelte kommune. Arbeidet skal leveres før utgangen av 2009. Ansvarlig: KRD.

45. Skjerpede habilitetsregler i offentlig heleide selskaper

KRD fremmet våren 2009 forslag om skjerpede habilitetsregler for lokale folkevalgte og tjenestemenn som har ledende stilling eller er styremedlem i offentlig heleide selskaper. Dersom man som folkevalgt eller tjenestemann skal behandle en sak hvor et slikt selskap er part, vil man bli inhabil uansett om selskapet er privat eid eller offentlig heleid. Det har tidligere gjeldt særskilte habilitetsregler for offentlig heleide selskaper. Stortinget vedtok lovendringen i juni 2009 og nå gjelder det derfor like regler for ledere og styremedlemmer i offentlige som i private selskaper.⁵ Ansvarlig: KRD.

46. Tillitskapende forvaltning i kommuner og fylkeskommuner

Regjeringen fremmet i desember 2008 diverse forslag til lovendringer som skulle virke til å sikre høy etisk standard i kommunene. Forvaltningen i kommunene holder i all hovedsak høy etisk standard, og regjeringens forslag bygget videre på og utdypet denne praksisen. Det ble blant annet foreslått at etikkdimensjonen ble tatt inn i formålsparagrafen i kommuneloven, og at kommunene hvert år skal rapportere i årsberetningen om planlagte og gjennomførte tiltak for å sikre en høy etisk standard i kommunen.⁶ Stortinget vedtok lovendringene våren 2009. Ansvarlig: KRD.

47. Oppfølging av FN-konvensjonen mot korrupsjon

FN-konvensjonen mot korrupsjon, som Norge ratifiserte i juni 2006, har nå trådt i kraft.⁷ JD vil på egnet måte, og i samarbeid med UD, delta i relevante oppfølgingsprosesser. Norge deltar aktivt i OECDs og Europarådets arbeid mot korrupsjon, basert på rettslige instrumenter utviklet i disse organisasjonene. Deltakelsen i Financial Action Task Force vil bli videreført. Ansvarlig: UD.

48. Anti-korrupsjonsprosjekt i UD

UDs anti-korrupsjonsprosjekt er slutført. Det er etablert en sentral kontrollenhet i departementet, og retningslinjer for håndtering av mistanke om økonomiske misligheter er utarbeidet. Det er også etablert et eksternt varslingsystem. En rekke kompetansehevende tiltak er iverksatt. Ansvarlig: UD.

49. Varslingsrutiner i statlige virksomheter

I forbindelse med de nye reglene i arbeidsmiljøloven som pålegger arbeidsgiver å utarbeide rutiner eller sette i verk andre tiltak som legger forholdene til rette for intern varsling, ble det i 2007 utarbeidet Retningslinjer for utarbeidelse av lokale varslingsrutiner i staten. Ansvarlig: FAD

50. Kartlegging av etnisk diskriminering i offentlig sektor

Likestillings- og diskrimineringsombudet har kartlagt hva som gjøres for å bekjempe diskriminering i 248 statlig virksomheter. Kartlegging av diskriminering i statlig sektor – første trinn ble lagt fram i januar 2008 og er et viktig bidrag til den nye handlingsplan mot rasisme og diskriminering. Ansvarlig: FAD

Rekruttering, ledelse og personalpolitikk

Ansatte i offentlig sektor er svært viktige i arbeidet med å sikre en sterk og effektiv offentlig sektor. Ved å gi de ansatte anledning til å spille en viktig rolle i planlegging og gjennomføring av oppgavene, vil de få motivasjon til å bidra til utviklingsarbeidet. Regjeringen har derfor omgjort flere av de endringene som den forrige regjeringens gjorde som tok sikte på å redusere de ansattes rettigheter. Det er også innført medarbeiderundersøkelser i staten, den første gjennomført i 2007. Det er lagt stort vekt på at statlige omstillingene ikke skal føre til at ansatte skyves ut av arbeidsmarkedet på passive trygdeordninger. Omstillingene i staten har vært gjennomført i god dialog med de ansattes organisasjoner, og det har vært gjennomført medvirkning og medbestemmelse for de ansatte og deres organisasjoner. Regjeringen arbeider også målrettet med rekruttering til bl.a. helse- og omsorgsyrkene og til skolen, samtidig som det er lagt til

grunn økte krav til kompetanse. Kompetanseforskriften ved ansettelse av lærere ble endret med virkning fra høsten 2008, og gjennom Kompetanseløftet 2015 skal over 24 000 personer i omsorgssektoren få kvalifisering, utdanning og videreutdanning. Det er også av stor betydning at offentlig sektor har en mangfoldig arbeidsstyrke, og går foran i å vise mulighetene som ligger i å rekruttere arbeidskraft fra grupper som ikke alltid slipper like lett inn i arbeidsmarkedet. I oversikten under er det inkludert tiltak som handler om rekruttering, ledelse og personalpolitikk i staten, kommuner og fylkeskommuner. I tillegg inkluderer oversikten også tiltak rettet mot andre områder, som bl.a. ombudene, og statlige og kommunalt eide foretak eller foretak der det offentlige har vesentlige eierinteresser.

51. Gjeninnført ventelønnsordningen

Ventelønnsordningen er gjeninnført slik den var før lovforslaget fra den forrige regjeringen om statens embets- og tjenestemenn våren 2005. Stortinget vedtok regjeringens forslag til lovendring, og bevilgningen til ordningen ble samtidig justert opp med 45 millioner kroner til 460 millioner kroner, jf. St.prp. nr.1 Tillegg nr. 1 (2005-2006). Ansvarlig: FAD.

52. Rekruttering av innvandrere – planer og måltall

Siden 2007 er alle etater innenfor det statlige forvaltningsområdet og helseforetakene, pålagt å utarbeide konkrete planer med mål for å øke rekrutteringen av personer med innvandrerbakgrunn. Formålet vil i framtiden ivaretas gjennom diskrimineringsloven som trådte i kraft 1. januar 2009⁸. Ansvarlig: FAD.

53. Rekruttering av innvandrere – Intervjuordningen

Innen statsforvaltningen er det, med godt resultat, innført en ordning om at minst én søker med innvandrerbakgrunn skal innkalles til intervju hvis hun/han er kvalifisert til stillingen. En kartlegging (2006–2007) viser at 94 pst. av de statlige virksomhetene følger pålegget. Ansvarlig: FAD.

54. Coachingprogram for kvinnelige mellomledere

Et prøveprosjekt for å få rekruttert flere kvinnelige toppledere i staten startet i begynnelsen av 2006. Da FAD gjorde opp status i mars 2007, var det bare tre av tjue som hadde fått en topplederstilling. Dette ble ikke vurdert som godt nok, og prosjektet er avviklet. Ansvarlig: FAD.

55. Nytt tjenestemannsregister

I 2007 og 2008 er det brukt til sammen vel 5,2 mill. kroner for innkjøp og utvikling av et nytt tjenestemannsregister og ny lønnsforhandlingsløsning. Registeret omfatter en rekke data om alle statstilsatte, og blir primært benyttet i samband med de sentrale lønnsforhandlingene og i arbeidet med statsbudsjettet. Ansvarlig: FAD.

56. Medarbeiderundersøkelser

FAD gjennomførte i 2007 den første av flere spørreundersøkelser blant medarbeiderne i staten om arbeidslivsforhold, motivasjon og trivsel, for å skaffe systematisk kunnskap om hva som skaper motivasjon og trivsel i staten. Resultatene er bl.a. blitt brukt i den nye stortingsmelding om forvaltningspolitikken, St.meld. nr. 19 (2008-2009) Ei forvaltning for demokrati og fellesskap. Ansvarlig: FAD.

57. Faglig råd for lederskap i staten

I mai 2007 ble Faglig råd for lederskap i staten opprettet. Rådet skal gi innspill i arbeidet med å utvikle forvaltningspolitikken og den statlige ledelses- og arbeidsgiverpolitikken. Ansvarlig: FAD.

58. Rekruttering av innvandrere – moderat kvotering

I 2008 ble det igangsatt et toårig forsøk med moderat kvotering av personer med ikke-vestlig bakgrunn i 12 statlige virksomheter. Direktoratet for forvaltning og IKT leder prosjektet, mens Institutt for samfunnsforskning skal evaluere, både underveis og når forsøket er avsluttet. Ansvarlig: FAD.

59. Forsøk med 6-timersdag

Forsøket med 6-timers arbeidsdag omfatter både forskning på arbeidstid og et forsøk i Skatteetaten, Statens Vegvesen, fylkesmannsembetene og to bispedømmer. Totalt 277 ansatte over 62 år deltar i forsøket og har 80 pst. stilling og 100 pst. lønn. Prosjektperioden var fram til august 2009. Ansvarlig: FAD.

60. Plattform for ledelse i staten

Regjeringen la høsten 2008 fram Plattform for ledelse i staten, som slår fast at statens ledelsespolitikk må tuftes på statens særpreg, verdigrunnlag og overordnede mål. Toppledere og andre ledere i virksomhetene kan bruke plattformen i en prosess med å utforme en lokal lederskapsprofil, både enkeltvis og som gruppe. Ansvarlig: FAD.

61. Synliggjøring av pensjonskostnader

Det nye systemet for premieutregning (utregning av forsikringstekniske avsetninger) vil kunne gi et nytt og bedre grunnlag for å få fram systematisk kostnadsinformasjon for analyse, planleggings- og styringsmål innenfor statsforvaltningen. Statens Pensjonskasse og FAD utreder hvordan denne typen kostnadsinformasjon kan distribueres til virksomhetene. Ansvarlig: FAD.

62. Seksuell orientering i den statlige arbeidsgiverpolitikken

En arbeidsgruppe bestående av FAD, AID og BLD skal gå gjennom den statlige arbeidsgiverpolitikken som handler om eller berører seksuell orientering. FAD skal gi politikken en enhetlig innfallsvinkel. Tiltaket inngår i handlingsplanen Bedre livskvalitet for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner. Gjennomføring: 2009-2012. Ansvarlig: FAD

63. Mangfoldskompetanse for ledere og tillitsvalgte

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) samarbeider med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) om å utvikle et e-læringsprogram rettet mot ledere og tillitsvalgte som ønsker å få økt kompetanse og bidra til at virksomhetene skal gjenspeile mangfoldet i befolkningen. Ansvarlig: FAD

64. Opplæring i diskrimineringsjuss

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) har i samarbeidet med Likestillings- og diskrimineringsombudet satt opp et kurs i diskrimineringsjuss. Kurset skal ha personaltilsatte i staten som målgruppe og opplæringen handler om nye krav og lovverk på området. Ansvarlig: FAD.

65. Program for mangfoldsledelse

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) vil i 2009 utvikle et større program for området mangfoldsledelse. Programmet har statlige ledere og tilsatte som arbeider med HR som målgruppe. Ansvarlig: FAD.

66. Etablerer lederfaglig miljø

Direktoratet for forvaltning og IKT skal bygge opp et lederfaglig miljø i samarbeid med fagmiljøer både i og utenfor staten. Universiteter og høyskoler skal trekkes inn. Tiltakene skal omfatte ledere på alle

nivåer, være modulbaserte, med både tradisjonelle og internettbaserte formidlingsformer. Satsingen skjer med grunnlag i Plattform for leining i staten, som regjeringen sluttet seg til i 2008. Ansvarlig: FAD.

67. Endring av åremålsperiode ombudenes uavhengighet

Ot.prp. nr 74 (2008-2009) om lov om endringer i diskrimineringsombudsloven, markedsføringsloven og barneombudsloven ble oversendt Stortinget våren 2009. Forslaget innebar at Likestillings- og diskrimineringsombudet, Forbrukerombudet og Barneombudet skal utnevnes for en åremålsperiode på seks år uten adgang til gjenoppnevning. Endringene styrker ombudenes faktiske uavhengighet, og sikrer samtidig kontinuitet. Ansvarlig: BLD.

68. Gjeninnført særskilt stillingsvern for yrkesoffiserer

Regjeringen la i 2006 frem forslag for Stortinget om å gjeninnføre det særskilte stillingsvernet mot oppsigelse for yrkesbefal tilsatt før forsvarspersonelloven trådte i kraft 1. januar 2005.⁹ Stortinget vedtok regjeringens forslag til lovendring i desember 2006. Ansvarlig: FD.

69. Tiltak for nå en høyere kvinneandel i Forsvaret

Det er behov for å samle og styrke det helhetlige arbeidet med å øke kvinneandelen i Forsvaret. Det er derfor opprettet en egen funksjon i Forsvarsstaben for å styrke dette arbeidet. Funksjonen skal også ivareta likestilling som et prioritert område og skal bidra til å sette kraft bak implementering av tiltak, St.meld. nr. 36 (2006-2007) Økt rekruttering av kvinner til Forsvaret. I gjennomføringen av felles opptak og seleksjon til befalsskolene høsten 2006, ble 25 prosent av elevplassene forbeholdt kvinner. Ordningen innebar at kvinnene konkurrerte innbyrdes om disse elevplassene, under forutsetning av at de var kvalifiserte. Regjeringen vil at ordningen også skal innføres ved opptak til krigsskolene og stabsskolen. Ordningen gjelder fra og med opptaket for høsten 2008. Ansvarlig: FD.

70. Sesjonsplikt for kvinner og todeling av sesjon

I 2006 ble kvinner for første gang innrullert samtidig

med menn. For å øke kvaliteten i sesjonsprosessen vil Forsvaret innen utgangen av 2009 etablere et antall faste sesjonssteder. Sesjonen skal også bli bedre: En todeling med en egenerklæringsdel gjør sesjonen kvalitativt bedre, og samtidig sørger man for at Forsvaret lettere kommer i kontakt med de mest motiverte og best egnede kandidatene.¹⁰ Ansvarlig: FD.

71. Lederutviklingsprogram for kvinner i forsvaret

Forsvarets skolesenter vil i 2009 gjennomføre lederutviklingsprogram spesielt rettet mot kvinner. Det legges opp til at tilbud om utdanning vil gis til kvinnene gjennom ulike faser i karrieren. Som del av den overordnede likestillingspolitikken og oppfølgingen av arbeidet med å øke kvinneandelen i Forsvaret, har FSS iverksatt en handlingsplan for likestilling. Ansvarlig: FD

72. Forsvaret skal utvikle karriereutviklingssystem

Forsvaret skal innen 2010 utvikle et karriereutviklingssystem for både sivile og militære som innebærer en mer systematisk og bedre individuell oppfølging. Dette systemet skal ivareta både vertikale og horisontale karrieremuligheter. Det skal videre utarbeides tjeneste- og karriereplaner for ulike kategorier personell. Ansvarlig: FD.

73. Evaluering av avdelingsbefalsordningen

Evalueringen av avdelingsbefalsordningen ble gjennomført våren 2008. Det vil også være behov for å se nærmere på justeringer og videreutvikling av hele befalsordningen i Forsvaret, jf. St.prp. nr. 48 (2007-2008) Et forsvar til vern om Norges sikkerhet, interesser og verdier. Oppfølgingsarbeidet pågår i 2009. Ansvarlig: FD.

74. Trainee-program for personer med nedsatt funksjonsevne

Helsedirektoratet har fulgt opp departementenes trainee-program med et tilsvarende initiativ, slik at det i 2008 også er etablert et trainee-program for personer med høyere utdanning og nedsatt funksjonsevne. Direktoratet har utfordret alle landets direktorater og tilsyn til å delta. Ansvarlig: HOD.

75. Etisk rekruttering av helsepersonell

Regjeringen har slått fast at det ikke er aktuelt med en aktiv og systematisk rekruttering av helse- og sosialpersonell fra utviklingsland, men vil i stedet satse på tilstrekkelig innenlandsk utdanningskapasitet og egen rekruttering. Helsedirektoratet har utarbeidet en rapport der grunnlag og elementer for slik politikk blir foreslått.¹¹ Oppfølgingen må blant annet ses i sammenheng med St.meld. nr. 18 (2007-2008), Arbeidsinnvandring, og pågående arbeid med retningslinjer for etisk rekruttering i WHO og WHO Europa. Ansvarlig: HOD.

76. Redusert bruk av deltid

Regjeringen har i Omsorgsplan 2015 et mål om å øke andelen som arbeider heltid i de kommunale omsorgstjenestene. Et av tiltakene i planen er å prioritere støtte til kommuner der den ansatte tilbys hel stilling etter fullført kvalifisering. I tillegg har regjeringen og KS i avtalen om kvalitetsutvikling i helse- og omsorgstjenesten forpliktet seg til å arbeide for mindre bruk av deltidsstillinger. Ansvarlig: HOD.

77. Nasjonal rekrutterings- og utdanningsplan for eldreomsorgen

Regjeringen har i St.meld. nr. 25 (2005-2006) Mestring, muligheter og mening utarbeidet Kompetanseløftet 2015 med en rekke tiltak for å heve kompetansenivået i omsorgssektoren. Gjennom Kompetanseløftet 2015 skal over 24 000 personer få kvalifisering, utdanning og videreutdanning. Ansvarlig: HOD.

78. Politidirektør på åremål

Funksjonstiden til direktøren for Politidirektoratet endres til statens alminnelige ordning for åremålsstillinger, som er seks års funksjonstid med mulighet til gjenoppnevning en gang til seks nye år. Tittelen endres til Politidirektør. Ansvarlig: JD.

79. Reversert vedtak om økt adgang til midlertidige ansettelser

Regjeringen fremmet våren 2006 forslag om å endre universitets- og høyskoleloven slik at adgangen til åremålsansettelser i undervisnings- og forskerstillinger når vedkommende skal delta i prosjekt, fjernes.¹² Stortinget vedtok regjeringens forslag til lovendring. Ansvarlig: KD.

80. Skolelederutdanning

Det er satt i gang en prosess for å definere innholdet i den nye skolelederutdanningen. Frå høsten 2009 vil det bli gitt tilbud om slik utdanning for nytilsatte rektorer og rektorer som ikke har formell skolelederkompetanse fra før. Utdanningen skal ha et omfang som tilsvarer et halvt års fulltidsstudium (30 studiepoeng). Ansvarlig: KD.

81. Økte kompetansekrav for lærerne

Det ble sommeren 2007 sendt ut forslag på høring om endring av kompetanseforskriften ved ansettelse av lærere. Endringene, som ble fastsatt 4. mars 2008 med virkning fra 1. august 2008, innebærer skjerpede krav til kompetanse for å bli tilsatt for å undervise på 1. trinn og for å bli tilsatt for å undervise på 8.-10. trinn i norsk, matematikk eller engelsk. Ansvarlig: KD.

82. Rekruttering av innvandrere i heleide statlige virksomheter

Arbeids- og inkluderingsministeren oppfordret i 2006 lederne i landets 32 heleide statlige virksomheter til å innkalle minst én kvalifisert person med innvandrerbakgrunn til intervju, og til å ha stillingsannonser som oppfordrer personer med innvandrerbakgrunn til å søke. Virksomhetene ble videre anmodet om å ha rekrutteringsplasser og å sette seg mål for mangfold i virksomheten. I mars 2008 kunne IMDi fastslå at nesten halvparten av virksomhetene har som fast praksis alltid å innkalle kvalifiserte personer med innvandrerbakgrunn til intervju.¹³ Ansvarlig: AID

83. Mangfoldsportalen

Den nye Mangfoldsportalen (2008) er initiert av en partssammensatt arbeidsgruppe nedsatt av arbeidslivspolitisk råd, med representanter fra hovedsammenslutningene i norsk arbeidsliv samt tre departementer. Mangfoldsportalen henvender seg til arbeidsgivere, tillitsvalgte og opplærings- og HR-ansvarlige i virksomheter i både offentlig og privat sektor. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) har redaktøransvar for Mangfoldsportalen. Ansvarlig: AID.

84. www.hardudetideg.no

Lærerrekutteringskampanjen ble lansert 18. mars 2009, med basis i nettsiden www.hardudetideg.no. Både en reklamefilm på TV og bannerannonser på nett har bidratt til trafikk til nettsidene. En måned etter lansering hadde nesten 92 000 besøkende tatt den uhøytidelige testen på om de egner seg som lærer. Ansvarlig: KD.

85. Kjønnsbalanse i styrene i kommunalt eide aksjeselskaper

Regjeringen fremmet i april 2009 forslag om at det skal stilles krav til kjønnsmessig balanse i styret i et aksjeselskap dersom det er en kommunal og/eller fylkeskommunal eierandel på 2/3 eller mer. Endringen ble vedtatt i juni 2009. Dermed gjelder det like regler til kjønnsmessig balanse i kommunalt eide aksjeselskaper som i allmennaksjeselskapene. Ansvarlig: KR.D.

86. Mangfold i styrene i offentlig eide foretak

En tverrdepartemental arbeidsgruppe skal vurdere ikke-rettslige virkemidler som kampanjer, lederprogrammer m.m. for å øke andelen personer med minoritetsbakgrunn til styrene i offentlig eide foretak. Tiltaket inngår i Handlingsplan for å fremme likestilling og hindre etnisk diskriminering. Gjennomføring: 2009–2012. Ansvarlig: FAD.

87. Statlig eierskap og lederlønn

Staten etablerte med virkning fra 8. desember 2006 retningslinjer for hvilke forhold staten vil vektlegge når lederlønn behandles på selskapenes generalforsamlinger. Disse innebærer bl.a. at staten vil stemme imot bruk av opsjoner og opsjonslignende ordninger i selskaper hvor staten har eierandel. Det er videre gjennomført tiltak for å oppnå større åpenhet og bevissthet om lederlønninger i selskaper som er heleid av staten. Blant annet gis det nå en samlet framstilling av ansettelsesvilkårene til lederne i heleide statlige foretak i fagproposisjonene ved framleggelse av statsbudsjettet. Ansvarlig: NHD og andre eierdepartementer.

Åpenhet, deltakelse og demokrati

Åpenhet om politikkutvikling, ressursbruk og resultater er en forutsetning for at innbyggerne kan delta i demokratiet på en meningsfull måte. Dette har også vært utgangspunktet for regjeringens arbeid med oppfølging av den nye offentlighetsloven. I tillegg har regjeringen gitt særlig oppmerksomhet om et av de områdene som tradisjonelt har vært mindre åpne, utenrikspolitikken. Flere av tiltakene i listen under er uttrykk for dette, som for eksempel utenriksministerens Refleksprosjekt. Ellers finnes en lang rekke tiltak som er ment å trekke innbyggerne med i utformingen av politikken. Tiltak som Regjeringens innbyggerkonferanse fra 2007, debattopplegget Deltemeningene.no og en rekke fora og knutepunkter for kontakt og dialog med ulike interesseorganisasjoner er eksempler på dette. I tillegg

er det lagt stor vekt på å inkludere og legge til rette for at enkeltindivider og grupper som ikke alltid blir like godt hørt i den offentlige debatten får en tydeligere stemme, bl.a. flere tiltak rettet mot barn og ungdom, fra Ung.no til Gruppe for ungdomsdemokrati. I tillegg er tilgjengelighet viktig for deltakelse, og her viser oversikten at vi er på rett vei, bl.a. med tiltak for samisk oversetting av regjeringen.no, informasjon om pensjonsreformen på tegnspråk og Veiledning for et mer inkluderende språk. Den teknologiske utviklingen er også viktig ettersom den muliggjør nye former for åpenhet og deltakelse, noe vi bl.a. ser gjennom etablering av ordninger for brukergenerert innhold i forvaltningen, som for eksempel Artsdatabanken.

88. Ny offentlighetslov med mindre unntaksadgang

Den nye offentlighetsloven med forskrifter trådte i kraft 1. januar 2009.¹⁴ Loven gir økt innsyn i forvaltningen. Loven vil dessuten som hovedregel trekke selskaper og lignende der stat eller kommune har dominerende innflytelse, innunder offentlighetsprinsippet, noe som innebærer at den måten offentlig virksomhet er organisert, ikke lenger blir avgjørende for allmennhetens innsynsrett. Ansvarlig: JD.

89. Digital deltakelse og inkludering

Regjeringen har i den nye diskriminerings- og tilgjengelighetsloven en bestemmelse om at all IKT rettet mot allmennheten skal utformes universelt. For ny IKT vil dette gjelde fra 1. juli 2011 og for eksisterende IKT vil dette gjelde fra 1. januar 2021. Det er satt i gang et prosjekt som skal operasjonalisere kravene stilt i lov ved at det kan etableres standarder, retningslinjer med mer. Ansvarlig: FAD.

90. Regjeringens innbyggerkonferanse

I mars 2007 arrangert FAD Regjeringens innbyggerkonferanse der folk fra hele landet var samlet for å komme med synspunkter og innspill til hva som skal gjøre offentlig sektor bedre. Det er utarbeidet en rapport fra konferansen. Forslagene ble bl.a. brukt i arbeidet med regjeringens strategi for fornying av offentlig sektor. Ansvarlig: FAD.

91. Viderebruk av offentlig informasjon

EU-direktiv 2003/98/EF om viderebruk av offentlig informasjon er nå gjennomført i norsk lovgivning gjennom offentlighetsloven med forskrifter. Et grunnprinsipp er at en ikke skal diskriminere mellom ulike aktører som ønsker å viderebruke offentlig informasjon. Det er fastsatt en hovedregel om forbud mot enerettsavtaler, samt et øvre pristak. (jf. St.meld. nr. 17 (2006–2007), tiltak 6.6). Ansvarlig: FAD.

92. Deltemeninger.no - Debattbok om deling

Delingskultur er den røde tråden i artikkelsamlingen utgitt våren 2009, hvor forskere, gründere og samfunnsdebattanter medvirker med perspektiver på forretningsutvikling, kulturproduksjon og personvern på nettet. På bare fire uker kom det inn

nærmere 400 debattinnlegg fordelt på en rekke ulike diskusjoner. Ansvarlig: FAD.

93. Partiregnskapene skal bli åpnere

Group of States against Corruption, Europarådets verktøy mot korrupsjon, har gjennomgått partifinansieringen i Norge, og har kommet med seks krav til forbedring. FAD vil nå utarbeide et forslag til om og hvordan kravene kan implementeres i lovverket. Departementet tar sikte på å sende forslaget ut på høring høsten 2009, slik at et lovendringsforslag kan legges fram for Stortinget i 2010. Ansvarlig: FAD.

94. Kontaktutvalg for klima

Miljø- og utviklingsministeren har opprettet et kontaktutvalg for klima for å sikre god dialog med organisasjoner, forskere, næringsliv og andre interesserte. Første møte var fredag 7. november 2008 og samlet over 100 personer. Møtene er åpne for pressen. Nytt møte i kontaktutvalget planlegges høsten 2009. Ansvarlig: MD.

95. Folketoppmøte foran klimaforhandlingene

Teknologirådet inviterer et bredt sammensatt utvalg av den norske befolkningen, med tilbud om å søke om deltagelse på Folketoppmøtet om klimaforhandlingene. Folketoppmøtet arrangeres samtidig over hele verden den 26. September, hvor Klimaløftet er samarbeidspartner for Teknologirådet i Norge. Folketoppmøtet i Norge skal ha 100 deltagere. Ansvarlig: MD.

96. Veiledning for et mer inkluderende språk

Ordvalg har betydning for den som omtales, men det påvirker også folks holdninger. I sin ytterste konsekvens kan forenklete generaliseringer eller dårlige formuleringer føre til at politiske debatter baseres på feil premisser. AID ga derfor i 2007 ut Et inkluderende språk - veileder i bruk av ord og uttrykk. Ansvarlig: AID.

97. Økt åpenhet i behandling av klagesaker i utlendingsnemndene

En ekstern utreder gjennomførte våren 2008 en gjennomgang av praksis og regelverk når det gjelder valg av avgjørelsesform i Utlendingsnemnda.¹⁵

Rapporten inngår i departementets arbeid med forskrifter til den nye utlendingsloven. Forskriften er sendt på høring våren 2009 i to deler, med sikte på ikrafttredelse fra 1. januar 2010. Ansvarlig: AID.

98. Kontaktutvalg for representanter for vanskeligstilte

I 2008 ble det etablert et kontaktutvalg mellom regjeringen og representanter for sosialt og økonomisk vanskeligstilte. Formålet er at sosialt og økonomisk vanskeligstilte skal få muligheten til å delta og påvirke det sosialpolitiske området som likeverdige og aktive samfunnsborgere. Det er avholdt to møter i 2008 og to møter i første halvår 2009. Det er dessuten etablert et samarbeidsforum for organisasjonene som deltar i kontaktutvalget. Batteriet, som er et landsdekkende ressurscenter i regi av Stiftelsen Kirkens Bymisjon Oslo, er sekretariat for samarbeidsforumet. Det er gitt tilskudd til etablering og drift av fire nye Batterier utenfor Oslo: i Bergen, Trondheim, Bodø og Kristiansand. Ansvarlig: AID.

99. Barn og unges medvirkning og innflytelse styrkes

Håndbok for ungdomsråd i kommunene er utviklet i BLD og sendt ut til kommunene i 2006. Et rundskriv om barn og unges mulighet for medvirkning og innflytelse ble sendt ut fra BLD til kommunene sommeren 2006. I 2007 ble en eksempelsamling om arbeidet med barn og ungdoms deltakelse og innflytelse sendt kommunene. Våren 2009 er det også etablert et dialogforum der statsråden i BLD møter ungdomsrepresentanter fra alle norske fylker. Ansvarlig: BLD.

100. Sikre samiske barns rett til medvirkning

BLD styrket i 2007 Barneombudets budsjett for å sikre en bedre kompetanse på samiske spørsmål, jf. St.prp. nr. 1 (2006–2007). Ombudet har fra og med 2008 egen rådgiver med faglig ansvar for samiske barn og unge, barn av nasjonale minoriteter og barn med flerkulturell bakgrunn. Ansvarlig: BLD.

101. Ungdoms muligheter til deltakelse og medvirkning lokalt

I januar 2008 etablerte BLD en ekspertgruppe som fikk i oppdrag å utrede ungdoms muligheter til et

positivt fritidsmiljø og deltaking og medvirkning lokalt. Det ble også oppnevnt en referansegruppe for arbeidet med bred representasjon. Forslagene fra utredningen ble sendt på høring i april 2009, med frist 20. september 2009.¹⁶ Ansvarlig: BLD.

102. Interaktiv dialog om utviklingen av Forsvaret

FD åpnet i 2007 en interaktiv dialog om Norges sikkerhets- og forsvarspolitikken gjennom nettstedet forsvarsdialog.no, og oppfordrer med det til deltakelse i en unik demokratisk prosess til å påvirke utviklingen av Forsvaret. Det kom mange reaksjoner og synspunkter i kjølvannet av framleggelsen av Forsvarsstudien 07 (FS 07) og Forsvarspolitisk utvalg (FPU) sin rapport. Ansvarlig: FD.

103. Dialoger på matvare- og kostholdsområdet

Det er utarbeidet et konsept for forbrukerdialog/ involvering på landbruks- og matområdet. Det vil også bli etablert en dialogarena for samarbeid mellom myndigheter, matvarebransjen og forbrukerorganisasjoner om utviklingstrekk og ny kunnskap på matvareområdet. I tillegg skal det holdes jevnlig kontaktmøter om spesielle saker eller temaer knyttet til mat, ernæring og helse. Tiltakene inngår i Handlingsplan for bedre kosthold i befolkningen. Ansvarlig: HOD, LMD.

104. Stormøter om rasisme og diskriminering

Åtte konfliktråd i Norge har nå kompetanse i bruk av stormøter, og en ytterligere utbygging av metodebruken finner sted i 2009. Det er et mål at alle konfliktråd skal kunne tilby stormøter innen 2011. Konfliktrådene skal starte registrering av saker som omhandler rasisme og/eller diskriminering. Tiltaket inngår i Handlingsplan for å fremme likestilling og hindre etnisk diskriminering. Ansvarlig: JD.

105. Gruppe for ungdomsdemokrati

KD og KRD opprettet høsten 2007 en gruppe for ungdomsdemokrati der ulike ungdomsorganisasjoner deltok. Målet for arbeidet i gruppen var å øke demokratiforståelsen, styrke det politiske engasjementet og øke valgdeltakelsen blant ungdom. Gruppens arbeid ble oppsummert i rapporten "120 tiltak for å øke den demokratiske deltakelsen blant unge", som blant annet ble benyttet

i arbeidet med St.meld. nr. 33 (2007-2008) Eit sterkt lokaldemokrati. Ansvarlig: KD, KRD.

106. Oppfølging av forliket om statskirkeordningen

Demokratireformen skal skape tettere bånd mellom folk og kirke, samtidig som den gir løsere bånd mellom stat og kirke, jf. St.meld nr. 17 (2007-2008) Staten og Den norske kirke. Reformen bygger på det brede forliket om statskirkeordningen som de politiske partiene på Stortinget sluttet seg til i april 2008. Et hovedelement i avtalen er en reform som gir kirkens valgte organer en sterkere demokratisk legitimitet og forankring hos kirkemedlemmene. Ansvarlig: KKD.

107. Frivillighetssentraler

Frivillighetssentralene har som mål å samarbeide med de positive kreftene som finnes lokalt: ulike lag og foreninger, menigheter, offentlige myndigheter og enkeltpersoner. I 2009 vil det bli åpnet 25 nye sentraler. Det vil bli lagt vekt på at sentralene i enda større grad skal utvikles til å være et knutepunkt i nærmiljøet, jf. St.prp. nr. 1 (2008-2009). Ansvarlig: KKD.

108. Forsøk med direkte valg av ordfører

I 2007 gjennomførte 50 kommuner forsøk med direktevalg av ordfører etter en preferansevalgmodell. Forsøket, som ble evaluert av Rokkansenteret, innfridde forventningene, men det er likevel ingen garanti mot at ordførere kan velges med relativt lav oppslutning. KRD foreslår at ordningen ikke videreføres ved neste kommunestyrevalg, St.meld. nr. 33 (2007-2008) Eit sterkt lokaldemokrati. Ansvarlig: KRD.

109. Demokrati-verktøy på nett

Regjeringen tilrettelegger for innbyggerinitiativ via internett med utgangspunkt i kommunelovens bestemmelse om innbyggerinitiativ som ble innført i 2003.¹⁷ Programvaren som kommunene kan ta i bruk, kan lastes ned gratis. Målet er å senke terskelen for at innbyggerne skal få saker opp på kommunestyrets dagsorden. KRD lanserte programvaren i samarbeid med Norsk institutt for by- og regionforskning og Høgskolen i Vestfold i september 2008. Ansvarlig: KRD.

110. Kontroll med møteoffentlighet og habilitet i kommunene

For å bidra til etterlevelse av reglene om møteoffentlighet og habilitet, la regjeringen frem et lovforslag som gir staten, i praksis ved fylkesmannen, mulighet til å foreta en særskilt lovlighetskontroll av avgjørelser om at møter skal holdes for åpne eller lukkede dører og avgjørelser om habilitet. Det ble samtidig foreslått at hjemmelsgrunnlaget for avgjørelser om å lukke møter og om inhabilitet skal protokolleres.¹⁸ Lovforslaget ble vedtatt av Stortinget våren 2009. Ansvarlig: KRD.

111. Øke valgdeltakelse blant personer med innvandrerbakgrunn

Regjeringen har som mål at andelen personer med innvandrerbakgrunn som deltar ved valg, skal tilsvare valgoppslutningen samlet. Ved valget i 2009 samarbeider KRD med Integrerings og mangfoldsdirektoratet (IMDi) om å gjennomføre ulike tiltak for å informere personer med innvandrerbakgrunn om stortingsvalget og oppfordre til deltakelse. Tiltaket inngår i Handlingsplan for å fremme likestilling og hindre etnisk diskriminering. Ansvarlig: KRD.

112. Kommunal organisasjonsdatabase

Kommunal organisasjonsdatabase på nett har informasjon om organisasjons- og arbeidsformer for 341 av landets 430 kommuner. Informasjonen ble samlet inn i en spørreundersøkelse som ble gjennomført av Norsk institutt for by- og regionforskning (NIBR) første halvår 2008. Ansvarlig: KRD.

113. Åpenhet om forskriftsutvikling på Mattilsynets område

Mattilsynet legger nå alle forskrifter som implementerer rettsakter innen forvaltningsområdet til høring før de inngår i EØS-avtalen. Dette gjør at næringen i større grad blir hørt på et tidspunkt hvor det fremdeles er mulig å påvirke. Mattilsynet avholder mange høringsmøter og konsultasjoner underveis i arbeidet som pågår i Brussel. Ansvarlig: LMD.

114. Miljøfaglige vurderinger skal være offentlige

Offentliggjøring av miljøfaglige vurderingene som gjøres i forbindelse med konsesjonsrundene praktiseres som forutsatt. Denne praksisen ble innført ved 19. konsesjonsrunde i 2006. I forbindelse med 20. konsesjonsrunde ble det gjennomført en åpen høring før utlysning. Det var bred oppslutning om høringsrunden, og den ga nyttige innspill til prosessen. Ansvarlig: OED.

115. Åpenhet om CO₂-håndtering

Regjeringen har etablert Forum for CO₂-håndtering, der representanter fra blant annet industrien, forskningsmiljøer og interesseorganisasjoner inviteres for å utveksle kunnskap og synspunkter knyttet til fangst og lagring av CO₂. Forumets formål er å sikre god informasjonsflyt og faglig forståelse for utfordringer og problemstillinger knyttet CO₂-håndtering. Ansvarlig: OED.

116. Årlige europakonferanser

Som en del av arbeidet med økt åpenhet arrangerer UD årlig to ulike konferanser om Europa, som begge ledes av utenriksministeren. Nasjonalt Europaforum avholdes hvert år et nytt sted i landet, og har bred deltagelse fra lokale, regionale og sentrale myndigheter, næringsliv, media, forsknings- og NGO-miljøer. Den årlige Europakonferansen finner sted i hovedstaden med deltakelse på høyt nivå fra EUs institusjoner eller/og medlemslandene. Konferansen er åpen for alle interesserte. Ansvarlig: UD.

117. Åpenhet GATT og WTO

Regjeringen har, som lovet i Soria Moria-erklæringen, gitt offentligheten innsyn i krav og tilbud i forhandlingene (GATT og WTO) bl.a. på regjeringen.no og gjennom ulike konsultasjonstiltak. Ansvarlig: UD.

118. Refleksprosjektet – åpenhet om utenrikspolitikken

Refleksprosjektet ble lansert høsten 2006 for å stimulere til mer åpenhet, debatt og kritiske analyser av norsk utenrikspolitikk. Prosjektet har arrangert nærmere 50 åpne debattmøter i Oslo og en rekke andre byer. Mer enn 200 ressurspersoner i inn- og

utland har bidratt med innspill om globalisering og norsk utenrikspolitikk, i skriftlige publikasjoner og på [Refleksprosjektets nettsider](#). Prosjektet har også produsert flere bøker om norsk utenrikspolitikk på norsk og engelsk, og arbeidet har ledet frem til [St.meld. nr. 15 \(2008-2009\) Interesser, ansvar og muligheter. Hovedlinjer i norsk utenrikspolitikk](#). Ansvarlig: UD.

119. Økt åpenhet om Norges rolle i Verdensbanken og IMF

Våren 2006 opprettet UD et konsultasjonsforum om multilaterale bank- og finansspørsmål der UD møter frivillige organisasjoner for å diskutere aktuelle spørsmål og prosesser på UD's ansvarsområde. I tillegg er både FIN og Norges Bank, som ansvarlige for relasjonene til IMF, til stede på møtene. Ansvarlig: UD.

120. Etablert Nasjonalt Europaforum

Forumet skal være en arena for dialog og debatt om europeiske utfordringer og muligheter. Dialogforum med arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene, lokal- og regionalforum og Sametinget, NGO-forum og forskerforum har blitt videreført. I tilknytning til Nasjonalt Europaforum 2007 ble det også avholdt et eget Europaforum for ungdom. Ansvarlig: UD.

121. EØS-notatbasen på Europaportalen

Regjeringen lanserte i august 2008 [EØS-notatbasen](#) på Europaportalen. Basen er et internt arbeidsverktøy for forvaltningen som løpende oppdateres med informasjon om EU-regelverk som vurderes innlemmet i EØS-avtalen. Ansvarlig: UD.

122. Regjeringen.no - regjeringens nye nettportal

Regjeringen.no ble lansert i februar 2007. Portalen er en oppgradering av Odin, som har virket siden 1995. Målsetningen med Regjeringen.no er imidlertid mer utadrettet, og skal bl.a. sørge for at alle får tilgang til dokumenter fra departementene som er nødvendig for å kunne delta i den demokratiske prosessen. I 2009 er det satt av 5 millioner kroner til å øke kvaliteten på lyd og bilde på nettstedet. Ansvarlig: FAD.

123. Statistikk om offentlig sektor via Forvaltningsutsyn

Statistikk og utviklingstrekk i det offentlige organisering og oppgaveløsning skal dokumenteres og formidles på en lettfattelig og oversiktlig måte gjennom en egen publikasjon – Forvaltningsutsyn. Ansvarlig: FAD.

124. Ny versjon av Miljøstatus i Norge

Norges største informasjonsbank om miljø ble lansert i ny utgave på verdens miljøverndag torsdag 5. Juni 2008. Nettstedet gir den nyeste informasjonen om miljøets tilstand og utvikling. Miljøstatus i Norge er utviklet av miljøverndirektoratene på oppdrag fra MD. SFT er ansvarlig redaktør. Nettstedet har eksistert siden 1998, og har vunnet en rekke priser. Ansvarlig: MD.

125. Brukergenerert innhold - Artsdatabanken

Regjeringen har gitt tilslutning til oppstart av et unikt prøveprosjekt i regi av Direktorat for naturforvaltning, som innebærer at frivillige skal kunne delta i arbeidet med å sikre biologisk mangfold ved å registrere egne funn i Artsdatabanken, den nasjonale kunnskapsbanken for biologisk mangfold. Ansvarlig: MD.

126. Brukergenerert innhold - sjøpattedyr-observasjoner

Systemet fungerer slik at brukerne kan laste opp et program på sin PC, der de kan legge inn observasjonene. Deretter lastes observasjonene ned til Norsk Polarinstitutt database. Databasen er under videreutvikling og vil etter hvert utvides med en nettside hvor tabeller og kart viser hvilke observasjoner som har kommet inn. Databasen henvender seg i stor grad til turistbransjen på Svalbard, men også til Sysselmannen og forskere. Ansvarlig: MD.

127. Informasjons- og veiledningstiltak for innvandrere

Det er i 2009 bevilget 3,8 mill kr til en tilskuddsordning rettet mot frivillige organisasjoner som kan gi målrettet informasjon til nyankomne innvandrere. Målgruppen er i hovedsak personer som ikke omfattes av introduksjonsordningen, herunder

arbeidsinnvandrere og deres familiemedlemmer. Formålet er å utvikle nettverk og styrke deltakelsen i lokalsamfunnet, samt å bistå i formidling av kunnskap om rettigheter og plikter, og om lover og regelverk i det norske samfunnet. Ansvarlig: AID.

128. Ung.no - informasjonskanal fra departementene til ungdom

Ung.no har som målsetting å være en felles informasjonskanal fra departementene til ungdom, og skal medvirke til å sikre retter og interesser for barn og unge på informasjons- og medieområdet. Målgruppen er unge mellom 13 og 20 år. Utgangspunktet for innholdet på ung.no er FNs konvensjon om barnets rettigheter. Ung.no ble kåret til årets statlige nettsted i 2007. Nettstedet er drevet av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Ansvarlig: BLD.

129. Bedre opplæring om Norge for voksne innvandrere

Det ble i 2009 utarbeidet opplæringsmateriale knyttet til temaene tvangsekteskap, kjønnslemlestelse og vold i nære relasjoner i opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere. Tiltakene er en del av Handlingsplan mot tvangsekteskap (2008 – 2011), Handlingsplan mot kjønnslemlestelse (2008-2011) og Handlingsplan mot vold i nære relasjoner (2008-2011). Ansvarlig: AID.

130. Opplæring av religiøse ledere i ulike trossamfunn

I 2006 ble pilotprosjektet "Å være en religiøs leder i det norske samfunnet" startet opp i regi av Universitetet i Oslo, Teologisk fakultet, med midler fra AID. Formålet med prosjektet er at religiøse ledere med innvandrerbakgrunn i trossamfunn har kunnskap om norske samfunnsforhold, innsikt i de grunnleggende verdiene det norske samfunnet bygger på og at de har reflektert over hva det vil si å være ledere i trossamfunn i Norge. Ansvarlig: AID .

131. Ryddigere høringer

Det har nå blitt mer orden på departementenes høringssaker. Hittil har det vært vanskelig å få full oversikt, men nå kan du på regjeringen.no i tilleggssortere etter en rekke ulike kriterier, blant annet høringstittel, tema, status, høringsfrist eller antall dager på høring. Ansvarlig: FAD.

132. Pensjonsreformen på tegnspråk

Statens Pensjonskasse har lansert Norges første tegnspråklige presentasjon av en stor offentlig reform - pensjonsreformen. Ett av målene er å vise at det ikke er så vanskelig å lage løsninger som alle i samfunnet kan bruke – uten unødvendige hindringer. Ansvarlig: FAD.

133. Ny valgordning til sametingsvalget 2009

Sametinget har fått ny valgordning som gjelder fra årets sametingsvalg i september. Større og færre kretser skal få opp valgdeltagelsen. Målsettingen med regelendringene er økt valgdeltakelse, raskere og enklere valgavvikling samt større legitimitet og status for Sametinget. Ansvarlig: AID.

134. Samisk oversettingstjeneste for regjeringen. no

Regjeringen foreslo i Revidert nasjonalbudsjett 2009 å bevilge 600 000 kroner til etableringen av en fast oversettingstjeneste for samiske språk på regjeringen.no. Tjenesten blir knyttet til Servicesenteret for departementene (DSS). Målet med oversettingstjenesten er å bedre regjeringens nyhetstilbud til den samiskspråklige befolkningen og sikre økt bruk av samisk i regjeringens dokumenter. Det forventes at tjenesten vil være operativ fra slutten av 2009. Ansvarlig: AID.

135. Nasjonalt foreldreutvalg for barnehager

Regjeringen vil etablere et nasjonalt foreldreutvalg for barnehager (FUB) i løpet av 2010, tilsvarende Foreldreutvalget for grunnopplæringen (FUG), jf. St.meld. nr. 41 (2008-2009) Kvalitet i barnehagen. Et nasjonalt FUB kan bidra til at foreldreressursen synliggjøres og foreldrestemmen høres i aktuelle barnehagepolitiske saker, og departementet vil få et rådgivende organ og en høringsinstans som ivaretar foreldreperspektivet. Ansvarlig: KD.

136. Oppfølging av diskrimineringsloven

Regjeringen vil utvikle en strategi for å sikre en god implementering av de nye aktivitets- og rapporteringspliktene i diskrimineringslovgivningen. Departementet vil samarbeide med blant annet Likestillings- og diskrimineringsombudet, de regionale sentrene for mangfold og likestilling, hovedorganisasjonene i arbeidslivet m.fl. for å følge opp aktivitets- og rapporteringsplikten etter likestillingsloven, diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Gjennomføring: 2009 – 2012. Ansvarlig: BLD.

137. Ny statlig kommunikasjonspolitikk

Et utkast til ny statlig kommunikasjonspolitikk ble sendt på høring 31. mars 2009 med frist 1. juli 2009. Målene med den nye politikken er at innbyggerne skal få god informasjon om sine rettigheter og plikter, at de skal få tilgang til informasjon om statens virksomhet og at de skal inviteres til å delta i utformingen av politikk, ordninger og tjenester. Ansvarlig: FAD.

138. Folkevalgte styremedlemmer i flertall i helseforetakene

I Soria Moria-erklæringen ble det lagt til grunn at et flertall av styremedlemmene i helseforetakene skal oppnevnes blant de foreslåtte folkevalgte fra henholdsvis kommune eller fylkeskommune. Nye styrever er utnevnt for samtlige helseforetak både regionalt og lokalt i tråd med denne føringen. Ansvarlig: HOD.

Brukerorientering - brukermedvirkning og brukerundersøkelser

Brukermedvirkning handler om innbyggernes mulighet til å påvirke de tjenestene de selv bruker, hvordan de er utformet, hvordan de leveres, hva de inneholder og hvordan de kan forbedres. Brukermedvirkning er viktig innen de fleste områder av offentlig sektor, men viktigere jo viktigere tjenestene er for de som bruker dem. Regjeringen har derfor særlig satset på økt brukermedvirkning innen helse- og omsorg. I Nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering 2008-2011 er for eksempel hovedlinjene at det skal settes av tilstrekkelige ressurser, utvikles riktig kapasitet og at samhandling og at brukermedvirkning skal styrkes. Tilsvarende prioritering ligger til grunn for etablering av etablering av ressurscenter for bruker- og pårørendekompetanse, etablering av brukerutvalg i helseforetakene, og satsningen på brukermedvirkning

i opptrappingsplanen for psykisk helse. Brukerundersøkelser er en form for brukermedvirkning som både er nyttig som et supplement til mer direkte brukermedvirkning, men er også et nødvendig verktøy for å innhente tilbakemeldinger om offentlige tjenester der det kan være nødvendig med større avstand mellom tjenesteleverandør og bruker, eller på områder der mer direkte brukermedvirkning ikke er mulig. Regjeringen har tatt initiativ til en ny nasjonal innbyggerundersøkelse om offentlige tjenester, der målet er at både innbyggerne og de offentlige virksomhetene får bedre kunnskap om tilfredsheten med tjenestene. Mange virksomheter foretar allerede i dag egne undersøkelser, men koordinerte undersøkelser vil gi en felles referanseramme og vise samlet utvikling over tid.

139. Ny innbyggerundersøkelse om offentlige tjenester

Den største norske undersøkelsen om offentlige tjenester noen sinne ble igangsatt i mai 2009. 30 000 tilfeldig valgte personer har anledning til å si hva de mener om over 20 av de viktigste offentlige tjenestene. Undersøkelsen skal gjennomføres annethvert år. Mange virksomheter foretar allerede i dag egne undersøkelser, men koordinerte undersøkelser vil gi en felles referanseramme og vise samlet utvikling over tid. Synovate Norge står for selve gjennomføringen. Ansvarlig: FAD.

140. Fornærmede og pårørende skal ivaretas bedre

Fra 2008 har fornærmede og etterlatte fått styrkede rettigheter til informasjon og deltakelse i straffesaksbehandlingen. Det inngår bl.a. utvidet rett til bistandsadvokat, bedre kontakt med politi og påtalemyndighet, utvidet rett til å være til stede i rettsmøter, flere rettigheter i forbindelse med gjenopptakelse av straffesaker, og rett til en kostnadsfri samtale med advokat før anmeldelse i saker som vil omfattes av bistandsadvokatorordningen. Ansvarlig: JD.

141. Fast kontakt mellom brukerorganisasjonene og HOD

Et sentralt punkt i Nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering (2008–2011) er at den politiske styringen av utviklingsarbeidet skal styrkes med sterkere medvirkning fra brukerorganisasjonene. Det skal bl.a. etableres et oppfølgingssystem som etablerer fast kontakt mellom politisk ledelse i HOD og organisasjonene. Ansvarlig: HOD.

142. Etatene skal gjennomføre brukerundersøkelser regelmessig

Alle statlige etater skal gjennomføre brukerundersøkelser og måle brukertilfredshet regelmessig. Det skal være åpenhet om både undersøkelsene og resultatene av dem. FAD har bedt alle departementene om å ivareta dette i styringsdialogen med underliggende virksomheter. Departementet vil følge opp gjennomføringen i 2009. Ansvarlig: FAD.

143. Arbeidssøkere skal medvirke til egen aktivitetsplan

Regjeringen innfører rett og plikt til arbeidsevnevurderinger og aktivitetsplaner fra 1. mars 2010. Arbeids- og velferdsetaten skal jobbe sammen med den enkelte om å avdekke behov og å lage en plan for hvordan personen skal komme i arbeid (aktivitetsplan). Den som har behov for det, skal også få en fast kontaktperson. Når et nytt NAV-kontor etableres, går de ansatte gjennom en omfattende opplæring. Holdninger, verdier og brukermedvirkning er helt sentralt i dette. Ansvarlig: AID.

144. Satsning på "Individuell plan"

Regjeringen arbeider for at individuell plan (IP) skal bli tatt mer i bruk og i bruk på flere områder. Regjeringen foreslår bl.a. å lovfeste IP i barnevernet for å skape et helhetlig tilbud for barn. Av andre tiltak kan nevnes at Helsedirektoratet arrangerer regionale konferanser om erfaringer med IP i hver helseregion. Disse gjennomføres sammen med fylkesmannen, brukerrepresentanter, KS og NAV. Ansvarlig: BLD, HOD.

145. Brukerundersøkelser rettet mot innvandrerbefolkningen

Påoppdrag fra Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), i samarbeid med FAD, utvikles i 2009 en veileder for brukerundersøkelser i offentlig forvaltning som i større grad skal bidra til å fange opp minoritetsbefolkningens erfaringer. Forskningsstiftelsen Fafo og Statistisk sentralbyrå har fått oppdraget, og veilederen skal foreligge innen utgangen av november 2009. Ansvarlig: FAD, AID.

146. Barn og beslutninger

Regjeringen har etablert kompetansenettstedet www.barnogbeslutninger.no, der verktøyet "Barn og beslutninger" kan lastes ned. Det er videre utarbeidet en veileder - Barns deltakelse i barnevernssaker. BLDs Rutinehåndbok for barneverntjenesten i kommunene fra 2006 skal revideres i løpet av 2009. Ansvarlig: BLD.

147. Pårørendeskoler

Nasjonalt kompetansesenter for demens har fått i oppdrag å lede et treårig utviklingsprogram om pårørendeskoler og samtalegrupper for pårørende til personer med demens. I tråd med Demensplan 2015 er det satt i verk tiltak for å styrke spredningen av pårørendeskoler og samtalegruppe til landets kommuner. 42 modellkommuner deltar i et treårig utviklingsprogram. Ansvarlig: HOD.

148. Ressurssenter for bruker- og pårørendekompetanse

Nasjonalt senter for erfaringskompetanse innen psykisk helse (NASEP), tidligere Mental Helse Kompetanse, skal innhente, systematisere og formidle kunnskap på området. Senteret er forankret i Mental Helse Norge og samarbeider med andre brukerorganisasjoner og forsknings- og kompetansemiljøer. Senteret ble evaluert i 2008 og virksomheten videreføres. Ansvarlig: HOD.

149. Kontaktforum for brukerne i spesialisthelsetjenesten

HOD opprettet i 2007 Kontaktforum for brukerne i spesialisthelsetjenesten representert ved medlemmer fra brukerorganisasjonene. Forumet skal bidra til en bedre og mer helhetlig helsetjeneste gjennom gjensidig informasjonsutveksling, dialog med og innspill til HOD om forhold som berører brukerne av spesialisthelsetjenesten. Ansvarlig: HOD.

150. Brukerutvalg i alle helseforetak

De regionale helseforetakene ble i oppdragsdokumentet for 2008 bedt om at det må sørges for at det er brukerutvalg i alle helseforetak, inkludert i det regionale helseforetaket. Høsten 2008 er det registrert at det er opprettet brukerutvalg i alle helseforetak og regionale helseforetak. Samtlige regionale helseforetak melder om at brukerrepresentanter deltar i arbeidsgrupper og prosjekt som angår tjenesteutforming. Ansvarlig: HOD.

151. Styrket rettsstilling for barn som pårørende

Barn av rusmisbrukere skal tas med på råd. Helsepersonell har fått lovhjemlet plikt til å

bidra til at mindreårige barn av psykisk syke, rusmiddelavhengige, alvorlig somatisk syke eller skadde pasienter får bedre oppfølging når foreldrene mottar helsehjelp. Helsepersonell får plikt til å bidra til å ivareta mindreårige barn som pårørende, og helseinstitusjoner skal i nødvendig utstrekning ha barneansvarlig personell med ansvar for å fremme og koordinere helsepersonells oppfølging av barna. Ansvarlig: HOD.

152. Brukermedvirkning i opptrappingsplanen for psykisk helse

I Brukermedvirkning – psykisk helsefeltet, Mål, anbefalinger og tiltak i Opptrappingsplan for psykisk helse, er det utarbeidet en rekke nye tiltak som skal bidra til mer brukermedvirkning inne psykisk helse, jf Opptrappingsplanen for psykisk helse (1999–2008). Helsedirektoratet utarbeider måleindikatorer. Målingene vil skje via innhenting av data fra tjenesteapparatet og direkte fra brukere. Ansvarlig: HOD.

153. Veileder for helsepersonell om samarbeid med pårørende

Pårørende – en ressurs, er en veileder for helsepersonell om samarbeid med pårørende innen psykiske helsetjenester, som ble ferdigstilt i 2008. Målet med veilederen er å bidra til en styrking av pårørendes rolle, økt støtte til pårørende, samt å rette fokus på pårørende som ressurs. Ansvarlig: HOD.

154. Pårørendeperspektivet i rusfeltet skal styrkes

Helsedirektoratet har fått utført en kartlegging av tiltak for pårørende. Arbeidet med å styrke pårørendes situasjon, kan gjøres gjennom frivillige tiltak og i samarbeid med tjenestene, for eksempel Lærings- og mestringssentrene. Det skal også arrangeres en pårørendekonferanser. Ansvarlig: HOD.

155. Brukerundersøkelse ved utvalgte legevakter

Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin (Nklm) gjennomførte i 2008 en brukerundersøkelse ved tre utvalgte legevakter. Det er på bakgrunn av disse utarbeidet et spørreskjema, som nå er tilgjengelig for alle legevaktene i Norge som kan bruke dette i egne undersøkelser. Kompetansesenteret har også under

utarbeidelse en veiledningsmanual for hvordan man kan gjennomføre slike brukerundersøkelser. Ansvarlig: HOD.

156. Demens - samspill med familie og pårørende

Regjeringen har i 2008 satt i gang et utredningsarbeid for å utvikle et bedre kunnskapsgrunnlag knyttet til organisering av tjenestene slik at de styrker samspillet med familie og pårørende som står i langvarig og tyngende omsorgsoppgaver. Arbeidet videreføres i 2009. Ansvarlig: HOD.

157. Bedrer ordningen med brukerstyrt personlig assistent

Saken om sterkere rettighetsfesting av ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA) har vært på en omfattende høring.¹⁹ Departementet har mottatt over 200 høringssvar. Svarene avdekker viktige prinsipielle og praktiske problemstillinger, som må løses før et lovforslag kan fremmes for Stortinget. Videre må spørsmålet om rettighetsfesting av BPA ses i sammenheng med det pågående arbeidet med å utrede eventuell harmonisering av den kommunale helse- og sosiallovgivningen. Saken er til behandling i HOD. Ansvarlig: HOD.

158. Brukermedvirkning for voksne med psykiske lidelser

Det toårige landsomfattende tilsynet med spesialisthelsetjenester til voksne med psykiske lidelser videreføres i 2009. Det blir særlig rettet oppmerksomhet mot brukermedvirkning, samarbeid og samhandling, tilgjengelighet og forebygging og reduksjon av bruk av tvang. Ansvarlig: HOD.

159. Opplæring i brukermedvirkning innen psykisk helsearbeid

Det ble i 2007 gjennomført en evaluering av den tverrfaglige videreutdanningen i psykisk helsearbeid for voksne med hovedfokus på målene om brukermedvirkning og tverrfaglig samarbeid. For å bidra til at hele landet får tilbud om denne utdanningen og at flest mulig høyskoler gir dette tilbudet økte bevilgningen med 6 mill. kroner, til 24 mill. kroner, i 2009, jf. St.prp. nr. 1 (2008-2009). Ansvarlig: HOD.

160. Svangerskaps-, og fødsels- og barselomsorgen undersøkes

Brukererfaringer om svangerskaps-, og fødsels- og barselomsorgen skal innhentes gjennom en nasjonal temaundersøkelse. Undersøkelsen skal omfatte både kvinners og partnernes erfaringer, herunder kvinner og partnere med innvandrerbakgrunn, jf. St.meld. nr. 12 (2008-2009) En gledelig begivenhet. Om en sammenhengende svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg. Ansvarlig: HOD

161. Brukerundersøkelse blant innsatte

JD vil fremme likebehandling av innsatte/domfelte. Dette skal bl.a. gjøres ved brukerundersøkelser blant innsatte/domfelte for å kartlegge rasisme, diskriminering og spesielle behov. Gjennomføring: 2009–2014. Tiltaket inngår i Handlingsplan for å fremme likestilling og hindre etnisk diskriminering. Ansvarlig: JD.

162. Foreldreutvalget inn i videregående skole

Fra 1. januar 2008 blir "Foreldreutvalget for grunnskolen" mandat utvidet til også å gjelde for det første året i videregående skole. Dette medfører en navneendring til "Foreldreutvalget for grunnskolen". Det utvidede mandatet skal blant annet bidra til å motvirke frafall i videregående skole. Ansvarlig: KD

163. Brukerundersøkelse i utlendingsforvaltningen

TNS Gallup har i 2008 gjennomført en samlet brukerundersøkelse blant utlendingsforvaltningens brukere. Målet har vært å vurdere måloppnåelsen på områdene service: effektiv, rettssikker og forutsigbar saksbehandling; enhetlig, koordinert og målrettet informasjon til brukerne; personlig service og åpenhet i forhold til alle som tar kontakt. Ansvarlig: UD, AID, JD.

164. Bruk av tvang etter pasientrettighetsloven

Pasientrettighetsloven kapittel 4 A regulerer helsehjelp til pasienter som mangler samtykkekompetanse og som motsetter seg helsehjelpen. Bruk av tvang kan bare skje på bestemte vilkår. Helsedirektoratet har utgitt et rundskriv og tilhørende informasjonsmateriell som bidrar til å redusere bruken av tvang ved å

fokusere på bevisstgjøring og omtale av praktiske problemstillinger. Ansvarlig: HOD.

165. Årlige brukerundersøkelser i politi- og lensmannsetaten

Politidirektoratet gjennomførte i 2008 en landsomfattende innbyggerundersøkelse om innbyggernes oppfatning av og holdninger til politiet. Undersøkelsen kartlegger blant annet innbyggernes kontakt med politiet, deres inntrykk av kriminalitetsutviklingen og deres utsatthet for kriminalitet. Undersøkelsen vil bli gjennomført årlig. Ansvarlig: JD.

166. Sammentreff 2009

Sammentreff 2009 var en tverrfaglig dialogkonferanse for fagfolk og beslutningstakere fra hele tjenesteapparatet og foreldre til barn og unge med nedsatt funksjonsevne. Det ble arrangert 30.-31. mars 2009 i Oslo. Ansvarlig: HOD.

Brukerorientering - brukerretting og service

Regjeringens satsning på brukerretting og bedre service i offentlig sektor handler om å gjøre offentlig sektor bedre for innbyggerne. Tiltakene under denne overskriften omhandler alt fra tiltak for å forenkle regelverk, prosedyrer, arbeidsmåter og systemer osv. slik at disse blir bedre tilpasset innbyggernes behov i hverdagen. Regjeringens innsats for forenkling av offentlige tjenester er i hovedsak rettet mot nye elektroniske tjenester og selvbetjeningsløsninger. Disse innebærer at alle parter kan bruke mindre tid og ressurser på rutinemessige og ukompliserte henvendelser, og etablering av nye og bedre IKT-baserte tjenester skjer nå i hele forvaltningen, fra store tverrsektorielle prosjekter som Altinn II og elektronisk ID, til større og mindre prosjekter i de enkelte virksomheter, som for eksempel elektronisk og ferdigutfyllt selvangivelse. Regjeringen har også satset mye på å bruke ny teknologi til å frigjøre og presentere informasjon som allerede eksisterer i det offentlige. En rekke "nye" tjenester er dermed blitt tilgjengelig, med alt fra gratis turkart på nett, levert av Statsskog, til Kjemikalieportalen, som er planlagt

å åpne i 2009, og som er et samarbeid mellom Statens forurensningstilsyn, Mattilsynet og Forbrukerrådet. Når mye av kontakten mellom innbyggerne og det offentlige går for seg elektronisk eller via andre standardiserte kommunikasjonsformer, er det også enda viktigere at forvaltningen har et lett forståelig språk. I mars 2009 lanserte derfor regjeringen prosjektet Klart språk i staten, basert på at 1 av 3 nordmenn mener at offentlige skjema er vanskelige å fylle ut og at like mange synes at det offentlige skriver uklart. I regjeringens prioriteringer har det vært lagt særlig vekt på å gjøre offentlig sektor bedre tilpasset dem som er mest avhengig av de offentlige tjenestene. Tiltakene på dette området er gjengitt under overskriften Brukerorientering – bedre for de som treger det mest. I tillegg er tiltak som omhandler brukerretting rettet mot næringslivet presentert under overskriften Brukerretting–forenkling og tilrettelegging for næringslivet. De tiltakene som presenteres under brukerretting og service er dermed de tiltakene som er rettet mot innbyggerne mer generelt.

167. Veileder i brukerretting

Det er utarbeidet en veileder i brukerretting og brukarmedvirkning til hjelp og inspirasjon for offentlige virksomheter. Dette vil være den norske versjonen av en europeisk veileder utarbeidet gjennom samarbeidet i European Public Administration Network. Veilederen ble utgitt våren 2009. Ansvarlig: FAD.

168. Klart språk i staten

Regjeringen har startet et omfattende arbeid for at statlige virksomheter skal bli bedre til å skrive klart og lett forståelig. Det er bl.a. etablert språkverktøykasse på nett for statstilsatte, og egne prosjekter i statlige virksomheter med stort samfunnsansvar (rettet mot standardbrev, skjema osv.), samt kurs i klarspråk for tilsatte, i regi av Språkrådet. Ansvarlig: FAD.

169. Enklere for utenlandske studenter å ta deltidsarbeid

Deter blitt enklere for utenlandske studenter å arbeide deltid ved siden av studiene og heltid i de ordinære feriene uten å måtte betale gebyr. AID har nå foretatt endringer i utlendingsforskriftens bestemmelser om adgangen for utenlandske studenter til å arbeide ved siden av studiene. Endringene trådte i kraft 23. mai 2007.²⁰ Ansvarlig: AID.

170. Enklere for utenlandske studenter i Norge å søke arbeid

Utlendinger fra såkalte tredjeland med avsluttet utdanning i Norge, som har ervervet kompetanse minst som faglært, skal kunne få arbeidstillatelse i inntil 6 måneder, uansett type jobb, mens de søker relevant arbeid (minst faglært), jf. St.meld. nr. 18 (2007-2008) Arbeidsinnvandring. Forskere, kulturarbeidere mv. på minst faglært nivå som har avsluttet opprinnelig opphold og som søker arbeid som faglært eller spesialist, vil også bli omfattet av denne arbeidssøkerordningen. Ansvarlig: AID.

171. Enklere registreringsordning for EØS-borgere

Kravet om oppholdsløyve ved opphold utover tre måneder er erstattet av en enklere registreringsordning for EØS-borgere. Registrering vil bli oppfattet som et bevis for den oppholdsretten som følger av reglene i

EØS-avtalen. Oppholdsretten kan eventuelt prøves i en sak om bortvising.²¹

172. Fleksible tilskuddsordninger til ungdomsorganisasjoner

Med bakgrunn i NOU 2006:13 Fritid med mening, og den etterfølgende høringen, er det utarbeidet nytt regelverk for støtte til barne- og ungdomsorganisasjonene.²² Det nye regelverket gir mer fleksibilitet, og BLD har etter ønske fra organisasjonene på nytt tatt inn kursaktivitet som kriterium for beregning av tilskudd. Regelverket er iverksatt fra og med 2008. Ansvarlig: BLD.

173. Forenkling på adopsjonsområdet I

Et offentlig utvalg skal gjennomgå praktisering av regelverket, saksbehandlingstid, adoptivsøkernes interesser og barnas rettigheter, samt utviklingen for adoptivbarna i deres nye familier. Det offentlige utvalget ble oppnevnt i august 2008, og utredningen skal foreligge innen 1. oktober 2009. Ansvarlig: BLD.

174. Forenkling av adopsjonsområdet II

Forhåndssamtykke til adopsjon av barn fra utlandet gis i dag for en periode på to år, med mulighet for forlengelse i ett år (2+1 år). Ventetiden i barnas opprinnelsesland gjør at det for mange adoptivsøkere ikke er realistisk å gjennomføre en adopsjon innenfor gyldighetsperioden på to år. Departementet har derfor besluttet at forhåndssamtykket nå skal gis for en periode av tre år, med mulighet for forlengelse i ett år (3+1 år). Endringene er iverksatt fra 1. juli 2008. Ansvarlig: BLD.

175. Servicetester

BLD har tatt initiativ til at tester av den typen som Forbrukerrådet har gjennomført i kommunesektoren, bør kunne brukes til å kartlegge servicenivået også for andre typer offentlige tjenester – i prinsippet også på fylkeskommunalt og statlig nivå. Undersøkelser utført av en nøytral instans, som for eksempel Forbrukerrådet, kan være et viktig supplement til brukerundersøkelser i virksomhetenes egen regi. Tiltaket inngår i Regjeringens forbrukerpolitiske handlingsprogram 2008-2009. Ansvarlig: BLD.

176. Flytteattest avskaffet mellom de nordiske landene

Fra 1. januar 2007 er det ikke lenger nødvendig å sende flytteattest når du flytter mellom de nordiske landene. Flytter du fra Norge til annet nordisk land, skal du melde dette direkte til folkeregistermyndigheten i innflyttingslandet. Du trenger ikke lenger melde utflytting til norsk folkeregistermyndighet. Ansvarlig: FIN.

177. "Stille aksept" av selvangivelsen

Fra inntektsåret 2007 er det slik at skattytere som mottar forhåndsutfylt selvangivelse for lønnstakere og pensjonister, ikke trenger å levere denne dersom de forhåndsutfylte opplysningene er korrekte og fullstendige. Dersom skattyter ikke har levert en korrigert selvangivelse innen leveringsfristenes utløp, anses skattyter for å ha godkjent innholdet, og skattemyndighetene skal legge til grunn for ligningen at skattyter har levert selvangivelse med de opplysningene som er forhåndsutfylt. Ansvarlig: FIN.

178. Optikere får rett til å henvise til øyelege

HOD bestemte i januar 2009 at optikere skal kunne henvise pasienter direkte til øyelege. Pasientene behøver dermed ikke gå via fastlege eller lege for å bli henvist til øyelege. Pasientene vil få dekket utgifter til undersøkelse og behandling hos øyelege på samme måte som ved henvisning fra lege. Ansvarlig: HOD.

179. Bedre service hos domstolene

Domstoladministrasjonen har gjennomført flere servicetiltak i domstolene i perioden 2006-2008. Det er også utviklet en felles norm for god service i domstolene. Mange domstoler gjennomførte i 2008 også kurs innen service og samhandling, hvor formålet var å bevisstgjøre og dyktiggjøre domstolene i forhold til bruker- og publikumsservice. Tiltaket videreføres i 2009. Ansvarlig: JD.

180. Domstolenes tvisteløsning skal bli mer tilgjengelig

Domstolenes tvisteløsning skal bli mer tilgjengelig for befolkningen, og den skal på sikt bli mindre ressurskrevende. JD har, i samarbeid med Domstoladministrasjonen, utarbeidet et opplegg

for evaluering av loven med utgangspunkt i hovedmålene for reformen. De nærmere oppstilte målene for reformen fremgår av Ot.prp. nr. 74 (2005-2006) Om lov om endringer i tvisteloven (endringer i straffeprosessloven og andre lover) kap. 4.3. Ansvarlig: JD.

181. Nasjonalt ID-kort

Det etableres et tilbud om nasjonalt ID-kort for norske statsborgere og andre med fast opphold i Norge. Kortet kan også forsynes med en kontaktbrikke som muliggjør elektronisk kommunikasjon. Det tas sikte på å fremme en lovproposisjon innen utgangen av 2009, med sikte på at dette kan iverksettes i løpet av høsten 2010. Ansvarlig: JD.

182. Enklere å få godkjent utdanning fra andre land

Regjeringen endret høsten 2008 Universitets- og høyskoleloven slik at det skulle bli lettere å få godkjent utdanning tatt i andre land.²³ Endringene er i hovedsak et ledd i oppfølgingen av Brautasetutvalgets innstilling av 5. januar 2007 om godkjenning og godskriving av høyere utdanning i Norge. Ansvarlig: KD.

183. Kartlegging av rapporteringskrav for frivillige

Som et ledd i oppfølgingen av Frivillighetsmeldingen har KKD etablert et prosjekt for å foreta en systematisk kartlegging av hvilke krav til rapportering og informasjon som pålegges frivillige organisasjoner i forbindelse med tilskuddsforvaltning og på den bakgrunn komme med forslag til forenklinger. Arbeidet pågår. Ansvarlig: KKD.

184. Fjerning av krav om innsending av gjenpart av nabovarsel

Gjeldende plan – og bygningslov har krav om innsending av gjenpart av nabovarsel (§ 94 nr. 3). Kravet er fjernet i ny plan- og bygningslov, og vil gi en forenklet søknadsprosess ved byggetiltak for både byggnæringen og private. Ansvarlig: KRD.

185. Forsøk med elektronisk valg i 2011

Regjeringen vil gjennomføre forsøk med elektronisk stemmegivning i utvalgte kommuner ved neste

kommunestyre- og fylkestingsvalg. E-valg 2011-prosjektet ønsker bred deltakelse i arbeidet med å utvikle og etablere e-valgsløsningen, og har etablert både faglig referansegruppe, brukerreferansegruppe og kommunal referansegruppe. Ansvarlig: KRD.

186. Mer fleksibel valgordning

Valglokaler med lengre åpningstider, anledning til flere todagers-valg og anledning til å stemme ekstra tidlig, er blant tiltakene som regjeringen har foreslått for gjøre det enklere for flere å avgi sin stemme. Endringene i valgloven og kommuneloven, som er vedtatt, vil gjelde ved stortingsvalget 14. september i år. Ansvarlig: KRD.

187. Ikke nedlegging av trafikkstasjoner

Nedleggingen av enkelte trafikkstasjoner som var planlagt av regjeringen Bondevik II, særlig i distriktene, ble stilt i bero av SD høsten 2005. Etter en bred høringsrunde til alle berørte kommuner, fylkeskommuner og andre, besluttet departementet høsten 2007 at videre nedlegginger og negative endringer i tilbudet ikke skal gjennomføres. Ansvarlig: SD.

188. Flyklagenemnd

For å sikre at passasjerene skal slippe å henvende seg til mer enn et sted, har regjeringen fra 1. januar 2009 opprettet en felles flyklagenemnd for flyreiser (www.flyklagenemnden.no). Nemnda skal operere faglig uavhengig av myndighetene, og skal håndtere alle klager rettet mot flyselskap som flyr i og til og fra Norge. Nemndas avgjørelser skal være rådgivende, men nemnda vil kunne offentliggjøre navn på flyselskap som ikke retter seg etter avgjørelsene på sin nettside. Ansvarlig: SD.

189. Bedre klagemuligheter for elektronisk kommunikasjon

Brukerklagenemnda ble opprettet 1. februar 2006 etter avtale mellom ekomtilbydere og Forbrukerrådet på bakgrunn av EUs direktiv om universelle tjenester og forbrukerrettigheter artikkel 34.²⁴ Virkeområdet ble fra 15. januar 2008 utvidet til å omfatte alle elektroniske kommunikasjonstjenester. Ansvarlig: SD.

190. Kjemikalieportal

Statens forurensningstilsyn, Mattilsynet og Forbrukerrådet har gått sammen om en egen internetbasert kjemikalieportal, som etter planen skal åpnes i 2009. Her skal det være mulig å finne informasjon om skadelige stoffer, hvilke produkter de fins i, samt svar på andre spørsmål. Ansvarlig: MD.

191. Ny nordisk trygdeportal

Nordsoc.org gir informasjon om trygderegler for personer som bor, arbeider eller studerer i et annet nordisk land, bl.a. hvilke rettigheter man har og hvor man skal henvende deg. Portalen ble åpnet under det nordiske sosialministermøtet i Visby i juni 2008 Ansvarlig: AID.

192. Finansportalen.no

Finansportalen skal hjelpe forbrukerne til bedre å kunne sammenligne de mange og ulike produktene som finnes innen dagligbank, sparing, lån og forsikring. Portalen ble lansert i januar 2008. I 2009 er Finansportalen utvidet med funksjonalitet for enklere å kunne bytte bank og verktøy for å sammenligne forsikringsvilkår. Det er planlagt flere utvidelser, bl.a. en oversikt over forbrukslån og en modul for sammenligning av pengeoverføringstjenester til utlandet. Utviklingsprosjektet ledes av Forbrukerrådet. Ansvarlig: BLD.

193. Smilefjesordning

Forsøk med en smilefjesordning for serveringsvirksomheter ble i regi av Mattilsynet igangsatt i 15 kommuner i Trøndelag og Møre og Romsdal fra 2007. Arbeidet er i gang med å vurdere å innføre smilefjes i hele landet. Prosjektet forsetter i 2009 i påvente av en eventuell landsomfattende ordning. Ansvarlig: HOD.

194. Rettigheter og prisinformasjon om tannhelsetjenester

Det er behov for bedre prisinformasjon på tannhelsetjenester. Regjeringen vil vurdere hvordan prisopplysninger for tannhelsetjenester kan gjøres mer tilgjengelig for befolkningen, herunder en prisportal. Forskrift om prisopplysning ved tannhelsetjenester vil bli gjennomgått i 2009 i samarbeid med BLD. Ansvarlig: HOD.

195. Utdanning.no med nye nettsider

Utdanning.no er relansert med nytt innhold slik at de nå inneholder utdannings-, yrkes og karriereinformasjon der til sammen 450 yrkes- og karrierebeskrivelser er på plass. Samtidig er utdanningsinformasjonen presentert på en mer ryddig og forhåpentligvis langt enklere måte enn tidligere. Ansvarlig: KD.

196. Nettportal om digitalt tv-nett

Det digitale bakkenettet for TV åpnet for alvor i 2008. Med det ble det også åpnet for mange spørsmål i norske husstander: Medietilsynet har derfor etablert en nettside (www.digitaltvnorge.no) rettet mot publikum, som har som målsetting å gi svar på de fleste av spørsmålene folk måtte ha om overgang til digitale sendinger. Ansvarlig: KKD.

197. Nøkkelhull for sunne matvarer

Det er besluttet å innføre «nøkkelhull» som merke for å veilede forbrukerne til å velge sunne matvarer. EU-kommisjonen behandlet den felles nordiske sunnhetsmerkingen på matvarer i vår. Forskriften med nye kriterier for bruk av Nøkkelhullet trådte i kraft 17. juni 2009. Tiltaket inngår i Regjeringens forbrukerpolitiske handlingsprogram 2008-2009. Ansvarlig: LMD.

198. GodTur.no: Gratis turkart på nett

Tjenesten er helt gratis på Statskogs nye turportal, GodTur.no. Kartløsningen skiller seg fra lignende sider, med tilgang til turkart, flybilder og sjøkart. Ved å søke eller zoome deg inn på hvilket som helst område i hele landet, får du muligheten til å skrive ut detaljerte kart over det området du ønsker å ferdes i. Ansvarlig: LMD.

199. Gårdskart fritt tilgjengelig

Gårdskart på Internett viser kart over arealressurser med arealtall for en valgt landbrukseiendom. Tjenesten ble lansert januar 2005 og er tilrettelagt for landbruksforvaltningen og eiere og brukere av landbrukseiendommer. Gårdskart på Internett viser kart over arealressurser for en valgt landbrukseiendom. Våren 2009 åpnet Norsk institutt for skog og landskap tjenesten for fri bruk. Ansvarlig: LMD.

200. Enova med nasjonal svartjeneste

Som et ledd i arbeidet med å utvikle en ny og mer kostnadseffektiv struktur for landsdekkende informasjons- og rådgivningstjeneste, har Enova etablert en nasjonal svartjeneste. Denne svartjenesten består av et grønt nummer for å betjene husholdninger, samt en svartjeneste for profesjonelle aktører for å gi råd om Enovas programmer. Ansvarlig: OED.

201. Miljøinformasjon om kjøretøy

Det opprettes et nettsted under Statens vegvesen med miljøinformasjon om kjøretøy. Nettstedet skal være et verktøy for forbrukere som ønsker å finne oppdatert informasjon om miljøegenskapene (f.eks. - CO₂, NO_x- og partikkelutslipp) til de ulike bilmodellene på markedet. Tiltaket inngår i Regjeringens forbrukerpolitiske handlingsprogram 2008-2009. Ansvarlig: SD.

202. Flypassasjer.no

Det er etablert en egen nettside for flypassasjerer: Flypassasjer.no. Her finnes oppdatert informasjon om rettigheter og regelverk som berører flypassasjerene. Nettstedet ble etablert 1. april 2007. Ansvarlig: SD.

203. Klimaklubb for grønnere hverdag

Regjeringens klimakampanje, Klimaløftet, er den økonomiske hovedbidragsyteren til Klimaklubben til Grønn Hverdag. Grønn Hverdag står for utviklingen og driften av nettstedet. Klimaklubben skal gi medlemmene hjelp til å oppnå adferdsendringer for en mer klimavennlig livsstil. Klimaklubben er også et nettsamfunn hvor medlemmene kan danne grupper, blogge, konkurrere og dele tips med hverandre. Ansvarlig: MD.

204. Samlokalisering av politi og offentlig servicekontor

Regjeringen er opptatt av at muligheten for samlokalisering med offentlige servicekontorer utnyttes, slik at politiet blir mer tilgjengelig for publikum. Det er gitt tilskudd til en prøveordning med servicekontor i Hedmark politidistrikt. Opprettelsen av en politipost i Moelv i februar 2007 har blitt godt mottatt av publikum. Ansvarlig: JD.

205. Enklere å reservere seg mot uadressert reklame

Mange er lei av at postkasse og dørmatte fylles opp av uønsket reklame. Fra 1.juni 2009 kan forbrukerne nå reservere seg mot gratisaviser. Denne ordningen kommer i tillegg til muligheten til reservasjon mot uadressert reklame. Publikasjoner med offentlig informasjon omfattes ikke av ordningen. Ansvarlig: BLD.

206. Helsetjenestens veiledningssenter etablert

Helsetjenestens veiledningssenter gir folk veiledning om relevante rådgivningstjenester, hvor de kan finne mer informasjon, og bli satt videre til rådgivningstjenester som er tilknyttet den sentrale veiledningstjenesten. Foreløpig er følgende rådgivningstjenester tilknyttet: Fritt sykehusvalg, HELFO pasientformidling, Servicetelefonen, Fastlegetelefonen, Helsetrygdkorttelefonen og NAVs Raskere tilbake-telefon for arbeidsgivere. Helsetjenestens veiledningssenter er lokalisert i Helseøkonomiforvaltningen (HELFO) i Tønsberg, og åpnet i mai 2009. Ansvarlig: HOD.

207. Økt valgfrihet for pasienter – utenlandsbehandling

Regjeringen la i mai 2009 frem forslag til en ny refusjonsordning som vil gjøre det lettere for pasienter å få dekket utgifter til behandling i utlandet. Refusjonsordningen vil omfatte helsehjelp utenfor sykehus, og vil gjelde alle EU/EØS-land. Refusjonsordningen vil innebære økt valgfrihet for pasienter når det gjelder hvor de vil motta såkalt "ikke-sykehusbehandling". Dette vil omfatte blant annet behandling hos lege, fysioterapeut, psykolog, kiropraktor og tannlege i den utstrekning slik behandling dekkes av det offentlige i Norge. Ansvarlig: HOD.

208. Nettside med selvtest mot ID-tyveri

Regjeringen lanserte i juni 2009 nettsiden www.idtyveri.info. Nettsiden inneholder en selvtest som gir deg svar på hvor godt rustet man er mot ID-tyveri. Nettsiden tilhører ID-tyveriprosjektet, som er en nasjonal satsing for å bekjempe identitetsstyveri. Ansvarlig: JD.

209. Nasjonal reiseplanlegger

Regjeringen vil i samarbeid med lokale myndigheter og virksomheter videreføre arbeidet med å etablere en nasjonal reiseplanlegger for kollektivtransporten, og vil bidra finansielt til dette. Ansvarlig: SD.

210. Bedre informasjon om husleieloven mv.

KRD har utarbeidet 14 ulike brosjyrer om temaer som er nyttig å vite om husleieloven. Departementet arbeider også med informasjonsbrosjyrer til styrer, andelseiere og kjøpere av borettslagsboliger med høy fellesgjeld. Ansvarlig: KRD.

211. Mer brukerrettet meklingsordning ved samlivsbrudd

Regjeringen har satt som mål at foreldre som hovedregel ikke skal vente mer enn tre uker før de får tilbud om første meklingstime, og at meklingsapparatet skal være så godt utbygd at foreldre ikke skal måtte reise mer enn to timer fra siste felles bolig. Fra 2007 ble meklingsordningen lagt om for å bli mer fleksibel. Departementet vil følge utviklingen videre og kartlegge virkningene av denne omleggingen. Ansvarlig: BLD.

212. Helseportal rettet mot gravide og fødende

Helsedirektoratet, Nasjonalt folkehelseinstitutt, Statens legemiddelverk og NAKMI er blant offentlige instanser som har mye relevant informasjon både for gravide/fødende og for helsepersonell, men det finnes ikke noe eget nettsted med samlet informasjon. Helsedirektoratet vil få i oppdrag å samle all offentlig helseinformasjon i en nettbasert helseportal rettet mot gravide og fødende. Helseportalen skal inneholde informasjon om Nasjonalt råd for fødselsomsorg. Ansvarlig: HOD.

213. Du bestemmer

Målet er å øke ungdoms kunnskap om personvern og heve deres bevissthet om valg man gjør når man bruker digitale medier som internett og mobiltelefon. Det er utarbeidet en undervisningspakke for ungdomstrinnet/videregående (2007) og en for de eldste barna på barneskolen (2009). Kampanjen er et samarbeid mellom Teknologirådet, Datatilsynet og Utdanningsdirektoratet. Ansvarlig: FAD, KD.

214. Ett felles nødnummer

Ett felles nødnummer (112) for brann, helse og politi antas å være en forenkling for alle som skal melde om en nødssituasjon, også ved at dette er det felleseuropeiske nødnummeret. En interdepartemental arbeidsgruppe la i juni 2009 fram sin anbefaling til hvordan en eventuell innføring av felles nødnummer/nødsentraler kan gjennomføres. Gruppens rapport sendes på høring. Ansvarlig: JD.

215. Nettstedet Fritt sykehusvalg relansert

Helsedirektoratet utarbeidet i 2008 en ny nettside for Fritt sykehusvalg. Målsettingen er at nettstedet skal bli mer informativt og brukervennlig for pasienter og pårørende, ved å fokusere på kvalitetsindikatorer som er relevante for fritt sykehusvalg, samt at det er enklere å sammenlikne sykehus. Ansvarlig: HOD.

216. Norsk pasientskadeerstatning for private helsetjenester

Fra 2009 har Norsk pasientskadeerstatning (NPE) ansvar for erstatningssaker også fra private helsetjenester. Hovedelementene i den nye ordningen er bl.a. at de private tjenesteytere skal dekke kostnader til behandling av sakene og utbetaling av eventuell erstatning gjennom årlige tilskudd til NPE. Ansvarlig: HOD.

217. Mer fleksibelt reiseregulverk for pasienter

Regulverket for pasienter med rett til dekning av reiseutgifter er blitt mer fleksibelt. Blant annet har tannleger fått rett til å rekvirere transport, og det kan nå gis godtgjøring ved overnatting i pasienthotell. En ny forskrift innbærer noen endringer for pasienter som har rett til å få dekket reiseutgifter. Endringen trådte i kraft 1. september 2008. Ansvarlig: HOD.

218. Sykmeldingsrett for kiropraktorer og manuellterapeuter

Kiropraktorer og manuellterapeuter har fått utvidet retten til å sykmelde, fra åtte til tolv uker. Formålet er å tilpasse sykmeldingsretten til reglene om dialogmøter, hvor det skal finnes løsninger ved at det fokuseres på mulighet til mestring framfor videre sykmelding. Ansvarlig: HOD.

219. Regjeringen fjerner "snikskatter"

Overprisede gebyrer er en form for skjult skattlegging, såkalte snikskatter, som regjeringen har begynt å rydde opp i. Gebyrene for tvangsforretninger og gebyrene for utstedelse av førerkort, førerprøve mv., ble redusert med til sammen 270 mill. kroner i 2007. Passgebyret for barn ble redusert fra 420 kroner til 270 kroner, dvs. ned til kostpris. Passgebyr for voksne er satt ned fra 990 kroner til 450 kroner i 2008. Også gebyrene knyttet til Brønnøysundregistrene og Merkeregistret for fiskefartøy er redusert.

Ansvarlig: FIN.

Brukerorientering – bedre for de som trenger det mest

Bedre tilpassning og tilrettelegging av offentlige tjenester for de som trenger det mest har vært et hovedinnsatsområde for regjeringen i denne perioden. Målet har vært at offentlig sektor må bli bedre på å møte innbyggerne på en måte som oppleves som oversiktlig og meningsfull for dem det gjelder. De ulike ordningene offentlig sektor å tilby, skal i størst mulig grad samordnes slik at innbyggerne sikres et helhetlig tilbud. Tiltakene omfatter alt fra mer brukertilpassede arbeidsmarkedstiltak til rusmestringsenheter tilknyttet fengslene, bemannet med personell fra både helsetjenesten og kriminalomsorgen. Det er igangsatt og gjennomført en rekke tiltak som skal bidra til at brukerne opplever offentlig sektor som helhetlig og koordinert, og det er igangsatt en lang rekke forsøk med ulike modeller og metoder for bedre samordning mellom politiet, barnehage, barnevern, skole, kriminalomsorg osv. Ny teknologi gjør det også mulig å forenkle hverdagen for innbyggere som har behov for bistand

fra det offentlige. Et eksempel på dette er fjerning av kravet om forhåndsgodkjenning av trygdefinansiert tannbehandling. Endringene legger til rette for raskere oppstart av behandlingen, og pasientene slipper å betale full pris hos tannleger, for deretter å henvende seg til det offentlige for å få refundert sine utgifter. Et annet eksempel er «Bo i Norge», et internettbasert og flerspråklig boligopplæringsprogram der alle med tilgang til internett enklere kan få kunnskap om boligetablering. Det legges også stor vekt på å bruke internett som informasjonskanal til ulike grupper med særlige behov. Eksempler på slike informasjonstiltak er Tvangsekteskap.no, Familienettet.no og Bygg for alle. Regjeringen vurderer i tillegg en rekke andre av dagens ordninger for å se om de tilfredsstiller brukernes behov. Dette inkluderer alt fra prøveprosjektet med servicehunder til arbeidet med universell utforming, der regjeringen har lansert en visjon om at Norge skal være universelt utformet i 2025.

220. Enklere refusjon ved tannbehandling

Fra 1. januar 2008 ble all stønadsberettigelse etter folketrygdloven samlet i folketrygdloven § 5-6. Fra samme dato falt kravet om forhåndsgodkjenning bort for all trygdefinansiert tannbehandling. Endringene legger til rette for raskere oppstart av behandlingen, samt etablering av elektronisk direkteoppgjør med Helseøkonomiforvaltningen (HELFO) for behandlinger hvor folketrygden yter stønad. Pasientene slipper dermed å betale full pris hos tannleger, for deretter å henvende seg til HELFO for å få refundert sine utgifter. Ansvarlig: HOD.

221. Fast kontaktperson i politiet

Det skal iverksettes tiltak som sikrer at fornærmede og pårørende har tilgang til en kontaktperson i politiet som ivaretar deres behov for informasjon og oppfølging fra politiet i alle stadier av saken. Politidirektoratet har bedt samtlige politidistrikt om å prioritere etablering av en kontaktperson for fornærmede. Ansvarlig: JD.

222. Støttetelefon for kriminalitetsofre

Etableringen av støttetelefon for kriminalitetsofre er et ledd i Regjeringens handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Støttetelefonen har vært i drift siden 01.09.2008 i regi av Rådgivningskontorene for kriminalitetsofre. En viktig oppgave er å tilby veiledning og støtte til de som har blitt utsatt for en kriminell handling. Det legges opp til at ordningen skal evalueres etter en tid. Ansvarlig: JD.

223. Kortere behandlingstid ved søknad om billighetserstatning

Statens sivilrettsforvaltning ble i 2008 styrket med 10,1 mill. kr for å styrke saksbehandlingskapasiteten for å redusere saksavviklingstiden i saker om rettsferdsvederlag. I tillegg ble det i mars 2008 etter forslag fra regjeringen etablert et tredje utvalg slik at beslutningene kan tas raskere, jf. St.prp. nr. 1 (2007-2008). En evaluering av rettsferdsvederlagsordningen vil bli igangsatt tidligst høsten 2009. Ansvarlig: JD.

224. Bygg for alle

Det nye nettstedet, som ble lansert i august 2008, skal vise hvor tilgjengelig statlige eiendommer er for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Bygg for

alle er kvalitetssikret blant annet av organisasjoner for funksjonshemmede. Statsbygg ønsker å være en foregangsbedrift innen universell utforming, og vil legge best mulig til rette for alle brukere av sine bygninger. Ansvarlig: FAD.

225. Lengre frister for pasienters søksmål

Pasienters frist for søksmål i pasientskadesaker forlenges fra fire til seks måneder. Lovendringen trådte i kraft 1. april 2009. Ansvarlig: HOD.

226. Ventetidsgaranti i barne- og ungdoms-psykiatrien

Ingen under 23 år skal vente mer enn 65 virkedager (90 dager) på oppstart av helsehjelp fra det tidspunkt det er vurdert at vedkommende er rettighetspasient og alle henvisninger til spesialisthelsetjenesten skal vurderes innen 10 virkedager. Ordningen trådte i kraft 1. september 2008 og har allerede hatt positiv effekt. Ansvarlig: HOD.

227. Handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet

Handlingsplanen har som visjon at Norge er universelt utformet i 2025. 16 departementer deltar med tiltak i planen som har fire prioriterte områder: Bygg og anlegg, planlegging og uteområder, transport og IKT. En viktig del av handlingsplanens strategi er bruk av offentlig markedsrett, forvaltningsrett og bevilgningsrett. Blant annet skal alle relevante underliggende statlige etater utarbeide handlingsplaner for universell utforming innen 2011.

228. Universell utforming i domstolene

De siste årene er det investert i utstyr for trådbundet overføring av lyd i rettssaler. I 2005 ble det laget en gjennomføringsplan for tilrettelegging for hørselshemmede. Domstoladministrasjonen er i ferd med å gjennomføre planen og har i første omgang prioritert installering av utstyr slik at hver domstol skal ha minst en rettssal med denne type tekniske installasjoner. Ansvarlig: JD.

229. Enklere å få dagpenger fra NAV

Arbeids- og velferdsetaten er i forbindelse med behandlingen av St. prp. nr. 51 (2008-2009) gitt

fullmakt til å iverksette forenklet saksbehandling når det gjelder dokumentasjon av arbeidstid og sluttårsak. Fullmakten kan iverksettes når tilstrømming av ledige eller forhold ved saksbehandling tilsier at det er fare for at utbetalingsmålet på 21 dager er i fare. Ansvarlig: AID.

230. Brukertilpassede arbeidsmarkedstiltak

Ny forskrift om arbeidsrettede tiltak er iverksatt fra 1.1. 2009. Forskriften legger opp til en mer individuell og tilpasset bruk av tiltakene. Arbeids- og velferdsetatens tiltak og tjenester skal gis ut fra hvilke behov den enkelte har, og ikke være avhengig av hvilken inntektssikring vedkommende har rett på, eller hvilken målgruppe man tilhører. Skillet vil gå mellom de som har behov for arbeidsrettet bistand for å komme i jobb og brukere som ikke trenger slik bistand. Ansvarlig: AID.

231. Integreringsrådgivere

IMDi har ansatt integreringsrådgivere for å styrke saksbehandlingen i familiesaker og øke kompetansen om tvangsekteskap ved aktuelle utenriksstasjoner, jf. Handlingsplan mot tvangsekteskap (2008 – 2011). Integreringsrådgiverne ble 2008 utplassert ved de norske ambassadene i Colombo, Rabat, Ankara, Amman, Nairobi og Islamabad. Ansvarlig: AID.

232. Arbeidsavklaringspenger - ny midlertidig trygdytelse

Regjeringen erstatte fra 1. mars 2010 rehabiliteringspenger, attføringspenger og tidsbegrenset uførestønad med en ny midlertidig folketrygdtytelse, kalt arbeidsavklaringspenger. Det er lagt stor vekt på forenkling, og at det skal gå tydelig fram av loven hvilke rettigheter og plikter brukerne har, og at Arbeids- og velferdsetaten skal kunne bruke mer ressurser på å følge opp hver enkelt. Ansvarlig: AID.

233. Kvalifiseringsprogrammet blir landsdekkende i 2009

Kvalifiseringsprogrammet med en tilhørende standardisert kvalifiseringsstønad ble innført fra 1. november 2007 og er et hovedvirkemiddel i regjeringens innsats mot fattigdom. Formålet er å bidra til at flere i målgruppen kommer i arbeid. Om lag 5 300 personer søkte på kvalifiseringsprogrammet i 2008. Antallet deltakere ved slutten av året var

4133. I tillegg kommer 175 som har gjennomført programmet. Ansvarlig: AID.

234. Bedre hjelpemiddelformidling

Det er nedsatt et utvalg som skal gjennomgå forvaltning, organisering og finansiering på hjelpemiddelområdet, og bl.a. vurdere endringer som kan gi mer effektive og langsiktige forbedringer i systemet for forvaltning og formidling av hjelpemidler. Utvalgets arbeid skal foreligge innen 1. desember 2009. Ansvarlig: AID.

235. Bedre bruken av tolk i offentlig sektor

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi) leder en tverretattlig arbeidsgruppe som høsten 2009 skal komme med konkrete forslag til tiltak for bedre forvaltningspraksis på tolkefeltet. Som forslag til hvordan det offentlige raskest mulig kan møte felles utfordringer med kvalitetssikring av tolking, skal arbeidsgruppen utarbeide forslag til felles retningslinjer for planlegging/budsjettering, bestilling og bruk av kvalifisert tolk. Tiltaket inngår i Handlingsplan for å fremme likestilling og hindre etnisk diskriminering. Ansvarlig: AID.

236. Minoritetsrådgivere ved videregående skoler

IMDi har i 2007 ansatt 30 minoritetsrådgivere som skal forebygge tvangsekteskap og bidra til at flere består videregående opplæring, jf. Handlingsplan mot tvangsekteskap (2008 – 2011). Rådgiverne startet arbeidet ved et utvalg videregående skoler i åtte fylker 2. juni 2008. Ansvarlig: AID.

237. Krisesentrene skal gjøres mer tilgjengelige

Med utgangspunkt i en kartlegging gjennomført av Bufdir arbeides det for å gjøre krisesentrene tilgjengelige og tilrettelagt for alle aktuelle brukergrupper, herunder kvinner med nedsatt funksjonsevne. Krisesentrenes vertskommuner oppfordres til slik tilrettelegging, blant annet ved å bruke av Husbankens låneordninger. Bufdir har under planlegging en nasjonal konferanse om funksjonsnedsettelse og sårbarhet for vold og overgrep, tilgjengelighet og tilrettelagte hjelpetjenester. Tiltaket, som inngår i Regjeringens handlingsplan mot vold i nære relasjoner, gjennomføres i perioden 2008–2011. Ansvarlig: BLD.

238. Nattergalen – ny mentorordning i skolen

For å bidra til at flere barn med minoritetsbakgrunn fullfører videregående utdanning og høyere utdanning startet BLD opp mentorordningen Nattergalen i 2008. Målet er at flere unge med minoritetsbakgrunn tar utdanning innenfor barneverns- og sosialfag. Studenter ved barneverns- og sosialfaglige utdanninger får tilbud om å være mentor for barn med minoritetsbakgrunn i alderen 8 til 12 år. Åtte høyskoler/universiteter deltar i ordningen som blir prøvd ut fra skoleåret 2008/2009 til og med 2010/2011. Ansvarlig: BLD, KD.

239. Alarmsentral for barn og unge

Barnevernsvakten i Kristiansand har fått det administrative ansvaret for å drifte pilotprosjektet med en alarmsentral for barn og unge. Den landsdekkende alarmsentralen er åpen i de periodene hvor det kommunale barnevernet er stengt. Det er gratis å ringe til alarmsentralen og den kan også kontaktes per e-post. Sentralen åpnet i juni 2009 og pilotprosjektet skal vare i to år. Målgruppene er i første rekke utsatte barn og unge, men også voksne som er bekymret, kan henvende seg. Akutte saker vil umiddelbart bli videreformidlet til lokal akuttberedskap. Andre henvendelser som gir grunn til bekymring, blir videresendt til det lokale barnevernet. Ansvarlig: BLD.

240. Bedre oppfølging av utsatte barn

Regjeringen har hatt en særlig satsing på denne gruppen. Det inngår både informasjonstiltak, kompetansetiltak og forsknings- og utviklingsarbeid. 26 kommuner er med i et prosjekt for å utvikle gode modeller for helhetlig og systematisk oppfølging fra fødsel til skolealder av barn av psykisk syke og barn av foreldre som misbruker rusmiddel. Ti av kommunene skal følgeevalueres. Ansvarlig: BLD, HOD.

241. Pilotprosjekt Familieveiviser

Prosjektet Familieveiviser (2008-2010) har som mål å bedre tjenestetilbudet til barn med nedsatt funksjonsevne og deres familier. Helsedirektoratet leder prosjektet, som skal utvikle modeller for mer helhetlig og koordinert tjenestetilbud til denne gruppen. Ansvarlig: HOD, BLD.

242. Bedre samordning av tjenester til utsatte barn og unge

BLD og KS satte i 2008 i gang det treårige prosjektet Bedre samordning av tjenester til utsatte barn og unge, der 15 kommuner prøver ut et forpliktende samarbeid. Barnevernstjenesten, PP-tjenesten, sosialtjenesten, helsestasjonen, barnehagesektoren og skolesektoren er involverte i samarbeidet. Målet for prosjektet er å få erfaringer med gode samarbeidsmodeller som kan spres til alle kommuner i landet. Utprøvingen skal evalueres. Ansvarlig: BLD

243. Bedre samarbeid mellom barnehage, skole og barnevern

Barnehagene melder i liten grad til barnevernet bekymring om barn som har det vanskelig. Regjeringen styrker derfor samarbeidet mellom barnevern og barnehage gjennom felles opplæring, informasjon og veiledning av ansatte i barnevernet og barnehager. Materiellet skal utgis i 2009. Samarbeid med skolen er gjort enklere ved at det foreslås at barnevernet skal gi tilbakemelding når skolen og andre har meldt sin bekymring. Ansvarlig: BLD.

244. Pilotprosjekt om arbeid mot æresrelatert vold

Drammen kommune og Drammen politistasjon har fra 2007 fått midler til et treårig tverrfaglig og tverretattlig pilotprosjekt om arbeid mot æresrelatert vold og tvangsekteskap. Prosjektet i Drammen er ment å gi nyttig kunnskap og ha en viktig nasjonal overføringsverdi for det videre arbeidet mot tvangsekteskap. Ansvarlig: BLD.

245. Mer helhet ved med behov for samordnede tjenester

Høsten 2008 ble det nedsatt et offentlig utvalg som skal gjennomgå hvordan tjenestene, både på statlig og kommunalt nivå, kan samarbeide og samordne seg, og vurdere hvordan plikten til samarbeid eventuelt kan nedfelles i lovverket. Utvalget skal også gjennomgå dagens lovverk og se på praktiseringen av taushetsplikten, og på rutiner og mulige økonomiske hindringer for bedre samarbeid. Utvalget skal levere sin innstilling innen 1. januar 2010. Ansvarlig: BLD.

246. Tettere samarbeid mellom barnevernet og politiet

Det skal etableres et tettere samarbeid mellom barnevernet og politiet. Samarbeidet mellom politiet og de ulike barnevaksordningene i akutte saker har vært undersøkt av NOVA, jf. rapporten "Problemer har ikke kontortid – akuttberedskapen i barnevernet". Det skal iverksettes et arbeid for å sikre at samtlige politidistrikter har tilgang på forutsigbar bistand, også utenfor kontortid, i akutte saker der barn er involvert. Ansvarlig: JD, BLD.

247. Pasientombud for kommunale helse- og omsorgstjenester

Forslaget om å utvide pasientombudenes virkeområde til å gjelde kommunale helse- og omsorgstjenester settes i verk fra 1. september 2009²⁵. Helsedirektoratet har startet implementeringen av de nye reglene. Utarbeidelse av veiledningsmateriell og opplæringstiltak fullføres i 2009. Ansvarlig: HOD

248. Raskere tilgang til legemiddelassistert rehabilitering

Rusmiddelavhengige – herunder også pasienter under legemiddelassistert rehabilitering (LAR) – har nå fått pasientrettigheter på lik linje med øvrige pasienter i spesialisthelsetjenesten HOD har til vurdering innføring av egen forskrift for LAR. Helsedirektoratet vil i nær fremtid sende disse på høring. Retningslinjene vil bli gjort gjeldende så raskt som mulig etter en slik høring. Ansvarlig: HOD.

249. Forsøk med koordinerende tillitsperson

Som del av Opptrappingsplanen for rusfeltet ble det i 2008 innført en prøveordning med koordinerende tillitsperson. Hensikten er å bidra til at personer med rusmiddelproblemer får nødvendig bistand i hjelpeapparatet og støtte til å klare livsmestring og sosial inkludering. Ansvarlig: HOD.

250. Satsning på psykisk helse og arbeid

Det er iverksatt kurs for å kvalifisere førstelinjepersonell til ansettelse i virksomheter som yter tjenester til personer med psykiske lidelser. Målet er å sikre at ansatte-hjelpeapparatet får et felles kunnskapsgrunnlag på feltet arbeid og psykisk helse. Tiltaket inngår i Nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse 2007-2012. Ansvarlig: HOD.

251. Forsøk med tett oppfølging av utsatte barn

For å kunne gi langsiktig hjelp til barn av psykisk syke og rusavhengige foreldre, er det satt i gang forsøk etter modell av Familieambulatoriet i København. Her blir foreldre og barn fulgt opp fram til skolestart av tverrfaglige team. I Norge prøves modellen ved Sykehuset Namsos og Sykehuset Asker og Bærum. Ansvarlig: HOD.

252. Styrket rådgivningstjeneste i videregående skole

I revidert statsbudsjett for 2007 ble det bevilget 15 millioner kroner til å styrke rådgivningstjenesten i videregående skole, samt støtte opprettelse av karriereveiledningssentre i fylkene. For 2008 ble bevilgningene til formålet økt med 22,5 millioner kroner til totalt 37,5 millioner kroner. Ansvarlig: HOD.

253. Flere og bedre voldtektsmottak

Alle fylkene har fra 2007 egen overgrepsmottaksfunksjon. Det er også utarbeidet nye, statlige retningslinjer for å styrke helsetjenesten for voldsofre. Ansvarlig: HOD.

254. Spesialisthelsetjeneste og kommuner skal samhandle bedre

I 2009 er det innført tilskudd til nye forpliktende samhandlingsmodeller mellom kommunene og spesialisthelsetjenesten. Formålet er å fange opp personer med omfattende og sammensatte behov på en bedre måte. Disse midlene kommer i tillegg til de midler som for øvrig er avsatt til utvikling av samhandlingsmodeller, jf. St.prp. nr. 1 (2008-2009). Ansvarlig: HOD.

255. Nytt kompetansenettverk for utsatte barn og unge

Helse- og omsorgsdepartementet etablerte i 2007 Nasjonalt kompetansenettverk for forebygging og behandling av problemer hos barn av psykisk syke og rusmiddelavhengige foreldre "BarnsBeste". Sørlandet sykehus HF leder nettverket som skal samle, systematisere og formidle kunnskap og spre kunnskap til tjenestene. Mandatet ble i 2009 utvidet til å omfatte barn som pårørende generelt. Ansvarlig: HOD

256. Høgskole- og universitetssosialkontor

I 2006 ble det satt i gang et femårig forsøk med Høgskole- og universitetssosialkontor for å utvikle samarbeidsformer mellom praksis, utdanning, forskning og brukere i sosialtjenesten. Hensikten er å styrke kunnskapsbasert praksis og praksisbasert forskning. NAV har ansvaret for gjennomføring av tiltaket. Ansvarlig: AID.

257. Servicetorg i fengslene

Stortinget behandlet 28. april 2009 Stortingsmelding nr. 37, Straff som virker og ga sin tilslutning til idéen om en tilbakeføringsgaranti. Servicetorg vil være et sentralt virkemiddel med sikte på å implementere tilbakeføringsgarantien. Servicetorgene i fengslene skal kunne tilby de samme felles offentlige tjenester som et servicetorg i en vanlig kommune. Arbeidet med å etablere servicetorg har startet i enkelte fengsler der ressurser allerede er på plass. En utvidelse til flere fengsler vurderes. Ansvarlig: JD.

258. KrAmi skal gi bedre tilbakeføring

Arbeidet med å innføre KrAmi etter svensk modell er godt i gang. Det er etablert prosjekter i Rogaland og Tromsø. Disse skal driftes av Fylkesmannen i Hordaland som har prosjektansvaret. Til forskjell fra det svenske prosjektet vil det norske også inneholde tilbud om opplæring/undervisning. Det er også startet pilotprosjekter ved åtte fengsler med "Kvalifiseringsprogrammet" som NAV nå implementerer på bred basis. Dette prosjektet har en intensjon som er i tråd med tilbakeføringsgarantien. Kommunenes boligkontorer er også involvert i prosjektet. Ansvarlig: JD.

259. Samarbeid mellom krisesenter og fengsel

Mange kvinnelige innsatte har vært utsatt for vold og overgrep. For å gi kvinnene en mulighet til å bearbeide sine erfaringer, ble det igangsatt et samarbeidsprosjekt mellom Oslo Krisesenter og Bredtveit fengsel. Tiltaket inngår i Regjeringens handlingsplan mot vold i nære relasjoner og varer ut 2009. Ansvarlig: JD.

260. Rutiner for samarbeid når barn og unge bryter loven

Et prosjekt om helhetlig bekjempelse av barne- og

ungdomskriminalitet ble etablert 2. halvår 2009. Prosjektet skal følge opp forslagene i st.meld. nr. 20 (2005-2006) Alternative straffereaksjoner overfor unge lovbrystarar og NOU 2008:15 Barn og straff, gjennom å utarbeide en proposisjon med en meldingsdel til Stortinget. I løpet av høsten 2009 starter et 2-årig prosjekt i Bergen der målet er tverretattlig samarbeid under straffegjennomføring for barn og unge mellom 15-18 år som sitter i varetekt eller soner fengselsstraff. Målet er å etablere et tilsvarende tiltak i Oslo. Ansvarlig: JD.

261. Barnehusene - et tverrfaglig samarbeid

Barnehusene skal være sentralt knutepunkt i regionen mellom offentlige instanser som har oppgaver og ansvar ved behandlingen av saker som gjelder vold og overgrep mot barn. Med Barnehus i Trondheim og Tromsø, sammen med Barnehusene i Hamar, Kristiansand og Bergen, har regjeringen sørget for et landsdekkende tilbud med Barnehus i alle helseregioner. Ordningen med barnehus vil bli evaluert, noe Politidirektoratet vil iverksette i løpet av 2009/2010. Ansvarlig: JD.

262. Oppfølgingsteam for unge lovbrystere

Det er opprettet et prøveprosjekt med fire lokale oppfølgingsteam for unge lovbrystere, jf. handlingsplanen "Sammen mot barne- og ungdomskriminalitet". Handlingsplanen var særlig rettet mot gjengangere, de som begår alvorlig kriminalitet eller sitter i fengsel, med målsetting både å forhindre at den enkelte utvikler en kriminell karriere, og å beskytte omgivelsene. Evalueringsrapporten som forelå i februar 2009, viser at bruk av oppfølgingsteam har gode resultater og tiltaket er fulgt opp i Regjeringens nye handlingsplan om kriminalitetsforebygging ("Gode krefter"). Ansvarlig: JD.

263. Familievoldskoordinator i politiet

Alle politidistrikter er fra 2008 pålagt å ha minst én familievoldskoordinator i full stilling. Denne skal ha distriktsovergripende koordinerende ansvarsoppgaver innen feltet, og ordningen skal bidra til at politiet utøver en helhetlig og ensartet behandling av denne type saker. Koordinatoren har også fått utvidet stillingsfunksjon til å omfatte koordinering av seksuelle overgrepssaker. Ansvarlig: JD.

264. Rusmestringsenheter ved fengslene

Det vil i løpet av året være etablert rusmestringsenheter ved de ni fengslene Stavanger, Bodø, Ravneberget, Bastøy, Bergen, Ullersmo, Indre Østfold, Trondheim avd. Leira og Arendal fengsel avd. Evje. Rusmestringsenhetene er bemannet med personell fra helsetjenesten og kriminalomsorgen og vil gi rusbehandling og bedre rehabilitering til innsatte som var rusavhengige ved innsettelse i fengsel. Ansvarlig: JD.

265. Bedre samarbeid om bosetting etter løslating fra fengsel

Regjeringen har videreført resultatmålene i strategien På vei til egen bolig (2005-2007). Alle de store kommunene har sluttet seg til samarbeidsavtaler mellom kriminalomsorgen og kommune. Husbankens rapporter viser at Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim samlet har hatt en nedgang i tallet på opphold i kortvarige boligløsninger, som for eksempel hospits. Ansvarlig: KRd.

266. Bedre informasjon om kjønnslemlestelse og tvangsekteskap

Regjeringen har innført en ordning hvor også kvoteflyktninger og personer som har ankommet landet gjennom familiegjennforening informeres om at tvangsekteskap og kjønnslemlestelse er ulovlig og straffbart i Norge. Tiltaket er en del av Handlingsplan for integrering og inkludering av innvandrerbefolkningen. Ansvarlig: AID.

267. Tvangsekteskap.no

Målet med tvangsekteskap.no er å synliggjøre hjelpetilbudet til unge kvinner og menn som blir truet med eller er utsatt for tvangsekteskap, slik at de vet hvem som kan kontaktes dersom de trenger bistand eller råd fra hjelpeapparatet. Nettstedet skal også informere om hva de ulike offentlige instansene kan sette i verk av tiltak. Nettsiden er også ment for de som arbeider i hjelpeapparatet. Ansvarlig: BLD.

268. Familienettet.no – for deling av kunnskap og erfaring

Familienettet.no har som mål å gjøre det enklere å finne og å ta i bruk informasjon, og å muliggjøre deling av kunnskap og erfaring med andre i lignende

situasjon uavhengig av hvor i landet man er bosatt. Nettstedet er et samarbeid mellom enkeltbrukere og flere offentlige etater. Åpnet i 2007. Ansvarlig: HOD.

269. Informasjon om fornærmedes rettigheter i straffesaker

Etter oppdrag fra JD har Politidirektoratet, i samarbeid med riksadvokaten, utarbeidet en informasjonsbrosjyre om fornærmedes rettigheter i straffesaker. Tiltaket er ledd i arbeidet med oppfølging av NOU 2006: 10 Fornærmede i straffeprosessen – nytt perspektiv og nye rettigheter. Informasjonsbrosjyren lages i 50 000 eksemplarer, hvorav 4 000 på engelsk. Brosjyren kommer ut i august/september 2009. Ansvarlig: JD.

270. Internettbasert flerspråklig boligopplæringsprogram

Husbanken har utviklet "Boi Norge", et internettbasert og flerspråklig boligopplæringsprogram. Alle med tilgang til internett kan nå ved hjelp av en kombinasjon av tekst, lyd, bilder, video og forklaringer på syv forskjellige språk, enklere få kunnskap om boligetablering. Ansvarlig: KRd.

271. Tolketjenester i helseforetakene

Regjeringen har instruert helseforetakene om å sørge for tolketjenester ved behov. Helse Nord RHF melder at tolketjenesteordninger til samisk befolkning finnes og kan innhentes ved behov. De regionale helseforetakene melder at det er etablert tolketjenester, men at det må arbeides med å gjøre ordningene kjent og etablere bedre rutiner. Ansvarlig: HOD.

272. Kontakttelefon for eldre utsatt for vold

I desember 2008 åpnet en nasjonal telefontjeneste for eldre utsatt for vold. Den skal drives av Vern for eldre og er en del av helsemyndighetenes satsing på omsorg for eldre. Voldsutsatte, pårørende og ansatte i tjenesten kan benytte tilbudet. Ansvarlig: HOD.

273. Familievernkontorene bedre tilpasset menns behov

Færre menn enn kvinner har kjennskap til familievernet. Det er betydelig flere kvinner enn menn som bestiller time for samlivsproblemer.

Bufdir vil iverksette tiltak for å gjøre menn mer oppmerksomme på familievernets tilbud. Å øke menns kjennskap til familievernet vil inngå i informasjonsstrategien for familievernet. Ansvarlig: BLD.

274. Bedre informasjon om rett og plikt til norskopplæring

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet gjennomførte høsten 2007 et stort informasjonsprosjekt for å sikre at personer med rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere utnyttet sin rett og plikt til opplæring. Direktoratet sendte da ut informasjon oversatt til 16 ulike språk til over 2000 personer som ikke hadde startet norskopplæring i henhold til introduksjonsloven. Ansvarlig: AID.

275. Setter i gang prøveprosjekt med servicehunder

Regjeringen bevilger 3 millioner kroner til et prøveprosjekt med servicehund for personer med nedsatt funksjonsevne. Gjennom et prøveprosjekt skal det vurderes om servicehund skal være et offentlig ansvar. Arbeids- og velferdsdirektoratet vil ha hovedansvaret for gjennomføringen av prosjektet i samarbeid med Helsedirektoratet. Det tas sikte på en prosjektperiode på to år fra bruker får tildelt hund og fram til sluttevaluering. Ansvarlig: AID.

276. Barnevernet skal bli enda flinkere til å snakke med barn

BLD har laget veilederen og filmen "Snakk med meg". Veilederen er laget for tilsatte i barnevernstjenesten, og gir gode og konkrete råd om hvordan en kan kommunisere med barn som er i en sårbar situasjon. Veilederen ble utgitt i juni 2009. Ansvarlig: BLD.

277. Ny sjanse

«Ny sjanse» er et kvalifiseringsprogram for innvandrere som etter flere år i Norge ikke har fast tilknytning til arbeidsmarkedet og som er avhengige av sosialhjelp. Kvinneandelen har siden etablering av Ny Sjanse vært på 57 prosent i gjennomsnitt. Norskopplæring er en del av det grunnleggende kvalifiseringstilbudet for nesten alle Ny Sjanse-deltagere. I 2009 har det blitt lagt opp til en dreining av forsøket til særlig å rettes inn mot utvalgte landgrupper blant ikke-vestlige innvandrere med særlig høy arbeidsledighet eller lav sysselsetting. Kvinner fra disse utvalgte landgruppene vil være en hovedgruppe. Gjennomføring: 2008 – 2009. Ansvarlig: AID.

278. Rådgivningskontor for kriminalitetsofre

Rådgivningskontorene for kriminalitetsofre ble gjort permanent fra 2007, og er et gratis tilbud til personer som har vært utsatt for kriminalitet. Rådgivningskontorene finnes i dag i 14 byer med god geografisk spredning. Et av kontorene skal i 2010 tilføres spesialkompetanse om rasisme og diskriminering. Ansvarlig: JD.

Forenkling og tilrettelegging for næringslivet

Offentlig sektor er viktig for næringslivet. En god offentlig sektor skaper stabile og forutsigbare rammevilkår og er en konkurransefordel for næringslivet. Fornyning av offentlig sektor har derfor vært en viktig del av den politikken regjeringen har ført for å legge til rette for økt verdiskapning i næringslivet. Regjeringen har gjennomført en stor kartlegging av alt regelverk som berører næringslivet, for å estimere næringslivets kostnader ved oppfyllelse av offentlig pålagte informasjonskrav. Regjeringen vil med denne kunnskapen ha et bedre grunnlag for å sette inn treffsikre forenklingstiltak. I august 2008 la regjeringen frem en handlingsplan med et stort antall tiltak som vil følges opp i de enkelte departementene. Resultatene av tiltakene skal kunne måles i form av kostnadsreduksjoner for bedriftene. Mange av tiltakene i handlingsplanen er gjengitt i oversikten under. Regjeringen har også gjennomført et omfattende arbeid for å gjøre det enklere for utenlandske arbeidstakere å arbeide i Norge, noe som

innebærer både regelforenkling, enklere prosedyrer og kortere saksbehandlingstid i UDI. Regjeringen har bl.a. redusert omfanget av rapporteringsplikten etter ligningsloven ved bruk av utenlandske oppdragstakere og arbeidstakere. Tilsvarende forenklinger er også foretatt med utgangspunkt i rapporteringsplikten som følger av merverdiavgiftsloven. Det er også etablert et felles servicesenter for utenlandske arbeidstakere i Oslo. En annen viktig del av fornyingspolitikken rettet mot næringslivet er satsning på elektroniske løsninger. Altinn, som er næringslivets portal for tjenester fra det offentlige til næringslivet, får stadig flere tjenester og brukere. Forenkling og samordning av skjemaer, regelverk m.m. rettet mot næringslivet pågår også som en del av arbeidet med Altinn. I statsbudsjettet 2009 ble det bevilget 208 millioner kroner til videreutvikling av Altinn. Mange av tiltakene under overskriften Elektronisk forvaltning kommer derfor også næringslivet til gode.

279. Mindre meldeplikt på konkurranseområdet

Terskelverdiene for når det skal sendes melding til Konkurransetilsynet ble endret 1.1.2007. Dette har gjort det enklere ved mindre foretakssammenslutninger, da plikten til å sende alminnelig melding faller bort. Det er også gjort endringer i konkurranseloven (1.7.2008) slik at denne gir enklere og klarere beskrivelse av hva som forventes av bedriftene i en alminnelig melding. Ansvarlig: FAD.

280. Elektroniske gjenpartsbreve

Kredittopplysningsbyråenes har plikt til å sende gjenpartsbreve til personer som det har blitt utlevert kredittopplysninger om. FAD har kommet til at det ikke er behov for endring av reglene for å kunne sende gjenpartsbreve elektronisk. Datatilsynet er bedt om å ta saken opp med kredittforetakene slik at løsninger som foretakene ønsker å gjennomføre, blir i samsvar med gjeldende regelverk. Ansvarlig: FAD.

281. Utredning av felles register for leverandørinformasjon

Virksomheter som skal levere tilbud på offentlige oppdrag (under EØS-terskelverdi), må oversende dokumentasjon som viser at kravene til leverandør er oppfylt. Regjeringen utreder derfor et leverandørregister som skal gjøre det enklere for alle parter å formidle og behandle slik dokumentasjon, jf. St.meld. nr. 36 (2008– 2009) Det gode innkjøp. Ansvarlig: FAD.

282. Forenklet rapportering til nytt ee-register

Tidligere måtte hver produsent/importør av elektriske og elektroniske produkter rapportere til Statens forurensingstilsyn. Nå er rapporteringsplikten lagt på returselskapene, som på vegne av medlemsbedriftene skal rapportere til et nyopprettet e-register. Trådte i kraft 1.7.2006. Ansvarlig: MD.

283. Mer generelle forurensningskrav til industrien

MD er i ferd med å utarbeide generelle forurensningskrav til industrien som skal erstatte flere hundre enkeltløyver. Det vil bli stilt spesifikke bransje- og prosesskrav, og arbeidet er svært omfattende.

SFT sendte forslag til forskriftsregulering av seks industribransjer med standardiserte krav på høring i desember 2007. Det arbeides med sikte på fastsetting av forskriftsreguleringen i løpet av 2009. Ansvarlig: MD.

284. Utveksling av data mellom SFT, SSB og Enova

SFT, SSB og Enova utvikler et system for utveksling av data, slik at bedrifter kun skal rapportere til én myndighet. Dette vil gi enklere rapportering for næringslivet. Ordningen iverksettes ved rapportering for 2009. Ansvarlig: OED, MD, FIN.

285. Forenkle kravet til CO2-rapportering

Det arbeides med å forenkle systemet for rapportering av utslippstall for CO2 ved å redusere kravet til rapportering gjennom Altinn til bare å gjelde helt grunnleggende data. Øvrige data legges ved som tegneark. Dette vil forenkle rapporteringsarbeidet for de kvotepliktige virksomhetene og for SFT. Iverksettes innen februar 2010. Ansvarlig: MD.

286. Mer effektive planprosesser etter Plan- og bygningsloven

Det utarbeides årlig ca. 2000 reguleringsplaner. En betydelig andel fremmes som private planforslag, hvor tiltakshaverne tar kostnadene med å utarbeide planen. I ny plan- og bygningslov er det lagt opp til å forenkle prosessen knyttet til planlegging, fra bestemmelsene om oppstartsmøte, tidsfrister, nye standarder for planframstilling, og tilbud om elektronisk plansaksbehandling. Ansvarlig: MD.

287. Servicesentre for utenlandske arbeidstakere

Arbeidstilsynet, politiet, Skatteetaten og Utlendingsdirektoratet etablerte i 2007 et felles servicesenter for utenlandske arbeidstakere i Oslo. Her kan man søke om arbeids- eller oppholdstillatelse, skattekort, melde innvandring, flytting, eller få informasjon om rettigheter og plikter i arbeidsforholdet, blant annet om arbeidskontrakter, arbeidstid og lønn. Det etableres også et nytt servicesenter for utenlandske arbeidstakere i Stavanger etter samme modell som i Oslo. I tillegg skal det etableres et senter i Kirkenes basert på lokalt behov og med lokal tilpasning, jf. bl.a. St.prp. nr. 1 (2008-2009). Det legges opp til etablering i både Stavanger og Kirkenes i løpet av 2. halvår 2009. Ansvarlig: AID.

288. Forenkle forskrift om kontroll av maritim tjeneste

Ansettelsesreglene og prosedyrene for sjømenn oppfattes som kompliserte. Det arbeides derfor med forenklinger av prosedyrer tilknyttet fortolkninger av kravene i STCW-konvensjonen, og forenkling i forhold til meldeplikt og kontroll i maritimt AA-register. Gjennomføring starter i 2009. Ansvarlig: AID.

289. Enklere for russiske statsborgere å få arbeidstillatelse

Ufaglærte fra Barentsregionen skal kunne få arbeidstillatelse for inntil to år for arbeid i alle næringene i de tre nordligste fylkene, og ikke bare i fiskeindustrien som i dag. Russere som ønsker å pendle til arbeid på norsk side, kan også få tillatelse ved deltidsarbeid. For å redusere dokumentasjonskravet ved søknad om visum for russiske borgere er det innført nye retningslinjer med virkning fra 1. oktober 2008. Søkere fra Murmansk og Arkangels Oblast vil nå normalt kunne gis flerreisevisum når de har overholdt vilkårene for tidligere visum. Flerreisevisumet vil etter en trappetrinnsmodell kunne gis gyldighet på inntil fem år. Regjeringen har videre tatt initiativ til en avtale om grenseboerbevis. Forhandlinger pågår. Ansvarlig: AID, UD.

290. Informasjon for innvandrere i Kirkenes

Det opprettes et informasjons- og saksbehandlingskontor for innvandrere i Kirkenes i løpet av 2. halvår 2009 med lokal tilpasning basert på lokalt behov. Kontoret skal gi informasjon og veiledning om visumforhold og andre regler (se også tiltak om servicesenter). Ansvarlig: AID, UD,

291. Enklere for internasjonale selskaper

Ansatte i internasjonale selskaper fra land utenfor EØS/EFTA-området skal kunne starte arbeidet før tillatelse foreligger. Forutsetningen er at arbeidsoppholdet i Norge er av avgrenset varighet – for eksempel to år, og at den ansatte etter oppholdet reiser tilbake til en annen virksomhet innen samme konsern, jf. St.meld. nr. 18 (2007-2008) Arbeidsinnvandring. Ansvarlig: AID,

292. Enklere selvangivelse for personlig næringsdrivende

Med virkning fra inntektsåret 2007 ble ordningen med forhåndsutfylt selvangivelse utvidet til også å omfatte personlig næringsdrivende. Løsningen er framtidsrettet og fleksibel, og skattyternes behov for en brukervennlig leveringstjeneste er ivaretatt på en god måte. Forutsatt at 350 000 skattytere vil omfattes av endringen, vil dette innebære en anslagsvis besparelse på 88,5 mill. kroner for personlig næringsdrivende samlet sett (tall fra 2008). Ansvarlig: FIN,

293. Forenklet deklarerer av lavverdisendinger

Toll- og avgiftsetaten kan fra 15. februar 2008 gi tillatelse til forenklet tollprosedyre og periodisk deklarerer av lavverdisendinger til privatpersoner. Det antas at Posten dermed kan redusere omlag 320 000 tolldeklarasjoner til 52 tolldeklarasjoner, noe som antas å innebære en kostnadsreduksjon på 35-40 mill. kroner per år bare for Posten (tall fra 2008). Ansvarlig: FIN.

294. Enklere ved bruk av utenlandske oppdragsgivere

Regjeringen reduserte i 2008 omfanget av rapporteringsplikten etter ligningsloven § 6-10, som gjelder ved bruk av utenlandske oppdragstakere og arbeidstakere²⁶. Rapporteringsplikten som følger av § 49 a i merverdiavgiftsloven, er opphevet. Bestemmelsen gjaldt næringsdrivende som har gitt en utenlandsk næringsdrivende et oppdrag om bygge- eller monteringsarbeid. Lovendringene har bidratt til at regelverket er enklere og mer oversiktlig. Ansvarlig: FIN

295. Revisjonsplikt for små foretak vurdert fjernet

FIN mottok 27. juni 2008 utredningen fra Revisjonspliktutvalget (NOU 2008: 12 Revisjonsplikten for små foretak). Utvalget er delt i spørsmålet om det bør være revisjonsplikt for små aksjeselskap. FIN sendte samme dag utredningen ut på høring med frist 20. oktober 2008. Departementet tar sikte på å fremme proposisjon med forslag til lovendring i 2009. Ansvarlig: FIN.

296. Fritak fra næringsoppgave ved begrenset omsetning

I 2008 foreslo Skattedirektoratet, i samråd med FIN, å frita næringsdrivende med brutto næringsinntekt opp til 50 000 kroner fra den lovpålagte plikten til å levere næringsoppgave. Nødvendige opplysninger skal i stedet gis i selvangivelsen. Den totale skattytermassen som omfattes av forenklingen, stipuleres til 30 000. Direktoratet har fullmakt til selv å fastsette de nødvendige forskriftsendringer. Endringen krever systemteknisk tilrettelegging. Direktoratet regner med at endringen kan tre i kraft og gjennomføres med virkning for inntektsåret 2009. Ansvarlig: FIN.

297. Utveksling av data mellom SFT, SSB og Enova

SFT, SSB og Enova utvikler et system for utveksling av data, slik at bedrifter kun skal rapportere til én myndighet. Dette vil gi enklere rapportering for næringslivet. Ordningen iverksettes i 2009. Ansvarlig: OED, MD, FIN.

298. Samordning av regnskapsinformasjon

Regnskapsinformasjon etterspørres av flere etater på ulike skjema. Det er satt i gang et større samordningsprosjekt i forbindelse med innsending av slik informasjon. De regnskapsdataene som er tilgjengelige fra Brønnøysundregistrene, vil bli sammenlignet med de regnskapsdataene som andre statlige etater henter inn gjennom egne skjema, for å undersøke eventuell overlap mellom dataene. Ansvarlig: NHD.

299. Vurdering av skjemaordningen i skatteetaten

For inntektsåret 2007 leverte 85,5 prosent av næringslivet selvangivelse med vedlegg elektronisk. Skatteetatens skjemaer er imidlertid utarbeidet med tanke på at de både skal fylles ut manuelt og kontrolleres manuelt i skatteetaten og er ikke nødvendigvis tilpasset nye elektroniske innrapporteringskanaler og saksbehandlingssystemer. Det er nedsatt en arbeidsgruppe for å se på skjemaordningen. Ansvarlig: FIN.

300. Vurderer endringer i bokføringsregelverket

Regjeringen vil vurdere behovet for endringer i bokføringsregelverket ut fra de erfaringer en til nå har etter at det nye regelverket ble pliktig for alle bokføringspliktige fra 1. januar 2006. Bokføringsstandardstyret har levert tre delrapporter til Finansdepartementet. Delrapport II har vært på høring og vil følges opp av departementet ved utarbeidelse av lovproposisjon som det tas sikte på å fremme i løpet av 2009. Ansvarlig: FIN.

301. Gjennomgang oppgaver til Kredittilsynet

Regjeringen har varslet en gjennomgang av innsending av oppgaver og diverse opplysninger fra institusjoner under tilsyn av Kredittilsynet. Kredittilsynet vurderer jevnlig rapporteringshyppighet. Endelige konklusjoner og tiltak er foreløpig ikke utarbeidet. Det pågår arbeid med økt elektronisk innrapportering, bl.a. gjennom Altinn. Ansvarlig: FIN.

302. Samordnet lønns- og personalrapportering

Skatteetaten er i gang med å vurdere ulike former for samordning ved innrapportering og innbetaling av skattetrekk og arbeidsgiveravgift, og den årlige lønns- og trekkoppgaven. Videre ses det på mulighetene for gjenbruk av informasjonsmengden for blant annet NAV og SSB og på den måten forenkle bedriftenes forhold til disse etatene vesentlig. Ansvarlig: FIN.

303. Safe Sea Net

Det vurderes om næringslivets innrapporteringsplikter i forbindelse med fartøyers ankomst og avgang til/fra Norge kan samordnes. Forenklingen går ut på at ankomstdokumentene ved anløp direkte fra utlandet skal kunne sendes elektronisk i stedet for på papir, og at man ved gjentatte anløp skal ha muligheten til bare å endre tidspunktet dersom de resterende opplysningene kan gjenbrukes. En pilotdrift startet opp i april 2009 og er planlagt å vare fram til oktober 2009. Ansvarlig: FIN.

304. Evaluering av ISPS-arbeidet

FKD ba i 2008 Kystverket om å evaluere ISPS-arbeidet blant annet med tanke på kostnadene for næringen (The Internasjonal Ship and Port Facility

Security Code). Informasjonskravet er hjemlet i en EU-forordning som er ordrett implementert i Norge. Både EU og Norge har gjort noen av IMOs anbefalinger til standardkrav. En godkjenning varer fem år. Opplegg/plan for evalueringen var klar i april 2009. Deretter settes selve arbeidet i gang. Ansvarlig: FKD.

305. Fjernet krav til søknad om godkjenning av utsalgssted

Kravet til søknad for å få godkjenning som utsalgssteder for legemidler utenom apotek (LuA) er falt bort. Endringen innebærer en forenkling av rutiner og ressursbesparelse for myndigheter og næringsliv. Det ble iverksatt fra 15.1.2008. Ansvarlig: HOD.

306. Enklere ved søknad om brukthandelbevilling

Tidligere måtte søknad sendes til alle politidistrikter der man drev brukthandel. Ny regel krever bare søknad til distriktet der virksomheten har hovedkontor. Kravet om innsending av firmaattest er også fjernet. Nå innhenter politiet disse selv i Brønnøysundregistrene. Endret ved forskrift av 20. november nr. 1269, som trådte i kraft 1. januar 2007. Ansvarlig: JD.

307. Reduksjon av antall forskrifter/ informasjonskrav

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps samlede HMS-regelverk gjennomgås med sikte på forenkling innen tillatelsesregimet og skjemaveldet. I tillegg skal fem forskrifter oppheves og 32 forskrifter skal bli til 11. Gjennomføres fortløpende frem til 1.1.2011. Ansvarlig: JD.

308. Enklere med nyetableringer av samvirkeforetak

Samvirke som organisasjonsform er demokratisk, brukerdeltagende og inkluderende. Etter forslag fra regjeringen har Stortinget vedtatt en lov som gjør det enklere å etablere nye samvirkeforetak. Det er etablert et bedre, klarere og mer tilgjengelig regelverk for samvirkeforetakene. Loven kan for eksempel gjøre det lettere å etablere foreldreeide barnehager på samvirkebasis. Ansvarlig: JD.

309. Forenklinger i systemet for registrering av videogram

Regjeringen uttreder muligheter for forenklinger i systemet for registrering av videogram i Medietilsynet. Det utarbeides også en veiledning som avklarer grensene mellom videogrambransjens ansvar knyttet til omsetning av videogram i næring, og Medietilsynets tilsynsoppgaver. Utredningen i Medietilsynet startet opp i februar 2008 og vil etter planen være avsluttet innen utløpet av 2009. Ansvarlig: KKD.

310. Enklere GSP-innførsel

Systemet med forhåndssøknad ble sett på som unødvendig kompliserende, samt at kontrollbehovet ivaretas gjennom de øvrige kontrollordningene.²⁷ Forskriften ble opphevet med virkning fra 1. januar 2008. Regelverket i denne forskriften ble da endret og samlet i en forskrift administrert av Statens landbruksforvaltning. Ansvarlig: LMD.

311. Enklere rapportering i landbruksforvaltningen

Det er foreslått flere forenklinger i rapporteringsplikten under landbruksforvaltningen. Det gjelder bl.a. forslaget om å oppheve forskriftskrav om å melde fra om ikke-funn, iht. forskrift om instruks for dyresjukdommer for dyrehelsepersonel og forenkling av fjørfekjøtt-produsenters plikt til å føre driftsregister. Ny forskrift om instruks for dyresjukdommer er utsatt da det planlegges oppstart av et prosjekt i Mattilsynet for et nytt regelverk om melding av dyresjukdommer. Tidspunkt for slutføring er ikke fastsatt. Arbeidet med forenkling av fjørfe-rapporteringen avventer nødvendig klarering fra Island i EØS-prosessen. Ansvarlig: LMD.

312. Skjemaforenkling – skogfond

Det arbeides med å fjerne krav til informasjon som ikke lenger er nødvendige, samt oppdatere skjemaene med brukervennlig instruks for utfylling. Dessuten arbeides det med at skjemaene skal kunne fylles ut og sendes elektronisk. Gjennomgangen gjort i 2008. Ansvarlig: LMD.

313. Effektivisere journalføringen til dyrehelsepersonell

Arbeidet med å utarbeide en veileder for journalføring er i gang og antas ferdig i 2009. Veilederen tar for seg kravet om journalføring ved telefonhenvendelser da en undersøkelse avdekket at det ofte skjer en overrapportering i forhold til kravet i forskriften. Endring av forskriften er imidlertid ikke aktuelt på det nåværende tidspunkt. Forskriften er av ny dato, og ved gjennomgang fant en ikke tilstrekkelig grunnlag til å foreta en revisjon allerede nå. Ansvarlig: LMD.

314. Regelverksrydding hos Mattilsynet

I 2008 etablerte Mattilsynet et forprosjekt for regelverksrydding. En arbeidsgruppe har til nå hatt fokus på kartlegging og gjennomgang av regelverket, blant annet for å se på hva som fungerer og hva som ikke fungerer, og muligheter for forenklinger. Dette arbeidet fortsetter i 2009. Ansvarlig: LMD.

315. Færre gebyrer fra Mattilsynet

Omfanget av gebyrpliktige særskilte ytelser fra Mattilsynet har i 2007 blitt betydelig redusert i forhold til tidligere år. Ulike krav i regelverket om godkjenning er avviklet og erstattet av en registreringsplikt som ikke utløser gebyrkrav. Ansvarlig: LMD.

316. Forenkling av markedsordning for melk

Det er gjennomført forenkling av markedsordningen for melk, ved at etterkontroll av Tine BA sin foredlingsmargin og etterregning av prisutjevningsordningen i regi av landbruksstyresmaktene, er fjernet. I tillegg er prisutjevningsordningen endret slik at det nå er færre prisgrupper å ta hensyn til for aktørene. Ansvarlig: LMD.

317. Informasjonskrav fra det offentlige er kartlagt

I 2006-2007 kartla to konsulentselskaper hvor mye tid og penger bedriftene bruker på å oppfylle myndighetenes ulike informasjonskrav. Kartleggingen viste at informasjonskravene som er pålagt gjennom regelverk, koster bedriftene rundt 57 mrd. kroner i året. Kartleggingen viste også at rundt 80 pst. av det kartlagte regelverket

har nasjonalt opphav, og at nærmere 60 pst. av de informasjonskrav det offentlige etterspør, også benyttes til interne formål i næringslivet. Regjeringen la frem en handlingsplan for å redusere næringslivets kostnader knyttet til informasjonskrav i august 2008. Det arbeides med å kartlegge regelverket på nytt for å se om kostnadene er redusert. Ansvarlig: NHD.

318. Enklere for næringslivet å investere i fattige land

Mandag 5. februar 2007 åpnet et eget veiledningskontor som skal hjelpe norske bedrifter til å finne frem i jungelen av støtteordninger ved investeringer i fattige land. Veiledningskontoret hører administrativt til Norfund og er lokalisert hos Norad. En brukerundersøkelse viste at tilbudet er godt mottatt. Ansvarlig: NHD.

319. Enklere eiendomskjøp for aksjeselskap

NHD har vanligvis gitt dispensasjoner ved eiendomskjøp, der transaksjonen skjer ved kjøp av et aksjeselskap. De fleste store eiendomstransaksjoner skjer på denne måten i dag. Kravet om dispensasjon er nå fjernet for næringsdrivende som oppfyller forskriftens krav ved eiendomskjøp. Iverksatt fra 1.12.2007. Ansvarlig: NHD.

320. Differensiering mellom SMB og store bedrifter

For å ivareta hensynet til de små og mellomstore bedriftene (SMB) bedre, skal det i alle utredninger av nytt regelverk vurderes om regelverket kan differensieres mellom SMB og store bedrifter. Det gjøres unntak for dette kravet for regelverket innen HMS, ettersom det ikke vil være riktig å tillate lavere arbeidsmiljøstandard for små bedrifter. Ansvarlig: NHD.

321. Forneklet signaturkrav ved endring i Enhets- og Foretaksregisteret

Det arbeides med å forenkle signaturkravet ved endring av opplysninger til Enhets- og Foretaksregisteret, som bl. a. kontakinformasjon om selskapet. Gjennomføring forutsetter endring i enhetsregisterloven og foretaksregisterloven, samt tekniske tilpassinger. Planlagt gjennomført i løpet av 2009. Ansvarlig: NHD.

322. Enklere prosedyrer ved sysselsetting av sjøfolk

Det arbeides med forenkling av prosedyrene for innsendelse av informasjon i forbindelse med søknader om refusjonsordningen for sjøfolk. Formål er å sikre en smidigere informasjonsflyt fra næringen. Tidsplan for gjennomføring er 2009-2010. Ansvarlig: NHD.

323. Forenkle søknadsprosedyrer iht bergverksloven

Krav til utmålsøknader og mutingssøknader vil bli gjennomgått med sikte på å fjerne informasjonskrav og å innføre elektronisk innsending av søknad. Både næringslivet og Bergvesenet vil dra nytte av tiltakene. Ny minerallov planlegges med ikrafttredelse 1.1.2010. Nye systemer søkes implementert fra samme tidspunkt. Ansvarlig: NHD.

324. Mer samordnet innrapportering for nettselskapene

Innrapportering av idriftsettelsesdata, avbrudd og feil skulle tidligere skje både til Statnett og NVE. Nå rapporteres det bare ett sted, på et mer standardisert skjema. Neste steg er automatisert generering av data fra Statnett til NVE. Gjennomført fra 1.1.2007. Ansvarlig: OED.

325. Redusert hyppighet av lokale energiutredninger

Kravet om oppdatering av lokale energiutredninger er redusert til hvert andre eller fjerde år, med virkning fra 1. juli 2008. Redusert frekvens for nettselskapene anslås å gi til 12,5 mill kroner i reduserte kostnader. Gjennomført 1.7.2008. Ansvarlig: OED.

326. Revisjon av Ekomloven

Forskrift om autorisasjon for tele-, kabel-TV og radioinstallatør (autorisasjonsforskriften) vil bli gjennomgått, bl.a. med sikte på reduksjon av rapporteringskostnadene. Ansvarlig: SD.

327. Flerspråklig informasjonsmateriell til byggebransjen

Det er utarbeidet omfattende informasjonsmateriell rettet mot byggebransjen. Tilsvarende informasjons-

materiell skal utarbeides for nye bransjer, i første omgang rettet mot hotell-, restaurant- og renholdsbransjen. Ansvarlig: AID.

328. Portal om arbeidsinnvandring og tjenesteimport

Det eksisterer i dag mange nettsider med informasjon som er relevant for virksomheter som vil rekruttere arbeidskraft fra utlandet. Ulempen ved dette er at informasjonen er fragmentert og ofte vanskelig å finne. Regjeringen arbeider videre med behandling av forslaget med å etablere en egen nettportal som inngang til all relevant informasjon om arbeidsinnvandring og tjenesteimport. Ansvarlig: AID.

329. Polsk nettside og polsk telefonsvartjeneste

Arbeidstilsynet har opprettet en polsk nettside i tillegg til norske- og engelskspråklige informasjonssider. Etatens svartjeneste besvarer også telefon- og e-posthenvendelser fra polskspråklige arbeidstakere på polsk. I samarbeid med partene i byggebransjen har Arbeidstilsynet laget en ny kortfattet og enkel publikasjon på flere språk, rettet mot utenlandske arbeidstakere i byggebransjen. Ansvarlig: AID.

330. Regelhjelp.no

Regelhjelp.no skal gjøre det enklere, særlig for små og mellomstore bedrifter, å finne fram på HMS-området. Arbeidstilsynet overtok ansvaret for nettstedet fra 1. januar 2009. Ansvarlig: AID.

331. Boligdatabasen - database for gode boligprosjekter

Husbanken har utarbeidet en elektronisk database for gode boligprosjekter. Boligdatabasen vil være spesielt nyttig for kommuner, byggebransjen, boligbyggelag og arkitekter. Databasen ønsker å rette søkelyset mot prosjekter i tråd med Husbankens satsingsområder. Ansvarlig: KRD.

332. Bedre og mer samlet informasjon til næringslivet

Brønnøysundregistrene og Altinn får nå ansvaret for flere store informasjonstjenester som tidligere har vært spredt på flere instanser. Dette åpner for større grad av samordning. Et viktig hovedprinsipp

det jobbes ut fra, er at man skal unngå å publisere samme informasjon på ulike nettsteder. I første omgang legges det opp til tettere samarbeid og lenking mellom Altinn og Regelhjelp.no. Ansvarlig: NHD.

333. Brønnøysundregistrene på engelsk

Regjeringen ønsker å tilrettelegge for mer og bedre informasjon på engelsk, bl.a. ved å utarbeide en engelsk versjon av Hjelp til regelverk i Altinn. En tverrfaglig arbeidsgruppe ser på muligheten for tiltak for bl.a. forenkling av utenlandske enheters (NUF) dialog med forvaltningen. Dette gjøres for eksempel gjennom dokumenter på annet språk enn norsk, herunder generell informasjon, veiledning og blanketter. Ansvarlig: NHD.

334. Permanent drift av Bedriftshjelp.no

I 2009 starter permanent drift av Bedriftshjelp.no, som gir oversikt over støtteordninger fra det offentlige til næringslivet. I første omgang inkluderes virkemidler som forvaltes av ca. 20 ulike offentlige aktører underlagt sju departementers ansvarsområder. Etter hvert skal tjenesten bli en del av Altinn. Ansvarlig: NHD.

335. Narviktelefonene og Bedin – på Youtube

Med stadig mer vekt på entreprenørskap i skolene, er ungdom en svært interessant målgruppe for Narviktelefonene og Bedin. Begge tjenestene registrerer periodisk høy aktivitet i forbindelse med skoleoppgaver, eksamener og lignende. Det er derfor laget to små videosnutter som promoterer begge tjenestene, primært beregnet på ungdom. Ansvarlig: NHD.

336. Utvikling av elektronisk skjema for oppdrettsnæringen

Når det gjelder skjema for henholdsvis flytende og landbaserte oppdrettsanlegg, ligger elektroniske skjema allerede på nettet. Intelligente elektroniske skjema er planlagt og vil bli utviklet og lagt ut når mulighetene for felles statlig elektronisk signatur foreligger. Ansvarlig: FKD.

337. Bedre automatiske kontrollrutiner ved elektronisk utfylling av sluttseddel

Det er utarbeidet et utkast til kravspesifikasjon for slike kontrollrutiner og planen er at dette skal bli forskriftsfestet i løpet av 2009. Faktisk implementering av kravet hos fiskekjøpere, salgslag og Fiskeridirektoratet vil pågå også i 2010. Ansvarlig: FKD.

338. Elektronisk landingsseddel

Det arbeides med å få en hurtigere oversendelse (fra salgslagene til Fiskeridirektoratet) av de opplysninger som ligger på landingsseddelen/sluttseddelen. Dette vil sikre forvaltningen bedre "real-time" opplysninger med hensyn til oppfisket kvantum. Arbeidet krever innføring av ny infrastruktur for oversendelse av data, men dette antas ikke å øke kostnadene ved å drifte oversendelsen av opplysningene. Ansvarlig: FKD.

339. Regjeringen vil gjøre livet enklere for småbedrifter

Regjeringen vil ha et enklere lovverk for små bedrifter. Det settes det ned et lovutvalg i 2009 som skal se nærmere på hvordan forenklinger i lovverket kan gjennomføres. Innspill fra Revisorforeningen, arbeidet i EU og andre land er bakgrunnen for dette lovutvalget. Ansvarlig: NHD.

340. Fisheries.no - engelskspråklig portal

Portalen er engelskspråklig og inneholder blant annet faktaartikler om tilstanden til de kommersielle norske bestandene, ressursforvaltning og kontroll, havbruk, det marine miljø og om arbeidet som gjøres for å sikre at norsk sjømat er trygg. Ansvarlig: FKD.

341. Mattilsynet med mindre brukerfinansiering

Andelen brukerfinansiering av Mattilsynets driftsbudsjett ble redusert fra om lag 65 prosent i 2006 til om lag 63 prosent i 2007, jf. St.prp. nr. 1 (2006–2007). Reduksjonen i brukerfinansiering har sammenheng med at effektivisering og reduserte omstillingskostnader i Mattilsynet kommer brukerne til gode gjennom reduksjon i gebyrer og avgifter. Ansvarlig: LMD

IKT-politikk for offentlig sektor

I regjeringens fornyingspolitikk er det lagt til grunn at informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) i stadig sterkere grad er forutsetning for velferdssamfunnet. Bredbåndstilgang over hele landet har derfor vært en viktig satsning for regjeringen. IKT er også viktig for å effektivisere offentlige tjenester og øke produktiviteten. Det forutsetter vilje til koordinering, og regjeringen har derfor intensivert arbeidet med bruk av åpne standarder og obligatoriske krav og anbefalinger om IKT-standarder i forvaltningen. Slike retningslinjer samles i en egen referansekatalog. Fra 1. januar 2009 ble det obligatorisk for statlig sektor å bruke åpne dokumentformater ved publisering på nett. Krav til åpne standarder vil også kunne gjøre det lettere å ta i bruk løsninger basert på fri programvare. eID er nødvendig for at offentlig sektor i stor skala skal kunne legge om tjenesteytingen fra papirbaserte til elektroniske kanaler og utvikle mer avanserte tjenester. Innbyggerne skal kunne logge seg på offentlige tjenester

med samme elektroniske identifikasjon uavhengig av hvor tjenestene kjem fra. Videre kan eID og e-signatur åpne opp for papirløs kommunikasjon internt i staten. En felles offentlig eID-infrastruktur for elektronisk ID vil bygge opp under utviklinga av elektronisk forvaltning, og er viktig for fornying av offentlig sektor. Regjeringen har igangsatt flere studier om trender og utviklingstrekk ved IKT-bruk, særlig med tanke på utviklingen innen det som betegnes som Web 2.0 eller sosial web der Facebook, YouTube, Wikipedia og blogging er viktige elementer. Regjeringen lansert den første helhetlige stortingsmeldingen om IKT-politikk i 2007, St.meld. nr. 17 (2006-2007), Eit informasjonssamfunn for alle. Meldingen favner bredt og dekker tema som digital kompetanse, IKT-forskning, IKT-næringene, døgnåpen forvaltning, personvern og IKT-sikkerhet. Mange av tiltakene i oversikten under er resultatet av oppfølgingen av denne meldingen.

342. E-handel likestilt med tradisjonelle innkjøp

Bruk av elektroniske forretningsprosesser og e-handel er likestilt med tradisjonelle innkjøp gjennom den nye Lov om offentlige anskaffelser, gjeldende fra 1. januar 2007. Det er også innført egne regler om gjennomføring av elektroniske auksjoner og rammeavtaler og en egen prosedyre for særlig kompliserte innkjøp. Ansvarlig: FAD.

343. Tilnærmet full bredbåndsdekning

2005–2007 har regjeringen støttet bredbåndsutvikling flere steder i Norge, gjennom Høykom-programmet. Ved utgangen av 2008 antas det at om lag 99,8 pst av husholdningene hadde tilgang til bredbånd.²⁸ Ansvarlig: SD, FAD.

344. Nasjonalt kompetansesenter for fri programvare

Nasjonalt kompetansesenter for fri programvare ble etablert i 2007. Initiativtakerne var Buskerud fylkeskommune, Rådet for Drammensregionen, Høgskolen i Buskerud, Troms fylkeskommune, KS og IKT-Norge. Målgruppen for kompetansesenteret er hovedsakelig offentlig sektor, men senteret skal også være ei drivende kraft for hele landet. FAD har bidratt økonomisk til etablering av senteret. Ansvarlig: FAD.

345. Referansekatalog for åpne IKT-standarder

Regjeringen har intensivert arbeidet med bruk av åpne standarder og samler alle forvaltningsstandarder innen IKT i en egen referansekatalog. Forslag til ny versjon av referansekatalogen har vært på høring våren 2009, og er nå til behandling i departementet. Ansvarlig: FAD.

346. Nasjonale retningslinjer for informasjonstrygghet

I 2007 lanserte regjeringen Nasjonale retningslinjer for å styrke informasjonssikkerheten i Norge. Koordineringsutvalget for forebyggende IKT-sikkerhet har ansvar for å holde oversikt over tiltakene, og vil via FAD rapportere til regjeringen. Formålet er å skape en felles forståelse av sikkerhetsutfordringer på IKT-området, og identifisere behov for økt informasjonssikkerhet i Norge. Ansvarlig: FAD.

347. Krav om universelt utformet IKT

Et viktig element i den nye tilgjengelighetsloven er kravet om at IKT-løsninger, bl.a. nettløsninger eller automater ment for allmennheten, skal være universelt utformet. Kravet gjelder fra 1. juli 2011 for nye IKT-løsninger. Ved nyutvikling eller omfattende videreutvikling blir offentlige virksomheter oppfordret til å følge WAI-standardene, en standard for universell utforming av IKT.²⁹ Ansvarlig: FAD.

348. Obligatoriske IT-standarder i offentlig sektor

Forskriften vil innebære at hele forvaltningen, også kommuner og fylkeskommuner, blir pålagt å bruke åpne IT-standarder ved publisering på offentlige nettsider. For statlig sektor innebærer standardene (kravene) i forskriften ingen reell endring da disse ble obligatoriske allerede 1. januar 2009. Forskriften har vært på høring våren 2009, og er til behandling i departementet. Ansvarlig: FAD

349. Økte krav til offentlige nettsteder

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) vurderer årlig nærmere 700 kommunale og statlige nettsteder. Fra og med 2007 er kravene som ligger til grunn for måling av kvalitet på offentlige nettsteder skjerpet. Kriteriesettet har fem nye indikatorer og det er gjort endringer i poengberegningen. Målet med kvalitetsvurderingene er å bidra til utvikling og forbedring av offentlige nettsteder. Ansvarlig: FAD.

350. Fullfinansierer Norsk senter for informasjonssikring

Norsk senter for informasjonssikring (NorSIS) har i oppgave å skape bevissthet om trusler mot informasjonssikkerheten og gi veiledning i informasjonssikkerhet til små og mellomstore virksomheter i privat og offentlig sektor. Senteret ble opprettet i 2006 og ligger på Gjøvik. FAD besluttet i 2009 å fullfinansiere senteret. Ansvarlig: FAD.

351. Standardiseringsråd på IKT-området

FAD har etablert et standardiseringsråd som gir departementet råd om bruk av åpne standarder i det offentlige. Vedtatte retningslinjer om konkrete standarder som offentlige virksomheter skal eller bør legge til grunn i IKT-systemene sine, blir samlet i referansekatalogen som er tilgjengelig

på regjeringen.no. Direktoratet for forvaltning og IKT har fra august 2008 vært sekretariat for Standardiseringsrådet. Ansvarlig: FAD.

352. Elektroniske sertifikater kan brukes av det offentlige

Alle offentlige virksomheter som ønsker å benytte PKI-løsninger i elektronisk kommunikasjon, internt eller med eksterne brukere, skal kreve at utstederne av løsningene er registrert i selvdeklarasjonsordningen som forvaltes av Post- og teletilsynet (PT). Dermed kan elektroniske sertifikater utstedt av disse aktørene benyttes i elektronisk kommunikasjon med og i offentlig sektor.³⁰ Ansvarlig: FAD.

353. Elektronisk ID og signatur i offentlig sektor

Det er i 2009 satt av 80 millioner kroner til å etablere infrastruktur for elektronisk identifikasjon (eID). eID er nødvendig for at offentlig sektor skal kunne legge om fra papirbaserte til elektroniske kanaler i stor skala, og kunne utvikle mer avanserte tjenester. En felles, offentlig eID-infrastruktur for elektronisk ID vil bygge opp under utviklinga av elektronisk forvaltning, og er viktig for fornying av offentlig sektor. Den felles infrastrukturen for eID i offentlig sektor skal være på plass innen utgangen av 2009, både i form av en oppgradert utgave av den nåværende eID på sikkerhetsnivå 3 (MinID), og i form av påbegynt arbeid med eID på sikkerhetsnivå 4, det siste som del av det nasjonale ID-kortet Justisdepartementet har ansvaret for. Direktoratet for IKT og forvaltning (Difi) skal legge til rette for at de eID-løsningene som eksisterer i markedet, og som tilfredsstiller kravene til offentlig godkjent eID på sikkerhetsnivå 4, også skal kunne brukes i den samme infrastrukturen. En liste over alle godkjente eID-løsninger i markedet er gjort tilgjengelig av Post- og teletilsynet. Ansvarlig: FAD.

354. Slutt på pinkode-kaoset med MinID

I desember 2008 fikk alle over 15 år brev med PIN-koder i posten, som muliggjør felles innlogging til en lang rekke offentlige nett-tjenester, bl.a. hos Skatteetaten, Lånekassen, Pensjonskassen og NAV. 20. april 2009 hadde 1 111 600 personer tatt i bruk MinID. Stadig flere kommuner og offentlige etater gir nå MinID-brukere tilgang til nettjenestene sine. Ansvarlig: FAD.

355. Hjelp til å slette krenkende opplysninger på Internett

Regjeringentartakiflere av Personvernkommisjonens anbefalinger, og vil fra 2009 støtte et prosjekt i Datatilsynets regi som innebærer å legge til rette for at innbyggerne skal få hjelp hvis krenkende eller sjikanerende informasjon havner på Internett. Det skal startes et forsøk over to år, men hvis en slik hjelpeinstans blir vellykket, vil den kunne bli permanent. Ansvarlig: FAD.

356. Europeisk samarbeid om trygg bruk av nettet

Regjeringen foreslår norsk deltakelse i EU-programmet Sikrere Internett, som skal fremme sikker bruk av Internett blant barn og unge under 18 år, og motkjempe ulovlig innhold og skadelig adferd på nettet.³¹ Programmet er en oppfølging av Sikrere Internett Pluss, som Norge har deltatt i siden 2006. Ansvarlig: FAD.

357. Gjennomføring av Inspire-direktivet

MD sendte i november 2008 forslag til lov om en infrastruktur for geografisk informasjon på høring. Målet er å bedre tilgangen til offentlig forvaltet geografisk informasjon, og gjennomføre EU-direktiv 2007/2/EF om etablering av en infrastruktur for geografisk informasjon i Det europeiske fellesskapet (Inspire) i norsk rett.³² Direktivet føyer seg godt til gjeldende norsk politikk for elektronisk forvaltning. Norge vil kunne basere organisering og drift som en videreføring av forvaltningssamarbeidet *Norge digitalt*.³³ Forslaget om å gjennomføre direktivet fikk bred støtte fra høringsinstansene. Departementet arbeider med lovproposisjonen. Ansvarlig: MD.

358. Pålegg om å vurdere samiske tegn

Det er et mål at alle offentlige registre skal kunne bruke samiske tegn, og at datautvekslingen mellom registrene skal fungere. Statlige etater er derfor pålagt å vurdere behovet for å ta i bruk programvare/plattformer som gjør det mulig å bruke samisk tegnssett etter hvert som eksisterende programvare skiftes ut. Tiltaket inngår i Regjeringens strategi for fornying av offentlig sektor. Ansvarlig: AID.

359. Tiltak for å bedre dagens folkeregister

I 2007 la en departemental arbeidsgruppe fram en rapport med forslag til tiltak for å bedre dagens folkeregister. Målet er å sikre god kvalitet på registerinnholdet og kostnadseffektiv elektronisk samhandling i og med offentlig sektor. Rapporten har vært på omfattende høring.³⁴ Arbeidet med oppfølging av høringen pågår. Ansvarlig: FIN, FAD.

360. Bransjenorm for helsesektoren

Normen skal medvirke til å harmonisere nivået for informasjonssikkerhet i helsesektoren. Datatilsynet har assistert ved utforming av normen. Arbeidet ble avsluttet i september 2006. En styringsgruppe har tatt over ansvaret for forvaltning og spredning av normen. Ansvarlig: HOD.

361. Satsning på Norsk helsenett

I Nasjonal strategi for elektronisk samhandling i helse- og omsorgssektoren 2008–2013 (Samspill 2.0) er elektroniske informasjonsutvekslingen over helsenettet prioritert. Det er satt i gang regionale samarbeidsprosjekter slik at fastleger og helseforetak på en effektiv måte kan utveksle informasjon, som henvisninger, rekvisisjoner, epikriser og laboratoriesvar med alle helseforetak i regionen. Arbeidet skal koordineres og følges opp nasjonalt. Ansvarlig: HOD.

362. Sterkere styring med nasjonal IKT i helsesektoren

Regjeringen har besluttet å utrede hvordan Norsk Helsenett kan videreutvikles til en statlig enhet som skal gis et helhetlig ansvar for utvikling og drift av IKT-infrastruktur for helse- og omsorgsområdet. En velfungerende informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) er viktig for å nå målene om helhet og samhandling i helsetjenesten. Ansvarlig: HOD.

363. Etablering av Nødnett

Ved innføring av et landsdekkende nødnett får etatene et felles kommunikasjonsnett, samtidig som digital teknologi muliggjør at hver etat oppfatter dette som sitt eget nett. Justisdepartementet har inngått kontrakt om leveranse, og utbyggingen av første byggetrinn er påbegynt. Første byggetrinn omfatter seks politidistrikter rundt Oslofjorden. Utbyggingsperioden vil pågå mellom 2008 og 2011. Ansvarlig: JD.

364. Nasjonalt digitalt universitetsmuseum

KD vurderer etablering av et Nasjonalt digitalt universitetsmuseum (NDU), bestående av digitalt materiale fra museer underlagt universitetene og Arkeologisk museum i Stavanger.³⁵ Det betyr at forskere, studenter og andre interesserte over hele verden, kan benytte seg av materialet fra NDU. Et utvalg nedsatt av KD skal avlevere anbefaling innen 31. mai 2009. Ansvarlig: KD.

365. Forskrift for bevaring av åndsverk i digitalisert form

Nasjonalbiblioteket har fått egen forskriftshjemmel som gir biblioteket anledning til å bevare åndsverk i digitalisert form. Dette kom som følge av endringer i forskrift til åndsverkloven som ble iverksatt fra 1. januar 2008. Ansvarlig: KKD.

366. Bokhylla.no - mot nettilgang til norsk litteratur

Nasjonalbiblioteket har inngått en avtale med Kopinor om tilgjengeliggjøring av alle bøker utgitt i Norge i tre tiår (1790-99, 1890-99 og 1990-99) i en prøveperiode på tre år. Prosjektet har fått navnet Bokhylla.no. Avtalen kom i stand på grunnlag av anbefalinger for beregningsprinsipper avgitt av en arbeidsgruppe nedsatt av Kultur- og kirkedepartementet i november 2008. Bokhylla.no vil etter planen omfatte 50 000 verk, der de fleste har opphavsrettslig beskyttelse. Dette materialet vil kunne leses på skjerm via Internett. Materiale som er falt i det fri, vil være nedlastbart og således mulig å skrive ut. Tjenesten vil være gratis for brukeren. Ansvarlig: KKD.

367. Folkebibliotekene som arena for digital kompetanse

ABM-utvikling har med støtte fra FAD fått midler til å utvikle bibliotekene som arena for digital kompetanse. Prosjektet vil kunne legge grunnlaget for slike satsinger i alle større folkebibliotek. Ansvarlig: KKD.

368. Råd for digitalisering

KKD vil opprette et råd for digitalisering, bestående av sentrale aktører og med et særskilt mandat. Gruppen skal gi sine innspill til KKD og samordne arbeidet med Standardiseringsrådet nedsatt av FAD, jf. St.meld. nr. 24 (2008-2009) Nasjonal strategi for digital bevaring og formidling av kulturarv. Ansvarlig: KKD.

369. Blogg om sosiale medier

NHD inviterer til å delta i en debatt og dialog om hvordan departementene bør ta i bruk nye, sosiale medier som Facebook, YouTube, Twitter osv. En egen blogg er i 2009 etablert for diskusjonen. NHD leder en arbeidsgruppe som vurderer nye muligheter med nye, sosiale medier. Ansvarlig: NHD.

370. Semantikkregisteret for elektronisk samhandling

Det arbeides med metoder og løsninger som er tilpasset Altinn I-produksjoner for Skatteetaten og videre med klargjøring for driftssetting av denne løsningen i 2009. Løsningen skal tilby en fleksibilitet og skalerbarhet som er tilpasset Altinn I og Altinn IIs behov, og støtte produksjonsmigrering fra Altinn I til Altinn II. Ansvarlig: NHD.

371. Sikrer offentlige elektroniske arkiver for ettertiden

Riksarkivaren har i 2009 utarbeidet og vedtatt nye bestemmelser som skal sikre forvaltningens elektroniske saksdokumenter for ettertiden. Den nye arkivstandarden Noark 5 skal sikre at ikke bare papirarkivene, men også offentlig elektronisk arkivmateriale, forblir intakt som dokumentasjon i all framtid. Ansvarlig: KKD.

372. Prosjekt for å avklare universell utforming innen IKT

Tiltaket omfatter kartlegging av hva som skal anskaffes, hvem som har ansvaret, organisering av tilsyn, utarbeidelse av forskrift, informasjonsmateriell mv. Tiltaket er knyttet opp mot diskriminerings- og tilgjengelighetsloven. Det er avsatt 5,5 millioner kroner til gjennomføring fra 2009. Tiltaket inngår i Norge universelt utformet 2025 - Regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet 2009-2013. Ansvarlig: FAD.

373. Arbeidstakeres e-post skal beskyttes

Hovedregelen er at arbeidsgiver bare har innsyn i ansattes e-post når det er nødvendig for å ivareta virksomhetens daglige drift eller andre berettigede interesser, eller når det er begrunnet mistanke om at arbeidstakeren bruker e-postkassen på en måte som innebærer grovt brudd på arbeidsforholdet. Det går fram av den reviderte personopplysningsforskriften, som trådte i kraft 1. mars 2009.³⁶ Ansvarlig: FAD.

374. Infrastruktur for e-læring

For å støtte virksomhetsinterne tiltak og effektivisere opplæringen i staten vil FAD i samarbeid med Difi og andre kompetansemiljøer i og utenfor staten, ta initiativ til en infrastruktur for e-læring. Ved å satse mer systematisk på nettbaserte læringsformer som supplement til tradisjonell læring, kan flere gjøre seg nytte av opplæringstilbudene i staten. Ansvarlig: FAD.

375. Elektronisk samhandling i helse- og omsorgstjenesten

IKT i helse- og omsorgssektoren er et viktig tema i St. meld nr 47 (2008-2009) om Samhandlingsreformen. Statsforetaket Norsk Helsenett etableres fra 1. juli 2009. Omsorgsplan 2015 omtaler styrking av IKT i omsorgstjenestene. Målet er at flere kommuner tar i bruk elektroniske samhandlingsløsninger og kobler seg til Norsk Helsenett. Tiltaket inngår som en del av kommunesatsingen under nasjonal strategi for elektronisk samhandling (2008-2013). I løpet av perioden skal alle kommuner ha kommet i gang med elektronisk samhandling internt, med fastlegene, med spesialisthelsetjenesten og med offentlige etater. Arbeidet videreføres i 2009. Ansvarlig: HOD.

Elektronisk forvaltning

I Regjeringens strategi for fornying av offentlig sektor slås det fast at elektronisk kommunikasjon skal være den primære kanalen for dialog mellom innbyggerne og offentlige virksomheter. Overgang til elektronisk forvaltning skjer i høyt tempo i hele offentlig sektor. Regjeringen har tatt initiativ slik at offentlige virksomheter i større utstrekning kan tilby tilgang til offentlige tjenester på nett. Fremdeles er det slik at det gjenstår mye før vi har en fullelektronisk forvaltning i Norge. Gjennomføringen av mange av de tiltakene som er oppført i kapittelet IKT-politikk for offentlig sektor, er en forutsetning for at mange av virksomhetene i offentlig sektor kan ta steget videre. Det gjelder alt fra elektronisk signatur (eID) til implementering av nye løsninger i Altinn II. Regjeringen anser likevel at grunnlaget nå er lagt for at vi virkelig kan begynne å ta ut gevinstene av IKT-politikken. Selv om vi fremdeles

har langt igjen før vi har fullgode elektroniske løsninger i hele forvaltningen, ser vi allerede mulighetene for store effektiviseringsgevinster og bedre tjenester. Både skatteetaten og brukarene nyter i dag godt av at selvangivelse og momsrapportering er elektronisk. Raskere saksbehandling av likningen og bortfall av manuelle rutiner har også resultert i nye måter å organisere skatteetaten på. Flere arbeidsoppgaver kunne samles i nasjonale enheter, og det var ikke lenger nødvendig å ha kontor i alle kommunene. Tiltakene i oversikten under viser bare noe av det som gjøres på dette området. Det arbeides nesten kontinuerlig i hele forvaltningen med innføring av elektroniske tjenester og systemer – slik at det i praksis ikke er mulig å liste opp alle. I tillegg er mange av tiltakene under de øvrige kapitlene i denne oversikten også en del av innføringen av elektronisk forvaltning.

376. Minside

Minside ble lansert desember 2006, og er en felles inngangsportal med felles innlogging til alle elektroniske tjenester rettet mot brukerne. Alle relevante elektroniske tjenester som har innbyggere som målgruppe skal være tilgjengelig fra henholdsvis innbyggerportalen Mer enn 65 offentlige virksomheter tilbyr nå til sammen over 400 elektroniske tjenester til innbyggerne. Ansvarlig: FAD.

377. Elektroniske søknader fra politiske partier

Det er utviklet en elektronisk søknads- og rapporteringsordning for alle registrerte politiske partier og partilag. Systemet ble tatt i bruk 1. januar 2008 og gjør det enklere for partiene å søke om støtte, samtidig som det gjør administreringen av partiloven mer effektiv. Systemet utvikles videre i 2009, og vil bli utvidet til også å omfatte stortingspartiene og de sentrale ungdomsorganisasjonene. Ansvarlig: FAD.

378. Etablering av ny offentlig elektronisk postjournal

Det er under utvikling en Offentlig elektronisk postjournal (OEP) som skal effektivisere forvaltningens gjennomføring av offentlighetsprinsippet og styrke forvaltningens demokratiske tilgjengelighet. OEP vil presentere offentlige postjournaler fra alle departementene, fylkesmennene, samt sentrale direktorater og tilsyn. Det tas sikte på lansering i andre halvår av 2009. Ansvarlig: FAD.

379. Elektronisk innsending av salær oppgave

Regjeringen arbeider med innføringen av elektronisk innsendelse av salær oppgaver til fylkesmannen når det offentlige skal betale salæret. Formålet er å redusere tidsbruken i tilknytning til arbeidet med salær oppgaver. Ved hjelp av skjemaet kan den enkelte advokat i en del enkle saker teoretisk sett tildele rettshjelp, inkludert oversendelse av salær oppgave til Fylkesmannen, på 10-20 minutter. Ansvarlig: FAD.

380. Innføring av elektronisk faktura i staten

Det er beregnet et stort effektiviseringspotensial for staten og næringslivet ved å innføre elektronisk fakturautveksling. Danmark og Sverige har

innført bruk av elektronisk faktura i stor skala. Tilrettelegging av en infrastruktur som gjør slik samhandling mulig, vil også medvirke til rask gjennomføring. Utrednings- og utviklingsarbeidet pågår. Framdriftsplan m.m. er omtalt i St.meld. nr. 36 (2008–2009) Det gode innkjøp. Ansvarlig: FIN, FAD.

381. Elektronisk rapportering av utslippstall

Det stilles krav til bedrifter i klasse 1, 2 og 3, samt bedrifter med spesiell beredskap om å rapportere utslippstall og utvikling i beredskap til forurensningsmyndighetene (egenrapportering).³⁷ Fra og med rapportering av 2006-data, har denne egenrapporteringen skjedd gjennom Altinn. Ansvarlig: MD.

382. Elektronisk tinglysing

Innføringen av elektroniske dokumenter i tinglysingen ble igangsatt som et pilotprosjekt i juni 2007. Etter ordningen kan pantedokumentet i fast eiendom tinglyses og slettes elektronisk. Ordningen har så langt fungert bra, og JD tar sikte på at ordningen utvides til flere brukere. Det er nedsatt en egen prosjektgruppe som vurderer videre planlegging av ytterligere dokumenttyper og i hvilken grad det vil bli nødvendig med lov-/ forskriftsendringer. Ansvarlig: JD.

383. Elektronisk søknader i naturforvaltningen

Fra 2007 har det vært mulig å søke om rovvilterstatning via internett gjennom et elektronisk søknadssenter utviklet av Direktoratet for naturforvaltning (DN). Den er tilgjengelig gjennom Rovviltportalen.no. Formålet har vært å forenkle søkeprosessen for jordbruksbedrifter med husdyr. For søknadsåret 2009 har Direktoratet for naturforvaltning lagt til rette for at elektronisk søknadssenter også skal benyttes ved søknader om støtte til forebyggende tiltak mot rovviltskader, konfliktdempende tiltak i rovviltforvaltningen, vilttiltak, fisketiltak og erstatning for tap av husdyr til rovvilt. Ansvarlig: MD.

384. Elektronisk reindriftsforvaltning

Reineiere kan nå rapportere til Reindriftsforvaltningen om reindriften, samt søke om tilskudd elektronisk. Våren 2008 benyttet mer enn halvparten av enhetene denne muligheten. Reindriftsforvaltningen arbeider også mot å kunne benytte Altinn for blant annet sikker pålogging. Ansvarlig: LMD.

385. Elektronisk deklarerer av farlige kjemikalier

Det er innført mulighet for å levere inn deklarerer elektronisk (eDeklarasjon). Formål er å forenkle og spare tid for næring og Produktregisteret. Næringen får også tilgang til alt vedrørende deklarerer på ett sted. Tiltaket inngår i Handlingsplanen Tid til nyskaping og produksjon. Ansvarlig: MD.

386. Elektronisk ved bruk av utenlandsk arbeidskraft

Det arbeides med utvikling og innføring av løsninger for enklere og raskere saksbehandling ved søknader om bruk av utenlandsk arbeidskraft, gjennom innføring av elektronisk melding, søknad og saksbehandling, jf. St.meld. nr. 18 (2007-2008) Arbeidsinnvandring. Det legges opp til tett samarbeid med Datatilsynet ved valg og innføring av løsninger. Søknad på nett, bl.a. i arbeidssaker, vil være under utvikling våren 2009. Høsten 2009 starter en pilot, og så vil løsningen gradvis bli innført i 2010. Se for øvrig tiltak "Visumsøknad via Internett". Ansvarlig: AID.

387. Elektronisk rapportering til Arbeids- og velferdsetaten

Formålet med elektronisk innsending er å effektivisere det offentlige og legers oppgaveløsning, for på denne måten å frigjøre ressurser til andre oppgaver. AID ønsker å pålegge elektronisk innsending så fort dette er praktisk mulig, og med tilbørlig hensyn til legenes og andre brukeres interesser.³⁸ Foreløpig tidsplan for forskriftsfesting er 1. halvår 2010. Den nærmere tidfestingen vil bli fastlagt i samråd med Helse- og omsorgsdepartementet. Ansvarlig: AID, HOD.

388. Elektronisk direkteoppgjør ved trygdeoppgjør

NAV har tilrettelagt og implementert elektronisk løsning for innsending av oppgjør, kontroll og utbetaling, jf. St.prp. nr. 1 (2008-2009). Systemet ble tatt i bruk i annet halvår av 2008. Formålet er å effektivisere det offentlige og legers oppgaveløsning på dette området for på denne måten å frigjøre ressurser til andre oppgaver. For det offentlige kan dette være bedre oppfølging av andre velferdstilbud, og for leger kan dette være bedre tid til pasientbehandling. Ansvarlig: AID, HOD.

389. Prøveprosjekt med tollauksjon på Internett

Toll- og avgiftsetaten selger tilbakeholdte, beslaglagte og inndratte varer på auksjon (tollauksjon). Dette er varer som selges til fordel for statskassen. Som en prøveordning tilbyr Tollregion Øst-Norge tollauksjon via Internett og benytter en underleverandør til dette. Ansvarlig: FIN.

390. Bedre elektronisk selvangivelse

Den elektroniske selvangivelsen er videreutviklet og forbedret. Tilnærmet alle lønnstakere og pensjonister kan gjøre endringer eller tilføyelser på samtlige selvangivelsesposter. Brukerundersøkelser viser at ordningen er svært godt mottatt av publikum. Ansvarlig: FIN.

391. Elektronisk samhandling ved tvangsfullbyrdelse

Statens innkrevingssentral (SI) inngikk høsten 2007 samarbeid med et inkassobyrå for å kartlegge en løsning for elektronisk samhandling og avklare hvilke krav til forskriftsendringer som vil kreves. Det forventes at første fase av løsningen for slik elektronisk samhandling kan være utviklet i løpet av høsten 2009. Ansvarlig: FIN.

392. Elektroniske særavgiftsoppgaver

Det skal legges til rette for elektronisk innrapportering av særavgifter. Løsningen vil innebære en forenkling for næringslivet, og vil blant annet føre til raskere deklarerer og færre feil ved innrapportering. Den nye løsningen skal tas i bruk når ny versjon av Altinn er etablert (Altinn II). Ansvarlig: FIN.

393. Elektronisk forhåndsvarsling og autorisering

Prosjektene ble etablert i 2008 for å gjøre Norge i stand til å retta seg etter EUs krav til forhåndsvarsling for all vareførsel mellom EU og tredjeland. Norge forhandler med EU om en avtale om vil kunna føre Norge innenfor EUs sone og frita næringslivet fra forhåndsvarsling. Ansvarlig: FIN.

394. Elektronisk rapportering av sjølaksefiske og elvefiske

Det er nå tilrettelagt for elektronisk rapportering på fastlagt skjema via egne systemer til registre

for elvefangst og sjøfangst, og innebærer at disse opplysningene bare skal rapporteres til én instans – SSB eller Fylkesmannen. Eventuelle inntekter må rapporteres til skattemyndighetene. Elvefangstregisteret ble iverksatt 1.5.2006, mens Sjøfangstregisteret ble iverksatt 1.3.2008. Ansvarlig: MD.

395. Elektronisk ulykkerapportering til Sjøfartsdirektoratet

Sjøfartsdirektoratets utviklet et nytt system for registrering og oppfølging av ulykker til sjøs. Løsningen videreutvikles slik at ulykker/ulykkesposisjoner kan plottes i kartløsninger for å visualisere hvor ulykker skjer, samt at innrapportering av ulykker kunne skje elektronisk. Planlagt ferdigstilt i 2009. Ansvarlig: NHD.

396. Elektroniske sertifikatsøknader til Sjøfartsdirektoratet

Det er under utvikling et nytt system for utstedelse av sertifikater for sjøfolk og gebyrinnkreving i denne sammenheng. Systemet vil gi næringen mulighet for å sende sertifikatsøknader elektronisk via etablert skjemaportal med preutfylling av data der dette er relevant. Planlagt ferdigstilt i 2010. Ansvarlig: NHD.

397. Elektronisk fangstdagbok

En elektronisk versjon av fangstdagbok er laget og prøvd ut. Den innføres etappevis i 2009 - 2010 - 2011. Både fisker, kjøper, salgslag og forvaltning vil ha nytte av elektronisk fangstdagbok ved at føring og innsending av fangstdagbok blir mer automatisert. Ansvarlig: FKD.

398. Elektronisk registrering av fartøy

Før et fartøy kan føres inn i merkeregisteret, må det foreligge en ervervstillatelse. Det er planlagt endringer i skjema der en tilpasser spørsmålene til hva det søkes om – slik at skjema og søknadsprosedyren blir tilpasset behovet. Videre er det tenkt at skjema kan kobles mot opplysninger som allerede er registrert i Fiskeridirektoratets systemer. Når det foreligger gode løsninger for standardisert statlig godkjent elektronisk signatur, vil skjemaet kunne gjøres helt elektronisk, for eksempel gjennom Altinn. Ansvarlig: FKD.

399. Nytt IKT-system for rekvirering av pasienttransport

Nasjonalt system for syketransport (NISSY) er tatt i bruk fra 2006. Formålet med IT-systemet er å administrere ikke-akutt syketransport til og fra helseinstitusjoner og sikre effektiv utnyttelse av transportkapasitet. NISSY omfatter rekvisisjon, bestilling og tilordning av transport for direkte oppgjør samt oppgjør til transportørene, HELFO (Helseøkonomiforvaltningen, under Helsedirektoratet) og Arbeids- og velferdsdirektoratet). NISSY benyttes ved sykehusene og lokale enheter for pasientreiser. Ansvarlig: HOD.

400. Innføring av elektroniske resepter

Det arbeides med etablering av en elektronisk løsning for resepter m.m. Pilotering startet som planlagt våren 2008, og videreføres i 2009. Helsedirektoratet har også startet utredning og vurdering av den framtidige innretningen av det forvaltningsmessige ansvaret knyttet til e-reseptløsningen. Første fase av elektronisk forskrivningsstøtte (FEST) er etablert. Andre fase vil innføres sammen med e-resept. Ansvarlig: HOD.

401. Elektronisk kommunikasjon med legemiddelindustrien

Statens legemiddelverk har startet arbeidet med et program for innføring av elektronisk samhandling. Formålet med programmet er å legge til rette for mer effektiv samhandling med legemiddelforsyningskjeden og industrien, også i søkeprosesser og når søknader er ferdigbehandlet. Ansvarlig: HOD.

402. Elektronisk løsning for frikort

Det arbeides med utvikling av en elektronisk løsning for registrering av egenandeler og automatisk utsending av frikort til brukeren når egenandelstak 1 er nådd. Ordningen innebærer en betydelig forenkling for både brukerne og forvaltningen. Det planlegges å starte forsøk med ordningen i Tromsø 1. januar 2010 i samarbeid med Arbeids- og velferdsetaten. Forslag til endringer i folketrygdloven, helseregisterloven og spesialisthelsetjenesteloven ble sendt på høring i mai 2009 med høringsfrist 6. juli 2009. Forslagene gjelder innføring av automatisk frikortordning og etablering av nødvendige registre m.m. Etter planen

skal regelendringene tre i kraft 1. januar 2010. Nasjonal innføring av ordningen skal etter planen skje 1. juni 2010. Ansvarlig: HOD, AID.

403. System for vaksinasjonskontroll (Sysvak)

For å få bedre oversikt over vaksinedekningen i landet har Folkehelseinstituttet utviklet et nytt elektronisk system for vaksinasjonskontroll (Sysvak). Systemet skal gi bedre datasikkerhet og være mer brukervennlig og forutsigbart for helsepersonell som registrerer vaksinasjoner. Systemet ble lansert i desember 2008. Ansvarlig: HOD.

404. Elektronisk helsekort for gravide

Det er satt i gang et forprosjekt for å utarbeide en plan for utvikling og pilotering av et hovedprosjekt for elektronisk helsekort som skal prøves ut i et avgrenset geografisk område.³⁹ Helsedirektoratet har igangsatt et arbeid med å revidere innholdet i dagens helsekort for gravide parallelt med et arbeid for å utvikle helsekortet i elektronisk form. Ansvarlig: HOD.

405. Etablerer politistasjon på Internett

Internettbrukere skal kunne rapportere direkte til politiet i form av en lett identifiserbar knapp ("Rød knapp") når det gjelder seksuell utnytting av barn, menneskehandel og rasistiske ytringer. Utviklingen av en direkte tipslinje til Kripos gjøres i samarbeid med nettstedene "Rød knapp" og nytt tipsmottak på Kripos ble igangsatt i september 2008. Ansvarlig: JD.

406. Elektroniske anmeldelser

Elektroniske anmeldelser kommer som en del av politiets nye internettløsning; www.politi.no, som ble lansert i månedsskiftet august/september 2009. I første omgang vil det være anmeldelse av mildere lovbrudd uten kjent gjerningsperson. Anmeldelsen fylles ut elektronisk, men det genereres en e-post som landes i riktig politidistrikt. Ansvarlig: JD.

407. Skanning av pantebokarkivet

På bakgrunn av Regjeringens forslag er det i 2009 bevilget 10 millioner kroner til skanning av pantebokarkivet ved Statens kartverk. Dokumentene blir dermed tilgjengelig elektronisk og enklere å få tak i ved tinglysning. I tillegg vil saksbehandlingen ved Statens kartverk bli mer effektiv. Ansvarlig: JD.

408. E-henvendelsesprosjekt i Lånekassen

Fase I av e-henvendelsesprosjektet ble gjennomført i 2007 med driftsstart i desember 2007. Kunder som ønsker svar på spørsmål knyttet til sitt kundeforhold, kan nå sende en henvendelse via Dine sider. Svaret fra Lånekassen blir lagt ut i Dine sider og arkivert. Dermed får kunden elektronisk svar på en sikker og trygg måte. Prosjektet vurderte også en ny løsning for e-post for læresteder, men dette vil ha for lav kost- nytte-verdi. Ansvarlig: KD.

409. Nettsøknad i Lånekassen

Omlag 90 prosent av studentene i høyere utdanning bruker nettsøknaden. Lånekassen har de siste årene mottatt om lag 110 000 søknader per år fra elever i videregående opplæring. Antallet forventes å øke til ca. 190 000 per. år når utstyrstipendet er fullt innført i undervisningsåret 2009–2010. Ansvarlig: KD.

410. Samordna opptak – obligatorisk nettsøknad

Fra 2008 må alle som søker gjennom Samordna opptak bruke nettsøknad. Dette har imidlertid liten praktisk betydning for opptaket. Sluttallene for 2007 viste at bare 2000 av totalt 94 500 søkere brukte papirsøknad. Ansvarlig: KD.

411. Elektronisk søknadssystem for spillemidler

Det er etablert et elektronisk søknadssystem for spillemidler til idrettsanlegg. Systemet favner saksbehandling på tvers av forvaltningsleddene og vil blant annet gi effektiviseringsgevinster, forenklet og forbedret informasjonsdeling og bedre brukerservice. Idrettsanleggsregisteret har også en publikumsportal som finnes under idrettsanlegg. no, med oversikt over alle idrettsanlegg. Ansvarlig: KKD.

412. Elektronisk kirkebok

På sentralt hold i Den norske kirke er det i de senere årene utviklet nye IKT-systemer som skal bidra til å lette den lokale kirkeforvaltningen. Utviklingen av en sentral kirkebyggdatabase og ny løsning for kirkelig medlemsregister er eksempler på dette. Den nye løsningen for det kirkelige medlemsregisteret kan eventuelt bli utvidet til også å omfatte registrering av kirkerelaterte handlinger, som kirkebok og dagsregister. I tillegg til dette er det i de senere

årene også arbeidet for å forenkle den årlige rapporteringen av tjenestedata, økonomiske data og personellstatistikk for menighetene. Ansvarlig: KKD.

413. Søknadsportal for tilskudd på kulturfeltet

Det er igangsatt et forprosjekt med sikte på å opprette en søknadsportal/database for tilskudd på kulturfeltet. Søknadsportalen skal omfatte tilskudd fra Fond for lyd og bilde, Fond for utøvende kunstnere og Norsk kulturfond, jf. St. meld. nr. 21 (2007-2008) Samspill. Et løft for rytmisk musikk. Formålet er å forenkle søknads- og rapporteringsprosessen både for søkere og tilskuddsytere. Ansvarlig: KKD.

414. Byggsøk Plan - elektronisk innsending av planforslag

Byggsøk er et offentlig system for elektronisk kommunikasjon i plan- og byggesaker, og gir enklere og mer effektiv søknadsprosess for byggnæringen, og mer effektiv saksbehandling for myndighetene. Byggsøk har koblinger til dataregistre, slik at opplysninger kan hentes direkte inn i søknaden, og gjenbruk av data i neste sak. Utviklingen av Byggsøk og nye forskrifter for plan- og bygningsloven skjer koordinert. Ansvarlig: KRD.

415. Nettbasert landbruksforvaltning

Målet er at 40 pst. av søknadene om produksjons- og velferdstilskudd i 2009 blir sendt inn via Internett. Hittil i år er 33 pst. av søknadene om produksjons- og velferdstilskudd sendt inn via Internett. I 2007 ble det utviklet et internettbasert system som gjør at importører av landbruksvarer kan sende inn søknader om tollreduksjon elektronisk. 90 pst. av disse søknadene vil kunne behandles elektronisk. Elektronisk forvaltning av pristilskudd på kjøtt og melk vil bli utviklet i 2009. Ansvarlig: LMD.

416. Jegerprøven online

Brønnøy kommune var den første til å gjennomføre jegerprøveeksamen elektronisk. Fra 2009 vil hele Norge få denne muligheten. Prosjektet er et samarbeid mellom Norges Jeger- og Fiskerforbund, Direktoratet for naturforvaltning, Norsk Test AS og Brønnøysundregistrene/Jegerregisteret. Ansvarlig: MD.

417. Web-Skas videreutvikles

Web-Skas er en webbasert tjeneste for skogeiere og saksbehandlere i landbruksforvaltningen, hvor de kan gjøre oppslag på Skogfondskonto og registrere utbetalingskrav. Det arbeides med å videreutvikle løsningen slik at også dokumentasjon av utbetalingskrav og søknad om tilskudd til skogkultur kan legges ved og sendes elektronisk. Et forprosjekt ble igangsatt ved årsskiftet i 2009 og planlegges ferdigstilt i løpet av første halvår. Forprosjektet vil danne grunnlag for å starte utvikling av ny løsning andre halvår 2009, på en slik måte at delfunksjoner kan tas raskt i bruk. Ansvarlig: LMD.

418. Tjenestekatalog for landbruksforvaltningen

I samarbeid med de underliggende virksomhetene har Landbruks- og matdepartementet etablert en tjenestekatalog. Tjenestekatalogen inneholder en oversikt over nettjenester, datakilder og fagsystemer og hvordan disse avhenger av hverandre. Dette skal være et verktøy for å skape oversikt og bidra til samhandling i forbindelse med utvikling og bruk av elektroniske forvaltningstjenester i sektoren. Ansvarlig: LMD.

419. Elektronisk forvaltning i reindriftsforvaltningen

Reineiere kan melde til Reindriftsforvaltningen om egen reindrift og søke om tilskudd elektronisk. Det er lansert et nytt elektronisk saksbehandlingssystem og all data om reindrift finnes i egen database. Endringer i grunndata samt tilgang og avgang i antall rein kan oppdateres fortløpende av innehavere av siida-andeler, og systemet kan hente frem tidligere års rapporter. Reindriftsforvaltningen skal i løpet av første kvartal 2010 legg til rette for å bruke Altinn som gir bedre og sikrere pålogging og i tillegg bidra til den samordningen av offentlig tjenester som Altinn legger til rette for. Ansvarlig: LMD.

420. Dyrehelsesdata på Internett

Veterinærinstituttet har utviklet en løsning for helsedata på internett som legger til rette for at innsendere av prøver kan få svar elektronisk så fort diagnostikk foreligger. Ansvarlig: LMD.

421. Elektronisk bobehandling

Fra mars 2008 har det vært mulig for ulike aktører i konkursbehandlingen å kommunisere elektronisk ved hjelp av elektroniske bosider. Bruk av bosiden vil gi innsparinger i form av enklere administrasjon av boene. Bobehandlingen blir mer kostnadseffektiv, og det vil bidra til en bedre utnyttelse av boets midler. Innsparingene vil kunne gå til å dekke øvrig bobehandling eller til økt dividende til fordringshavere. Bosiden drives av Brønnøysundregistrene. Ansvarlig: JD.

422. Elektronisk registrering i Løsøreregisteret

Som følge av lovendringer i lov 26. juni 1992 nr. 86 om tvangsfullbyrdelse og midlertidig sikring og andre lover, skal utleggstrekk, utleggspant og intet til utlegg, registreres i Løsøreregisteret. Elektronisk innsending av utleggstrekk er ferdigstilt og elektronisk innsending av utleggspant ble igangsatt 1. januar 2009. Ansvarlig: NHD.

423. Altinn 2

Forenkling for både næringsdrivende og offentlige virksomheter skal tas videre gjennom Altinn II-satsingen, som er en videreutvikling av Altinn til en framtidsrettet plattform for e-forvaltning og elektronisk kommunikasjon. Altinn II ledes av Brønnøysundregistrene, og Skatteetaten deltar aktivt i hovedprosjektet. Det er avsatt 9,5 mill. kroner til skatteetatens arbeid med Altinn II i 2009, jf. St.prp. nr. 1 (2008-2009). Ansvarlig: NHD.

424. Elektronisk rapportering til NIS

Innføring av elektronisk rapportering til Norsk internasjonalt skipsregister (NIS) innebærer en forenkling for næringslivet og private brukere, men også tredjeparter som banker og meglere osv., og det offentlige. I løpet av 2009 skal det også utvikles system for elektronisk lagring av dokumenter. Innføres 2010-2012. Tiltaket inngår i Handlingsplanen Tid til nyskaping og produksjon. Ansvarlig: NHD.

425. Mer effektiv patentforvaltning

Regjeringen har hatt som mål å forbedre norsk patentpolitikk slik at vi kan sikre rettigheter på høyde med våre konkurrentland. Et viktig ledd i dette arbeidet er gjennomført ved at Stortinget

i 2007 vedtok tilslutning til den europeiske patentkonvensjonen, som medførte medlemskap i Den europeiske patentorganisasjonen (EPO) fra 1. januar 2008. Medlemskapet i EPO gjør det enklere og billigere for norske bedrifter å søke patent i Europa. Ansvar: NHD.

426. Elektronisk søknad om omsetningskonsesjon

Omsetningskonsesjonene er tidsbegrensede, og må fornyes hvert tredje år. Det er 445 omsetningskonsesjonærer i Norge. Disse kan nå søke om omsetningskonsesjon på web, i stedet for standard søknad på papir, noe som gir en raskere og mer strukturert søknadsprosess. For NVE gir dette bedre kvalitet på søknadene og en mer effektiv saksbehandling. Gjennomført høsten 2006. Ansvarlig: OED.

427. Modernisering av førerkort- og motorvognregister

Statens vegvesen arbeider med å modernisere dagens førerkort- og kjøretøyregister gjennom autosys-prosjektet. Prosjektet skal levere en framtidsrettet og moderne IKT-løsning. Prosjektet gjennomgår i 2009 en kvalitetssikringsprosess. Videre utvikling, tids- og kostnadsrammer vil bli avklart i etterkant av denne prosessen. Ansvarlig: SD.

428. Visumsøknad via internett

Visum på nett er en del av et omfattende program for elektronisk saksbehandling i hele utlendingsforvaltningen. Visum på nett, som innebærer at søker via internett kan fylle ut søknadsskjema, er i 2008/2009 tatt i bruk på flere utenriksstasjoner med meget godt resultat. I løpet av 2009 vil flere utenriksstasjoner bli satt i stand til å kunne ta i mot søknader via visum på nett. Utlendingsdirektoratet videreutvikler Visum på nett til også å omfatte søknader om arbeids- og oppholdstillatelse i Norge. Søknad på nett for arbeids- og oppholdssaker vil starte opp høsten 2009, og løsningen vil for alvor tas i bruk i 2010. Ansvarlig: UD/AID/UDI.

429. Rovviltportalen

Rovviltportalen informerer om bestandstall, politiske målsettinger, informasjon om skader og hvordan man søker erstatning ved tap av husdyr og tamrein til rovvilt. Den inneholder også informasjon om jakt og fellingstillatelser og om rovviltnemndene. Etablert 2006. Ansvarlig: MD.

430. Nytt blåreseptsystem

En ny blåreseptforskrift trådte i kraft 3. mars 2008. En viktig målsetning med endringen er å gjøre regelverket mer tilgjengelig og brukervennlig for leger og pasienter. Slik blir det enklere for lege, apotek og pasient å finne ut om et legemiddel kan fås på blåresept. Opplysningene ligger nå lett tilgjengelig i elektronisk form bl.a. i legenes journalsystemer. Ansvarlig: HOD.

Effektivitet og kvalitet – kunnskapsbasert forvaltning

Offentlig sektor er og har alltid vært avhengig av kunnskap for å kunne utføre sine oppgaver på en god måte. Denne kunnskapen blir gjort tilgjengelig for offentlig sektor på mange måter, fra kunnskapsrike medarbeidere, fra forskning, media, og en rekke andre kilder. En viktig del av kunnskapen innhentes også på systematiske måter gjennom ulike systemer og ordninger som er etablert på mer permanent basis. I dette kapitlet gis det en oversikt over noen av de tiltakene regjeringen har iverksatt for å fornye og forbedre slike systematiske kunnskapskilder. Tiltakene på dette området viser først og fremst at behovet for data og kunnskap om og for offentlig sektor endrer seg med samfunnsutviklingen. De fleste av tiltakene i oversikten gjenspeiler at regjeringens politikk på

ulike samfunnsområder forutsetter tilgang til nye og bedre data, som bl.a. behovet for bedre registrering av kvalitetsutviklingen på ulike politikkområder, som for eksempel nye systemer for å følge kvalitetsutviklingen på barnehageområdet. Mange av tiltakene viser også at ny teknologi gjør det mulig eller enklere både å innhente andre typer data, og generelt å hente kunnskap om og for offentlig sektor. Prosjekter som det nye Helseregisteret, IPLOS, og arbeidet med innføring av elektronisk sporing i matkjeden er eksempler på dette. Like viktig er det at den teknologiske utviklingen gjør det mulig å presentere kunnskapskildene på måter som gir nye bruksområder, som bl.a. publisering av data og databaser på Internett.

431. Bedre oversikt over resultater og ressursbruk i staten

StatRes, et system for utvikling og formidling av statistikk og indikatorer om ressursinnsats, aktivitet og resultater for statens virksomhet, ble lansert i 2007. Første versjon inneholder bl.a. tall for områdene statlig barnevern, universiteter og høyskoler og spesialisthelsetjenesten. Statistisk sentralbyrå har inngått en ny rammeavtale med FAD, som dekker perioden fra 2008 til 2012. Ansvarlig: FAD

432. EE-registeret

For å følge opp produsenter og importører av EE-produkter og returselskapene, har Statens forurensningstilsyn (SFT) etablert EE-registeret. EE-registeret utarbeider oversikter over produsenter og importører som ikke oppfyller sine forpliktelser og rapporterer dette til SFT. EE-registeret henter også inn og systematiserer data fra returselskapene for å holde oversikt over innsamlede og behandlede mengder EE-avfall. Etablert 1. juni 2006. Ansvarlig: MD.

433. Nasjonal miljøprøvebank for analyse av miljøgifter

Det skal opprettes en nasjonal miljøprøvebank for analyse av miljøgifter i ulike typer prøvemateriale. Den systematiske innsamlingen av prøvematerialet vil skje fra faste stasjoner over hele landet, inkludert arktiske områder og havområder utenfor norskekysten, og skal omfatte faste stasjoner i hele landet. Lokalisering og organisasjonsform er under vurdering i MD, etter innspill fra SFT. Ansvarlig: MD.

434. Matrikkelen - nytt offisielt eiendomsregister

Matrikkelen er innført som landets nye offisielle eiendomsregister. Matrikkelen avløser det tidligere grunneiendoms-, adresse- og bygningsregisteret (GAB), men omfatter også digitale eiendomskart. Matrikkelen er et samarbeid mellom staten som forvalter registeret, og kommunene som er hovedleverandør av informasjon til registeret. Matrikkelen ble innført kommunevis i perioden 2007 til 2009. Matrikkelen tilbyr brukerne enhetlig informasjon om fast eiendom, adresser og bygninger i hele landet. Innføringen representerer et vesentlig framskritt for kommunene og alle andre brukere av offentlig eiendomsinformasjon. Innføringen av matrikkelen er et ledd i gjennomføringen av ny lov om

eiendomsregistrering. Resten av loven iverksettes fra 1. januar 2010. Ansvarlig: MD.

435. Nasjonalt introduksjonsregister

Nasjonalt introduksjonsregister (NIR), som skal ha opplysninger om alle med vedtak om oppholds- eller arbeidstillatelse etter 1. september 2005 og som omfattes av introduksjonsloven, er et sentralt virkemiddel for å kunne ha oversikt over deltakere i introduksjonsordningen og deltakere i opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Målet er at NIR skal bli et godt verktøy for brukerne, særlig kommuner og fylkesmenn, og gi større muligheter for analyser på grunnlag av data i registeret. Ansvarlig: AID

436. Regelmessig kartlegging av bruk av tolk

Gjennom regelmessige undersøkelser om bruk av tolk vil man skaffe gode indikatorer på tilstand når det gjelder bruk av tolk i offentlig sektor, øke bevisstheten blant tolkebrukere, og gi et tverrfaglig fundert utgangspunkt for igangsetting av tiltak i de ulike etatene. Tiltaket inngår i Handlingsplan for å fremme likestilling og hindre etnisk diskriminering. Gjennomføring: 2009–2012. Ansvarlig: AID.

437. Utvikling av den offisielle barnevernstatistikken

God statistikk og gode rapporteringsrutiner er viktig for utvikling på barnevernsområdet. Det ble i 2007 gjort endringer både i kommunenes halvårsrapporteringer til fylkesmennene og i datainnsamlingen til KOSTRA-barnevern. Samarbeidet med SSB for å utvikle den offisielle barnevernstatistikken vil holde fram i 2009. Ansvarlig: BLD.

438. Indikatorer for å måle graden av tilgjengelighet

Regjeringen startet i 2007 et arbeid med å utvikle nasjonale indikatorer på tilgjengelighet. Det er opprettet en styringsgruppe for arbeidet og Deltasenteret skal koordinere et nettverk for de instansene som arbeider med å utvikle indikatorer på tilgjengelighet. Arbeidet videreføres av BLD. Ansvarlig: BLD.

439. Forum for likestillingsdata

BLD har tatt initiativ til og etablert et forum for bedre likestillingsdata. Dette er et ledd i innsatsen for å få en bedre og en mer helhetlig og systematisk tilnærming til innhenting av data som kan belyse likestilling og diskriminering på ulike grunnlag. Gjennomføring: 2009–2012. Ansvarlig: BLD.

440. Bedre kvalitet med personidentifiserbart pasientregister

Stortinget har vedtatt å gjøre Norsk pasientregister til et personidentifiserbart register på lik linje med de andre sentrale helseregistrene som følger av helseregisterloven § 8 tredje ledd, jf. Regjeringens forslag.⁴⁰ Forskriften trådte i kraft 15. April 2009.⁴¹ Ansvarlig: HOD.

441. Nasjonalt personskaderegister

For å støtte det skadeforebyggende arbeidet er det etablert et nytt nasjonalt register over personskader som en del av Norsk pasientregister fra 2008. Fra og med 1. januar 2008 registreres data om innkomne personskader ved akuttmottak og legevakter ved alle landets somatiske sykehus i henhold til en utarbeidet kravspesifikasjon. Ansvarlig: HOD.

442. Måling av forskningsaktivitet i helseforetakene

HOD har etter anbudskonkurranse inngått kontrakt med Nifu Step for måling av forskningsaktivitet i helseforetakene for perioden 2008–2010. Målesystemet ligger til grunn for fordeling av den resultatbaserte delen av øremerket tilskudd til forskning i helseforetakene. Ansvarlig: HOD.

443. Overvåkingssystem for fysisk aktivitet i befolkningen

Helsedirektoratet er i ferd med å utvikle et system for å overvåke befolkningens fysiske aktivitet. Den første undersøkelsen blant barn (9- og 15-åringer) ble publisert i 2008. En undersøkelse blant voksne publiseres 2009. Ansvarlig: HOD.

444. Nasjonale kvalitetsindikatorer innen helse og omsorg

Helsedirektoratet har ansvar for å videreutvikle det nasjonale kvalitetsindikatorsettet og å inkludere nye områder innen helse- og omsorgstjenesten. I tillegg er arbeid med å utvikle indikatorer for å belyse samhandling og sosial ulikhet i helse startet opp. Arbeidet i Norge er koordinert med det som skjer i regi av Nordisk Ministerråd og OECD Health Care Quality Indicators Project. Ansvarlig: HOD.

445. Dagens helsetall

Dagens helsetall er et utviklingsprosjekt som drives av Folkehelseinstituttet på oppdrag fra HOD. Et forprosjekt ble igangsatt i 2008. Hensikten med Dagens helsetall er at de sentrale helseregistrene skal bli nyttige for mange flere enn i dag, ved at de moderniseres slik at de gir korrekte og komplette opplysninger i sann tid, eller sagt med andre ord: At de er aktuelle, nyttige, tilgjengelige, har høy kvalitet og sterkt personvern, og leverer løpende analyser og forskning. Ansvarlig: HOD.

446. Nasjonalt register over hjerte- og karlidelser

Hjerte- og karregisteret skal bidra til god kvalitet i behandlingen, forskning på årsaker og overvåkning av hjerte- og karlidelser i befolkningen, samt bedre forebyggende helsearbeid. Registeret skal også brukes til styring av helsetjenesten. Forslaget ble sendt på høring i februar 2009.⁴² Ansvarlig: HOD.

447. Nasjonalt register for bivirkninger av kosmetikk

Isamarbeid med Mattilsynet har Folkehelseinstituttet utviklet et nasjonalt register for bivirkninger av kosmetikk. Registeret ble satt i drift i 2008 og instituttet skal etter avtale med Mattilsynet stå for daglig drift. I første omgang er det kun helsepersonell, dvs. leger, tannleger, farmasøyter og helsesøstre som er pålagt å melde inn skader/bivirkninger. Det nye registeret vil gjøre det mulig å få en nasjonal oversikt over helseproblemer knyttet til enkeltprodukter og innholdsstoffer. Ansvarlig: LMD.

448. System for måling av kvalitet i tannhelsetjenesten

Norge etablerer nå et system for å måle kvalitet i tannhelsetjenesten. Dette er en oppfølging av St.meld. nr. 35 Om tilgjengelighet, kompetanse og sosial utjevning – Framtidas tannhelsetjenester. De første fem indikatorene blir registrert og publisert i juni 2009. I tillegg arbeides det videre med indikatorer som kan si noe om samhandling mellom kommuner og fylker. Ansvarlig: HOD.

449. Videreutvikling av individbasert omsorgsstatistikk

IPLOS vil danne grunnlag for bedre statistikk for overvåkning, kvalitetssikring, planlegging, utvikling og overordnet styring av tjenestene, og dels erstatte og dels supplere dagens rapportering fra kommunene gjennom KOSTRA.⁴³ IPLOS ble obligatorisk i kommunene fra 2006. Ansvarlig: HOD.

450. Referansemåling i kriminalomsorgen

For bedre å kunne måle resultater og effekter av innsatsen på ulike områder, har JD igangsatt et prosjekt med referansemåling i kriminalomsorgen. Innhentede nøkkeltall for 2007 er sammenstilt, og resultatene vil sammen med nøkkeltall for 2008 danne grunnlag for det videre arbeidet med å analysere årsakene til forskjeller mellom regioner og enheter. Ansvarlig: JD.

451. Kriminalitetens samfunnsmessige kostnader kartlegges

JD arbeider nå med metoder for kostnad/ nytteanalyse og verdi- eller indikatorfastsettinger av kriminalitetens ulike kostnader og skadevirkninger. Det vil legges vekt på analyser der man ser nærmere på hvilke kvalitative og kvantitative resultater som kommer ut av ressursbruk og budsjettmessige prioriteringer. Ansvarlig: JD.

452. Målekriteriene for politiets virksomhet

En arbeidsgruppe under Politidirektoratet har vurdert målekriterier for politiets trygghetsskapende og kriminalitetsforebyggende arbeid. På nasjonalt nivå foreslås det bl.a. gjennomført publikumsundersøkelser som dekker befolkningens utsatthet for kriminalitet og følelse av utrygghet,

mens det på lokalt nivå kan etableres målekriterier for redusert kriminalitet og økt trygghet. Arbeidet pågår. Ansvarlig: JD.

453. Registrering av hatkriminalitet

Politiet satte i november 2006 i drift en funksjon for å merke anmeldelser som gjelder lovbrudd motivert av hat og fordommer på grunnlag av rase/etnisitet, religion eller seksuell legning i straffesakssystemene. Merking aktiveres av politiets personell når det ut fra saksbehandlers skjønn er grunn til å tro at det straffbare er hatmotivert. Ansvarlig: JD.

454. Betre informasjon om elevenes læringsresultat

Det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet inneholder flere elementer som til sammen skal gi et godt informasjonsgrunnlag for kvalitetsarbeidet. Med fokus på tidlig innsats vil KD innføre obligatorisk kartlegging av leseferdigheter på 1.-3. trinn. Departementet vil gjøre ytterligere en utvidelse av de nasjonale prøvene ved å innføre nasjonale prøver i lesing og regning på niende trinn fra 2010. Ansvarlig: KD.

455. Registrering av vitenskapelig publisering i Norge

KD nedsatte i 2008 en arbeidsgruppe ledet av Nifu Step som skal vurdere mulighetene for å etablere en felles database for registrering av all vitenskapelig publisering i Norge. Dette vil kunne bidra til bedre kvalitetssikring og økt samordning av sektortilpassede målesystemer for forskning. Ansvarlig: KD.

456. Bedre statistikkgrunnlag om voksne i grunnopplæringen

Tiltakene i oppfølgingen av Kompetansereformen har ikke ført til like stor deltakelse i formell grunnopplæring for voksne som det var forventet. KD mener at det er behov for å styrke statistikkgrunnlaget for å kartlegge og overvåke aktiviteter som gjelder opplæring for voksne. Utdanningsdirektoratet samarbeider med Statistisk sentralbyrå og Vox for å forbedre statistikkgrunnlaget. Arbeidet videreføres i 2009. Ansvarlig: KD.

457. Flere indikatorer på området for fag- og yrkesopplæring

KD vil legge til rette for et tettere samarbeid om utdanningsstatistikk og arbeidsmarkedsstatistikk, herunder utvikling av indikatorer på hvordan det går med elever og lærlinger fra fag- og yrkesopplæringen på arbeidsmarkedet. Indikatorer på arbeidsmarkedsutfall skal inngå som et nytt element i nasjonalt kvalitetsvurderingssystem og publiseres regelmessig på Skoleporten. Ansvarlig: KD.

458. Brukerundersøkelser i skoleverket

Brukerundersøkelsene i skolen ble revidert i 2007, og er nå bedre tilpasset læreplanverket i Kunnskapsløftet. Brukerundersøkelsene har bestillings- og rapportportaler på Internett, og alle portalene er oppgradert. Dette har gjort det enklere å gjennomføre analyser ved hjelp av rapportportalen. Ansvarlig: KD.

459. Satellittregnskap for frivillig sektor

Det er behov for økt kunnskap om frivillig sektors samfunnsøkonomiske betydning. For å imøtekomme behovet har KKD i samarbeid med Statistisk sentralbyrå satt i gang et arbeid for å etablere et satellittregnskap for frivillig sektor. Et slikt regnskap kan bl.a. inneholde informasjon om frivillig sektors bidrag til BNP, den økonomiske aktiviteten innen sektoren og verdiberegninger av frivillig arbeid og dugnadsinnsats. Ansvarlig: KKD.

460. Frivillighetsregister

Frivillighetsregisteret er en opplysningsbank som kan bidra til forenkling i samhandlingen mellom frivillig virksomhet og offentlige myndigheter.⁴⁴ Ansvaret for utvikling, etablering og drift av registeret er lagt til Brønnøysundregistrene. Registeret var i drift fra 1. januar 2009, og 13 000 lag og foreninger var registrert pr 1. juni 2009. Ansvarlig: KKD.

461. Nytt kirkelig medlemsregister

Kirkerådet har anskaffet ny elektronisk løsning for Den norske kirkes medlemsregister som er satt i drift fra våren 2009. Den nye løsningen innebærer overgang fra papirbasert til fortløpende elektronisk registrering av data. Investeringskostnadene er på

vel 20 millioner kroner. De årlige driftsutgiftene til registeret er beregnet til 9 millioner kroner. Ansvarlig: KKD

462. Stiftelsesregisteret

På stiftelsesområdet står utviklingen av stiftelsesregisteret sentralt. Det er Stiftelsestilsynet som fører stiftelsesregisteret. Målet for Stiftelsesregisteret er at dette i løpet av 2009 ferdigutvikles og oppdateres til å kunne drives som et funksjonelt og offentlig tilgjengelig stiftelsesregister med alle landets stiftelser innregistrert. Arbeidet pågår som planlagt og registeret vil være tilgjengelige for offentlige søk fra høsten 2009. Ansvarlig: KKD.

463. Indikatorer for god tjenesteutøving innen ABM

Det skal utvikles ulike former for indikatorer for hva som konstituerer god tjenesteutøving både i arkiv, bibliotek og museum. Med utgangspunkt i indikatorer og spesielle kartleggingsprosjekt skal det utarbeides oppdaterte tilstandsrapporter om arkiv-, bibliotek- og museumsfeltet, jf. St.meld. nr. 23 (2008-2009) Bibliotek. Ansvarlig: KKD.

464. Kvalitetsindikatorer i KOSTRA

Kvalitetsindikatorene i KOSTRA utgjør det nasjonale kvalitetsindikatorsystemet for kommunale og fylkeskommunale tjenester, og er et samarbeid mellom staten, KS og Statistisk sentralbyrå. Indikatorene ble offentliggjort for første gang i forbindelse med KOSTRA-publiseringsen for 2006. Ansvarlig: KRD.

465. Alternative kvalitetsmål i pleie- og omsorgssektoren

ECON Pöyry leverte våren 2008 en vurdering av kvalitetsindikatorer innen grunnopplæringen og pleie- og omsorgssektoren, både i Norge og internasjonalt. KRD vil, i samarbeid med aktuelle fagdepartementer og kommunesektoren, arbeide videre med alternative måter å måle kvalitet på i kommunale tjenester. Ansvarlig: KRD.

466. Digital ressursbase for kunst og kultur i opplæringen

På nettsidene til Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen, skal det opprettes en digital ressursbase, som kan medvirke til å utvikle kunnskap og bevissthet om kunst og kultur. Ressursbasen skal bidra med kunnskap, informasjon og inspirasjon til dem som arbeider med barn og unge på ulike arenaer i opplæringen og også til elevene. Tiltaket er en del av Skapende læring - strategiplan for kunst og kultur. Ansvarlig: KD.

467. Bedre godkjenningsdatabase for utdanning i utlandet

I tillegg er Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen bedt om å oppnevne en arbeidsgruppe for å gå gjennom den nasjonale godkjenningsdatabasen (NAG), og foreslå tiltak for å forbedre den. Ansvarlig: KD.

468. Elektronisk sporing i matkjeden

Det skal innen utgangen av 2010 utarbeides et system for elektronisk sporing i matkjeden. Dette vil bidra bl.a. til raskere og mer presis tilbaketrekking av utrygge matvarer, og økt informasjon og dermed styrket tillit fra forbrukerne. Flere pilotprosjekt er satt i gang innenfor områdene fisk, kjøtt, korn, melk samt frukt og grønt. Det blir i 2009 satt i gang en rekke deloppdrag i ulike fagmiljøer og noen er alt gjennomført eller satt i gang. Tiltaket inngår i Regjeringens forbrukerpolitiske handlingsprogram 2008-2009. Ansvarlig: FKD, LMD, HOD.

469. System for kartlegging av framtidige kompetansebehov

Regjeringen foreslår å opprette et system for kartlegging, analyser og dialog om framtidige kompetansebehov, jf. St.meld. nr. 44 (2008-2009) Utdanningslinja. Formålet er å opprettholde en beredskap om disse problemstillingene for å være best mulig forberedt på framtida. Fylkeskommunene vil bli invitert til å delta i dette arbeidet. I en oppstartsfasen vil denne funksjonen ligge i Kunnskapsdepartementet. På lengre sikt bør man ha som målsetting at Vox skal ivareta denne funksjonen. Ansvarlig: KKD.

470. System for å følge kvalitetsutviklingen i barnehagene

Regjeringen igangsetter arbeid med å utvikle et bedre system for å følge med på kvalitetsutviklingen i barnehagesektoren, jf. St.meld. nr. 41 (2008-2009) Kvalitet i barnehagen. Formålet vil være å skaffe oppdatert, vesentlig og tilstrekkelig informasjon om tilstanden i sektoren. Dette er nødvendig for at departementet skal kunne ivareta sektoransvaret på en tilfredsstillende måte. Behovet for systematisk datainnsamling vil bli ytterligere forsterket når finansieringssystemet etter planen legges om i 2011. Ansvarlig: KKD.

471. Nasjonalt helseregisterprosjekt

Forprosjektet Nasjonalt helseregisterprosjekt er etablert. Prosjektet ledes av Helse- og omsorgsdepartementet, med Folkehelseinstituttet som sekretariat. Deltakere i prosjektet er bl.a. de regionale helseforetakene og Helsedirektoratet. Hensikten er å heve kvaliteten på dataene i helseregistrene, gjøre dem bedre oppdatert og lettere tilgjengelig for brukerne, styrke personvernet og gjøre innsamling og håndtering av data enda sikrere. Målet er å legge til rette for bedre utnyttelse av data til forskning og som kunnskapsgrunnlag til forebygging og klinisk virksomhet, samt styrke og samle det nasjonale, registerfaglige miljøet. Ansvarlig: HOD.

472. Rapportering fra krisesentre og incestsentre

Fra 2008 rapporterer Sentio Research AS om bruken av krisesentrene. Fra 2009 innhentes tilsvarende statistikk fra incestsentrene. Statistikken utgjør et viktig grunnlag for politikkutforming på området og inngår som en del av beslutningsgrunnlaget for regjeringens arbeid for at alle grupper skal kunne ta i bruk krisesentrene og incestsentrene ved behov. Ansvarlig: BLD.

473. Kartlegging av sysselsetting blant innvandrere

Statistisk sentralbyrå (SSB) vil gjennomføre en kartlegging av andel innvandrere sysselsatt i statlig, kommunal/fylkeskommunal og privat sektor etter kjønn, næring, yrke og region. Intensjonen er at SSB på bakgrunn av dette skal lage en løpende statistikk som gjør at virksomheter kan finne ut hvor mange innvandrere som er sysselsatt i deres

næring og relatere dette til andelen innvandrere som bor i egen region (kommune/fylket/landet). På denne måten vil bedriftene lettere kunne sette seg mål for rekruttering og evaluere situasjonen. Gjennomføring: 2009 – 2012. Ansvarlig: BLD, AID, FAD.

474. Evaluering av bruk av regionale utviklingsmidler

Oxford Research og NIBR har i sin rapport *Harmoni innen vide rammer* evaluert kap. 551.60. Arbeidet har vært tredelt: 1) en strategisk analyse for å avklare om de er samsvar mellom nasjonale mål og fylkes prioriteringer, 2) casestudier, og 3) et indikatorbasert system for å kartlegge resultater og effekter av pengebruken. Evaluator har i den forbindelse foreslått et effektindikatorsystem. Arbeidet følges nå opp av departementet. Ansvarlig: KRD.

475. Krav til rapportering om mangfold i kulturinstitusjoner

Det er innført krav til rapportering om kulturelt mangfold i tildelingsbrev til kulturinstitusjoner fra og med budsjettåret 2009. Dette innebærer at institusjoner som mottar tilskudd må utarbeide langsiktige strategier for å ivareta det kulturelle mangfoldet i den ordinære virksomheten sin. Ansvarlig: KKD.

476. Forsøk med nye regnskapsprinsipper

Siden 2005 har ti statlige pilotvirksomheter ført sine interne virksomhetsregnskap etter periodiseringsprinsippet. Formålet med prosjektet er å framskaffe bedre regnskapsinformasjon som kan understøtte mer effektiv ressursbruk i staten. Ansvarlig: FIN.

477. Samfunnsøkonomiske effekter ved omstillinger

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) og Senter for statlig økonomistyring (SSØ) har laget en veileder i beregning av samfunnsøkonomiske kostnader og gevinster ved omstillinger i statlige virksomheter.⁴⁵ Målet er å bedre beslutningsgrunnlaget forut for vedtak om omstilling, og er ment som et hjelpemiddel for å identifisere og beregne samfunnsøkonomiske effekter av slike omstillinger. Ansvarlig: FAD.

Effektivitet og kvalitet - systemer og virkemidler

Fornyning av systemer og virkemidler i offentlig sektor handler i hovedsak om det arbeidet som gjøres internt i den enkelte virksomhet eller i flere virksomheter som samarbeider. Med systemer og virkemidler menes her alt fra administrative systemer og arbeidsmetoder til IKT-systemer. Målet med fornyingstiltakene som er gjengitt under er i hovedsak utvikling av bedre og mer effektive systemer og virkemidler i offentlig sektor. Dette er tiltak som inkluderer alt fra store reformer som pensjonsreformen til utvikling av nye styringssystemer for framtidens barnehager. IKT-utviklingen er en drivkraft i mye av arbeidet med fornying og effektivisering i de enkelte virksomhetene, og

mange av tiltakene kan like gjerne sees på som en del av utviklingen av elektronisk forvaltning. Det gjelder både arbeidet med pensjonsreformen, elektroniske pasientjournaler og offentlig elektronisk innkreving. Tilsvarende har arbeidet med å utvikle mer effektive systemer med bedre kvalitet klare konsekvenser for både brukerretting og service i forvaltningen, noe som kommer både innbyggere og næringsliv til gode. Eksempler på slike tiltak er alt fra utvikling av nye systemer for likning i Skatteetaten til innføring av nye IKT-systemer i utlendingsforvaltningen.

478. Pensjonsreformen

Regjeringen legger stor vekt på å sikre en trygg gjennomføring av pensjonsreformen og foreslår derfor at iverksettelsen av reformen forskyves til 1. januar 2011. Dette er avklart med forlikspartene på Stortinget.⁴⁶ Det er avgjørende at den enkelte pensjonist får utbetalt rett pensjon til rett tid, og det er derfor viktig at pensjonsleverandørene både i privat og offentlig sektor får tilstrekkelig tid til forberedelser før de nye reglene trer i kraft. Ansvarlig: FAD.

479. Ny plattform for forvaltning av pensjoner

Dette er et av de mest omfattende IKT-prosjekter som for tiden pågår i Norge. Formålet er å legge til rette for nye IKT-løsninger, nye arbeidsprosesser og ny organisering av pensjonsområdet i Arbeids- og velferdsetaten. Ved utformingen av IKT-løsningene legges det vekt på å sikre beregning og utbetaling av riktig pensjonsbeløp til rett tid, samt god veiledning og service. Iverksetting av fleksibelt uttak av ny alderspensjon er satt til 1. januar 2011. Ansvarlig: AID, FAD.

480. Elektronisk saksmappe i utlendingsforvaltningen

Utlendingsforvaltningen har en arbeidsdeling mellom mange ulike etater, fra førstelinjen innenlands og utenlands, fram til klagesaksbehandling. Til bruk for hele forvaltningen utvikles nå et nytt felles elektronisk arkiv som vil gi saksbehandlerne i de ulike etatene direkte elektronisk tilgang til all nødvendig informasjon, og etatene vil for fremtiden utveksle saksdokumenter og vedtak elektronisk framfor per post. De nye løsningene skal tilpasses ny utlendingslov som trer i kraft 1. januar 2010. Ansvarlig: AID.

481. Gjennomgang av utlendingsforvaltningens regelverk

Regjeringen har et mål om å modernisere og effektivisere utlendingsforvaltningen med basis i ny utlendingslov behandlet av Stortinget våren 2008.⁴⁷ Et omfattende forskriftsarbeid pågår nå, med sikte på ikrafttredelse fra 1. januar 2010, og i den forbindelse er det behov for omfattende opplæring og oppdatering av IKT-systemer, rundskriv, informasjonsmateriell med mer. Ansvarlig: AID.

482. Etablering av NAV-kundesenter

Det er i dag 5 kundesentre i Arbeids- og velferdsetaten, slik at NAV-kontorer i Østfold, Hedmark, Rogaland, Hordaland og Nordland er koplet mot kundesentre. NAV-kontorer i øvrige fylker håndterer telefonhenvendelsene selv, og det etableres her telefonimottak i kontoret. På sikt er det ønskelig å etablere kundesentre i alle landets fylker. Ansvarlig: AID.

483. Tilknytning til Schengens visumsystem

Regjeringen fremmet i februar 2009 forslag om Stortingets godkjenning til norsk tiltrædelse til det felles europeiske visuminformasjonssystemet, VIS. VIS er et felles system for Schengen-landene, der opplysninger om visumsøker skal lagres i en sentral database. I tillegg til saksopplysninger som visumsøker i dag må oppgi ved søknad om visum, skal fingeravtrykk og ansiktsfoto registreres i basen. Norsk rett hadde ingen særskilte bestemmelser om registrering og lagring av biometrisk personinformasjon i forbindelse med søknad om visum. I februar 2009 ble derfor Odelstingsproposisjon nr. 36 (2008-2009) om endringer i utlendingsloven, fremmet. Denne har som formål å gi slik hjemmel. VIS skal etter planen starte opp i desember 2009. Ansvarlig: AID.

484. Bedre fylkesnemnder for barnevern og sosiale saker

Endringene i reglene for fylkesnemndene som ble gjennomført i 2007 og 2008, har gitt effektivitetsgevinster som er benyttet til å utvide kapasiteten. Dette har gitt kortere gjennomsnittlig saksbehandlingstid. Ansvarlig: BLD.

485. Felles integrert forvaltningssystem i Forsvaret

Det har i flere år vært jobbet med å innføre et felles integrert elektronisk forvaltningssystem i Forsvaret. Systemet erstatter forsvarsgren- og funksjonsspesifikke systemer. Første del av FIF ble realisert i 2003 med innføring av løsninger for regnskap og lønn. I 2009 jobbes det med å fullføre innføringen av FIFs systemløsningen for forsyningstjeneste, inkl. horisontal samhandel, lagerhold og materiellregnskap. Løsningen er tatt fram av Økonomiprojektet i LOS-programmet i Forsvaret. Videre vil det arbeides med å forberede

kontraktsinngåelse for å fullføre logistikk-løsningen i FIF. Arbeidet gjennomføres av Logistikkprosjektet i LOS-programmet i Forsvaret, og planen er å inngå kontrakt i 2010. Prosjektet forventes avsluttet i 2012. Ansvarlig: FD.

486. Felles saksbehandlingsløsning for statlig innkreving

Felles saksbehandlingsløsning for Statens innkrevingssentral (SI) og politi- og lensmannsetaten (SIAN) ble tatt i bruk av alle namsmenn i 2006,⁴⁸ men det er også foretatt flere forbedringer og utvidelser av funksjonaliteten i 2007 og 2008. SI vil i 2009 rette sin innsats mot opplæring av nye brukere og videreutdanning av eksisterende brukere på systemet. SI vil høsten 2009 starte et prosjekt med elektronisk samhandling med inkassobransjen. Ansvarlig: FIN, JD.

487. Utvikling av nytt system for likning

Det nye systemet skal være fleksibelt med hensyn til endringer av organisasjon og regelverk, og skal blant annet bidra til mer effektiv saksbehandling ved hjelp av automatiserte prosesser og kontroller, enklere informasjonsutveksling med andre etater, og mer elektronisk samhandling med publikum. Prosjektet vil pågå i perioden 2006-2010.⁴⁹ Ansvarlig: FIN.

488. Nytt forvaltningssystem for skatteinnkreving

Gjennom prosjektet er det utviklet et nytt innkrevingss- og regnskapssystem for all skatt, trygdeavgift og arbeidsgiveravgift.⁵⁰ Løsningen vil bidra til en mer effektiv innfordring, bedre informasjonstilgang og bedre tjenester overfor næringsliv og brukere. Samtlige kommuner har nå tatt systemet i bruk. For 2009 er det avsatt 20 mill. kroner til videreutvikling av systemet. Ansvarlig: FIN.

489. Tollvesenet med fortollingsautomater

Fortollingsautomatene ble våren 2007 utplassert på tre steder i landet. Erfaringene med automatene har vært positive. I 2008 er det foretatt 2 740 transaksjoner som innbrakte over en halv million kroner til statskassen. Innen utløpet av 2009 vil det bli utplassert inntil 20 flere fortollingsautomater på steder hvor trafikken gir grunnlag for det. Ansvarlig: FIN.

490. Rutiner for utsendelse av helseteam til utlandet

Rutiner og prosedyrer for etablering og utsendelse av helseteam ved kriser i utlandet – versjon 1.0 ble fastsatt av departementet 4. juli 2008. Rutinene vil etter planen bli revidert annet hvert år, koordinert av Helsedirektoratet. Ansvarlig: HOD.

491. Elektroniske pasientjournaler

Elektroniske pasientjournaler innføres løpende i helseforetakene. Utviklingen støttes av Programmet for IKT i medisin og helse, som har finansiert et prosjekt for forskning og utvikling av elektroniske pasientjournaler lokalisert ved NTNU. Det pågår også et arbeid med gjennomgang av lov- og forskrifter for å sikre nødvendig tilgang til og utveksling av pasientrettet informasjon mellom virksomheter i helsetjenesten. Ansvarlig: HOD.

492. Trinnvis Kvalitet - elektronisk assistent

Den nye elektroniske assistenten er laget av Allmennmedisinsk kvalitetsutvalg (KUP) for å hjelpe legekantor og legevakter med å få orden på sitt kvalitetsarbeid. Helsedirektoratet støttet i 2007 utarbeidelsen av TrinnVis Kvalitet med 700.000 kroner.⁵¹ Ansvarlig: HOD.

493. Felles saksbehandlingsløsning for statlig innkreving

Felles saksbehandlingsløsning for Statens innkrevingssentral (SI) og politi- og lensmannsetaten (SIAN) ble tatt i bruk av alle namsmenn i 2006⁵², men det er også det foretatt flere forbedringer og utvidelser av funksjonaliteten i 2007 og 2008. SI vil i 2009 rette sin innsats mot opplæring av nye brukere og videreutdanning av eksisterende brukere på systemet. Ansvarlig: FIN, JD.

494. Fornyning av straff- og politi-opplysningsregistre

Politiet vil i 2009 intensivere arbeidet med å fornye det Sentrale Straffe- og Politiopplysningsregister (SSP) og det nasjonale strafferegisteret (STRASAK). Politiets planer for og satsing på informasjonssystemer innrettes i samsvar med overordnede planer for justissektoren, og skal bidra til å forbedre og effektivisere politiets arbeidsprosesser. Tiltakene inngår i Justisdepartementets program for

elektronisk samhandling i sektor. Politiet vil starte et forprosjekt høsten 2009. Ansvarlig: JD.

495. Nytt etterretningssystem for politiet

Kriminalitet på tvers av distriktsgrenser synes å øke i omfang, og utgjør en særlig utfordring for politiet. For å sikre systematisk informasjonsutveksling og bedre samordning i disse sakene er «Nasjonal strategi for etterretning og analyse» iverksatt og nytt etterretningssystem Indicia innført. Ansvarlig: JD.

496. Raskere saksbehandling i Spesialenheten for politisaker

Målet er at gjennomsnittlig saksbehandling ikke skal overstige 5 måneder. I 2006 var gjennomsnittlig saksbehandlingstid i underkant av 10 måneder. I 2007 var den gått ned til 202 dager. Det ble avgjort flere saker i 2007 enn hva som var innkommet til Spesialenheten. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for påtaleavgjorte saker var 153 dager i 2008. Dette innebærer at måltallet på 150 dager på det nærmeste er oppfylt. Ansvarlig: JD.

497. IKT i kriminalomsorgen

Kriminalomsorgen skal i løpet av 2009 ha etablert ett felles, sentralt postmottak for kriminalomsorgen. Dette etableres i forbindelse med innføring av elektronisk dokumenthåndtering og arkiv i fengslene. Det er i 2009 igangsatt pilotprosjekt for innføring av IKT-basert kartleggingsverktøy og styringsinformasjonssystem ved nye Halden fengsel. Tiltaket vil gi bedre grunnlag for å foreta sikkerhetsmessige og innholdsmessige vurderinger under straffegjennomføringen og i rehabiliteringsarbeidet, i tråd med St.meld. nr 37 (2007-2008) Straff som virker - mindre kriminalitet - tryggere samfunn. Erfaringene fra prosjektet vil bli benyttet i forhold til det pågående arbeidet med et nytt etatssystem som fortsetter i 2009 som en del av programmet "Elektronisk samhandling i justissektoren". Systemet skal sikre en bedre planlegging, styring, resultatevalueringer av tiltak og forskning i og på tvers av etater og sektorer. Ansvarlig: JD.

498. Spesialenheten for politisaker evaluert

I mars 2008 oppnevnte JD et utvalg som skulle evaluere kontrollmekanismene for politiet.

Utredningen "Et ansvarlig politi. Åpenhet, kontroll og læring" kommer med flere forslag til forbedringer både når det gjelder politiet og Spesialenheten for politisaker. Professor Liv Finstad har ledet arbeidet. Utvalget konkluderer med at politiets klagesaksbehandling må bli bedre. Rapporten er til oppfølging i departementet. Ansvarlig: JD.

499. Retningslinjer for ad hoc granskingskommisjoner

Et utvalg ble oppnevnt i mai 2007 og har gjennomgått hvordan særskilte offentlige granskingskommisjoner skal settes sammen, hvilke oppgaver de skal ha, rettslig status og saksbehandling (NOU 2009:9 Lov om offentlige undersøkelseskommisjoner). Rapporten er sendt på høring med frist 1. november 2009. Ansvarlig: JD.

500. Økt bruk av øvelser på alle nivå i offentlig forvaltning

Regjeringen har økt antall øvelser på alle nivå i forvaltningen. Det har aldri tidligere blitt gjennomført så mange øvelser på departements- og direktoratsnivå som i vår periode. Det har blitt gjennomført øvelser både for lokale redningssentraler og samvirkeøvelser. Flere steder er det etablert samarbeids-/øvelsesutvalg med representanter fra nødetatene, Sivilforsvaret, frivillige organisasjoner og andre aktører. Ansvarlig: JD.

501. Raskere å løse tvister

Den nye tvisteloven forventes å gi en mer effektiv sivil rettspleie med raskere, billigere og enklere tvisteløsning. Det ble i 2008 gitt 22 millioner til investeringer i teknisk utstyr (lydopptak/lydovertføring, videokonferanseutstyr og elektronisk samhandling) for å kunne realisere målene og gevinstene ved reformen. Ansvarlig: JD.

502. Elektronisk utsending fra Lånekassen

I 2007 ble om lag 500 000 brev som tidligere ble sendt ut på papir, lagt ut elektronisk på Dine sider. En forutsetning for innsparingene gjennom sikker e-postkasse, er at kundene gir samtykke til elektronisk kommunikasjon med Lånekassen. Over 500 000 kunder har gitt slikt samtykke. Elektroniske vedtaksbrev som ikke åpnes innen en uke, skrives ut på papir, pakkes og sendes per post. 27 pst av

vedtaksbrevene som blir lagt ut på Dine sider ble åpnet innen en uke. Videre utvikling av tilbudet på Dine sider er avgjørende for å få flere til å åpne brevene sine gjennom at kundene venner seg til å bruke denne kanalen. Ansvarlig: KD.

503. Større handlingsrom for NOKUT

Regjeringen har foreslått endringer i universitets- og høyskoleloven for å gjøre det lettere for Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) å gå inn i en utvidet tilsynsrolle og i større grad legge vekt på kvalitetsutvikling i tråd med evalueringskomiteens anbefalinger,⁵³ jf. omtale i St. prp. nr. 1 (2007-2008).

504. Rettlederkorps i skolen

For å hjelpe skoler og skoleeiere som har særskilte utfordringer, vil regjeringen, som varslet i stortingsmeldingen om kvalitet i skolen, etablere "rettlederkorps" som skal komme med råd, kunnskap og erfaringer. Målet er at skolene skal bli godt rustet til selv å endre praksis. Utdanningsdirektoratet har fått ansvar for å etablere ordningen, som etter planen skal være klare for oppdrag fra høsten 2009. Ansvarlig: KD.

505. Elektronisk tilsyn i Mattilsynet

Mattilsynet arbeider med å utvikle og innføre nytt fagsystem/tilsynssystem, MATS (Mattilsynet sitt tilsynssystem). Det tas sikte på at arbeidet sluttføres i første del av 2010. Det nye systemet, som vil erstatte de fleste av de 40 fagsystemene som nå er i bruk i Mattilsynet, gir nødvendig IKT-støtte både i tilsynsarbeidet og i saksbehandlingen. Ansvarlig: LMD.

506. Tilskudd og tilsyn i integrerte systemer i landbruket

Statens landbruksforvaltning (SLF) og Mattilsynet samarbeider om en integrasjon mellom SLFs system for produksjonstilskudd og Mattilsynets tilsynssystem (MATS). Dette vil kunne bidra til en kvalitetsforbedring av Husdyrregisteret og en forenkling for næringsaktørene. Ansvarlig: LMD.

507. Mer effektiv konsesjonsbehandling

NVE har etablert faste saksbehandlingsrutiner for alle sakstyper for å sikre mest mulig smidig og

ensartet behandling. Det er etablert maler og veiledere som er tilgjengelig på internett slik at søknadene er kvalitetsmessig gode og i tråd med krav myndighetene stiller. Alle søknader og vedtak legges ut på nettsidene og det er lagt til rette for elektronisk innsending av høringsuttalelser. For vannkraftsaker er det etablert en kobling mellom fagdatabase over konsesjoner og NVEs karttjeneste Atlas, slik at enhver kan få oversikt over kraftverkssaker i et område, og over gitte tillatelser med tilhørende vilkår. Det er lagt opp til samtidig behandling av søknader om produksjons- og nettprosjekter for å sikre best mulig koordinering. Ansvarlig: OED.

508. Samhandlingsprosjektet på petroleumsområdet

Samhandlingsprosjektet mellom Arbeids- og velferdsetaten, Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet ble avsluttet sommeren 2007. Prosjektet har vurdert hvordan etatene hver for seg og i samarbeid kan arbeide mer effektivt på sykefraværs- og tilretteleggingsområdet. Prosjektet følges opp med årlige handlingsplaner. Ansvarlig: AID.

509. Endret tilsynspraksis for taubaner og kabelbaner

SD vil gi Taubanetilsynet i oppdrag å tilrettelegge for et mer risikobasert tilsyn, blant annet ved å utarbeide kriterier for utvelgelse av pliktsubjekt og for å fange opp særskilte sikkerhetsutfordringer innen næringen. Ved utarbeidelse av nye kriterier for besiktigelse og risikobasert tilsyn vil Taubanetilsynet måtte ha spesielt fokus på de mindre anleggene med mindre ressurser slik at tilsynet kan medvirke til god kompetanseoverføring til hele taubanenæringen. Ansvarlig: SD.

510. Statens vegvesen ute av periodisk kjøretøykontroll

Statens vegvesens markedsandel for periodisk kjøretøykontroll var i 2007 på 1,1 pst. Bl.a. på denne bakgrunn er det, i forbindelse med en større revisjon av regelverket vedrørende periodisk kjøretøykontroll og kjøretøyverksteder, besluttet at vegvesenet ikke lenger skal utføre slik kontroll. Dermed vil vegvesenets ressurser bli konsentrert om godkjennings- og tilsynsvirksomheten, samt utvikling av regelverket. Regelverksendringene tok til å gjelde fra 1. juli 2009, og Statens vegvesens

kontrollvirksomhet vil opphøre fra dette tidspunktet. Ansvarlig: SD.

511. Samordning av bestillingstransport og TT-transport

Regjeringen igangsetter et prøveprosjekt med samordning av bestillingstransport og TT-transport i sju fylkeskommuner. Målet er at TT-transportene i hovedsak skjer gjennom den ordinære kollektivtransporten, inkludert bestillingstransport og serviceruter som er åpne for alle. Forsøket er en del av arbeidet for å utvikle samfunnet slik at flest mulig kan ta del uten individuelle særordninger. SD har gitt tilsagn om nær 11,0 mill. kr til oppstart av prosjektene i 2009. Ansvarlig: SD.

512. Saksbehandlings- og styringsverktøy for tilskudd

Prosjekt, Tiltak og Avtale (PTA), som er utenriktjenestens felles saksbehandlings- og styringsverktøy for tilskuddsordninger, er tatt i bruk av 01.01.2009. Systemet benyttes av ca. 1000 ansatte i UD, ved ambassadene og i Norad. Utenriktjenesten forvalter over 30 mrd kr fordelt på ca 65 budsjettposter. Ansvarlig: du.

513. Undersøker mulig systemsvikt i det psykiske helsevernet

Regjeringen har i 2009 oppnevnt et utvalg som skal undersøke mulig svikt i systemer og forløp knyttet til mennesker med kjent psykisk lidelse og som har tatt liv. Utvalget skal vise hvor i systemet det eventuelt har sviktet, finne årsaken til svikten og gi råd om hva som kan gjøres for forebygge nye tragedier. Utvalget skal avlevere rapport innen 1. mai 2010. Ansvarlig: HOD.

514. Det offentlige skal godkjenne spesialister

Regjeringen har foreslått å endre helsepersonelloven slik at yrkesorganisasjonene ikke lenger skal ha adgang til å gi spesialistgodkjenning⁵⁴. Helsedirektoratet har frem til i dag delegert myndighet til å gi offentlig spesialistgodkjenning av helsepersonell til Legeforeningen, Tannlegeforeningen og Optikerforbundet. Helsemyndighetene ønsker i

sterkere grad styring med samhandlingen mellom det offentlige og de private yrkesorganisasjonene når det nå skal tenkes nytt i forhold til spesialistgodkjenning av helsepersonell. Dette gjelder både med hensyn til å oppheve adgangen til å delegere myndighet til private yrkesorganisasjoner, og med hensyn til å foreta en bred gjennomgang av organiseringen av spesialistutdanningene. Ansvarlig: HOD.

515. Utrede styring av fremtidens barnehagesektor

Regjeringen vil utrede hvilke virkemidler som skal tas i bruk for å sikre god styring av fremtidens barnehagesektor, utrede hvem som skal ha ansvar for tilsyn av barnehagene og samtidig videreutvikle og styrke det statlige tilsynssystemet, jf. St.meld. nr. 41 (2008-2009) Kvalitet i barnehagen. Når sektoren rammefinansieres, innebærer det at det økonomiske styringsvirkemiddelet får redusert betydning. Staten må fra dette tidspunktet hovedsakelig styre via lov og myke virkemidler, for eksempel veiledere. Ansvarlig: KKD.

516. Godkjenningsordning for rettshjelpere

For bedre kontroll med advokatene og rettshjelperne, ønsker regjeringen å etablere en godkjenningsordning for dem som yter rettshjelp. En mer begrenset krets av advokater og rettshjelpere som tar rettshjelpsoppdrag bidrar til at disse får et jevnere tilfang av oppdrag, jf. St.meld. nr. 26 (2008-2009) Om offentlig rettshjelp - Rett hjelp. Ansvarlig: JD.

517. Utrede innovasjon i omsorgssektoren

For å sikre langsiktigheten i fornyingen av omsorgssektoren skal det nedsette et offentlig utvalg med mandat til å utrede innovasjon i omsorgssektoren, jf. St. meld. nr. 7 (2008-2009) "Et nyskapende og bærekraftig Norge". Ansvarlig: HOD.

518. Nytt regelverk for grunnstøtte fra BLD

Det er fra 2008 fastsatt nytt regelverk for grunnstøtte til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner, med en rekke endringer for beregning av grunnstøtten. Det nye regelverket bygger på to former for tilskudd: basistilskudd og variabelt tilskudd. Ansvarlig: BLD.

519. Elektronisk kontroll ved straffegjennomføring

Straffegjennomføring med elektronisk kontroll ble i 2008 etablert som et 2-årig prøveprosjekt i seks fylker i landet. Den totale kapasiteten i prøveperioden er 130 domfelte til enhver tid. Målgruppen er domfelte med inntil 4 måneder idømt fengselstraff, eller som har inntil 4 måneder gjenstående soningstid til forventet prøveløslatelse. Straffegjennomføringsformen er et tiltak for å øke kvaliteten i soningen, og bidra til å redusere tilbakefall til ny kriminalitet. Ordningen blir fortløpende evaluert. Ansvarlig: JD.

520. Mer effektiv saksbehandling i Jordskiftedomstolene

Saker ført for jordskiftedomstolene har stor variasjon i kompleksitet og arbeidsmengde, og de fleste saker krever at det blir utført teknisk arbeid og befaring på barmark. En av oppgavene i prosjektet Jordskifterettens ressursbehov, som Domstoladministrasjonen har igangsatt, vil være å fastsette mål for saksavviklingstid i jordskifterettene. Dette arbeidet vil ferdigstilles i løpet av 2009. Ansvarlig: JD.

521. Gjennomgått erfaringene med konkurranseutsetting i Forsvaret

Regjeringen har gjennomgått erfaringene med nedbemanning, og bruk av bortsetting som virkemiddel i Forsvaret. Der det er mulig og hensiktsmessig å effektivisere internt i Forsvarets militære organisasjon, vil dette bli prioritert fremfor å sette deler av Forsvarets virksomhet ut til eksterne aktører. Ansvarlig: FD.

522. Nytt inntektssystem for regionale helseforetak

Regjeringen har gått inn for å gjennomføre ny inntektsfordeling i tråd med Magnussenutvalgets innstilling i løpet av 2009 og 2010, jf. NOU 2008:2 Fordeling av inntekter mellom regionale helseforetak. Inntektsrammen økes samtidig slik at Helse Sør-Øst RHF ikke får redusert sin basisbevilgning, mens de tre andre regionene får økt basisbevilgning. Full omfordeling skal være gjennomført i 2010. Ansvarlig: HOD.

523. Fysioterapi - gjennomgang av takst- og stønadssystemet

Regjeringen foretar en gjennomgang av både honorartakstsystemet og forskrift om stønad til dekning av utgifter til fysioterapi. Dette arbeidet ble startet høsten 2008 og er videreført i forbindelse med forhandlingene om honorartariffen for fysioterapeuter våren 2009. Det tas sikte på at endringene gjennomføres over to perioder. Ansvarlig: HOD.

524. Forsøk med aktivitetsbasert sykestuefinansiering

Det ble etablert en forsøksordning med aktivitetsbasert finansiering av sykestuene i Finnmark fra 1. januar 2009, der det er lange reiseavstander til sykehus. Hensikten er å prøve ut en modell der kommuner som ivaretar en funksjon for spesialisthelsetjenesten får deler av sin finansiering som et aktivitetsavhengig tilskudd. Forsøket skal pågå i inntil to år med mulighet for evalueringer og justeringer i løpet av forsøksperioden. Ansvarlig: HOD.

525. Ambulerende team i ISF-ordningen

ISF-ordningen vil fra 2009 endres slik at helsehjelp som utføres utenfor sykehus i større grad vil være omfattet. Dette kan f.eks. være aktuelt for pasienter med langtkommen kronisk sykdom, pasienter med store funksjonshemninger, eller kreftpasienter i palliativ fase. Endringer gjøres også med tanke på bedret rapportering av slik aktivitet, slik at det oppnås grunnlag for sammenlikning i tjenestetilbud på tvers av regioner. Ansvarlig: HOD.

526. Ny finansieringsordning for barnehager i 2011

KD fremmet våren 2008 forslag som skal sikre finansieringen av ikke-kommunale barnehager når det statlige øremerkede tilskuddet bortfaller. Regjeringen foreslår at disse barnehagetilskuddene innlemmes i rammetilskuddet til kommunene først fra 1. januar 2011, og at kommunen skal ha en finansieringsplikt overfor ikke-kommunale barnehager som etableres før 1. januar 2011. Ansvarlig: KD.

527. Ny og forbedret finansiering av fagskoler

Regjeringen etablerer en egen tilskuddsordning til fagskoleutdanning innenfor helse- og sosialfag, slik at disse fullfinansieres. Tilskuddet forvaltes av Helsedirektoratet, med fylkesmannen som en sentral aktør i oppstarten. Fra 2010 vil tilskuddet utgjøre i alt 75 mill. kroner. Ansvarlig: KD.

528. Nytt finansieringssystem for instituttsektoren

Regjeringen innfører et nytt, felles basisfinansieringssystem for instituttsektoren fra 2009. Det nye systemet skal fordele en del av grunnbevilgningen etter resultatindikatorer. Målet er å legge til rette for at instituttene har god forskningskvalitet, styrker den anvendte rollen og den internasjonale virksomheten, og at samarbeider med norske universiteter og høyskoler. Ansvarlig: KD.

529. Evaluerer finansiering av for universiteter og høyskoler

KD har i St. meld. nr. 7 (2007-2008) varslet at finansieringssystemet har virket i sin nåværende form siden 2003, og det er behov for å se på effektene av systemet og vurdere eventuelle endringer. Spesielt er regjeringen opptatt av at finansieringssystemet skal fremme samarbeid mellom universiteter og høyskoler, og med forskningsinstitutter og næringsliv. Resultatene av evalueringen vil bli presentert i budsjettet for 2010. Ansvarlig: KD.

530. Effektivisering av tilskuddsforvaltningen i UD

Gjennom UDs Tilskuddsforvaltningsprosjekt er det utarbeidet seks standard forvaltningsregimer som innføres i løpet av 2009. Regelverk og rutiner er harmonisert og standardisert. En rekke kompetansehevende tiltak er gjennomført. Det er også etablert en sentral Tilskuddsforvaltningsenhet (TFE) og et tilskuddsforvaltningsnettverk i UD, hvor også Norad deltar, for å sikre at resultatene fra Tilskuddsforvaltningsprosjektet innarbeides. Nettverket ledes av TFE, og assisterende utenriksråd deltar i møtene ved behov. Ansvarlig: UD.

531. Styring av Fredskorpset

I tråd med statens veileder for bruk av styrer i staten og basert på en konkret vurdering fra Direktoratet for forvaltning og IKT, ble den tidligere ordningen med et styre for Fredskorpset avviklet pr. 30.04.2009. Fredskorpset videreføres som et regulært forvaltningsorgan underlagt UD. Ansvarlig: UD.

Effektivitet og kvalitet – organisering og arbeidsdeling

Norge har en stor offentlig sektor. Størrelsen er et resultat av hva vi i Norge har valgt å se på som offentlige oppgaver, og hvordan vi deretter har organisert disse oppgavene. Fordi oppgaver og behov varierer over tid vil også offentlig sektor endre seg, men for denne regjeringen har det vært viktig å understreke at de viktigste velferdsoppgavene i samfunnet er noe vi må løse i fellesskap. Det krever en sterk og handlekraftig offentlig sektor. Men det gjør også at vi har et stort ansvar for å sikre at det offentlige er organisert på en måte som gjør at oppgavene løses effektivt og med høy kvalitet. Oversikten over fornyingstiltak i dette kapitlet omhandler regjeringens tiltak for å sikre at dette skjer. For det første handler dette om hva som er offentlige oppgaver og offentlig ansvar. Det den forrige

regjeringen oppfattet som modernisering av offentlig sektor innebar i hovedsak å endre grensene for hva som skal være offentlige oppgaver. Modernisering ble nesten synonymt med å flytte oppgaver ut av offentlig sektor. Idealet var minst mulig offentlig, og mest mulig privat. For denne regjeringen har det vært mer viktig å understreke hva som er det offentliges ansvar, og deretter finne gode måter å organisere oppgaveløsningen på. Av praktiske hensyn er oversikten over tiltak som omhandler organisering og arbeidsdeling delt i to, ved at alle tiltak som dreier seg om mer eller mindre nye enheter og organisasjon i, og i tilknytning til, offentlig sektor er gitt et eget kapittel.

532. Ny organisering av tinglysing i fast eiendom

I oktober 2007 ble Statens kartverk tinglysningsmyndighet for hele landet. Det er også etablert et Tinglysingens servicesenter ved Statens kartverk, Ullensvang herad.⁵⁵ Her skjer også tinglysing av rettigheter i borettslagsandeler for hele landet. Kartverket har samtidig kuttet ut kommersielle tjenester og konsentrert innsatsen mot samarbeid mellom offentlige etater gjennom forvaltningssamarbeidet *Norge digitalt*. Det utredes nå blant annet hvilke konsekvenser elektronisk tinglysing bør få for organiseringen, og hvilke konsekvenser ny offentlighetslov kan få for virksomheten til Norsk Eiendomsinformasjon AS. Utredningsarbeidet ledes av JD med deltakelse fra MD, Statens kartverk og Norsk Eiendomsinformasjon AS. Ansvarlig: MD.

533. Produktregisteret til Statens forurensningstilsyn

Produktregisteret er statens sentrale register over kjemiske stoffer og produkter som omsettes i Norge. Fra 1. januar 2008 er registeret en del av Statens forurensningstilsyn (SFT). Sammenslåingen innbærer en bedre bruk av kompetansen i de to virksomhetene, og en mer effektiv og samordnet kjemikalieforvaltning. Ansvarlig: MD.

534. Høgskole og universitetssosialkontor

Det ble i 2006 satt i gang et femårig forsøk med Høgskole- og universitetssosialkontor, der målet er å utvikle samarbeidsformer mellom praksis, utdanning, forskning og brukere i sosialtjenesten. Det er igangsatt fire prosjekter hvor Universitet i Agder, Universitetet i Stavanger, Universitetet i Trondheim og Høgskolen i Sør-Trøndelag samt Høgskolen i Oslo og Diakonhjemmets høgskole samarbeider med 20 kommuner. Arbeids- og velferdsdirektoratet har ansvaret for gjennomføring. Ansvarlig: AID.

535. Samlet offentlig innkreving

Høsten 2005 ble det satt ned et offentlig utvalg med mandat til å vurdere helheten i offentlig innkreving av midler, og fremme tiltak og utbedringer. Utvalget avla sin innstilling, NOU 2007: 12 Offentlig innkreving, 6. november 2007 til FAD. Innstillingen var på høring i 2008 og er under oppfølging i samarbeid med FIN. Ansvarlig: FAD.

536. Pensjonskassen overtar stortingspensjonene

Tidligere er det Stortinget selv som har administrert pensjonsordningen. Den nye loven innebærer at Statens Pensjonskasse overtar denne oppgaven, med unntak av saker om ventegodtgjørelse. Pensjonsstyret i Stortinget skal avvikles, men det blir ellers ingen vesentlige endringer i ordningen.⁵⁶ Ansvarlig: FAD.

537. Innlemming av fengelseiendommene i husleieordningen

Statsbygg skal overta forvaltningen av de statlige fengelseiendommene fra Kriminalomsorgen fra 2009. Gjennom å legge ansvaret for fengelseiendommene til Statsbygg, ønsker regjeringa å bedre og effektivisere eiendomsforvaltningen innenfor kriminalomsorgen, samtidig som Kriminalomsorgen i større grad kan rette oppmerksomheten mot selve straffegjennomføringen. Ansvarlig: JD, FAD.

538. Lønnsgarantiordningen til NAV

Lønnsgarantiordningen ble overført fra Arbeidstilsynet til NAV, fra 1. januar 2007. Målet er raskere utbetaling av lønnsgarantimidler for arbeidstakere som rammes av konkurs. Ansvarlig: AID.

539. Barnevernet har overtatt ansvaret for mindreårige asylsøkere

I desember 2007 overtok barnevernet ansvaret for enslige asylsøkere under 15 år. Regjeringen tar også sikte på at ansvaret for enslige mindreårige asylsøkere 15-18 år overføres til barnevernet. Ordningen innebærer at Bufetat nå har ansvar for å drifte omsorgssentre for enslige, mindreårige asylsøkere i hver region, og bosette enslige, mindreårige asylsøkere etter at de har fått innvilget oppholdstillatelse. Ansvarlig: BLD.

540. Mer effektiv behandling av helserefusjoner

Fra 1. januar 2009 er forvaltningsansvaret for helse-refusjoner overført fra Arbeids- og velferds-etaten til Helsedirektoratet.⁵⁷ En egen helse-refusjonsforvaltning (Helseøkonomiforvaltningen (HELFO)) skal gjøre tjenestene enklere for brukerne, og samtidig gi bedre styring og kontroll. Tjenestene knyttet til refusjon skal etter noen år kunne utføres fullt ut elektronisk. Ansvarlig: HOD, AID.

541. Ny yrkesskadeordning

ID har foreslått opprettet en frittstående og uavhengig arbeidsskadeenhet, som skal avgjøre krav om erstatning ved yrkesskade. Partene i arbeidslivet skal være representert i styret. En klageinstans skal kunne overprøve alle sider av saken. Gjennom å samle kompetansen på ett sted ønsker regjeringen å sikre god og riktig saksbehandling på et vanskelig rettsområde. Forslaget har vært på høring, og departementet arbeider nå med oppfølging etter høringen. Ansvarlig: AID.

542. Omorganisering av Arbeidstilsynet

I 2004 ble det besluttet å omorganisere Arbeidstilsynet, bl.a. for å styrke tilsynets rolle i arbeidet med å sikre et inkluderende arbeidsliv. Samtidig med omstillingen ble det besluttet at Direktoratet for arbeidstilsynet skulle flyttes til Trondheim. Fra 1. januar 2006 var det nye direktoratet i Trondheim etablert som en mindre og mer strategisk rettet enhet. Den ytre etaten er regionalisert med underliggende tilsynskontor. I 2008 og 2009 har Arbeidstilsynet jobbet med å slutføre omstillingen basert på en oppfølgingsplan utarbeidet etter siste evaluering. Ansvarlig: AID.

543. Bedre oppgavedeling i utlendingssaker

AID har i samråd med UD og JD bedt UDI lede arbeidet med en gjennomgang av ansvars- og oppgavedelingen i utlendingsforvaltningen. Dette har vært et felles prosjekt mellom UDI, Politidirektoratet og Utenriktjenesten/UD. Rapport fra arbeidet ble levert 17.4.09, og forslagene er nå til vurdering i departementet. Ansvarlig: AID.

544. Dokumentasjonssenteret innlemmet i LDO

Nasjonalt dokumentasjonssenter for personer med nedsatt funksjonsevne ble nedlagt 31. desember 2008. Ressurser og funksjoner er innlemmet i Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO) fra og med 1. januar 2009. Ansvar: BLD.

545. Bedre dimensjonering av familievernnet

Det har vært til dels store forskjeller mellom regionene når det gjelder dekningsgraden av familiekontortjenester. I 2007 startet arbeidet med å se på dimensjonering, ressurser og kompetanse familievernnet, og i 2009 er kapasiteten i familievernnet

styrket med 10 millioner kroner, jf. St.prp. nr.1 (2008-2009). BLD er i gang med en helhetlig gjennomgang av familievernnet for å se om familievernnet i tilstrekkelig grad er tilpasset dagens behov, både med hensyn til tjenesteutforming, arbeidsoppgaver, organisering, kompetanse og ressurser. Departementet tar sikte på å slutføre dette arbeidet i løpet av sommeren 2010. Ansvarlig: BLD.

546. Et mer uavhengig barneverntilsyn

I desember 2008 sendte BLD på høring "Forslag til endring i barnevernloven om å legge det overordnede faglige ansvaret for tilsynet med barnevernet til Statens helsetilsyn". Hensikten med forslaget er å sikre større avstand mellom departementet og tilsynet, både med det statlige og det kommunale barnevernet. Høringsrunden er avsluttet og er under oppfølging av BLD. Ansvarlig: BLD.

547. Forsvarsgrenenes organisering videreutvikles

Forsvarsgrenenes organisasjon vil videreutvikles og moderniseres i tråd med den nye langtidsplanen for Forsvaret, jf. St.prp. nr. 48 (2007–2008) og Innst. S. nr. 318 (2007–2008). Endringer i basestrukturen vil gi positive faglige og ressursmessige effekter, og sikre en langsiktig, stabil struktur tilpasset fremtidige behov. Generalinspektørene og deres stabsfunksjoner vil i 2009 bli etablert utenfor Forsvarsstaben som et underliggende nivå til denne, på lik linje med øvrige underlagte sjefer. Dette nivået i organisasjonen vil bli videreutviklet som et tydelig og robust ledelsesnivå for den underlagte virksomheten. Ansvar: FD.

548. Heimevernnet videreutvikles

Kvalitetsreformen som pågår i Heimevernnet videreføres. Kvalitetsreformen har gitt et Heimevern som er bedre tilpasset de utfordringer Norge står overfor og de oppgaver som skal løses. I 2008 ble SHVs organisasjon endret ved at SHVs utdannings- og kompetansesenter og de fire SHV-kommandoene ble erstattet av Sjøheimevernkommandoen på Haakonvern og Sjøheimeverngruppene Nord og Sør. SHV-kommandoen gir en økt evne til å ivareta SHVs aktiviteter samlet for hele landet, mens de to SHV-gruppene vil ivareta det regionale ansvaret. Ansvarlig: FD.

549. Videreutvikling av Forsvarets strategiske ledelse

Ledelsesmodellen for den strategiske ledelsen av Forsvaret videreutvikles for å legge til rette for en bedre strategisk styring og kontroll med sektoren. FDs rolle som regjeringskontor forblir uendret, men departementet videreutvikles for å bedre ivareta det helhetlige ansvaret for strategisk planlegging og styring av sektoren. Forsvarsstaben videreutvikles til et dedikert stabsapparat for å støtte forsvarssjefen i rollen som etatssjef. For å gi forsvarssjefen økt evne til helhetlig planlegging, styring og oppfølging av den daglige virksomheten, er hovedtyngden av de operasjonsfunksjonene som i dag ligger i departementet overført til Forsvarsstaben, samtidig som de strategiske funksjonene forblir i departementet. Ansvar: FD

550. Overføring av oppgaver til E-tjenesten

Etterretningstjenesten overtok og videreførte Forsvarets militærgeografiske tjenester og Forsvarets skole for etterretning og sikkerhet fra august 2009, for å samle faglig relaterte miljøer. Forsvarets militærgeografiske tjenester etableres som budsjett- og resultatansvarlig enhet i Etterretningstjenesten. Ansvarlig: FD.

551. Etablering av Forsvarets operative hovedkvarter

Det lagt opp til at virksomheten som i dag ivaretas av Forsvarets fellesoperative hovedkvarter (FOHK) og Landsdelskommando Nord-Norge (LDKN) samles, og at Forsvarets operative hovedkvarter (FOH) opprettes på Reitan ved Bodø som en enhet på nivået under forsvarssjefen innen 1. august 2009. FOH vil i en overgangsfase fortsatt ha noe virksomhet på Jåtta. Virksomheten ved Jåtta overføres snarest og i takt med oppbyggingen av virksomheten på Reitan. Ansvar: FD.

552. Konsolidering av treningssentre i Forsvaret

Alliert treningssenter Sør på Bømoen og Alliert treningssenter Nord i Åsegarden ned. Virksomheten samles i et nytt konsolidert treningssenter underlagt Forsvarets operative hovedkvarter, og med hovedsete og infrastruktur på Porsangmoen samt med infrastruktur også i Åsegarden og på Evenes. Løsningen er operativt hensiktsmessig og bidrar til konsentrasjon av Forsvarets virksomhet i tillegg til å

bedre mulighetene for alliert trening i Nord-Norge. Ansvar: FD.

553. Senter for militære erfaringer til Forsvarets Høgskole

I løpet av 2009 vil Senter for militære erfaringer bli overført fra Forsvarets fellesoperative hovedkvarter til Forsvarets Høgskole (FHS – tidligere Forsvarets skolesenter), og Forsvarets skole for etterretning og sikkerhet vil bli overført fra FHS til Etterretningstjenesten. Ansvar: FD.

554. Store endringer i Forsvarets logistikkorganisasjon

Da regjeringen tiltrådte ble omdanning av Forsvarets logistikkorganisasjon, avdeling for tungt vedlikehold (FLO/TV), til statsaksjeselskap stoppet, jf. St.prp. nr. 1 (2006–2007). FD har i løpet av 2008 gjennomført en omfattende gjennomgang av Forsvarets logistikkorganisasjon. Forsvarets logistikkorganisasjon (FLO) skal fokuseres mot materiellinvestering og -forvaltning. Forsvarsgrenene overtar viktige vedlikeholds- og støttefunksjoner, og IKT-driften overføres til en nyetablert organisasjon med helhetlig ansvar for Forsvarets informasjonssystemer. Ansvar: FD.

555. Statistikkoppgaver på finansmarkedsområdet til SSB

Fra 2007 ble en rekke statistikkoppgaver på finansmarkedsområdet overført fra Norges Bank til Statistisk sentralbyrå. Overføringen omfattet rundt 25 statistikkprodukter og 27 årverk, og var en virksomhetsoverdragelse i henhold til arbeidsmiljøloven. Ansvarlig: FIN.

556. Skatteetaten er omorganisert

Skatteetaten ble omorganisert fra 1. januar 2008 og består nå av Skattedirektoratet og fem underliggende regionale skattekontorer (Skatt nord, Skatt Midt-Norge, Skatt vest, Skatt sør og Skatt øst). I tillegg kommer Oljeskattekontoret og Skatteopplysningen. Skattekontorene har til sammen om lag 250 kontorenheter. Skatteetaten deltar dessuten ved over 100 offentlige servicekontor. Ansvarlig: FIN.

557. Ny organisering av skatteutvalgene

Skatteutvalgene kan gi betalingsutsettelse, sette ned og frafalle skattekrav på rimelighetsgrunnlag. Fra 1. januar 2009 er skatteutvalgene organisert etter mønster av de folkevalgte skatteklagenemndene,⁵⁸ med ett skatteutvalg for hver av de fem skatteregionene. Ansvarlig: FIN.

558. Prospektkontrollen vurderes overført til Kredittilsynet

Kredittilsynet har foreslått å overta den operative prospektkontrollen innen utgangen av 2010. Tilsynet har vurdert hvilke tilsyns- og kontrolloppgaver Oslo Børs har i dag, og som Kredittilsynet etter EU-regelverket må eller bør overta. Forslaget har vært på høring, og er til behandling i departementet.⁵⁹ Ansvarlig: FIN.

559. Innkreving fra Statens innkrevingssentral til NAVI

Innkreving av ei rekke kravtyper tilhørende NAV blei fra og med 8. desember 2008 overført fra Statens innkrevingssentral (SI) til Arbeids- og velferdsdirektoratets innkrevingssentral (NAVI). Blant kravtypene som ble overført er feilutbetalte dagpenger og attføringsmidler. Ansvarlig: AID.

560. Slått sammen helseregionene Helse Sør og Helse Øst

Det nye regionale helseforetaket Helse Sør-Øst RHF ble etablert 1. juni 2007. Helse Sør-Øst RHF har ansvar for å sørge for spesialisthelsetjenesten til regionens befolkning og ivareta eierskapet til underliggende helseforetak i regionen. Formålet er bedre samordning og ressursutnyttelse i hovedstadsområdet, og på tvers av de to regionene. Den sammenslåtte regionen igangsatte et større program for å realisere intensjonene med sammenslåingen, med fem innsatsområder; sykehusstruktur, funksjons- og oppgavefordeling, med særlig vekt på hovedstadsområdet (Hovedstadsprosessen), forskning, fellestjenester, administrative støttefunksjoner, kunnskapshåndtering og beste praksis, mobilisering av medarbeidere og ledere. Ansvarlig: HOD.

561. Effektiv behandling av helserefusjoner

Fra 1. januar 2009 er forvaltningsansvaret for helserefusjoner overført fra Arbeids- og velferdsetaten til Helsedirektoratet. En egen helserefusjonsforvaltning skal gjøre tjenestene enklere for brukerne, og samtidig gi bedre styring og kontroll. Tjenestene knyttet til refusjon skal etter noen år kunne utføres fullt ut elektronisk. Ansvarlig: HOD, AID.

562. Helseforetakene skal håndtere reiserefusjonskrav

Oppgaven med å håndtere enkeltoppgjør for pasienttransport skal i perioden 1.9.2009 -1.1.2010 overføres fra Arbeids- og velferdsetaten til de regionale helseforetakene. Tjenesten vil bli organisert med et nasjonalt kontor i Skien og regionale saksbehandlereenheter. Det utvikles et eget saksbehandlingssystem for arbeidet med søknader om enkeltoppgjør for reise til og fra behandling i helseinstitusjon. Ansvarlig: HOD.

563. Bedre rutiner og organisering av "sperret adresse"

Rutinene i offentlige etater skal gjennomgås og forbedres for å sikre at informasjon om personer som lever på sperret adresse ikke gis ut. Politidirektoratet er bedt om å legge til rette for at beslutningsmyndighet om adressesperre overføres fra registerfører i folkeregisteret til politiet, bortsett fra barnevernssaker, og å utvide varigheten av adressesperre fra ett til tre år. Gjennomføring: 2008 – 2009. Ansvarlig: JD.

564. Overføre innvilgelseskompetansen til fylkesmennene

For å sikre enhetlig praksis og samle kompetanse i behandling av søknader om rettshjelp, foreslås å overføre tingsrettenes og lagmannsrettenes kompetanse til å innvilge rettshjelp til fylkesmennene, jf. St.meld. nr. 26 (2008-2009) Om offentlig rettshjelp - Rett hjelp. Ansvarlig: JD.

565. Behandling av klager om fri rettshjelp overført justissekretariatene

Klagesaksbehandlingen etter lov om fri rettshjelp ble overført justissekretariatene fra 1. september

2006. Fra 1. januar 2007 er også klagebehandling i tomtefestesaker og stadfestelse av testament, overført justissekretariatene. Ansvarlig: JD.

566. Forsøk med færre føringer for politiets organisering

Regjeringen gjennomfører en prøveordning med ny organisering av Hordaland politidistrikt. Som en prøveordning, skal Hordaland politidistrikt organiseres i 10 driftsenheter, fordelt på tre politistasjonsdistrikter og sju lensmannsdistrikter. Det skal gjennomføres en grundig evaluering av ordningen, senest 1. juli 2010, men ikke før ordningen har fungert i ett år. Ansvarlig: JD.

567. Samhandling som alternativ i domstolene

Domstolsadministrasjonen har ledet et samhandlingsprosjekt mellom Alstahaug tingrett, Brønnøy tingrett og Rana tingrett. Samhandlingen er et alternativ til strukturendringer. Prosjektet omfatter primært ressursutveksling, kompetansebygging og rutineutvikling. Det vurderes tilsvarende samhandling mellom andre mindre domstoler, spesielt i Nord-Norge. Ansvarlig: JD.

568. Evaluering av Kontoret for voldsoffererstatning

Kontoret for voldsoffererstatning er, sammen med Rådgivningskontorene for kriminalitetsofre evaluert med sikte på å identifisere forbedringsområder og eventuelle endringer som kan iverksettes for å forbedre virksomhetens forutsetninger for å nå sine mål. Evalueringen er gjennomført av en ekstern evaluator og ble ferdigstilt i mars 2009. Ansvarlig: JD.

569. Tettere samarbeid mellom PST og E-tjenesten.

Internasjonal terrorisme og spredning av masseødeleggelssvåpen er globale trusler som ikke begrenses av landegrenser. Regjeringen har besluttet at Etterretningstjenesten og Politiets sikkerhetstjeneste skal samarbeide tettere og har opprettet en felles analyseenhet som skal arbeide med trusselen fra internasjonal terrorisme. Ansvarlig: JD, FD.

570. Veterinærhøgskolen samordnes med UMB

Norges veterinærhøgskole blir organisert sammen med Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB), jf. St.prp. nr. 30 (2007–2008) og Innst. S. nr. 176 (2007–2008). Det nye universitetets organisering og faglige oppbygning skal også gjennomgås. Ansvar: KD.

571. Bedre arbeidsdeling i kompetansepolitikken for voksne

KD ønsker derfor å presisere fordelingen av ansvar og oppgaver mellom Vox – Nasjonalt senter for læring i arbeidslivet og Utdanningsdirektoratet fra og med 2009. Direktoratet skal ha et tydeligere ansvar for opplæring for voksne som kommer inn under opplæringsloven. Vox skal styrke og fornye sitt arbeid for opplæringen som skjer i arbeidslivet og utenfor det formelle utdanningssystemet. Ansvar: KD.

572. Universitetet og høyskolen i Tromsø slås sammen

Det nye universitetet i Tromsø er fra 1. januar 2009 en realitet, og rektoratet, universitetsstyret og administrasjonen er på plass. De nye fakultetene er operative fra august 2009. Sammenslåingen styrker fagmiljøene og gjør det nye universitetet til en mer robust institusjon i fremtiden. Ansvarlig: KD.

573. Øke arbeidsdeling og samarbeid i høyere utdanning

Regjeringen vil ikke følge Stjernø-utvalgets forslag om ny institusjonsstruktur i høyere utdanning i lys av samfunnsbehov (NOU 2008: 3 Sett under ett - Ny struktur i høyere utdanning), men vil vurdere tiltak for å styrke profesjonsutdanningene og beholde og klargjøre krav til universitetsakkreditering. Ansvarlig: KD

574. Stiftelsestilsynet får flere oppgaver

Med den nye samvirkeloven, som ble gjort gjeldende fra 1. januar 2008, har Stiftelsestilsynet fått flere nye oppgaver.⁶⁰ Stiftelsestilsynet skal bl.a. godkjenne vedtektsendringer og andre transaksjoner som fører til at medlemmene i samvirket får krav på en større del av nettoformuen ved oppløsning. Politiets lotterioppgaver skal overføres til Lotteri- og stiftelsestilsynet. Ansvarlig: KKD.

575. Filmarkivoppgaver overført Nasjonalbiblioteket

Nasjonalbiblioteket overtok fra og med 2008 ansvaret for innsamlings- og bevaringsfunksjonene som til da lå til Filmarkivet ved Norsk filminstitutt, jf. St.prp. nr. 1 (2008-09). Siste del av overføringsprosessen ble gjennomført i januar 2009. Med økende digitalisering er det ikke lenger hensiktsmessig å dele bl.a. arkivansvar ut fra informasjonsbærer. Ordningen sikrer at vi har ett nasjonalt miljø med ansvar for digital restaurering og bevaring. Ansvarlig: KKD.

576. Bedre organisert kirkeforvaltning

KKD ser det som særlig viktig å prøve ut samarbeidsformer mellom to eller flere kirkelige fellesråd i små kommuner. Slikt utviklingsarbeid på kirkesektoren bør hente erfaringer fra og eventuelt samordnes med tilsvarende interkommunalt samarbeid. Det er naturlig at også det pågående omstillingsarbeidet innen prestetjenesten inngår i utviklingen av den lokale kirkeforvaltningen. Ansvarlig: KKD.

577. Mer sømløse tjenester i biblioteknettverket

KKD har vurdert forslaget fra bibliotekutredningen om en felles biblioteklov for folke- og fagbibliotekene for å styrke sømløse tjenester i biblioteknettverket. Departementet går i stedet for inn for å harmonisere lovverket og forskriftene i samarbeid med KD. I sammenheng med denne prosessen vil KKD også vurdere justeringer i folkebibliotekloven, jf. St.meld. nr. 23 (2008-2009) Bibliotek. Ansvarlig: KKD.

578. Ansvar for bibliotekoppgaver

KKD vil i samråd med relevante departementer og styret for institusjonen vurdere om det kan være hensiktsmessig med en nærere samordning eller sammenslåing av bibliotekoppgaver i Nasjonalbiblioteket og ABM-utvikling – eventuelt å overføre bibliotekoppgaver fra ABM-utvikling til Nasjonalbiblioteket. Et viktig siktemål vil være å klargjøre grensedragningen mellom ABM-utvikling og institusjonene på abm-feltet, jf. St.meld. nr. 23 (2008-2009) Bibliotek. Ansvarlig: KKD.

579. Bibliotekreform

Regjeringen la i april frem St.meld. nr. 23 (2008-

2009) Bibliotek og St.meld. nr. 24 (2008-2009) Nasjonal strategi for digital bevaring og formidling av kulturarven. Siktemålet er å utvikle robuste og omstillingsdyktige bibliotek som kan tilby alle innbyggerne bedre bibliotektenester og at innbyggerne skal få digital tilgang til kunnskap og opplevelser representert i kulturarven. Meldingene er en oppfølging av "Bibliotekreform 2014", der ABM-utvikling foreslo konkrete tiltak innenfor målområdene innhold og tjenester, struktur og organisering, kompetanse og forskning. Ansvarlig: KKD.

580. Museumsreformen

Den landsomfattende museumsreformen allerede resultert i et museumslandskap som er langt mindre fragmentert enn tidligere. Antallet selvstendige museer som direkte eller indirekte har nytt godt av statlige driftsmidler over kulturbudsjettet, var på sitt høyeste nærmere 350, mens den omfattende samorganiseringen som hittil er gjennomført, har brakt antallet ned i ca. 80. Det forventes også videre konsolideringer etter 2009, men museumsreformen som strukturreform anses som avsluttet inneværende år. En stortingsmelding om museumsreformen og videre utvikling av det nasjonale museumsnettverket legges fram i august 2009. Ansvarlig: KKD.

581. Husbanken skal være et statlig forvaltningsorgan

Regjeringen har i ny husbanklov tydeliggjort Husbanken som et statlig forvaltningsorgan direkte underlagt departementets. Den regionaliserte organiseringen videreføres, men Husbanken skal ikke lenger ha et hovedstyre. Dagens regionstyrer erstattes med regionale råd, som til sammen skal utgjøre et sentralt råd. Rådene skal være et bindeledd til andre aktører, spesielt kommunene, og på denne måten bidra til utvikling og gjennomføring av boligpolitikken. Ansvarlig: KRD.

582. Mattilsynet – endring av distrikts- kontorstrukturen

Mattilsynet har foretatt en gjennomgang av distriktskontorstrukturen med sikte på å omprioritere midler fra administrasjon til utøvende tilsyn. Etter endringene vil det være 54 distriktskontor i Mattilsynet. Antall kontorsteder vil imidlertid være om lag på same nivå som før. Endringene er gjennomført. Ansvarlig: LMD.

583. Omorganisering av Sjøfartsdirektoratet

Direktoratet gjennomførte flyttingen av hovedkontoret til Haugesund pr. 1. november 2006. Samtidig med flyttingen ble det gjennomført en omorganisering av direktoratet. I flytteåret ble det bl.a. lagt vekt på tilsettinger, kompetansebygging, utforming og iverksetting av avtale om inkluderende arbeidsliv og informasjon til direktoratets brukere om virkningene av flytteprosessen. Ansvarlig: NHD.

584. Bedriftshjelp.no til Brønnøysundregistrene

Driftsansvaret for informasjonstjenestene Bedriftshjelp.no, Bedin og Narviktelefonene er lagt til Brønnøysundregistrene fra 1. januar 2009. Brønnøysundregistrene har allerede ansvaret for Altinn. Driften av informasjonstjenestene er overført i form av en virksomhetsoverdragelse fra stiftelsen VINN. Ansvarlig: NHD.

585. Effektiv organisering av Edelmetallkontrollen

I de senere år har det skjedd vesentlige strukturendringer i markedet for edelt metall, både nasjonalt og internasjonalt. I samarbeid med NHD har BLD derfor igangsatt et arbeid for å få til en best mulig innretning på kontrollen med varer av edelt metall og en oppdatering av regelverket på området. Arbeidet pågår. Ansvarlig: NHD.

586. Evaluering av Innovasjon Norge

Departementet er i ferd med å igangsette en helhetlig evaluering av Innovasjon Norge. Evalueringen skal se på om Innovasjon Norge oppfyller sitt formål og øvrige mål, hvilke effekter sammenslåingen av de fire tidligere organisasjonene har hatt, og hvordan dagens organisering fungerer, samt peke på fremtidige utfordringer for utviklingen av selskapet. Evalueringen skal etter planen starte opp høsten 2009, med en evalueringsperiode på 10-12 måneder. Ansvarlig: NHD.

587. Evalueringen av GIEK

NHD har iverksatt evalueringer av GIEK og 108-ordningen for eksportfinansieringen. Disse er nå avsluttet og NHD arbeider med å ta stilling til tilrådingene. Finanskrisen har også ført til at en rekke tiltak for eksportfinansiering er blitt realisert. Ansvarlig: NHD.

588. Organisering av Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon

Det har vært arbeidet med et eget prosjekt for å utrede nærmere roller, ansvar og organisering av Kraftforsyningens beredskapsorganisasjon (KBO). En prosjektgruppe har utredet organisering, rolle og ansvarsfordeling i ekstraordinære situasjoner. Det arbeides med endringer i energilovens beredskapskapitel for å følge opp prosjektgruppens anbefaling. Ansvarlig: OED.

589. Statens havarikommisjons ansvarsområde utvides

Kommisjonens ansvarsområde er utvidet til også å omfatte transport- og arbeidsulykker innenfor sjøtransportsektoren fra 1. juli 2008. Etter dette har kommisjonen ansvaret for å granske ulykker og hendelser i alle transportsektorene. Ansvarlig: SD.

590. Statens jernbanetilsyn overtar markedsovervåking fra SD

Statens Jernbanetilsyn (SJT) overtok 1. januar 2009 hele markedsovervåkningsfunksjonen på jernbaneområdet, jf forskrift av 16. desember 2005 nr. 1490 om lisens, sikkerhetssertifikat og om tilgang til å trafikkere det nasjonale jernbanenettet, samt om sikkerhetsgodkjenning for å drive infrastruktur (lisensforskriften). SJT har etter dette ansvaret for å overvåke konkurransen på markedene for jernbanetransport, og behandle klager på infrastrukturforvalters avgjørelser. Ansvarlig: SD.

591. Organiseringen av Avinor er gjennomgått

Evalueringen ble presentert i St.meld. nr. 15 (2006-2007) Om verksemda i Avinor. Evalueringen viser at hensynet til flysikkerheten er tilfredsstillende ivarettatt innen dagens organisering og med dagens tilknytningsform til staten. Evalueringen ga ikke grunnlag for å endre verken den overordnede organiseringen av Avinor eller tilknytningsformen til staten. I Innst. S. nr. 142 (2006-2007) sluttet Stortinget seg til konklusjonene fra regjeringen. Ansvarlig: SD.

592. Modernisering av utenriktjenesten

Etter innføringen i 2006/2007 av ny organisasjonsstruktur i departementet som reflekterer regjeringens politiske prioriteringer og

bidrar til en mer effektiv utnyttelse av de samlede ressurser, ble fokus flyttet til utenriksstasjonene.⁶¹ Det vil også i 2009 bli gjennomført nødvendige omprioriteringer både hjemme og ute. Det arbeides bl.a. med innføring av et situasjonssenter i Utenriksdepartementet for behandling av konsulære henvendelser av hastekarakter som rettes til utenriksstasjonene utenom kontortid. Ansvarlig: UD.

593. Samhandlingsreform

Regjeringen la fram samhandlingsreformen i form av St. meld. nr. 47 (2008-2009) For å forberede arbeidet ble det nedsatt en ekspertgruppe som kom med innspill til økonomiske og juridiske grep. Det er lagt vekt på at det skal lønne seg for helse- og omsorgstjenesten å samarbeide tettere. Ekspertgruppa samlet erfaring fra ulike steder i landet som kunne vise til godt samarbeid mellom nivåene i helse- og omsorgstjenesten. Berørte grupper ble også invitert til å gi gode innspill til grep som kan sikre bedre samhandling i helsetjenesten. Ansvarlig: HOD.

594. Evaluering av statlige utflyttinger

Regjeringen har utarbeidet felles retningslinjer for evaluering av hvilke virkninger flytting av statlige virksomheter ut fra Oslo har hatt for stedene og virksomhetene de er flyttet til, for organisasjonen, for de tilsatte og for etatens evne til å løse sine oppgaver.⁶² Retningslinjene er lagt til grunn for en evaluering av de tilsynene som ble flyttet ut av Oslo i forrige periode og av Kystverket. Arbeidet er startet i 2008 og skal være ferdig første halvår 2009. Ansvarlig: FAD.

595. Utvalg for klagesaksbehandlingen på utlendingsfeltet

Det er i juni 2009 utnevnt et utvalg som skal vurdere organiseringen av klagesaksbehandlingen på utlendingsfeltet, og om dagens modell er den mest formålstjenlige når det gjelder å finne det rette balansepunktet mellom behovet for politisk styring, rettssikkerhet, effektivitet og legitimitet. Arbeidet skal foreligge innen 1. desember 2010. Ansvarlig: AID.

596. Bedre samordning av tjenestene med ny sosialtjenestelov

Ny lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen ble lagt fram for Stortinget 19. juni. Loven legger til rette for en bedre samordning av tjenestene til brukerne av NAV-kontoret, fordi den samler de obligatoriske kommunale tjenestene ved NAV-kontorene i en lov, og i tillegg har bestemmelser om samarbeid i kontoret. Ansvarlig: AID.

597. Enklere helseforskning

Helseforskningsloven trer i kraft 1. juli 2009. Formålet med loven er å fremme god og etisk forsvarlig forskning og det innføres et enklere system for forhåndsgodkjenning av forskningsprosjekter. I hovedsak skal forskerne kunne forholde seg til én instans - de regionale komiteer for medisinsk forskningsetikk (REK). Det stilles dessuten krav til åpenhet om blant annet forskningsresultater og finansieringsforhold og til organiseringen av forskningen. Ansvarlig: HOD.

598. Styrket redningshelikopterberedskap på Nord-Vestlandet

Regjeringen har besluttet å få etablert døgnkontinuerlig redningshelikopterbase med tilstedevakt i Florø, tilsvarende de andre redningshelikopterbasene i Banak, Bodø, Ørland, Sola og Rygge. Basen åpner 1. september 2009. Med dette har redningshelikoptertjenesten 6 baser i landet, alle med tilstedevaktsordning med lege. Basen vil bli besatt med et Sea King redningshelikopter av tilsvarende type som befinner seg på redningshelikopterbasene i Banak, Bodø, Ørland, Sola og Rygge. Sammen med anskaffelsesprosessen av nye redningshelikoptre utgjør åpningen av Florø-basen viktige deler av Regjeringens satsing for en kvalitativ forbedring av redningshelikoptertjenesten og tryggheten til befolkningen. Ansvarlig: JD.

599. Medietilsynets uavhengighet

I mars 2008 sendte departementet på høring et forslag om endringer i lov om kringkasting. Hovedinnholdet i forslaget var at Medietilsynet skulle gis økt uavhengighet fra departementet ved behandling av de fleste typer enkeltsaker på kringkastingsfeltet. Ved behandling av Ot. prp. nr 81 (2008-2009) vedtok Stortinget at departementets instruksjonsmyndighet skal avskjæres i forhold til

tilsynets arbeid med allmennkringkastingsrapporter og forhåndsgodkjenning av NRKs nye medietjenester. Ansvarlig: KKD.

600. Endring av reglene for oppnevning av Norsk kulturråd

Det foreslås at regjeringen skal oppnevne Kulturrådets medlemmer i sin helhet, jf. St.prp. nr. 65 (2008-2009) Endring av reglene om oppnevning og sammensetning av Norsk kulturråd. Videre ønsker departementet å redusere antall medlemmer fra 13 til ti med fire numeriske varamedlemmer, og gjøre oppnevningene rullerende slik at halvparten av medlemmene velges hvert annet år. Dette er i all hovedsak i samsvar med Løken-utvalgets forslag.⁶³ Ansvarlig: KKD.

601. Folketrygdfondet etablert som særlovsselskap

Folketrygdfondet er fra 1. januar 2008 etablert som særlovsselskap, jf. Stortingets behandling av Ot.prp. nr. 49 (2006-2007). Det nye rammeverket representerer en opprydning i regelverket som også vil synliggjøre skillet mellom formuesmassen Statens pensjonsfond – Norge og Folketrygdfondet som forvalter av denne formuesmassen. Ansvarlig: FIN.

602. Avvikler eierposter i arbeidsmarkedsbedrifter

AID eier aksjeposter i arbeidsmarkedsbedriftene Itas amb AS, AS Rehabil og Adaptor AS. I Itas amb AS inngår også JD på eiersiden. Stortinget har gitt sin tilslutning til salg av statens aksjer i de nevnte bedriftene, jf. St.prp. nr. 20 (2005-2006), Innst. S. nr. 47 (2005-2006). Departementene har tatt initiativ til å selge sine aksjer i bedriftene. Ansvarlig: AID.

603. Avviklet prøveprosjektet med privat fangetransport

Regjeringen avviklet i 2006 et prøveprosjekt i Vestfold, Telemark og Søndre Buskerud med fangetransport utført av private vektore med utgangspunkt i at utøvelse av makt er og skal være et offentlig ansvar. I tillegg viste evalueringen at en ordning innenfor det offentlige ville kunne gjøres billigere og mer effektivt. Ansvarlig: JD.

604. Innlemming av fengelseiendommene i husleieordningen

Statsbygg overtok forvaltningen av de statlige fengelseiendommene fra Kriminalomsorgen fra 2009. Målet er å bedre og effektivisere eiendomsforvaltningen innenfor kriminalomsorgen, samtidig som Kriminalomsorgen i større grad kan rette oppmerksomheten mot selve straffegjennomføringen. Ansvarlig: JD, FAD.

605. Privatskoler har ikke automatisk rett til godkjenning

I Ot.prp. nr. 43 (2005–2006) ble et forslag til mer omfattende og permanente endringer i privatskoleloven lagt fram for Stortinget våren 2007. Loven innebærer at privatskoler ikke lenger har rett til godkjenning, men at departementet etter en samlet vurdering kan godkjenne nye skoler og driftsendringer ved allerede eksisterende skoler.⁶⁴ Ansvarlig: KD.

606. Staten ikke lenger eier i BaneTele

Departementet sluttførte 26. februar 2009 salget av BaneTele AS. Statens aksjer i BaneTele AS ble overført til Bredbåndssalliansen, og staten er dermed ikke lenger eier i BaneTele AS. Salget muliggjør blant annet en fortsatt industriell utvikling av selskapet, etter Bredbåndssalliansens oppkjøp av Ventelo Holding AS.⁶⁵ Ansvarlig: NHD.

607. Hjemfallsordningen sikret

I dom av 26. juni 2007 slo EFTA-domstolen fast at Norges praktisering var i strid med EØS-avtalen. I premissene ga EFTA-domstolen Norge medhold i at hensynet til å etablere et system for offentlig eierskap til vannkraften er EØS-rettslig legitimt. Stortinget vedtok i september 2008 regjeringens forslag til lovendringer som bygger på at landets vannkraftressurser tilhører og skal forvaltes til beste for allmennheten, og at dette skal sikres gjennom offentlig eierskap på statlig, fylkeskommunalt og kommunalt nivå. Gjennomført høsten 2008. Ansvarlig: OED.

608. Omdanning av Gassnova til statsforetak

Et nytt statsforetak Gassnova SF, ble stiftet 3. juli 2007. Etableringen av statsforetaket tar utgangspunkt

i forvaltningsorganet Gassnova, og fra og med 1. januar 2008 ble all aktivitet i forvaltningsorganet Gassnova overført til Gassnova SF. Statsforetaket har som formål å forvalte statens interesser knyttet til CO₂-håndtering, og å gjennomføre de prosjekter som foretaksmøtet bestemmer. Ansvarlig: OED.

609. Ikke flere persontrafikkstrekninger på anbud

I behandlingen av statsbudsjettet for 2006 ble videre konkurranseutsetting av nye jernbanestrekninger stoppet. I stedet ble det fremforhandlet en rammeavtale mellom SD og NSB om kjøp av persontransport med jernbane for perioden 2007-2010 hvor det ble lagt opp til økt rutetilbud på de mest sentrale togstrekningene. Ansvarlig: SD.

610. Stoppet privatiseringen og konkurranseutsettingen under Jernbaneverket

I St.prp.nr.1 Tilleggnr.1 for 2006 redegjorde regjeringen for en endret politikk for konkurranseutsetting av drifts- og vedlikeholdsoppgavene i Jernbaneverket. Det ble da lagt til grunn at nye oppgaver ikke blir konkurranseutsatt. SD har overfor Jernbaneverket presisert at oppgaver som allerede er satt ut i konkurranse fortsatt skal settes ut i konkurranse. Ansvarlig: SD.

611. Anbudsutsetting av lokal kollektivtransport

SD har fått gjennomført grundige og helhetlige vurderinger knyttet til anbudsutsetting av lokal kollektivtransport, der effekter av anbud for utviklingen av tilbudet for de reisende, særlig i distriktene, lønns og arbeidsforhold for de ansatte og økte administrasjonskostnader er vurdert.⁶⁶ Disse rapportene gir et godt kunnskapsgrunnlag for debatt og videre oppfølging. Som oppfølging av rapportene er yrkestransportloven og jernbaneloven endret for å styrke de ansatte i kollektivtransporten sine rettigheter. Lovendringen innebærer at arbeidstakerne får rettigheter ved konkurranseutsetting av kollektivtransporttjenester som tilsvarende reglene som gjelder ved virksomhetsoverdragelse. Ansvarlig: SD.

612. Eierskap til stasjoner og terminaler

I forbindelse med behandlingen av St. meld. nr. 6 og Innst. S. nr. 118 (2004-2005) om NSBs virksomhet ba samferdselskomiteens flertall regjeringen vurdere forvaltning og eierskap til stasjoner og godsterminaler ut fra et ønske om klare ansvarsforhold og rettferdige konkurransevilkår. SD har nå bestemt at eierskapet til stasjoner ikke blir endret, men at Jernbaneverkets premissgiverrolle skal klargjøres og lovfestes. SD legger videre opp til en gradvis omlegging av både eierskap til og drift av de viktigste godsterminalene (samlastterminalene). Der staten går inn med investeringsmidler bør det, der dette vurderes formålstjenlig, bli et direkte statlig eierskap. Driften av samlastterminalene skal gradvis settes ut på anbud. Ansvarlig: SD.

613. Konsekvenser av full liberalisering av postmarkedet

Samfunns- og næringslivsforskning har på oppdrag fra SD utredet mulige konsekvenser av full liberalisering av postmarkedet, herunder for postselskapene, kundene, de tilsette og tjenestetilbudet i hele landet.⁶⁷ Rapporten ble sendt på bred høring med frist 22. april 2009, og er nå til videre behandling i departementet. Ansvarlig: SD.

Effektivitet og kvalitet – nye institusjoner og enheter

Det er etablert en lang rekke nye institusjoner og enheter under denne regjeringen. De fleste er etablert ved endringer i eksisterende organisasjoner, som for eksempel etableringen av det nye Norsk filminstitutt i 2008, som var et resultat av at de tidligere virksomhetene Norsk filminstitutt, Norsk filmfond og Norsk filmutvikling ble slått sammen til én ny virksomhet. Det er også etablert en rekke nye enheter der målet i stor grad har vært et ønske å styrke viktige kompetansemiljøer, samt å gjøre kompetansen mer tilgjengelig gjennom mer profilerte enheter. Mange

av disse nye enhetene er imidlertid også resultater av sammenslåinger og samarbeid mellom ulike kompetansemiljøer. Flere av enhetene som er etablert er også resultater av nye behov og utfordringer i samfunnet mer generelt. Etablering av bedre kriseberedskap, som for eksempel det nye direktoratet for nødkommunikasjon og Nasjonal krisestøtteenhet, kommer inn under denne kategorien. Det samme gjør etableringen av nye fondsordninger, som inngår i regjeringens politikk i kjølvannet av finanskrisen.

614. Direktorat for IKT og forvaltningsutvikning (DIFI)

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) ble opprettet 1. januar 2008. Statskonsult AS ble samtidig avviklet. Direktoratet skal utføre oppgaver for FAD, andre departementer og underliggende virksomheter. Det skal på eget initiativ ta opp problemstillinger som gjelder forvaltningen. Difi tilbyr kompetansetiltak, metodeutvikling, veiledning, rådgivning, analyser og informasjonsformidling innenfor sitt ansvarsområde. Ansvarlig: FAD.

615. Opprettet etterforskningsseksjon i Konkurransetilsynet

Det er engasjert en etterforskningsdirektør og opprettet en egen spesialenhet i Konkurransetilsynet, som er bemannet med medarbeidere med særlig kompetanse innen teknisk og taktisk etterforskning, samt bruk av tvangsmidler, som gjennomføring av bevissikring og forklaringsopptak. Det planlegges ytterligere rekruttering av medarbeidere med spesialkompetanse. Ansvarlig: FAD.

616. Etablert servicesenter for departementene

Departementenes servicesenter ble etablert 01. januar 2006 og har fått et større ansvar for administrative fellestenester i departementene og Statsministerens kontor enn det Statens forvaltningstjeneste hadde. Dette gjelder bl.a. oppgaver innenfor IKT, lønn og regnskap. Omleggingen startet i 2006 og pågikk fram til og med 2008. Ansvarlig: FAD.

617. Nytt statlig servicesenteret i Engerdal

Servicesenteret startet opp 01.03. 2006 og leverer telefonitjenester til statlige virksomheter. Brukere er bl.a. Husbanken, Integrerings- og mangfoldsdirektoratet, Statens Pensjonskasse, Statsbygg, Fylkesmannen i Hedmark, Norges bank og Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning. Det er også bestemt at NAV skal gjøre bruk av senteret. Ansvarlig: FAD.

618. Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi)

IMDi ble opprettet 1. januar 2006 som kompetansesenter og pådriver for integrering og mangfold med utgangspunkt i Introduksjonsloven.⁶⁸ Direktoratet

samarbeider med innvandrersorganisasjoner/-grupper, kommuner, statlige etater og privat sektor. Integreringstilskuddet, tilskudd til norskopplæring, FoU-midler, samt andre tilskudd er sentrale økonomiske virkemidler. Ansvarlig: AID.

619. Ny arbeids- og velferdsetat

Hovedmålet med NAV-reformen er at flere skal være i arbeid eller aktiv virksomhet og at færre skal ha trygd eller stønad som hovedkilde til forsørgelse. Videre tar reformen sikte på en mer brukervennlig, samordnet og effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, der NAV-kontorene er basert på samarbeidsavtaler mellom Arbeids- og velferdsetaten og den enkelte kommune.⁶⁹ I all hovedsak er etableringen av NAV-kontor fullført ved utgangen av 2009. Det gjenstår å etablere om lag 10 kontorer i påvente av egnede lokaler. Arbeids- og velferdsetaten har etablert fylkesvise spesialenheter for ytelsesforvaltning generelt, samt spesialenheter for pensjonsytelser. Ansvarlig: AID.

620. Likestillings- og diskrimineringsombudet (LDO)

LDO ble opprettet 1. januar 2006 for å styrke innsatsen på diskriminerings- og likestillingsfeltet gjennom økt tverrfaglig tilnærming, bedre ressursutnyttelse og større tyngde og synlighet. Likestillingssenteret, Likestillingsombudet og Senter mot etnisk diskriminering er gått inn i det nye ombudet. Ombudet er faglig uavhengig, men administrativt underlagt BLD. Ansvarlig: BLD.

621. Likestillings- og diskrimineringsnemnda

Likestillings- og diskrimineringsnemnda ble opprettet 1. januar 2006. Samtidig ble tidligere Klagenemnd for likestilling nedlagt. Målsetningen har vært å etablere et felles håndhevingsapparat mot diskriminering. I tillegg til likestillingsloven, skal den nye nemnda også håndheve brudd på diskrimineringsloven, arbeidsmiljølovens kapittel 13 og boliglovenes diskrimineringsbestemmelser. Ansvarlig: BLD.

622. Nasjonalt kompetansesenter for helikoptre i Norge

FD har, i samarbeid med NHD, godkjent en søknad fra industrien i Norge om støtte til å gjennomføre en studie som skal se på muligheten for å opprette et

nasjonalt kompetansesenter for helikoptre i Norge. Forstudien vil arbeide med utgangspunkt i den forutsetning at ett kompetansesenter skal lokaliseres til Sola og ett til Bardufoss. Resultatet av forstudien vil foreligge i løpet av 2009. Ansvarlig: FD.

623. Etatsmuseum for Kystverket

Etatsmuseet er etablert som en nettverksmodell med fire samarbeidspartnere. Disse partene er: Lindesnes Fyr, Lofotmuseet, Tungenes Fyrmuseum og Samlingene i Dalsfjord. Det er bevilget 3 mill. kroner i 2009 knyttet til helårsvirkning av etablering av etatsmuseet for Kystverket. Ansvarlig: FKD.

624. Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten

Kunnskapssenteret har vokst og blitt tillagt nye oppgaver. Fra 1. januar 2006 ble Helsebiblioteket etablert og innlemmet i senteret, og i 2007 ble Gruppe for kvalitetsforbedring i helsevesenet (GRUK), Nasjonal enhet for pasientsikkerhet, og sekretariatsfunksjonen for Nasjonalt råd for kvalitet og prioritering innlemmet. Kunnskapssenteret gjør kunnskapssoppsummeringer som vurderer effekten av medisinsk behandling og utvikler kvalitetsindikatorer for helsetjenesten. Helsebiblioteket er utvidet med flere emnebibliotek og internasjonale fagtidsskrifter som stilles elektronisk til disposisjon for hele helsetjenesten. Ansvarlig: HOD.

625. Allmennmedisinske forskningsenheter

Høsten 2006 ble fire allmennmedisinske forskningsenheter (AFE) med tilknytning til de medisinske fakulteter ved universitetene i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø, opprettet gjennom ansettelse av forskningsledere. Det legges til grunn at basisdriften av forskningsenhetene finansieres over statsbudsjettet (8 millioner kroner i 2009). Ansvarlig: HOD.

626. Kompetansemiljø på området psykisk utviklingshemning

Nasjonalt kompetansemiljø om utviklingshemning (Naku) ble etablert i 2006 ved Høgskolen i Sør-Trøndelag. Naku har nasjonale fagutviklings- og formidlingsoppgaver, og har fått en sentral rolle i Nasjonalt fagnettverk om utviklingshemning og

psykisk lidelse. Helsedirektoratet vil foreta en statusgjennomgang av Naku i 2009. Ansvarlig: HOD.

627. Råd for kvalitet og prioritering i helsetjenesten

Nasjonalt råd for kvalitet og prioritering i helsetjenesten ble opprettet i 2007, og har som formål å bidra til mer helhetlig tilnærming til problemstillinger om kvalitet og prioritering i helsetjenesten. Rådet skal medvirke til dialog mellom myndigheter, tjenesteytende virksomheter, brukerorganisasjoner og faglige organisasjoner. Ansvarlig: HOD.

628. Nasjonal enhet for pasientsikkerhet

Nasjonal enhet for pasientsikkerhet ble etablert i 2007 i tilknytning til Nasjonalt kunnskapssenter for helsetjenesten. Senteret skal støtte opp om helsetjenestens arbeid med å registrere, analysere og forebygge uønskede hendelser. Pasientsikkerhetssenteret arrangerer jevnlig konferanser for helsepersonell, og arbeider med opplegg for en nasjonal pasientsikkerhetskampanje. Ansvarlig: HOD.

629. Ny informasjonsenhet med ved Statens legemiddelverk

I 2008 ble det etablert en ny informasjonsenhet ved Statens legemiddelverk, med medisinsk og kommunikasjonsfaglig tyngde. Enheten skal informere om trygg medisinsk og riktig økonomisk forskrivning, gjennom effektiv informasjon til leger og pasienter. Å bringe oppdatert legemiddelinformasjon ut til legens arbeidsstasjon, er en effektiv metode for å bidra til riktigere legemiddelbruk. Ansvarlig: HOD.

630. Kompetansesenter for kommunalt psykisk helsearbeid

Kompetansesenter for psykisk helsearbeid for voksne i kommunene ble etablert i Trondheim høsten 2008, og driftes av NTNU Samfunnsforskning AS. Senteret skal fokusere på det faglige grunnlaget for psykisk helsearbeid og støtte opp under kommunenes arbeid med psykisk helse. Ansvarlig: HOD.

631. Klagenemnd for behandling i utlandet

Den tidligere Dispensasjons- og klagenemnda for

behandling i utlandet ble 1. januar 2008 omgjort til en ren uavhengig klagenemnd over helseforetakenes vedtak om behandling i utlandet.⁷⁰ Målet om en gjennomsnittlig saksbehandlingstid på tre måneder er oppnådd. Nemnda har felles sekretariat med Preimplantasjonsdiagnostikknemnda. Ansvarlig: HOD.

632. Preimplantasjonsdiagnostikknemnda

Ny nemnd for behandling av søknader om preimplantasjonsdiagnostikk etter bioteknologiloven ble oppnevnt i april 2008. Dette er en uavhengig nemnd som behandler søknader om preimplantasjonsdiagnostikk etter bioteknologiloven. Nemnda har felles sekretariat med Klagenemnda for behandling i utlandet. Ansvarlig: HOD.

633. Direktoratet for nødkommunikasjon

Direktoratet for nødkommunikasjon (DNK), ble opprettet 1. april 2007 for å styre utbyggingen av det nye digitale kommunikasjonsnettet. Direktoratet vil ha tett kontakt med nødetatenes fagdirektorater og andre forvaltningsorganer. Direktoratet er underlagt JD og skal forvalte nettet når det er ferdig. Ansvarlig: JD.

634. Nasjonal krisestøtteenhet etablert

Det er etablert en krisestøtteenhet (KSE) i regjeringsskvartalet som er administrativt og faglig underlagt JD. KSE skal støtte Lederdepartementet og Regjeringens kriseråd, og lokalene er tilpasset departementenes behov for å kunne ivareta strategisk ledelse i krisesituasjoner. Lokalene skal kunne stilles til disposisjon for Lederdepartementet og Regjeringens kriseråd. KSE understøtter i det daglige Justisdepartementets samordning av samfunnssikkerhet og beredskap. Ansvarlig: JD.

635. Departementenes samordningsråd for samfunnssikkerhet

Erfaringer etter tilsyn med departementene har vist at det er behov for en arena på departementsnivå for tverrsektorielle samfunnssikkerhets- og beredskapsspørsmål. På bakgrunn av dette etablerte JD Departementenes samordningsråd for samfunnssikkerhet i 2007. Dette rådet erstatter det tidligere Rådet for sivilt beredskap og Redningsrådet. Ansvarlig: JD.

636. Barnesakkyndig kommisjon

I juni 2008 ble det lagt fram forslag til lovendringer for etablering og drift av barnesakkyndig kommisjon – en kommisjon som skal kvalitetssikre alle rapporter gitte av sakkyndige i barnevernssaker.⁷¹ Statens sivilrettsforvaltning skal ha sekretariatsansvaret for kommisjonen. BLD skal utarbeide retningslinjer for sakkyndiges arbeid i barnevernssaker og en mal for utforming av sakkyndige rapporter i barnevernet. Ansvarlig: BLD, JD.

637. Landsdekkende spesialenhet for seksualisert vold

JD satte i september 2006 ned et utvalg som har utredet situasjonen for personer som har vært utsatt for voldtekt (Voldtektsutvalget), som leverte sin innstilling i januar 2008, jf. NOU 2008: 4 Fra ord til handling. Regjeringen vil bl.a. starte oppfølgingen av utvalgets forslag med etablering av en landsdekkende spesialenhet ved Kripes i 2009. Ansvarlig: JD.

638. Nasjonalt senter for kunst og kultur i opplæringen

Senteret er administrativt underlagt Høgskolen i Bodø, men er organisert som en selvstendig faglig enhet som er faglig underlagt departementets myndighet. Ansvar for den faglige oppfølgingen er delegert til Utdanningsdirektoratet. Senteret ble etablert 1. januar 2007. Ansvarlig: KD.

639. Etablert forskningsinstituttet NOFIMA AS

Nofima AS var endelig etablert og operativt fra 1. januar 2008, basert på en sammenslåing av Akvaforsk AS, Fiskeriforskning AS, Matforsk AS og Norconserv AS. Instituttets hovedkontor er i Tromsø og selskapet har tre forskningsutførende datterselskaper på Ås, i Bergen og i Tromsø.⁷² Det er lagt til grunn at Nofima AS skal eie mer enn 2/3 av datterselskapene. Ansvarlig: KD, FKD.

640. Norsk senter for bioenergiforskning

Senteret skal belyse de samfunnsmessige, miljømessige og økonomiske konsekvensene ved bruk av biomasse og bidra til å utvikle bærekraftige teknologier og helhetlige analyser innen dette området. Senteret er et samarbeidsprosjekt mellom Universitet for Miljø og Biovitenskap (UMB), Skog

og Landskap og BioForsk. Senteret åpnet i september 2008. Ansvarlig: KD.

641. Nasjonalt forum for utdanningsforskning er etablert

KD har i 2008 etablert et Nasjonalt forum for utdanningsforskning (NFFU) fordi det er stort behov for felles møter mellom utdanningsmyndigheter, forskere og praksisfeltet der forskningsbehov, forskningskvalitet, forskningsformidling og bruk av resultater fra nasjonal og internasjonal utdanningsforskning drøftes. Ansvarlig: KD.

642. Wergelandsenteret

Wergelandsenteret åpnet i februar 2009, og er et ressurscenter for alle medlemsstatene i Europarådet. Senteret skal drive forskning, tilby etter- og videreutdanning, spre informasjon, og være et nettverk for relevante aktører på feltet. Senteret er de første årene lokalisert ved Høgskolen i Oslo, før det legges til Bygdøy, sammen med Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter. Ansvarlig: KD.

643. Utdanning fra utlandet - nasjonalt informasjonssenter

Med utgangspunkt i Bratuaset-utvalget forslag om å opprette et nasjonalt informasjonssenter hvor all informasjon om godkjenning av utdanning kan samles, er dette senteret lagt til Nasjonalt organ for kvalitet i utdanning.⁷³ Informasjonssenteret skal ha ansvar for den såkalte GSU-listen, som gir oversikt over læresteder i utlandet som tilfredsstiller norske krav til generell studiekompetanse for søkere med utenlandsk utdanning. Ansvarlig: KD.

644. Senter for skriving i opplæringen

Regjeringen mener det er behov for å opprette et nasjonalt senter for skriving i opplæringen. Vi har allerede flere slike sentre innenfor lesing, matematikk, naturfag, nynorsk og fremmedspråk i opplæringen, flerkulturell opplæring samt kunst og kultur.⁷⁴ Det arbeides med dette i 2009. Ansvarlig: KD.

645. Nasjonalt senter for IKT i utdanningen

Det vil være betydelige gevinster ved en mer samordnet innsats for området IKT i utdanningen,

samt for kompetanseutvikling, kunnskapsdannelse og tiltak for IKT i grunnutdanningen av førskolelærere. KD vil vurdere å opprette ett felles senter for IKT i utdanningen gjennom å samordne eksisterende miljøer, der målet er en mer målrettet veiledning om bruk av IKT i opplæringen. Det arbeides med dette i 2009. Ansvarlig: KD.

646. Nasjonalt fagorgan for språkpolitiske spørsmål

Regjeringen vil vurdere hvordan en utvidelse av Språkrådets mandat kan bidra til å ivareta et helhetlig perspektiv på språkopplæringen, jf. at det er behov for et nasjonalt fagorgan med ansvar for å se alle språkpolitiske spørsmål i sammenheng, herunder spørsmål som gjelder språkopplæring i et samfunn med økende språklig mangfold. Ansvarlig: KD.

647. Norsk filminstitutt

De tidligere virksomhetene Norsk filminstitutt, Norsk filmfond og Norsk filmutvikling ble slått sammen til én ny virksomhet – Norsk filminstitutt – fra 1. april 2008.⁷⁵ KKD forventer at sammenslåingen vil ha synergieffekter som frigjør ressurser fra administrasjon til filmformål og derved en mer samordnet og effektiv bruk av ressurser innenfor filmsektoren. Ansvarlig: KKD.

648. Nasjonalt senter for pop og rock

Det nasjonale opplevelsessenteret for pop og rock ble åpnet i august 2009. Senteret ligger i det gamle mellageret på Brattørkaia i Trondheim. Ved hjelp av det fremste innen formidlingsteknologi skal senteret formidle norsk pop- og rockhistorie. Av det samlede nettoareal på 3 325 kvm. vil halvparten være formidlingslokaler. Ansvarlig: KKD.

649. Etablert kompetansesenter for distriktsutvikling

Kompetansesenter for distriktsutvikling ble etablert i 2008 som et forvaltningsorgan under KRD. Senteret skal aktivt bidra til kompetanse om distriktsutfordringer, og ha en rolle som kompetanseorgan, rådgiver og bidragsyter overfor nasjonale, regionale og lokale myndigheter. Distriktssenteret har kontorer på Alstahaug, i Sogndal og Steinkjer, vil ha 16-20 ansatte og skal være i full drift i løpet av 2009. Ansvarlig: KRD.

650. Husleietvistutvalgets virkeområde utvides

Husleietvistutvalget har vært en vellykket ordning som gir et godt og effektivt tilbud til partene i husleietvister. Regjeringen har gjort denne ordningen permanent for Oslo og Akershus, fra 1. januar 2009. Ordningen utvides geografisk, i første omgang til Bergen og Trondheim. Formålet med Husleietvistutvalget er å sikre rask, rimelig og kompetent behandling av tvister. Ansvarlig: KRD.

651. Bioforsk

Bioforsk ble etablert 1. januar 2006, som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og eget styre. Bioforsk er et desentralisert forskningsinstitutt med lokalisering i alle landsdeler, og skal være en regional, nasjonalt og internasjonalt konkurransedyktig produsent av kunnskap, tjenester og løsninger gjennom forskning og utviklingsarbeid innenfor planteproduksjon, skjøtsel, matkvalitet, mattrygghet og miljøspørsmål. Ansvarlig: LMD.

652. Norsk institutt for skog og landskap

Norsk institutt for skog og landskap er et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter under LMD. Instituttet ble etablert 1. juli 2006 ved sammenslåing av Skogforsk og Norsk institutt for jord- og skogkartlegging (NIJOS). Norsk institutt for skog og landskap er et nasjonalt institutt for kunnskap om arealressurser. Ansvarlig: LMD.

653. Norsk genressurssenter

Norsk genressurssenter hadde i 2007 sitt første hele arbeidsår etter at det ble etablert 1. juli 2006. Genressurssenteret deltar aktivt i det nordiske og internasjonale samarbeidet om genetiske ressurser. Genressurssenteret gir også faglig støtte til LMD ved forberedelser til internasjonale møter, bl.a. prosessen rundt frøhvelvet på Svalbard. Ansvarlig: LMD.

654. KSL Matmerk skal forvalte ny nasjonal merkeordning

KSL Matmerk ble formelt opprettet den 1. januar 2007. Organisasjonen skal bl.a. utvikle en ny nasjonal

merkeordning. I tillegg har KSL Matmerk fått ansvaret for den generelle markedsføringen av økologisk mat som et nytt område fra 2008. Organisasjonen skal også forvalte kompetansemidler. Ansvarlig: LMD.

655. Nordisk genressurssenter (NordGen)

I 2007 ble det vedtatt å samle det nordiske arbeidet for plante-, husdyr- og skogtregenetske ressurser i en ny fellesnordisk institusjon, Nordisk genressurssenter (NordGen), fra 1. januar 2008. NordGen har sete med administrasjon og plantegenetisk virksomhet i Alnarp, Sverige, mens faglige oppgaver knyttet til husdyr og skogtre er samlokalisert med Norsk genressurssenter på Ås. Ansvarlig: LMD.

656. Etablering av Nordisk Patentinstitutt (NPI)

Danmark, Island og Norge har sammen etablert Nordisk Patentinstitutt (NPI).⁷⁶ Dette innebærer en tilførsel av nye oppgaver til Patentstyret. Organisatorisk og bemanningsmessig vil NPI etter planen bli holdt på et minimum. Det er i utgangspunktet forventet at aktiviteten innenfor NPI vil være selvfinansierende. Instituttet ble formelt åpnet 10. januar 2008. Ansvarlig: NHD.

657. Åtte nye forskningscentre for miljøvennlig energi

Etter to omfattende utvelgelsesprosesser har Forskningsrådet valgt ut åtte Forskningscentre for miljøvennlig energi (FME). Sentrene dekker viktige områder innenfor miljøvennlig energi som sol, vind, enøk og bioenergi i tillegg til CO₂-håndtering. Nærmere en milliard kroner skal brukes på senteretsatsingen i perioden 2009-2016. Ansvarlig: OED.

658. Etablering av forsknings- og formidlingsenhet i Førde

Ansvaret for statlig forebygging av skredulykker er fra 1. januar 2009 lagt til NVE. NVEs regionkontor i Førde vil bli styrket særskilt ved at det etableres en forsknings- og formidlingsenhet for skred. Enheten vil drive faglig utvikling i samarbeid med andre aktører, formidle kunnskap utad og bistå faglig på tvers i NVE. Ansvarlig: OED.

659. Eget vegtilsyn vurderes

Et utvalg oppnevnt av regjeringen i november 2007, går inn for etablering av et eget tilsyn for veginfrastrukturen, dvs. tilsynsoppgaver som er knyttet til sikkerhet på vegnettet (NOU 2009:3 På sikker veg - Vurdering av eit sjølvstendig organ for tilsyn med veginfrastrukturen). SD sendte utredningen på høring i april 2009, med frist 14. august. Ansvarlig: SD.

660. Transnova

Transnova skal være et "Enova for transportsektoren" og skal gi økonomisk støtte til gode miljøprosjekter, og legges til Teknologiavdelingen til Statens vegvesen Vegdirektoratet i Trondheim. SD har også lagt til grunn at Transnova skal administrere ordningen med utbygging av ladestasjoner for el-biler, jf. St.prp. nr. 37 (2008-2009). Målet er en permanent ordning når den treårige prøveperioden er over. Ansvarlig: SD.

661. Nasjonalt sekretariat for klimatilpasning

For å ivareta det praktiske samordningsarbeidet ble det i 2007 etablert et nasjonalt sekretariat for klimatilpasning i Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Sekretariatet skal bidra til å koordinere tilpasningsarbeid, legge til rette for at fellestiltak blir gjennomført, informere om myndighetenes arbeid med klimatilpasning og stimulere til erfaringsutveksling og nettverksbygging. Ansvarlig: MD.

662. Fem nye senter for omsorgsforskning

Gjennom Omsorgsplan 2015 har regjeringen de siste årene prioritert forskning om omsorg og eldres helse og levekår, med spesiell vekt på demens. For å styrke praksisnær forskning og utvikling og samspillet mellom profesjonsutdanningene og de kommunale omsorgstjenestene, er det i perioden 2006- 2008 etablert fem nye sentre for omsorgsforskning i tilknytning til Høgskoler/Universitet som utdanner helse- og sosialpersonell. Ansvarlig: HOD.

663. Nasjonal enhet for elektroniske billettsystemer

Regjeringen vil i samarbeid med lokale myndigheter

og virksomheter videreføre arbeidet med å etablere en nasjonal enhet for støttefunksjoner for elektroniske billettsystemer. Ansvarlig: SD.

664. Etablert Statens finansfond

Statens finansfond ble etablert våren 2009, og skal tilby kjernekapital til solide norske banker for å styrke kjernekapitaldekningen og dermed bedre deres utlånskapasitet. Statens finansfond er en egen juridisk enhet. Stortinget har bevilget 50 mrd. kroner i kapital. FIN har nedsatt et styre for Finansfondet, og det er ansatt en relativt liten administrasjon som kombineres med en del kjøp av tjenester. Ansvarlig: FIN.

665. Etablert Statens obligasjonsfond (SOF)

SOF ble etablert våren 2009 og skal være et supplement til andre tiltak for å bygge tillit og dempe finanskrisens negative virkninger på kreditttilførselen. Fondet skal bidra til økt likviditet i og bedre kapitaltilgang til kredittobligasjonsmarkedet i Norge. Investeringer i SOF skal finne sted på markedsmessige vilkår. SOF forvaltes av Folketrygdfondet med et mandat separat fra Statens pensjonsfond – Norge. SOF er etablert med en ramme på 50 mrd. kroner. Ansvarlig: FIN.

666. Kystradioen vurderes overtatt av staten

Infrastrukturutvalget har identifisert nød- og redningstjeneste som kritisk samfunnsfunksjon. Kommunikasjon er en forutsetning for en effektiv redningstjeneste, herunder kystradionettverket. Regjeringen har derfor besluttet å utrede nærmere muligheten for at Telenor Maritim Radio (kystradioen) overtas helt eller delvis av staten. Ansvarlig: SD.

667. Investinor klar til å investere i norsk næringsliv

Det nye statlige investeringsselskapet Investinor AS ble åpnet 6. februar 2009 i Trondheim. Selskapet har fått 2,2 milliarder kroner i investeringskapital, og skal primært investere i bedrifter i tidlig vekstfase. Investinor AS er et datterselskap av Innovasjon Norge. Ansvarlig: NHD.

Oversikten i dette kapittelet viser ulike fornyingstiltak som har betydning både regional og lokalt. Tiltakene varierer fra tilbud, bistand og samarbeid, til endringer i regelverk som gjør tiltakene obligatorisk

Regional- og lokalforvaltning

for kommuner og fylkeskommuner. Regjeringen har tatt initiativ til en rekke informasjons- og veiledningstiltak rettet mot kommunene. Et eksempel er Bufetat, som i februar 2009 lanserte en egen nettside som omhandler barnefattigdom i Norge. Nettsiden gir generell informasjon om fattigdom og hva som kan gjøres mot fattigdom, og er ment for bruk i kommunene. Regjeringen ønsker også å bistå kommunene i arbeidet med å forbedre tjenestekvalitet og ressursbruk og etablere en mer helhetlig styring. Kvalitetskommuneprogrammet inngår her som den sentrale satsingen. Regjeringen har også lagt stor vekt på å bistå kommune med kompetanseutvikling. For eksempel tilrettelegger regjeringen for at kompetansen i barnevernet styrkes gjennom et kunnskaps- og

kompetanseprogram (2007-2011) rettet mot det kommunale barnevernet. Det er også tilsatt fem regionale koordinatore i det statlige barnevernet, en i hver region, som skal hjelpe kommunene med utvikling av tiltak for barn av psykisk syke, barn med foreldre som misbruker rusmiddel og barn som blir utsatt for vold. I tillegg til de tiltakene som presenteres her, har mange av fornyingstiltakene under andre overskrifter betydning også i kommunene. Et godt eksempel er Samhandlingsreform for helsesektoren i Norge, jf. St. meld. nr. 47 (2008-2009). Et hovedelement i reformen er at kommunene skal styrkes. De skal settes i stand til å følge opp pasientene med mye større kraft enn i dag. Derfor er samhandlingsreformen langt på vei en kommunehelsereform.

668. Miljøoppgaver fra fylkesmannen til fylkeskommunen

Fylkesmannens oppgaver knyttet til friluftsliv, bevaring av ikke truede, høstbare arter av vilt og innlandsfisk, samt vannregionmyndigheten overføres fra 1. januar 2010 til fylkeskommunene. Overføringen er en del av forvaltningsreformen, jf. St.meld. nr. 12 (2006-2007) Regionale fortrinn – regional framtid. Regjeringen vurderer en ny modell for forvaltning av verneområder. Dette ansvaret vil bli vurdert på bakgrunn av loven om naturmangfold og prinsippene i forvaltningsreformen. Forslaget skal etter planen legges fram for Stortinget høsten 2009.⁷⁷ Ansvarlig: MD.

669. Styrking av økonomisk rådgivning i kommunene

Det er utarbeidet landsdekkende veiledningsrutiner for å sikre god praksis for frivillig offentlig forvaltning av enkeltpersoners økonomi. Det har vært nedsatt en arbeidsgruppe som har ledet dette arbeidet, hvor det har sittet representanter fra Gjeldsofferalliansen, tre Fylkesmannsembeter, Arbeids- og velferdsdirektoratet samt en advokat. Det er opprettet en egen nettside med relevante lenker for arbeidet med økonomisk rådgivning og gjeldsspørsmål i kommunene. Ansvarlig: AID.

670. "Framtidens byer"

Framtidens byer er et samarbeid mellom staten og de 13 største byene om å redusere klimagassutslippene og gjøre byene bedre å bo i. Programmet går fra 2008 til 2014. Status pr mai 2009 viser at byene i Framtidens byer gjennom sine handlingsprogram vil redusere klimagassutslippene med 35 prosent innen 2030 og 24 prosent innen 2020. Det vil si at de overoppfyller Klimaforliket. Det også lansert et eget nettsted - Framtidensbyer.no - som skal vise hvordan livet blir i byene når de reduserer sine klimagassutslipp. Dessuten skal nettstedet gi inspirasjon og kunnskap om hvordan vi kommer dit. Ansvarlig: MD.

671. Styrker kompetansen i barnevernet

Regjeringen tilrettelegger for at kompetansen i barnevernet kan styrkes gjennom et kunnskaps- og kompetanseprogram (2007-2011) rettet mot det kommunale barnevernet. Målsetningen er å bedre kommunenes forutsetninger for å løse et økende antall sammensatte og komplekse barnevernssaker. I april 2009 leverte et ekspertvalg NOU 2009: 8

Kompetanseutvikling i barnevernet – kvalifisering til arbeid i barnevernet gjennom praksisnær og forskningsbasert utdanning. BLD vil i samarbeid med andre berørte ta stilling til utvalgets anbefalinger. Ansvarlig: BLD.

672. Regionale koordinatorene i det statlige barnevernet

Det er tilsatt fem regionale koordinatorene i det statlige barnevernet, en i hver region. I tillegg er det tilsatt en nasjonal koordinator i Bufdir. Disse skal hjelpe kommunene med utvikling av tiltak for barn av psykisk syke, barn med foreldre som misbruker rusmiddel og barn som blir utsatt for vold. Ansvarlig: BLD.

673. Tvisteløsningsorgan på barnevernsområdet

BLD vil i samarbeid med KS etablere et tvisteløsningsorgan for "gråsonesaker" der det er tvist mellom kommune og stat om betalingsansvar. Organets arbeid skal være avgrenset til å omhandle grensene mellom statens betalingsansvar etter barnevernloven og kommunens betalingsansvar etter andre lover. Organet er under etablering og vil starte sitt arbeid i løpet av høsten 2009. Ansvarlig: BLD.

674. Fylkeskommunen overtar deler av havressursforvaltningen

Overføringen gjelder forvaltningen av viltlevende marine ressurser tilknyttet kystsel, skolekvoter, lokale fiskerireguleringer, tang og tare, samt kongekrabbe blir overført til fylkeskommunene fra 1.1.2010 i henhold til forvaltningsreformen. Ansvarlig: FKD.

675. Samordning av saksbehandling etter akvakulturloven

Fiskeridirektoratets regionkontor sine oppgaver knyttet til tildeling av akvakulturtillatelser mv. blir overført til fylkeskommunene fra 1.1.2010 i henhold til forvaltningsreformen. Tilsyns- og kontrolloppgaver som nå ligger under direktoratets regionkontorer, samt førsteinstansbehandling og klagesaksbehandling i Fiskeridirektoratet sentralt, omfattes ikke av overføringen. Ansvarlig: FKD.

676. Kvalitet i de kommunale helse- og omsorgstjenestene

Regjeringen inngikk i september 2006 en ny avtale med KS om kvalitetsutvikling i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Siktemålet med avtalen er at staten og KS i fellesskap skal bidra til å forbedre kvaliteten og etablere ordninger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Ansvarlig: HOD.

677. Rusrådgivere hos Fylkesmannen

Fra 2008 er det etablert rusrådgivere hos Fylkesmannen. Disse skal følge opp tiltak i Opptrappingsplanen overfor kommunene, og bidra til at flere kommuner kan dra nytte av ulike statlige tilskuddsordninger for å gi brukerne individuell oppfølging, et helhetlig hjelpetilbud, og en individuell plan. I tillegg vil de også ha oppgaver knyttet til kvalitets- og kompetanseutvikling, statistikk og dokumentasjon. Ansvarlig: HOD.

678. Interkommunale legevaktsamarbeid

Fra 2008 ble det innført en tilskuddsordning for etablering eller utvidelse av interkommunale legevaktsamarbeid (IKL-samarbeid). Det ble gitt støtte til åtte samarbeid i 2008 og fem i 2009. Ansvarlig: HOD.

679. Fylkeskommunene får et lovpålagt ansvar for folkehelse

Fylkeskommunene får et lovpålagt ansvar for en pådriver- og samordningsfunksjon for det brede folkehelsearbeidet regionalt og lokalt, samt ansvar for å holde oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer med betydning for folkehelsearbeidet i fylket og i fylkets kommuner. Det tas sikte på at loven skal tre i kraft 1. januar 2010 ved gjennomføringen av forvaltningsreformen. Ansvarlig: HOD.

680. Undervisningshjemmetjenester til alle fylker

I statsbudsjettet for 2009 er det vedtatt at det skal etableres undervisningshjemmetjenester i alle fylker etter modell av undervisningssykehjem. Dette skal gi praksisnær forskning og gode læringsmiljø, samt sikre nasjonal spredning av kunnskap og kompetanse. Undervisningshjemmetjenester skal omfatte alle omsorgstjenester utenfor institusjon. Ansvarlig: HOD.

681. Lokale politiråd over hele landet

For å forebygge kriminalitet vil regjeringen styrke samarbeidet mellom kommunene og politiet ved å opprette og videreutvikle lokale politiråd over hele landet. Politirådet skal støtte opp under det etablerte SLT-samarbeidet i mange kommuner. Det er per 31. desember 2008 etablert 276 politiråd som omfatter 309 kommuner. Ansvarlig: JD.

682. Førstelinjerettshjelp

Regjeringen vil innføre en ordning der alle kan få inntil én times gratis juridisk bistand hos advokat eller privatrettshjelper. Dette skal være et lavterskeltilbud, og bør fortrinnsvis legges til et offentlig kontor, for eksempel et kommunalt servicekontor. Det tas sikte på å igangsette et prøveprosjekt som kan gi svar på hvordan førstelinjerettshjelpen bør innrettes, jf. St.meld. nr. 26 (2008-2009) Om offentlig rettshjelp - Rett hjelp. Ansvarlig: JD.

683. Kommunal beredskapsplikt

For å styrke beredskapen lokalt, har regjeringen innført kommunal beredskapsplikt, jf. Ot.prp. nr. 61 (2008-2009), og Inst.O.nr.80 (2008-2009). Kommunene skal gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser), og disse skal legges til grunn for kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap. Resultatet fra ROS-analysen skal følges opp med en beredskapsplan, med angivelse av tiltak for håndtering av krisesituasjoner i kommunen. Ansvarlig: JD.

684. Fylkeskommunene skal medvirke til kvalitetsutvikling på grunnskolenivå

KD har som en del av forvaltningsreformen foreslått at fylkeskommunene får en rolle når det gjelder å veilede om og bidra til kvalitetsutviklingstiltak, for blant annet å sikre god sammenheng mellom grunnskole og videregående opplæring.⁷⁸ Fylkeskommunens oppgaver vil kunne utvikles over tid. Fylkesmannen skal fortsatt ha ansvaret for informasjon og veiledning knyttet til nasjonale mål for grunnsopplæringen gjennom lovfortolkning og tilsynsvirksomhet. Ansvarlig: KD.

685. Ansvar for drift og finansiering av fagskoleutdanning overføres fylkeskommunene

Fylkeskommunene skal overta ansvar for drift og finansiering av fagskoleutdanning. Fylkeskommunene får et generelt ansvar for å sørge for at det finnes et tilbud av godkjent fagskoleutdanning i fylket, som tar hensyn til lokalt, regionalt og nasjonalt kompetansebehov innenfor prioriterte samfunnsområder.⁷⁹ Ansvarlig: KD.

686. Fylkeskommunene oppnevner styrerepresentanter til de statlige høyskolene

Fylkeskommunene overtar ansvaret for å oppnevne to av de eksterne styremedlemmene ved de statlige høyskolene.⁸⁰ Dette bør etter departementets vurdering ikke gjelde for Samisk høgskole. Det er naturlig at Sametinget som representativt organ for det samiske folk i Norge, oppnevner to eksterne styremedlemmer og deres varamedlemmer. Ansvarlig: KD.

687. Regionale forskningsfond

Regjeringen foreslår at det opprettes fem til sju regionale FoU-fond, at hver fylkeskommune kun deltar i ett fond og at fylkeskommunene selv finner sammen i egnede samarbeidsregioner. Regionale forskningsfond organiseres med et faglig uavhengig styre for hvert fond. Styret skal bestå av representanter oppnevnt av fylkeskommunene og staten. I samsvar med Stortingets forutsetninger i Innst. S. nr. 166 (2006-2007) er det lagt opp til at fylkeskommunene gis flertall i styret, samt styreleder.⁸¹ Ansvarlig: KD og KRD.

688. Samlet ansvar for rettighetsopplæring til voksne

Tronutvalget foreslo i NOU 2007: 11 et utvidet fylkeskommunalt ansvar for opplæring av voksne, herunder at ansvaret for grunnskoleopplæring for voksne etter opplæringsloven flyttes fra kommunen til fylkeskommunen. Høringsinstansene pekte på at en eventuell overføring av ansvaret for grunnskoleopplæring for voksne fra kommunen til fylkeskommunen må utredes bedre. KD vil utrede forslaget om ett forvaltningsnivå med ansvar for rettighetsopplæring til voksne. Ansvarlig: KD.

689. Regional forvaltning av spillemidler

Fra og med 2010 vil midlene til regionale kulturbygg bli kanalisert inn i den desentraliserte ordningen for kulturhus etter hvert som disse blir fristilt fra pågående prosjekter. Fylkeskommunene skal få større ansvar for oppnevning av styreledere og styremedlemmer til region-/landsdelsinstitusjoner og knutepunktinstitusjoner fra 2010. I tråd med innstillingen har KKD igangsatt den varslede gjennomgangen av kriteriene for fordelingen av spillemidler til idrettsanlegg i fylkeskommunene.⁸² Ansvarlig: KKD.

690. Samarbeidsavtaler om bibliotekutvikling

For å styrke samarbeidet mellom staten og fylkeskommunene om bibliotekutvikling, foreslår KKD en ordning med frivillige samarbeidsavtaler. Hensikten er å forankre nasjonale mål regionalt og lokalt, kanalisere statlige satsinger effektivt og målrettet, og stimulere til fylkeskommunale og kommunale bibliotekplaner. Ansvarlig: KKD.

691. Kvalitetskommuneprogrammet

Et viktig satsingsområde i arbeidet med fornying er systematisk arbeid med kvaliteten i de kommunale tjenestene. Kvalitetskommuneprogrammet startet opp i 2007. Programmet er et samarbeid mellom staten, KS og arbeidstakerorganisasjonene. Arbeidet skal stimulere til lokalt utviklingsarbeid, bidra til økt kvalitet i tjenestene og redusert sykefravær i kommunene. Ansvarlig: KRD.

692. Samordning av statlige tiltak som berører kommunesektoren

KRD utarbeidet i 2007 veilederen «Statlig styring av kommunesektoren – en veileder for arbeidet med tiltak og reformer som berører kommuner og fylkeskommuner». Veilederen skal være til hjelp for departementer, direktorater og statlige etater som forbereder tiltak og reformer som berører kommunesektoren. Ansvarlig: KRD.

693. KS med i utredninger med konsekvenser for lokalt selvstyre

Rutiner for involvering av KS i kostnadsberegninger av statlig initierte reformer i kommunesektoren er innført fra 2007. Målet er at KS skal trekkes med i

arbeidet med reformer av en viss størrelse på et tidlig tidspunkt, bl.a. med sikte på å oppnå enighet om hva som kan oppnås innenfor ulike inntektsrammer. Ansvarlig: KRD.

694. Resultatledelse for lokalpolitikere

I samarbeid med KRD har kommunene Tønsberg, Drangedal og Fet gjennomført et prosjekt om resultatledelse i kommunene. Ved slutten av 2007 forelå «Resultatledelse for lokalpolitikere» som gjør rede for erfaringene fra prosjektet, og viser hvordan lokalpolitikere i prosjektkommunene har fått økt politisk styring ved å definere innsatsområder, mål og ambisjonsnivå for kommunens virksomhet. Ansvarlig: KRD.

695. Ny forskrift om finansforvaltning i kommuner og fylkeskommuner

KRD har fastsatt ny forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning i kommuner og fylkeskommuner, med en noe strammere praksis enn i dag. En av endringene er at kommunene og fylkeskommunene skal utarbeide og vedta sitt eget finansreglement minst gang i hver kommunestyre- eller fylkestingsperiode. Kommunene og fylkeskommunenes forvaltning må samsvare med egen kunnskap om finans, og kravene til rapportering til kommunestyret og fylkestinget er skjerpet. Ansvarsdelingen mellom kommunestyret og fylkestinget og administrasjonen er klargjort og behovet for risikovurdering, risikohåndtering og rapportering til kommunestyret og fylkestinget er særlig presisert. Forskriften trådte i kraft fra 1. juli 2010. Ansvarlig: KRD.

696. Husbanken inngår samarbeidsavtaler med utvalgte kommuner om bostedsløshet

Husbanken følger i 2009 opp kommunene som har store utfordringer med bostedsløshet, både ved hjelp av de økonomiske virkemidlene og som en faglig veileder. Et virkemiddel i dette arbeidet er å etablere samarbeidsavtaler med utvalgte kommuner som dermed blir sikret en mer helhetlig oppfølging. Ansvarlig: KRD.

697. Kommunen som førstelinje for småskala næringsutvikling og entreprenørskap

Regjeringen har i samarbeid med KS igangsatt en

felles nasjonal satsing på kommunene som førstelinje for småskala næringsutvikling i regi av Innovasjon Norge. Satsingen bygger på erfaringene fra et pilotprosjekt fra 2005 til 2007 der 19 piloter, 13 fylker og til sammen 47 kommuner prøvde ut ulike modeller og metoder for å etablere en førstelinjetjeneste. Ansvarlig: KRD.

698. Ansvaret for dyrehelsetjenesten overført til kommunene

Kommunene ble med virkning fra 1. januar 2008 gitt ansvaret for tilfredsstillende tilgang på veterinærtjenester. Dette innebærer også et ansvar for å sørge for tilfredsstillende tjenestetilgang også på dagtid. Det er lagt til rette for at distriktskommuner kan finne gode, lokale løsninger for å trekke til seg og bruke veterinærkompetanse. Samtidig ble ansvaret for klinisk veterinæravakt overført fra staten til kommunene. Ansvarlig: LMD.

699. Fylkeskommunen får oppgaver innen landbruks- og matområdet

Regjeringen har besluttet å overføre flere oppgaver fra innen landbruks- og matområdet til fylkeskommunene.⁸³ Det gjelder bl.a. virkemidler for rekruttering og kompetanseheving i landbruket, fylkesmannens rolle i verdiskapingsprogrammene, økt eierskap i Innovasjon Norge og gjennom deltakelse i revidering av nasjonal næringsstrategi og utarbeidelse/revidering av handlingsplaner på landbruks- og matområdet. Ansvarlig: LMD.

700. Regionale innovasjonsselskap

SIVA har gjennomført pilotprosjekter i Rogaland og Oppland for å høste erfaringer omkring organisering av regionale innovasjonsselskaper. KRD og NHD har bedt fylkeskommunene og SIVA om å utarbeide en rammemodell som kan benyttes når fylkeskommunene skal ta stilling til om de ønsker å opprette regionale innovasjonsselskaper. Ansvarlig: NHD.

701. Fylkeskommunene får ansvar for 80 % prosent av det offentlige vegnettet

Stortinget har i forbindelse med behandlingen av St. meld. nr. 12 (2006-2007) Regionale fortrinn – regional framtid, lagt til grunn at dagens øvrige riksvegnett i det vesentligste skal overføres til fylkeskommunene i

forbindelse med forvaltingsreformen.⁸⁴ I forbindelse med arbeidet med Ot.prp. nr. 10 (2008-2009) er det nedfelt kriterier for hvilke deler av dette vegnettet som fremdeles skal være statlige etter reformen. Ut fra de foreslåtte kriteriene vil fylkeskommunene fra 1. januar 2010 ha ansvaret for om lag 80 pst av det offentlige vegnettet (utenom kommunale veger). Ansvarlig: SD.

702. Ny nettside om barnefattigdom

Bufetat lanserte i februar 2009 en egen nettside som omhandler barnefattigdom i Norge. Nettsiden gir generell informasjon om fattigdom og hvilke tiltak som kan gjøres mot fattigdom, og er ment for bruk i kommunene. Ansvarlig: BL

703. Håndbok om helse- og sosialtjenesten i kommunen

Helsedirektoratet ga høsten 2008 ut Håndbok om de kommunale helse- og sosialtjenestene, et oppslagsverk både for tjenestemottakere og pårørende. Boken orienterer om de viktigste tjenestetilbudene, og gjør rede for rettigheter og plikter etter helse- og sosiallovgivningen. Ansvarlig: HOD.

704. Desentralisert sykehustilbud

Regjeringen har gått inn for å opprettholde et desentralisert sykehustilbud. De regionale helseforetakene arbeider systematisk for å videreutvikle lokalsykehusene for å ivareta behovene i de store sykdomsgruppene, og for å sørge for at pasienter som trenger oppfølging får det i nærmiljøet. Lokale omstillingsprosesser skal sikre kvalitet i tilbudet og trygghet for befolkningen. Ansvarlig: HOD.

705. En sammenhengende svangerskaps-, fødsels- og barselsomsorg

For å skape en mer helhetlig helsetjeneste for gravide og fødende skal helseregionene sammen med kommunene lage en flerårig og helhetlig plan for fødetilbudet i regionen. Planen skal omfatte svangerskaps- og barselomsorg. Den lokale jordmørtjenesten skal bli mer tilgjengelig, og sykehusene får ansvar for følgetjenesten til fødestedet, jf. St.meld. nr. 12 (2008-2009) En gledelig begivenhet. Om en sammenhengende svangerskaps-, fødsels- og barselomsorg. Ansvarlig: HOD.

706. Abortnemndene med sentralisert klagebehandling

Svangerskapsavbrudd der inngrepet foretas etter utgangen av 12 svangerskapsuke, skal etter den nye loven, som ble vedtatt i mai 2009, behandles av en sentral klagenemnd i stedet for fem regionale nemnder som i dag. Dette skal sikre likebehandling av søknader og bedre rettssikkerhet enn dagens ordning.⁸⁵ Ansvarlig: HOD.

707. Bedre arbeidsdeling mellom sykehus for bedre kvalitet

For å styrke kvaliteten i pasientbehandlingen har Regjeringen videreført arbeidet med en bedre arbeidsdeling mellom sykehus. Dette skal blant annet skje gjennom arbeid med faglige retningslinjer, behandlingsprogrammer og strukturendringer. Helse Vest RHF leder arbeidet med å utarbeide et helhetlig forslag til hvilke lands-, flerregionale- og eventuelt overnasjonale funksjoner det er behov for i et femårsperspektiv. Ansvarlig: HOD.

708. Ny nettportal med råd om klimatilpasning

Portalen er i første omgang utviklet med tanke på samfunnsplanleggere og beslutningstakere i kommuner og fylker, men vil være nyttig for alle. Det er lagt vekt på at informasjonen skal være lett tilgjengelig og interessant for alle som er opptatt av hva klimaendringene vil bety for det norske samfunnet. Ansvarlig: MD.

709. Samarbeidsavtale om bosetting av flyktninger

I april 2009 ble samarbeidsavtalen mellom staten og KS om bosetting av flyktninger i kommunene utvidet til også å omfatte etablering og nedlegging av mottak og omsorgssentre. Avtalen skal sikre gode samarbeids- og informasjonsrutiner mellom staten og kommunene. Ansvarlig: AID og BLD.

710. Lovfesting av krisesentertilbudet

Ot. prp. nr.96 (2008-2009) Om lov om kommunale krisesentertilbud, ble oversendt stortinget våren 2009, og sanksjonert 19. juni 2009. Loven innebærer at kommunene gis ansvar for å sørge for et krisesentertilbud til kvinner, menn og barn utsatt for vold i nære relasjoner. Når ansvaret legges til

kommunene, vil dette føre til et mer forpliktende samarbeid både innad i kommunene og mellom kommunene. Ansvarlig: BLD.

711. Etablert nettbasert erfaringsbank - Helseogomsorg

For å styrke forvaltningskompetansen i den kommunale helse- og omsorgstjenesten er det høsten 2008 etablert en nettbasert erfaringsportal "Helseogomsorg" på Helsedirektoratets nettsider. Nettstedet skal formidle forskning og utviklingstiltak, synliggjøre gode eksempler og gi bedre mulighet for å utveksle kommunale erfaringer. Ansvarlig: HOD.

712. Samarbeid om lokalsamfunnsutvikling

KRD vil ifølge St.meld. nr. 25 (2008-2009) invitere fylkeskommunene til et samarbeid om en satsing for å styrke kapasitet og kompetanse i arbeidet med lokal samfunnsutvikling i kommunene. Det arbeides nå med utforming av det konkrete innholdet i satsingen. Utviklingen skjer i samarbeid med fylkeskommunene, KS, Distrikssenteret (KDU), NHO og LO samt andre departementer. Ansvarlig: KRD.

713. Regionale sentre for likestilling og mangfold

For å sikre det regionale likestillingsarbeidet støtter BLD og KRD i perioden 2007 – 2010 tre regionale sentre for likestilling og mangfold. De regionale sentrene for likestilling og mangfold skal ha en informasjons- og pådriverrolle i de regionene som dekkes av de regionale sentrene. Ansvarlig: BLD.

714. Vertskommunetilskuddet

Regjeringen har, basert på en kartlegging, som var klart i mars 2008, økt tilskuddet til vertskommuner for asylmottak slik at vertskommunenes gjennomsnittlige utgifter til administrasjon, tolk, helse og barnevern nå kompenseres fullt ut. Satsene per kommune og per ordinære mottaksplass ble doblet med virkning fra 1. juli 2008, jf. St.prp. nr. 59 (2007-2008). Gitt Stortingets tilslutning i behandlingen av revidert nasjonalbudsjett, vil det fra 1. juli 2009 innføres et tilskudd for avlønning av verger for enslige mindreårige asylsøkere i transittmottak eller omsorgssenter. Ansvarlig: AID.

715. Endringer i inntektssystemet for fylkeskommunene

Ny overgangsordning, endra telletidspunkt for innbyggertall og reduksjon i skjønnsrammen gjør inntektssystemet for fylkeskommunene mer forutsigbart fra og med 2010. Endringene fører til at inntektssystemet for fylkeskommunene blir mer i samsvar med inntektssystemet for kommunene. Ansvarlig: KRD.

716. Fylkeskommunene inn som eiere i Innovasjon Norge

Eierskapsfordelingen til Innovasjon Norge skal fra 1. januar 2010 være 51 pst. eierandel for staten og 49 pst. for fylkeskommunene samlet og likt fordelt. En slik endret eierstruktur krever flere lovendringer av overordnet karakter, mens eieravtalen og vedtektene skal inneholde de mer detaljerte bestemmelsene. En arbeidsgruppe bestående av representanter fra NHD, KS og fylkeskommunene har i løpet av våren utarbeidet forslag til reviderte vedtekter, retningslinjer for valgkomite, eieravtale og mandat for Samarbeidsforum. Det legges opp til politisk behandling av forslagene til høsten. Ansvarlig: NHD.

717. Staten kjøper KLPs andel i Kommunalbanken AS

Staten kjøper KLP sin eierandel i Kommunalbanken AS og blir 100 prosent eier av banken. Bakgrunnen for statens kjøp av KLP sin eierandel i Kommunalbanken AS er at KLP har inngått avtale med Eksportfinans ASA om kjøp av Kommunekreditt Norge AS. Statens kjøp sikrer to tydelige og konkurrerende aktører i utlånsmarkedet for kommunene. Ansvarlig: KRD.

718. Samordning mellom Arbeids- og velferdsetaten og KS

For å styrke samarbeidet mellom kommunesektoren og Arbeids- og velferdsetaten, ble det i mai 2007 inngått en samarbeidsavtale mellom AID og KS med mål om flere i arbeid eller utdanning gjennom effektiv samordning av partenes virkemidler. En evaluering av avtalen ble igangsatt 2. halvår 2008 og skal avsluttes innen utgangen av 2009. Ansvarlig: AID.

Fotnoter

- 1 Veileder - Kommunal energi- og klimaplanlegging (1-2007)) og Veileder - kommunal energi- og klimaplanlegging (2-2008)), begge utgitt av Enova.
- 2 St.prp. nr. 1 (2008-2009) (OED)
- 3 Rapport fra Granskingsutvalget for IKT-kontrakter i Forsvaret oppnevnt av Kongen i statsråd 6. januar 2006
- 4 Høring - evaluering av de etiske retningslinjene for Statens Pensjonsfond
- 5 Ot.prp. nr. 50 (2008-2009) om lov om endringer i forvaltningsloven (habilitet for styremedlemmer mv. i offentlig eide selskaper)
- 6 Ot.prp. nr. 17 (2008-2009) Om lov om endringer i kommuneloven og svalbardloven (om tillitskapende forvaltning mv. i kommuner og fylkeskommuner)
- 7 Ot.prp. nr. 53 Om lov om endringer i straffeloven 1902 og utleveringsloven
- 8 Ot.prp. nr. 44 (2007-2008) Om lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne
- 9 Ot.prp. nr. 89 (2005-2006) Om lov om endring i lov 2. juli 2004 nr. 59 om personell i Forsvaret
- 10 Ot.prp. nr. 41 (2008-2009) Om lov om endringer i lov 17. juli 1953 nr. 29 om verneplikt (videreutvikling av sesjonsordningen og innføring av sesjonsplikt for kvinner)
- 11 En solidarisk politikk for rekruttering av helsepersonell (Helsedirektoratet 2007)
- 12 Ot.prp. nr. 79 (2005-2006) Om lov om endring i lov 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler
- 13 IMDi-rapport 3-2008 Rekruttering av innvandrere og arbeid med mangfold i 26 heleide statlige virksomheter i 2007
- 14 Lov 19. mai 2006 nr. 16 om rett til innsyn i dokumenter i offentlige virksomheter (Offentlighetsloven)
- 15 Uavhengig gjennomgang av UNEs praksis i valg av avgjørelsesform i asylsaker, Rapport av adv. Henning Harborg, 10. juni 2008
- 16 Høring - utredning om ungdoms fritidsmiljø og deltakelse og innflytelse lokalt
- 17 Initiativretten innebærer at innbyggerne kan kreve å få en sak behandlet i kommunestyret eller fylkestinget innen seks måneder, dersom de kan dokumentere støtte fra 2 pst. av innbyggerne, alternativt fra 300 personer i kommunen eller 500 personer i fylkeskommunen.
- 18 Ot.prp. nr. 17 (2008-2009) Om lov om endringer i kommuneloven og svalbardloven (om tillitskapende forvaltning mv. i kommuner og fylkeskommuner)
- 19 Forslag til sterkere rettighetsfesting av ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA) (HOD)
- 20 Forskrift om endringer i utlendingsforskriften vedrørende adgangen for studenter til å få tillatelse til deltidsarbeid ved siden av studiene mv. (AID)
- 21 Ot.prp. nr. 72 (2007-2008) Om lov om endringer i utlendingslovgivinga (reglar for EØS- og EFTA-borgarar o.a.)
- 22 Forskrift om tilskudd til frivillige barne- og ungdomsorganisasjoner av 29. november 2007
- 23 Lov om universiteter og høyskoler (Ot.prp. nr. 83 (2007-2008), Innst. O. nr. 4 (2008-2009), beslutning. O. nr. 7 (2008-2009)).
- 24 Det rettslige grunnlag: Ekomloven § 11-5 og ekomforskriften § 10-1 og 10-1a. De nærmere bestemmelser om nemndas virke og saksbehandling er regulert i vedtekter fastsatt av Post- og Teletilsynet.
- 25 Ot.prp. nr. 64 (2007-2008) Om lov om endringer i folketrygdloven
- 26 Ot.prp. nr. 31 (2007-2008) Om endringer i skatte- og avgiftslovgivningen mv.
- 27 GSP (Generalized System of Preferences) er en frivillig og ensidig ordning for å bedre utviklingslandenes markedsadgang. Gjennom ordningen gis utviklingsland fordeler i form av lav eller ingen toll ved eksport til Norge. Nulltollordningen (tidl. MUL-ordningen) er en del av GSP-ordningen.
- 28 I mars 2009 hadde mer enn åtte av ti husstander i Norge tilgang til bredbånd med kapasitet på minst 8 megabit per sekund (Mbit/s), og gjennomsnittlig båndbredde for kunder med privatabonnement er nå 4 megabit per sekund (Mbit/s). Post- og teletilsynet,

- Kapasitetskartlegging av bredbåndsdekning i privatmarkedet.
- 29 WAI-standarden inngår også i Referansekatalog for IT-standarder i offentlig sektor fra 2007
 - 30 Tidligere har kun en aktør i BankID-samarbeidet, Bankenes ID-tjeneste, vært registrert i selvdeklarasjonsordningen. I 2008 har PT mottatt registreringsmeldinger fra Handelsbanken NUF, Terra Gruppen AS, SEB Privatbanken ASA, DnB NOR Bank ASA, Nordea Bank Norge ASA og SpareBank 1 Utvikling DA.
 - 31 Tilrådning om å innlemme programmet i EØS-avtalen er fremmet i stortingsproposisjon nr. 44 (2008-2009).
 - 32 Europaparlaments- og rådsdirektiv 2007/2/EF om etablering av en infrastruktur for geografisk informasjon i Det europeiske fellesskapet (Inspire)
 - 33 Om gjennomføring av Inspire-direktivet Forslag til lov om en infrastruktur for geografisk informasjon (geodataloven)
 - 34 Utveksling av grunndata på personinformasjonsområdet
 - 35 Utvalget som nå er satt ned skal se på hvordan man best kan utvikle NDU i tråd med kravene i St.meld. nr. 15 (2007-2008) Tingenes tale, som ble lagt frem 14. mars 2008.
 - 36 Forskrift om endring i forskrift 15. desember 2000 nr. 1265 om behandling av personopplysninger (personopplysningsforskriften) (PDF)
 - 37 LOV-1981-03-13-6 Lov om vern mot forurensing og om avfall (Forurensingsloven)
 - 38 Folketrygdloven § 21-4 har nå forskriftshjemmel for å kunne kreve elektronisk innsending av erklæringer og uttalelser som nevnt i bestemmelsens andre ledd, herunder sykmeldinger og legeerklæringer, til Arbeids- og velferdsetaten, jf. Besl. O. nr. 53 (2008–2009).
 - 39 Helsedirektoratet har fått gjennomført en kartlegging av mulighetene for utvikling av et elektronisk helsekort, jf. IS-1432 Fra veske til skjerm – elektronisk helsekort for gravide (rapport 2007).
 - 40 Ot.prp. nr. 49 (2005-2006) Om lov om endringer i helseregisterloven (Norsk pasientregister)
 - 41 Forskrift 7. desember 2007 nr. 1389 om innsamling og behandling av helseopplysninger i Norsk pasientregister (Norsk pasientregisterforskriften)
 - 42 Høringsnotat om etablering av et Nasjonalt hjerte- og karregister
 - 43 IPLOS-registeret er hjemlet i helseregisterloven gjennom egen forskrift om pseudonymt register for individbasert pleie- og omsorgsstatistikk. Forskriften trådte i kraft 1. mars 2006
 - 44 Ot.prp. nr. 55 (2006–2007) Om lov om register for frivillig virksomhet
 - 45 Omstilling av statlige virksomheter - Veileder i beregninger av samfunnsøkonomiske gevinster og kostnader
 - 46 Reformen er et resultat av et bredt politisk forlik inngått våren 2005, fulgt opp av St.meld. nr. 5 (2006-2007) om Opptjening og uttak av alderspensjon i folketrygden. Ved behandlingen i Stortinget våren 2007 ble det inngått et nytt bredt politisk forlik om den nærmere utformingen av et nytt pensjonssystem.
 - 47 Jf. Ot.prp. nr. 75 (2006-2007) og Innst. O nr 42 (2007-2008)
 - 48 Systemet er omtalt i St.prp. nr. 1 (2007-2008) for både FIN og JD.
 - 49 Det vises for øvrig til tidligere omtale av prosjektet, senest i St.prp. nr. 1 (2007-2008). Som del av revidert kostnadsramme er ny risikoavsetning for prosjektet beregnet til 70,0 mill. kroner. For 2009 er det foreslått avsatt 107,4 mill. kroner, herunder en risikoavsetning på 8,8 mill. kroner, til prosjektet.
 - 50 Det vises til omtale av SKARP-prosjektet i St.prp. nr. 1 (2007-2008) for FIN.
 - 51 I tillegg til Helsedirektoratet er TrinnVis Kvalitet støttet av Den norske legeförening, Unifob helse, Nasjonalt Senter for Distriktsmedisin og Nasjonalt kompetansesenter for legevaktmedisin.
 - 52 Systemet er omtalt i St.prp. nr. 1 (2007-2008) for både FIN og JD.
 - 53 Ot.prp. nr. 71 (2008-2009) om endringer i universitets- og høyskoleloven.
 - 54 Ot.prp. nr. 83 (2008-2009) Om lov om endringer i helsepersonelloven (opphvelse av adgangen til å delegere spesialistgodkjenningmyndighet til private yrkesorganisasjoner).
 - 55 Stortinget vedtok 12.06.2002 at tinglysing i fast eiendom skulle overføres til Statens kartverks hovedkontor i Ringerike kommune. Senere vedtok Stortinget å opprette et servicesenter for tinglysingen i Ullensvang herad, og at arkivet for panteboken legges til Statens kartverks hovedkontor.
 - 56 Vedtak til lov om endringer i lov 12. juni 1981 nr. 61 om pensjonsordning for stortingsrepresentanter (Besl. O. nr. 54 (2008–2009)).
 - 57 Det vises til St.prp. nr. 66 (2005–2006), jf. Innst. S. nr. 205 (2005–2006), der det blant annet ble omtalt at overføringen skulle finne sted senest innen 2010.
 - 58 Det vises til omtale av ny organisering av skatteutvalgene i Ot.prp. nr. 1 (2007-2008) Skatte-, avgifts- og tollvedtak, kapittel 29.5.
 - 59 Høring - utredning om endringer i tilsynet med norske markedsplasser som følge av nytt EU-regelverk.
 - 60 Lov om samvirkeforetak ble vedtatt av Stortinget 31. mai 2007.
 - 61 Iverksatte tiltak i uteapparatet i siste periode omfatter opprettelse av ambassade i Alger (Algerie), Astana, (Kasakhstan) og generalkonsulat i Guangzhou (Kina) og i Alicante (Spania). Norges representasjoner i Bogota (Colombia), Beirut (Libanon), Asmara (Eritrea), Havana (Cuba) og Prishtina (Kosovo) er oppgradert til fullverdige selvstendige ambassader.. Fagstasjonene i Tunis, Tirana,

- Minneapolis og Edinburgh er omdannet til honorære stasjoner, samtidig som et antall årsverk fra enkelte store fagstasjoner er inndratt og omdisponert til andre stasjoner.
- 62 Retningslinjer for evaluering av utflytting av statlig virksomhet (PDF).
- 63 Forenklet, samordnet og uavhengig. Om behov for endringer i tilskuddsforvaltningen for kunst- og kulturfeltet. Sluttrapporten fra Løken-utvalget, juni 2008.
- 64 Loven ble behandlet i Stortinget 7. juni 2007, og lov om private skoler med rett til statstilskott (privatskoleloven) trådte i kraft 1. juli 2007.
- 65 Se innstilling fra Næringskomiteen: Innst. S. nr. 132 (2008–2009) jf. St.prp. nr. 35 (2008–2009) BaneTele AS - salg av statens aksjer.
- 66 TØI-rapport 982/2008, TØI-rapport 927/2007, TØI-rapport 896/2007, TØI-rapport 860/2007.
- 67 SNF-rapport nr. 3/09 Effekter ved en liberalisering av det norske postmarkedet.
- 68 Lov om introduksjonsordning og norskopplæring for nyankomne innvandrere (introduksjonsloven).
- 69 KS og AID inngikk en rammeavtale 21. april 2006. Avtalen gir rammer og angir initiativ og tiltak som skal støtte opp under lokale partnerskap mellom stat og kommune.
- 70 Jf. Pasientrettighetsloven § 2-1 femte ledd, jf § 7-2 annet ledd.
- 71 jf. Ot.prp. nr. 68 (2007–2008) Om lov om endringer i lov 17. juli 1992 nr. 100 om barneverntjenester mv. (barnesakkyndig kommisjon).
- 72 Ved den endelige etableringen er eiersammensetningen i Nofima AS følgende: Staten v/FKD 56,8 pst., Stiftelsen for landbrukets næringsmiddelforskning 33,2 pst. og Akvainvest Møre og Romsdal AS 10 pst. Det er inngått en intensjonsavtale mellom staten og Stiftelsen for landbrukets næringsmiddelforskning om at staten skal redusere sin eierandel gjennom et statlig nedsalg, men likevel slik at staten etter nedsalget skal eie mer enn 50 pst. av Nofima AS.
- 73 Innstilling fra utredningsutvalg for godkjenning og godskriving av utenlandsk høyere utdanning i Norge, KD 2008.
- 74 St.meld. nr. 23 (2007–2008) Språk bygger broer Språkstimulering og språkopplæring for barn, unge og voksne.
- 75 KKD la 23. mars 2007 fram St.meld. nr. 22 (2006–2007) Veiviseren. Stortinget sluttet seg til forslagene om sammenslåing under behandlingen av Innst. S. nr. 277 (2006–2007).
- 76 St.prp. nr. 54 (2006–2007), Innst. S. nr. 237 (2006–2007).
- 77 Ot.prp. nr. 10 (2008–2009) Om lov om endringer i forvaltningslovgivningen mv. (gjennomføring av forvaltningsreformen).
- 78 Ot.prp. nr. 10 (2008–2009) Om lov om endringer i forvaltningslovgivningen mv. (gjennomføring av forvaltningsreformen).
- 79 Ot.prp. nr. 10 (2008–2009) Om lov om endringer i forvaltningslovgivningen mv. (gjennomføring av forvaltningsreformen).
- 80 Jf. Kommunal- og forvaltningskomiteens merknad i Innst. S. nr. 166 (2006–2007).
- 81 Ot.prp. nr. 10 (2008–2009) Om lov om endringer i forvaltningslovgivningen mv. (gjennomføring av forvaltningsreformen).
- 82 Ot.prp. nr. 10 (2008–2009) Om lov om endringer i forvaltningslovgivningen mv. (gjennomføring av forvaltningsreformen).
- 83 Ot.prp. nr. 10 (2008–2009) Om lov om endringer i forvaltningslovgivningen mv. (gjennomføring av forvaltningsreformen).
- 84 jf Innst. S. nr. 166 (2006–2007).
- 85 Ot.prp. nr. 27 (2008–2009) Om lov om endringer i lov om svangerskapsavbrudd (abortloven).

Utgitt av:
Fornyings- og administrasjonsdepartementet

09/2009